

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH w LUBLINIE

NADLEŚNICTWO SOBIBÓR

OBREBY: DUBECZNO

SOBIBÓR

Program Ochrony Przyrody

w Nadleśnictwie Sobibór

na okres 1.01.2017 – 31.12.2026 r.

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Szamowa 11 20-2071 Lublin
tel. (81) 744 58 20 faks (81) 744 24 58 sekretariat@ulub.lublin.gov.pl www.lublin.bul.gov.pl NIP: 125 000 78 05

Program Ochrony Przyrody opracował:

Sprawdził:

.....

Paweł Strawa

.....

Ryszard Siek

Zaakceptował: Z-ca Dyrektora BULiGL Oddział w Lublinie

.....

Konstanty Kasperuk

Dyrektor BULiGL Oddział w Lublinie

.....

Jacek Koba

1. WSTĘP.....	11
1.1. Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu.....	11
1.2. Materiały źródłowe	12
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA.....	13
2.1. Położenie nadleśnictwa	13
2.1.1. Położenie na tle podziału administracyjnego	13
2.1.2. Położenie na tle RDLP Lublin	14
2.1.3. Podział na obręby	15
2.1.4. Podział na leśnictwa	16
2.1.5. Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej.....	18
2.1.6. Położenie na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej.....	20
2.1.7. Położenie na tle regionalizacji geobotanicznej	22
2.1.8. Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski.....	23
2.2. Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania.....	24
2.3. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska	25
2.4. Ogólna charakterystyka drzewostanów	28
2.5. Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych	29
3. FORMY OCHRONY PRZYRODY	31
3.1. Zestawienie istniejących form ochrony przyrody	31
3.2. Rezerваты przyrody	31
3.2.1. Rezerwat „Żółwiowe błota”	31
3.2.2. Rezerwat „Serniawy”	33
3.2.3. Rezerwat „Magazyn”	34
3.2.4. Rezerwat „Jezioro Orchove”	36
3.2.5. Rezerwat „Małoziemce”	37
3.2.6. Rezerwat „Trzy Jeziora”	38
3.2.7. Rezerwat „Brudzieniec”	41
3.3. Parki krajobrazowe.....	49
3.3.1. Sobiborski Park Krajobrazowy	49
3.4. Obszary chronionego krajobrazu	51
3.4.1. Poleski Obszar Chronionego Krajobrazu.....	51
3.4.2. Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu	53
3.5. Obszary NATURA 2000	54
3.5.1. Dolina Środkowego Bugu – PLB 060003	54
3.5.2. Poleska Dolina Bugu – PLH 060032	56
3.5.3. Lasy Sobiborskie – PLH060043	63
3.5.4. Podpakule– PLH 060048	78
3.5.5. Serniawy– PLH 060057	81
3.5.6. Krowie Bagno– PLH 060011	83
3.6. Inne obszary o charakterze ochronnym.....	84
3.6.1. Otulina Poleskiego Parku Narodowego	84
3.6.2. Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”	85
3.7. Pomniki przyrody	87
3.8. Użytki ekologiczne.....	90
3.9. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, roślin i grzybów	93
4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE.....	110
4.1. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	110
4.1.1. Rzeźba terenu	110
4.1.2. Warunki klimatyczne	110
4.1.3. Ogólna charakterystyka gleb	110

4.1.4. Warunki hydrologiczne.....	111
4.2. Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych	112
4.3. Charakterystyka drzewostanów	112
4.3.1. Zestawienie typów siedliskowych	112
4.3.2. Bogactwo gatunkowe.....	114
4.3.3. Struktura piętrowa.....	115
4.3.4. Pochodzenie drzewostanów	115
4.3.5. Charakterystyka zespołów leśnych	116
4.3.6. Drzewostany ponad 100-letnie.....	119
4.3.7. Lasy ochronne	119
4.3.8. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF).	120
4.3.9. Ekosystemy referencyjne	121
4.4. Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków.....	121
4.5. Zestawienie parków wiejskich.....	126
4.6. Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo	126
4.7. Obiekty kultury materialnej	153
4.8. Ekologiczna ocena stanu lasu	154
4.8.1. Borowacenie.....	157
4.8.2. Monotypizacja.....	157
4.8.3. Neofityzacja	158
4.8.4. Drewno martwe.....	160
5. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO	161
6. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI UŻYTKOWANIA ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH.....	165
7. EDUKACYJNA ROLA PROGRAMU OCHRONY	168
8. REKREACJA I TURYSTYKA	170
9. PLAN DZIAŁAŃ	175
10. WYKAZ MAP STANOWIĄCYCH ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY	182
11. LITERATURA.....	183
12. KRONIKA	185
13. ZAŁĄCZNIKI	191

Spis tabel

<i>Tabela 1 Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego.</i>	14
<i>Tabela 2 Zestawienie powierzchni nadleśnictwa.</i>	16
<i>Tabela 3 Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Sobibór wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania (skrót tabeli nr 1).</i>	25
<i>Tabela 4 Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sobibór wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr 1).</i>	25
<i>Tabela 5 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (wg wzoru 1a).</i>	28
<i>Tabela 6 Porównanie wybranych cech d-stanu w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru 1b).</i>	28
<i>Tabela 7 Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru nr 2).</i>	29
<i>Tabela 8 Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie Sobibór.</i>	31
<i>Tabela 9 Ogólna charakterystyka rezerwatów (wg wzoru nr 3).</i>	43
<i>Tabela 10. Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwach częściowych (według wzoru nr 4)</i>	47
<i>Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.</i>	55
<i>Tabela 12. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk.</i>	58
<i>Tabela 13. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Poleska Dolina Bugu (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).</i>	58
<i>Tabela 14. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.</i>	58
<i>Tabela 15. Wykaz przedmiotów ochrony OZW Poleska Dolina Bugu stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.</i>	59
<i>Tabela 16. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Poleska Dolina Bugu PLH060032 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).</i>	60
<i>Tabela 17. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk.</i>	65
<i>Tabela 18. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Lasy Sobiborskie (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).</i>	65
<i>Tabela 19. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.</i>	66
<i>Tabela 20. Wykaz przedmiotów ochrony OZW Lasy Sobiborskie stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.</i>	66
<i>Tabela 21. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Lasy Sobiborskie PLH060043 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).</i>	68
<i>Tabela 22. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony.</i>	79
<i>Tabela 23. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Poleska Dolina Bugu PLH060032 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).</i>	80
<i>Tabela 24. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony.</i>	82
<i>Tabela 25. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Serniawy (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór – przedmioty ochrony)</i>	82
<i>Tabela 26. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony obszaru (wg SDF).</i>	84
<i>Tabela 27. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony (wg SDF).</i>	84

<i>Tabela 28. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru 5a).....</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 29. Wykaz istniejących użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru 7a).....</i>	<i>90</i>
<i>Tabela 30. Wykaz chronionych roślin i grzybów (wg wzoru 11).....</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 31. Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt (wg wzoru 12).....</i>	<i>101</i>
<i>Tabela 32. Lista chronionych płazów i gadów występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji.....</i>	<i>107</i>
<i>Tabela 33. Lista chronionych ptaków występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji..</i>	<i>107</i>
<i>Tabela 34. Lista chronionych ssaków występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji..</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 35. Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych w Nadleśnictwie Sobibór.....</i>	<i>112</i>
<i>Tabela 36. Zestawienie typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sobibór.....</i>	<i>113</i>
<i>Tabela 37. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13).....</i>	<i>114</i>
<i>Tabela 38. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (wg wzoru nr 14).....</i>	<i>115</i>
<i>Tabela 39. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15).....</i>	<i>115</i>
<i>Tabela 40. Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Sobibór.....</i>	<i>116</i>
<i>Tabela 41. Zestawienie drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Sobibór.....</i>	<i>119</i>
<i>Tabela 41. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór.....</i>	<i>119</i>
<i>Tabela 43. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007, prace fitosocjologiczne).....</i>	<i>123</i>
<i>Tabela 44. Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (prace taksacyjne, weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007, prace fitosocjologiczne).....</i>	<i>124</i>
<i>Tabela 45. Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (prace taksacyjne, weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007).....</i>	<i>124</i>
<i>Tabela 46. Wykaz gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór).....</i>	<i>125</i>
<i>Tabela 47. Parki wiejskie w zasięgu Nadleśnictwa Sobibór.....</i>	<i>126</i>
<i>Tabela 48. Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Sobibór (wg wzoru nr 17).....</i>	<i>127</i>
<i>Tabela 49. Zestawienie obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru nr 17).....</i>	<i>153</i>
<i>Tabela 50. Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21).....</i>	<i>154</i>
<i>Tabela 51. Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (wg wzoru nr 20).....</i>	<i>155</i>
<i>Tabela 52. Zestawienie powierzchni [ha] według borowacenia (wg wzoru nr 22).....</i>	<i>157</i>
<i>Tabela 53. Zestawienie powierzchni [ha] według neofityzacji (wg wzoru nr 24).....</i>	<i>158</i>
<i>Tabela 54. Zestawienie powierzchni występowania gatunków obcych z udziałem do 5% i w podszytach.....</i>	<i>159</i>
<i>Tabela 55. Zestawienie drewna martwego w nadleśnictwie.....</i>	<i>160</i>
<i>Tabela 56. Udział drewna martwego na siedliskach przyrodniczych.....</i>	<i>161</i>
<i>Tabela 57. Zestawienie uszkodzeń drzewostanów zinwentaryzowanych w trakcie prac taksacyjnych.....</i>	<i>165</i>
<i>Tabela 58. Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sobibór (wg wzoru XXIII IUL).....</i>	<i>175</i>

<i>Tabela 59. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 występujących w lasach nadleśnictwa lub ich bezpośrednim sąsiedztwie (wg wzoru XXII IUL).</i>	177
<i>Tabela 60. Wykaz zatwierdzonych pomników przyrody.</i>	187
<i>Tabela 61. Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Sobibór (po 1.01.2017r.).</i>	188

Spis Rycin

<i>Ryc. 1 Położenie nadleśnictwa na tle podziałów administracyjnych.</i>	13
<i>Ryc. 2 Położenie Nadleśnictwa Sobibór w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.</i>	15
<i>Ryc. 3 Podział na obręby.</i>	16
<i>Ryc. 4 Podział na leśnictwa.</i>	17
<i>Ryc. 5 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej.</i>	18
<i>Ryc. 6 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej.</i>	21
<i>Ryc. 7 Położenie nadleśnictwa na tle podziału geobotanicznego.</i>	23
<i>Ryc. 8 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji klimatycznej.</i>	24
<i>Ryc. 9 Położenie nadleśnictwa na tle krajowej sieci ekologicznej (woj. lubelskie).</i>	27
<i>Ryc. 10 Położenie obszarów chronionych na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	30
<i>Ryc. 11 Położenie rezerwatu „Żółwiowe błota”.</i>	33
<i>Ryc. 12 Położenie rezerwatu „Serniawy”.</i>	34
<i>Ryc. 13 Położenie rezerwatu „Magazyn”.</i>	35
<i>Ryc. 14 Położenie rezerwatu „Jezioro Orchowe”.</i>	37
<i>Ryc. 15 Położenie rezerwatu „Małoziemce”.</i>	38
<i>Ryc. 16 Położenie rezerwatu „Trzy jeziora”.</i>	40
<i>Ryc. 17 Położenie rezerwatu „Brudzieniec”.</i>	42
<i>Ryc. 18 Położenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.</i>	51
<i>Ryc. 19 Położenie Poleskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</i>	52
<i>Ryc. 20 Położenie Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.</i>	53
<i>Ryc. 21 Położenie obszaru PLB060003 Dolina Środkowego Bugu na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	55
<i>Ryc. 22 Położenie obszaru PLH 060032 Poleska Dolina Bugu na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	57
<i>Ryc. 23 Położenie obszaru PLH060043 Lasy Sobiborskie na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	64
<i>Ryc. 24 Położenie obszaru PLH060048 Podpakule na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	78
<i>Ryc. 25 Położenie obszaru PLH060057 Serniawy na tle Nadleśnictwa Sobibór.</i>	81
<i>Ryc. 26 Położenie obszaru PLH060011 Krowie Bagno w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór.</i>	83
<i>Ryc. 27 Zasięg terytorialny Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”.</i>	86
<i>Ryc. 28 .Roślinność potencjalna w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Sobibór wg Matuszkiewicza 2008.</i>	118

Spis wykresów

<i>Wykres 1 Struktura typów gleb.</i>	111
<i>Wykres 2 Udział typów siedliskowych lasu.</i>	113

1. WSTĘP

1.1. Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu

Lasy są naturalną formacją przyrodniczą, od wieków nierozzerwalnie związaną z krajobrazem Polski, stanowią niezbędny czynnik równowagi środowiska przyrodniczego, warunkujący rozwój kraju.

Mając na uwadze wzrost gospodarczy i zwiększone oczekiwania społeczne wobec lasów Parlament Polski uchwalił „Ustawę o lasach” (Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444 z dnia 28 września 1991 o lasach), w której określa się cele gospodarki leśnej w następującej kolejności:

1. zachowanie lasów, ekosystemów leśnych i ich korzystnego wpływu na środowisko,
2. ochrona lasów, w tym szczególnie stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody,
3. ochrona gleb i terenów szczególnie zagrożonych,
4. ochrona wód powierzchniowych i głębinowych,
5. produkcja drewna i innych produktów użytkowania lasu na zasadzie racjonalnej gospodarki.

Nowelizacja ustawy w 1997 roku, wzmocniła zapisy dotyczące znaczenia lasów, jako podstawowego składnika środowiska naturalnego. Proekologiczny kierunek gospodarki leśnej znalazł odbicie w Zasadach hodowli lasu wprowadzonych w życie zarządzeniem 99 dyrektora generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r. oraz nowych Zasad Hodowli Lasu wprowadzonych do użycia zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21 listopada 2011 roku.

Plan urządzenia lasu nadleśnictwa, łącznie z programem ochrony przyrody, to jedyny dokument planistyczny na poziomie lokalnym, w którym ujmuje się kompleksowo zagadnienia gospodarki leśnej na gruntach leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sobibór na lata 2017-2026 jest aktualizacją Programu z ubiegłego dziesięciolecia. Został on zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 1, ust.7 oraz § 110, 111 i 112 Instrukcji Urządzania Lasu z 2011 r. Głównym celem programu jest wykazanie potrzeb i warunków, jakie powinny być spełnione dla ochrony przyrody w nadleśnictwie.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sobibór został sporządzony w celu:

- a) zobrazowania bogactwa przyrodniczego terenu nadleśnictwa,
- b) przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego,
- c) doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych,
- d) ulepszania metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody,

- e) umożliwienia w przyszłości analiz i porównań wybranych elementów środowiska przyrodniczego nadleśnictwa,
- f) uzupełnienia wiedzy o środowisku leśnym,
- g) edukacji i promocji zagadnień związanych z ochroną przyrody.

1.2. Materiały źródłowe

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Sobibór, został opracowany w ramach Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Sobibór sporządzonego na okres 01.01.2017 - 31.12.2026 r. i jest jego integralną częścią.

Do opracowania „Programu....” wykorzystano materiały zebrane podczas prac terenowych przez taksatorów Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie oraz materiały udostępnione przez pracowników Nadleśnictwa Sobibór, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie, a także urzędów gmin położonych w zasięgu działania nadleśnictwa. Wykorzystano również dane ze Standardowych Formularzy Danych obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, inwentaryzacji przyrodniczych i ornitologicznych sporządzanych na potrzeby tworzenia Planów Zadań Ochronnych obszarów Natura 2000, dane zawarte w Planach Zadań Ochronnych oraz dane z inwentaryzacji przyrodniczej Lasów Państwowych z lat 2006/2007.

Źródła, jakie zostały wykorzystane przy opracowaniu programu umieszczono w spisie literatury na końcu opracowania.

Zakres programu ochrony przyrody został ustalony na posiedzeniu Komisji Założeń Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sobibór na lata 2017-2026, która odbyła się w siedzibie Nadleśnictwa Sobibór w dniu 27 lutego 2014 roku. Protokół z posiedzenia Komisji został załączony do opracowania.

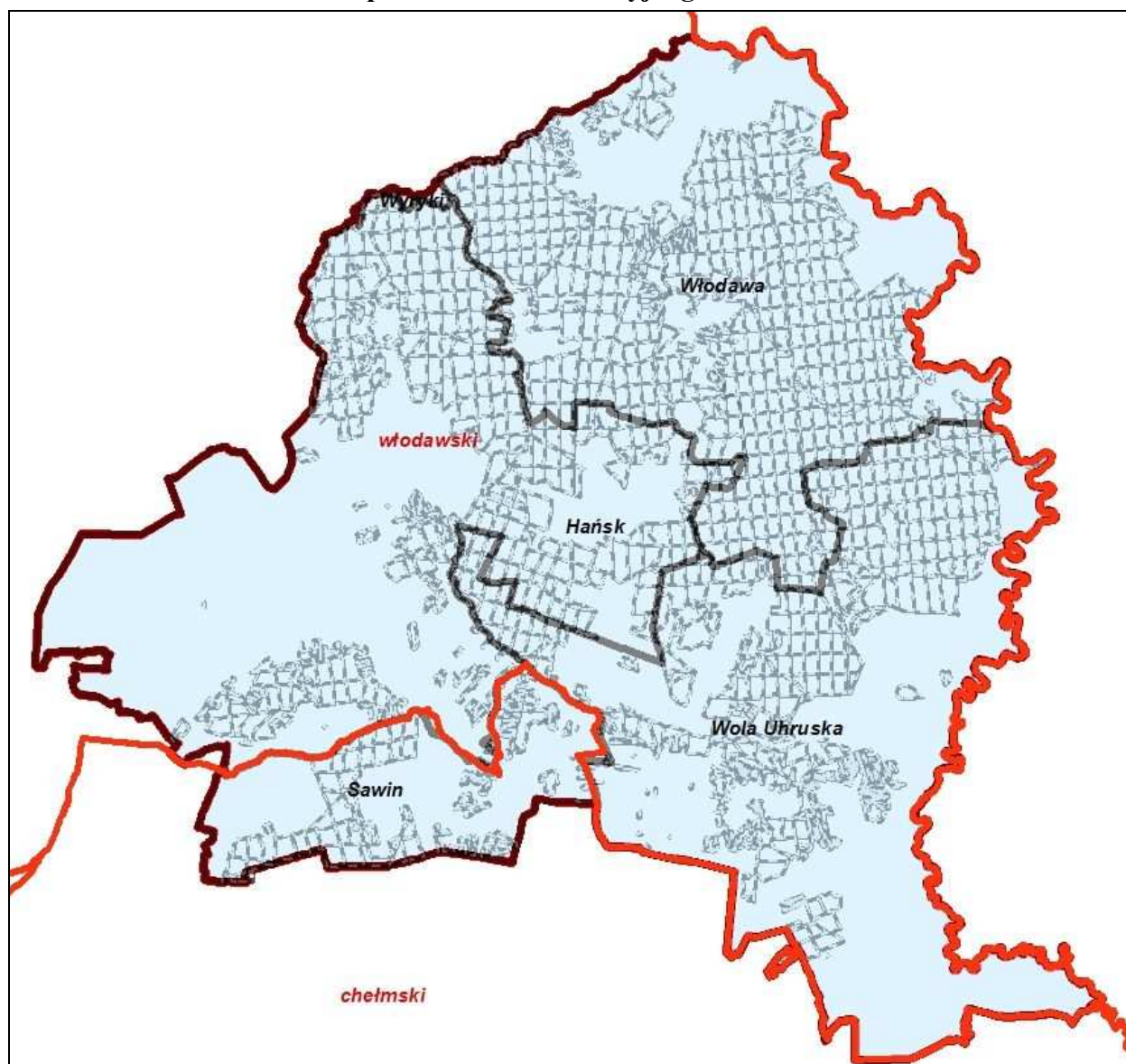
Do opracowania programu wykorzystano również wyniki prac glebowo – siedliskowych i fitosocjologicznych, monitoring państwowy prowadzony przez GIOŚ oraz wyniki badań naukowych wykonywanych na terenie nadleśnictwa.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1. Położenie nadleśnictwa

Położenie Nadleśnictwa Sobibór zostało przedstawione z uwzględnieniem podziału administracyjnego Polski, podziału Lasów Państwowych, regionalizacji przyrodniczo - leśnej regionalizacji fizyczno-geograficznej, regionalizacji geobotanicznej oraz klimatycznej.

2.1.1. Położenie na tle podziału administracyjnego

Ryc. 1 Położenie nadleśnictwa na tle podziałów administracyjnych.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sobibór wynosi **504,87** km², a został uszczegółowiony Zarządzeniem Nr 80 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Lublinie (Znak:OR-0151-10/14.)

Położenie Nadleśnictwa Sobibór na tle podziału administracyjnego przedstawia się następująco:

Tabela 1 Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego.

Województwo	Powiat	Gmina	Obręby ewidencyjne
lubelskie	chełmski	Sawin	Aleksandrówka cz., Bachus cz., Chutcze cz., Łowcza cz., Łowcza Kolonia cz., Łukówek cz., Petryłów, Podpakule, Serniawy, Serniawy Kolonia, Tomaszówka cz., Wólka Petryłowska
	włodawski	Hańsk	Bukowski Las, Dubeczno, Hańsk I, Hańsk II, Hańsk Kolonia, Konstantynówka, Kulczyn cz., Kulczyn Kolonia, Macoszyn Mały, Osowa, Krychów PGR, Rudka Łowiecka, Stary Majdan, Szcześniki cz., Ujazdów, Wojciechów cz., Żdzarka
		Włodawa	Luta, Okuninka cz., Sobibór, Wołczyny, Żłobek, Orchówek
		Wola Uhruska	Wszystkie obręby
		Wyryki	Suchawa cz.

Szczegółowe granice zasięgu działania Nadleśnictwa Sobibór, znajdują się na mapach przeglądowych i sytuacyjnych w skali 1:50000, które stanowią załącznik do Planu Urządzenia Lasu.

Szczegółowe zestawienie powierzchni znajduje się w tabeli I zamieszczonej w elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

2.1.2. Położenie na tle RDLP Lublin

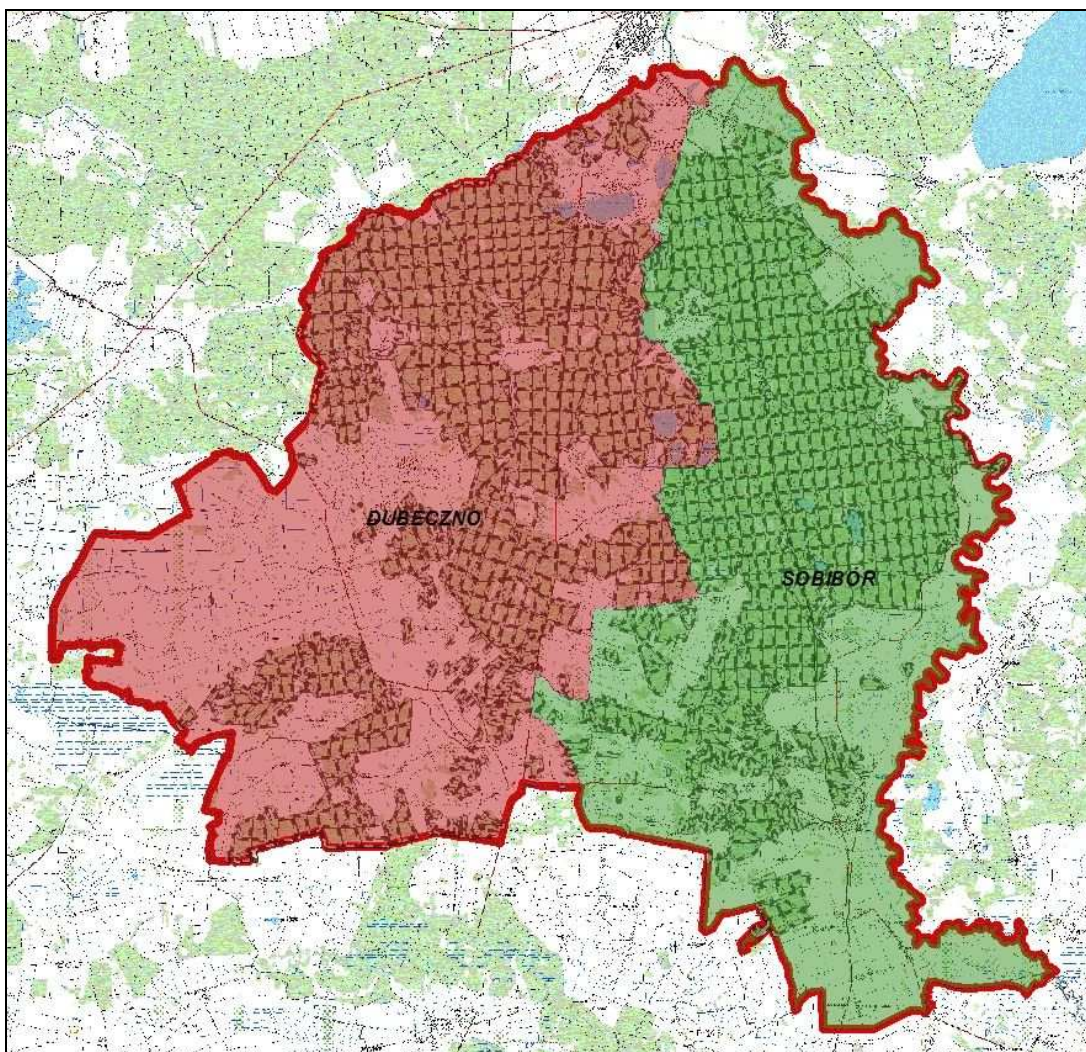
Nadleśnictwo Sobibór graniczy z nadleśnictwami RDLP Lublin: od północy z Nadleśnictwem Włodawa, od południa z Nadleśnictwem Chełm, od zachodu z Poleskim Parkiem Narodowym i Nadleśnictwem Parczew, a wschodnia granica nadleśnictwa jest jednocześnie granicą Polski z Ukrainą i na niewielkiej długości (ok. 5 km) z Białorusią.

Ryc. 2 Położenie Nadleśnictwa Sobibór w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.

2.1.3. Podział na obręby

Nadleśnictwo Sobibór jest nadleśnictwem dwuobróbowym. Rys historyczny nadleśnictwa zamieszczony został w Elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

Ryc. 3 Podział na obręby.

Tabela 2 Zestawienie powierzchni nadleśnictwa.

Obręb	Powierzchnia [ha]						
	Lasy [ha]					Grunty nieleśne	Ogółem [ha]
	Grunty leśne [ha]		Razem grunty leśne	Grunty związane z gosp. leśną	Razem lasy		
	Zalesione	Nie zalesione					
1	2	3	4	5	6	7	8
Dubeczno	9851,46	368,94	10220,40	249,22	10469,62	1229,15	11698,77
Sobibór	9041,17	454,88	9496,05	262,67	9758,72	1012,86	10771,58
Nadleśnictwo	18892,63	823,82	19716,45	511,89	20228,34	2242,01	22470,35

*- pow. wyliczona przez program Taksator (bez działek współdziałowych)

2.1.4. Podział na leśnictwa

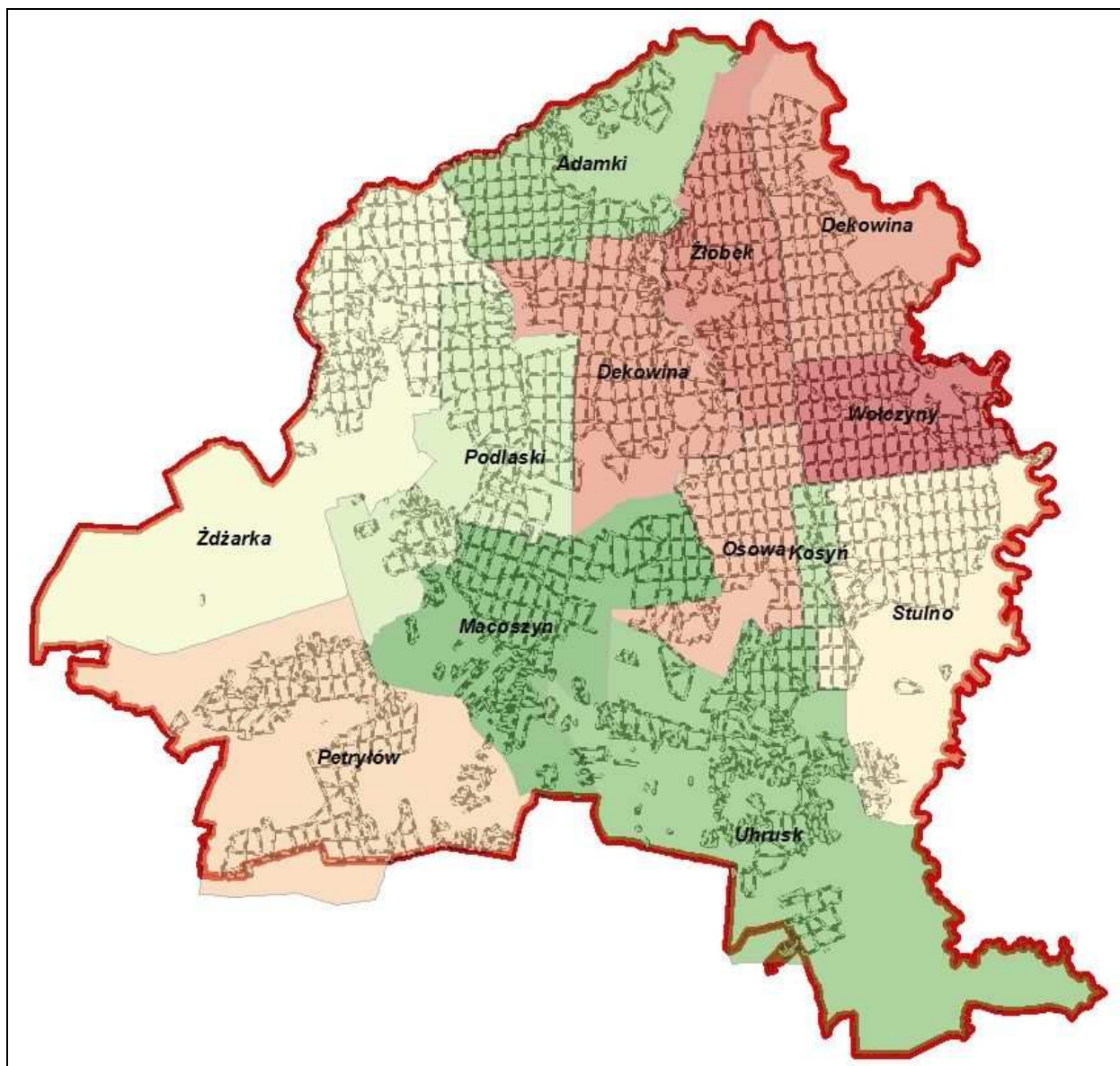
Nadleśnictwo podzielone jest na 13 leśnictw. Szczegółowy podział na leśnictwa przedstawia się następująco:

Obręb Dubeczno:

- Adamki [03]
- Żdzarka [04]
- Dekowina [05]

- Podlaski [06]
- Macoszyn [07]
- Petryłów [08]
- Obręb Sobibór:
 - Dubnik [09]
 - Żłobek [10]
 - Wołczyny [11]
 - Osowa [12]
 - Stulno [14]
 - Kosyń [15]
 - Uhrusk [16]

Szczegółowa lokalizacja, numery oddziałów i powierzchnia leśnictw, znajduje się w
Elaboracie Planu Urządzenia Lasu.

Ryc. 4 Podział na leśnictwa.

2.1.5. Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej

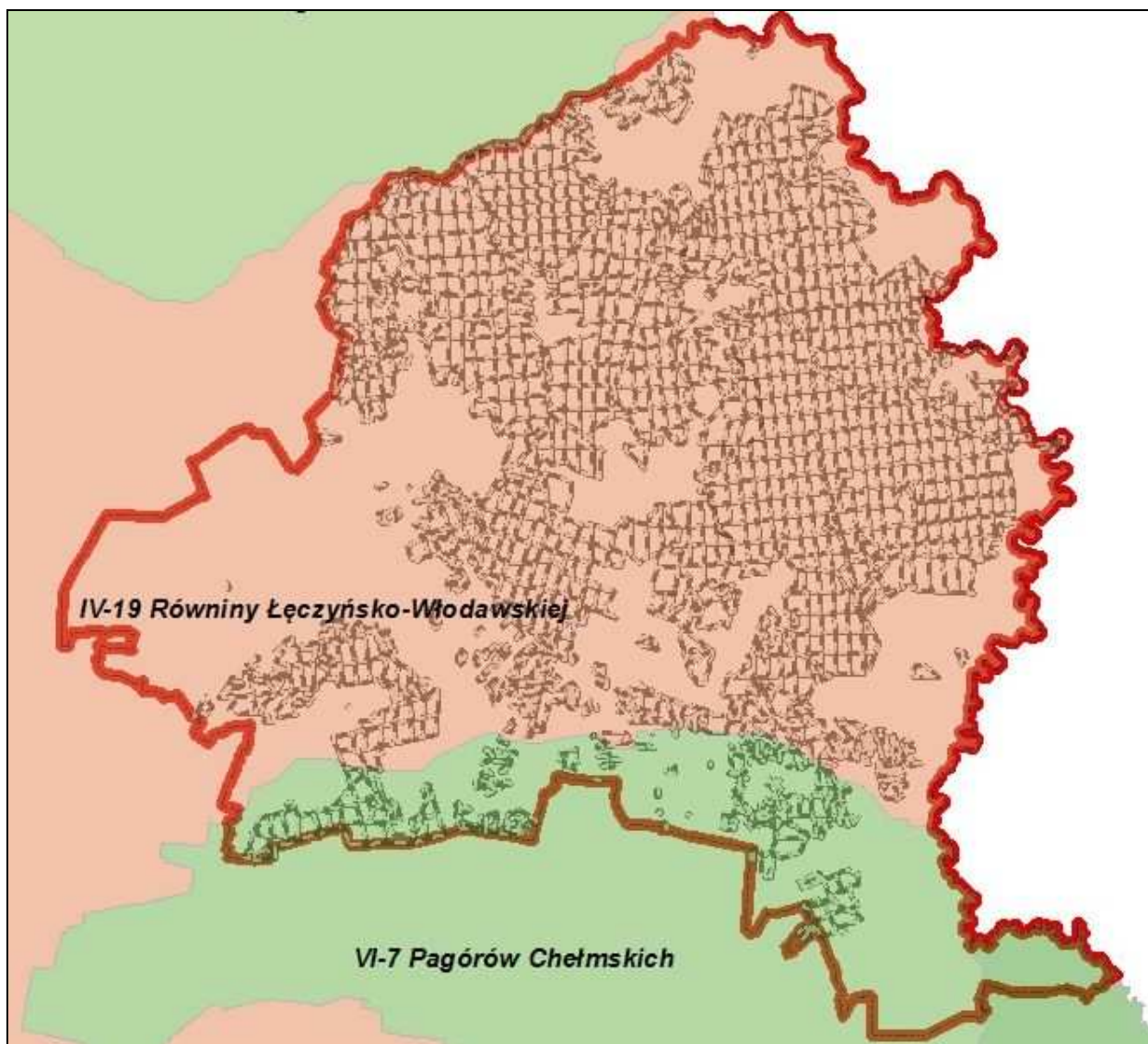
Według obowiązującej regionalizacji przyrodniczo-leśnej z 2012 r. (Zielony i in.) lasy Nadleśnictwa Sobibór leżą w 2 mezoregionach:

IV Krainie Mazowiecko – Podlaskiej

Mezoregionie IV-19 Równiny Łęczyńsko - Włodawskiej

VI Krainie Małopolskiej

Mezoregionie VI-7 Pagórów Chełmskich

Ryc. 5 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej.

Mezoregion Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej (IV.19) - powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 2302 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 28%. Krajobrazy naturalne mają układ mozaiki. Przeważają krajobrazy tarasów nadzalewowych – akumulacyjnych, z fragmentami krajobrazów zalewowych den dolin – akumulacyjnych oraz równin bagiennych – akumulacyjnych. Mniej jest krajobrazów peryglacialnych pagórkowatych oraz równinnych i falistych. Rzeźba tego obszaru uformowana została wskutek działalności lodowca warciańskiego

i wód polodowcowych, które – z uwagi na płaski teren, utworzyły zastoisko polodowcowe. Powolny odpływ wód przyczynił się do powstania małych zbiorników wodnych, w których, w wyniku ich spływania i zarastania, utworzyły się bagna i torfowiska. Utwory geologiczne rozmieszczone są mozaikowo. Dominują holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, przemieszane z plejstocenijskimi piaskami i mułkami jeziornymi zlodowacenia północnopolskiego i środkowopolskiego oraz piaskami i żwirami sandrowymi zlodowacenia środkowopolskiego. W części środkowej oraz na południu występują małe powierzchnie utworów kredowych – wapieni, opok i margli. Przeważa krajobraz roślinny olsowy, rozciągający się na dużych obszarach w centrum mezoregionu. Na niewielkich powierzchniach występują krajobrazy dąbrów świetlistych i grądów w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów – w części południowej oraz łągów jesionowo-olszowych – w części północnej. Zaznaczają się też nieliczne krajobrazy śródłódowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie północnomazowiecko-kurpiowskiej w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów – głównie w części wschodniej oraz borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko-podlaskiej w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów – w części północno-zachodniej.

Lesistość mezoregionu jest średnia i wynosi 27%. Lasy występują w kompleksach o różnej wielkości; największe znajdują się w części wschodniej – Lasy Sobiborskie oraz w części północno-wschodniej – Lasy Parczewskie. Tereny leśne zajmują około 622 km², z czego 65% jest w zarządzie RDLP w Lublinie (nadleśnictwa: Parczew – bez cz. zach. i wsch., Włodawa – cz. centralna, **Sobibór** – bez cz. pld., Chełm – cz. pñ.-zach., Świdnik – cz. pñ.-wsch., Lubartów – cz. wsch.). Mezoregion ten obejmuje ok. 80% zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sobibór.

Mezoregion Pagórów Chełmskich (VI.7) - powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 267 km², w tym lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 25%. Pagóry Chełmskie są masywnymi wzniesieniami o wysokości do 274 m n.p.m. Występują głównie krajobrazy wyżyn i niskich gór – węglanowe i gipsowe erozyjne izolowanych połączonych wzniesień. Rzadko spotyka się krajobrazy nizinne peryglacialne równinne i faliste. Budowa geologiczna jest dość urozmaicona. Dominują plejstocenijskie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego, z wyspami piasków i mułków kemów. Znaczne są także obszary piasków i żwirów sandrowych. Miejscami na powierzchnię wychodzą skały z okresu kredy – głównie wapienie, opoki i margle oraz kreda pizząca. Holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły znajdują się głównie w części południowej. Dominuje krajobraz roślinny borów mieszanych, dąbrów świetlistych i grądów. Niewielkie powierzchnie w części południowej mezoregionu zajmuje krajobraz dąbrów świetlistych i grądów w podwariancie z dużym udziałem

łągów jesionowo-olszowych i olsów, a nad brzegiem rzeki Bug – krajobraz łągów jesionowo-wiązowych.

Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 23%. Lasy tworzą małe i średnie kompleksy; zajmują około 62 km², z czego 76% jest w zarządzie RDLP w Lublinie (nadleśnictwa: **Sobibór** – cz. pld., i Chełm – cz. pln.). Mezoregion ten obejmuje ok.20% zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sobibór.

2.1.6. Położenie na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej

Fizyczno – geograficzna regionalizacja Polski, na tle podziału Europy w układzie dziesiątym wg J. Kondrackiego (2002) zawarta w podręczniku *Geografia regionalna Polski*, pozwala określić położenie Nadleśnictwa Sobibór następująco:

Megaregion: 8. Niż Wschodnioeuropejski

Prowincja: 45. Niż Wschodniobałtycko-Białoruski,

Podprowincja: 845. Polesie,

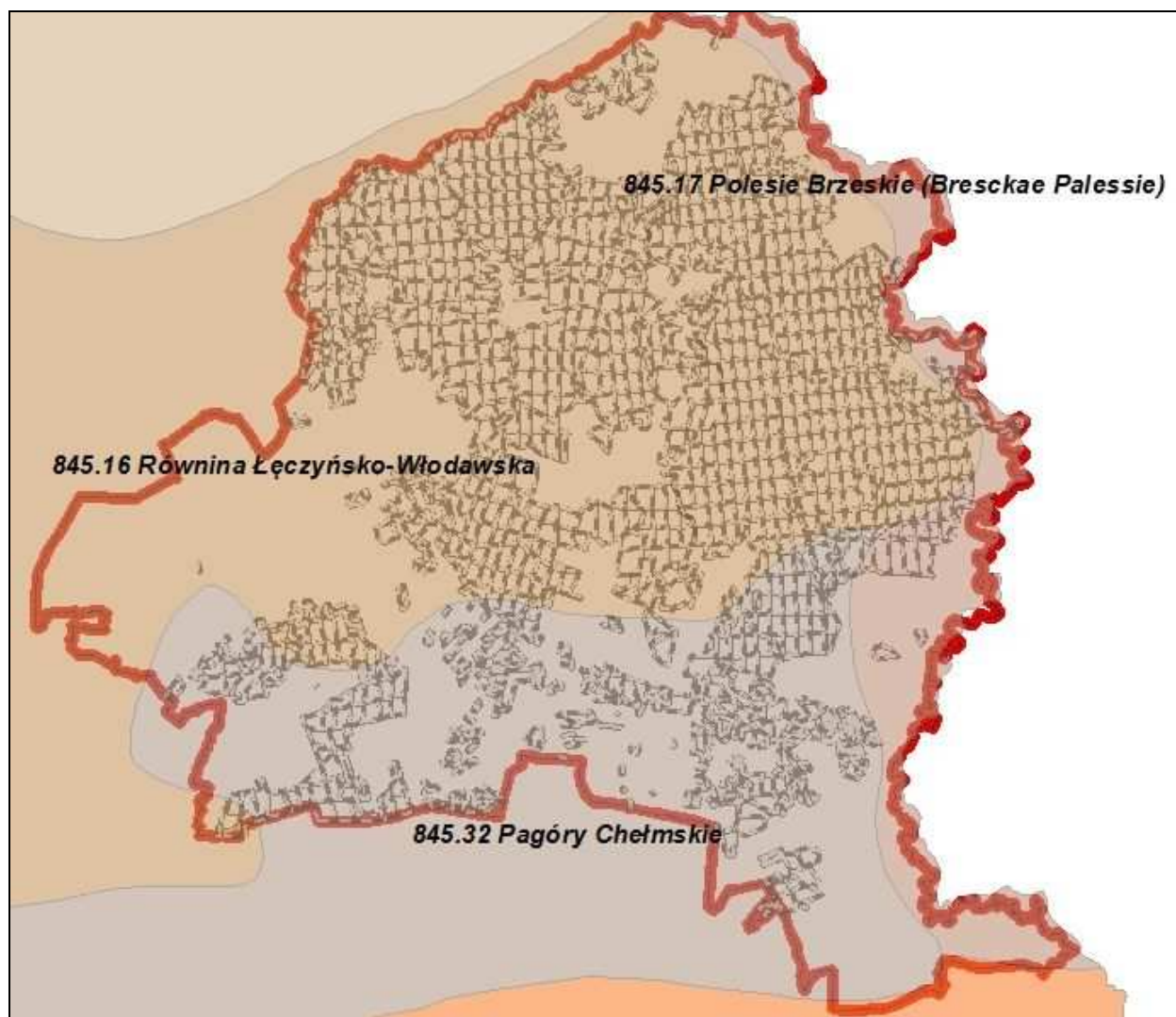
Makroregion: 845.1. Polesie Zachodnie,

Mezoregion: 845.16. Równina Łęczyńsko-Włodawska,

Mezoregion: 845.17. Polesie Brzeskie,

Makroregion: 845.3. Polesie Wołyńskie,

Mezoregion: 845.32. Pagóry Chełmskie.

Ryc. 6 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej.

W cytowanej wyżej publikacji J.Kondrackiego (2002) zawarto m.in. następujące informacje o wymienionych mezoregionach:

Mezoregion: Równina Łęczyńsko-Włodawska (845.16).

Jest częścią Polesia Zachodniego. Stanowi największy w Polsce zespół łąkowy. Ta kraina jezior, bagien i lasów charakteryzowała się przyrodą zachowaną w niezmienionym stanie do lat 1970, kiedy podjęto próby melioracji i osuszania znacznej części terenów. Jeziora pochodzenia krasowego zajmują ponad 27 km² powierzchni.

Na Pojezierzu znajduje się utworzony w 1990 roku Poleski Park Narodowy.

Nad niektórymi z jezior istnieją dobre warunki do wypoczynku. Najbardziej znanym miejscem na Pojezierzu jest jezioro Białe Włodawskie.

Mezoregion: Polesie Brzeskie (845.17)

Mezoregion fizycznogeograficzny na Białorusi, na Ukrainie i we wschodniej Polsce, część Polesia Podlaskiego położona na wschód od Równiny Kodeńskiej, Zakłęsłości Sosnowickiej,

Garbu Włodawskiego, Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej i Pagórów Chełmskich. Na północy styka się z Podlaskim Przełomem Bugu a na południu z Obniżeniem Dubieńskim.

Na terytorium Polski Polesie Brzeskie stanowi długi (od Woli Uhruskiej po Terespol) i bardzo wąski pas, ciągnący się doliną Bugu wzdłuż granicy polsko-białoruskiej.

Mezoregion: Pagóry Chełmskie (845.32)

Mezoregion charakteryzuje się bardzo silnym litologicznym rozczłonkowaniem. Tak bardzo zaawansowane efekty erozji i denudacji umożliwiające zostały budową tektoniczną (występowaniem kredy piszącej). To rozbitcie rośnie ku północy; w części południowej można mówić jeszcze o grzbietach kredowych, podczas gdy na północy formy wypukłe zmieniają się w góry wyspowe.

Masywność tych form skłania więc do nazwania ich właśnie pagórami, które podobne są do ostańcowych gór stołowych, osiągających wysokości do 274 m n.p.m. Pagóry te nie tworzą zwartej wyżyny, a obniżenia między nimi wypełniają obniżenia zasypane piaskami akumulacji fluwioglacjalnej, rzecznej i jeziornej. Zarówno podmokłe doliny rzek, jak i bezwodne niecki denudacyjne, są szerokie. Bezpośrednio na osadach kredowych, jak i na cienkiej pokrywie akumulacyjnej, rozsiane są liczne zagłębienia krasowe, które w lasach stanowią miejsca pozbawione drzewostanu.

Występująca w tym regionie sieć rzeczna jest średniej gęstości – a większość odcinków rzek jest uregulowanych. Podmokłość obniżeń warunkuje obfitość łąk na drobnoziarnistych piaskach, torfach i mułkach. Krótka wiosna, wysokie amplitudy roczne temperatury oraz niewielkie opady znamionują znaczny stopień kontynentalizmu.

2.1.7. Położenie na tle regionalizacji geobotanicznej

Według podziału geobotanicznego Polski J.M.Matuszkiewicza 2008, lasy Nadleśnictwa Sobibór znajdują się na obszarze:

Prowincja Środkowoeuropejska

Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa

D. Dział Wołyński

D.1. Kraina Zachodniowołyńska

D.1.1. Okręg Polesia Wołyńskiego

D.1.1.a. Podokręg Uhruski

E. Dział Mazowiecko-Poleski

E. Poddział Poleski

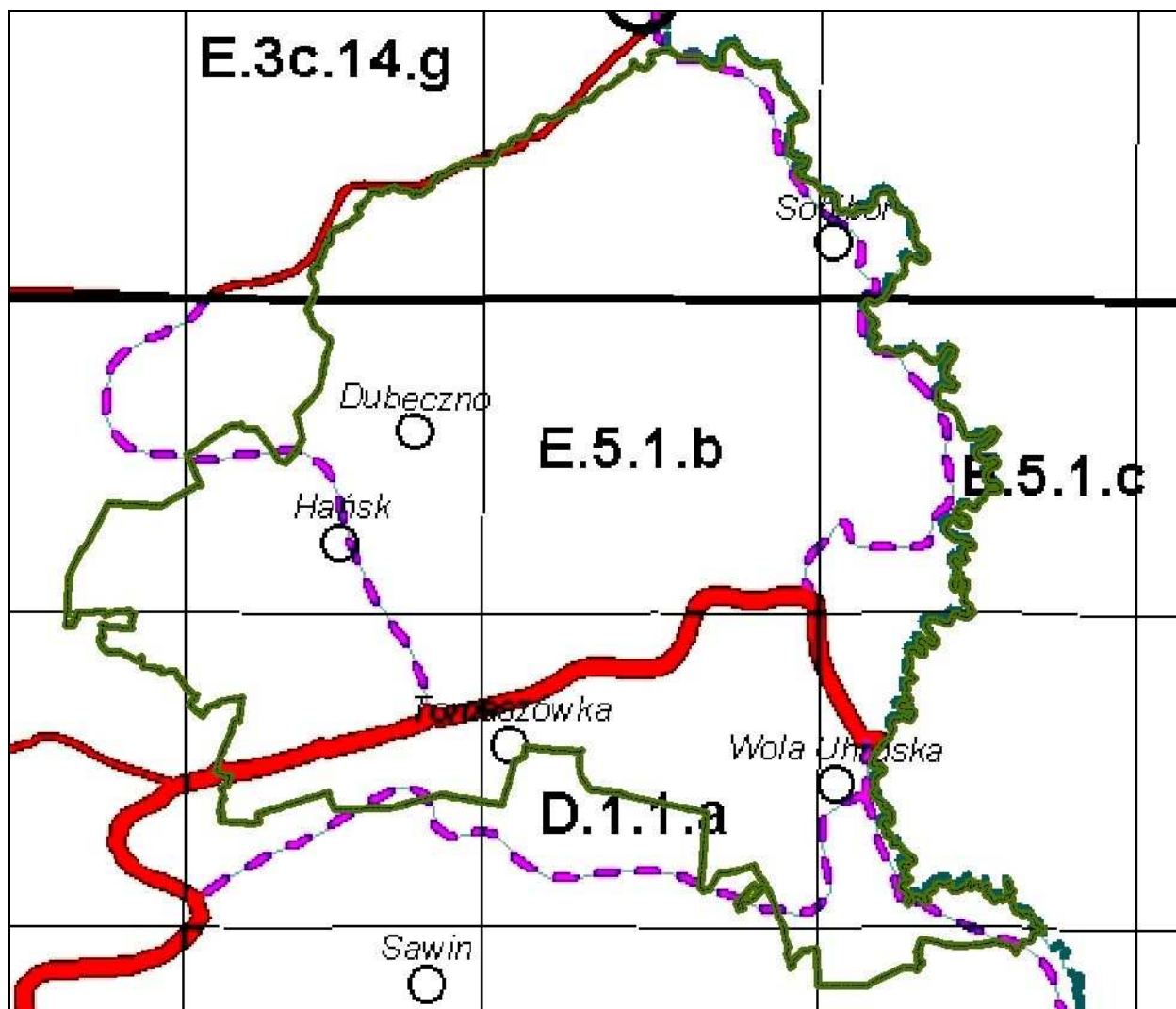
E.5. Kraina Polesia południowego

E.5.1. Okręg Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego

E.5.1.a. Podokręg Załuczyński

E.5.1.b. Podokręg Sobiborski

E.5.1.c. Podokręg Doliny Bugu „Uhrusk-Włodawa”

Ryc. 7 Położenie nadleśnictwa na tle podziału geobotanicznego.

2.1.8. Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski

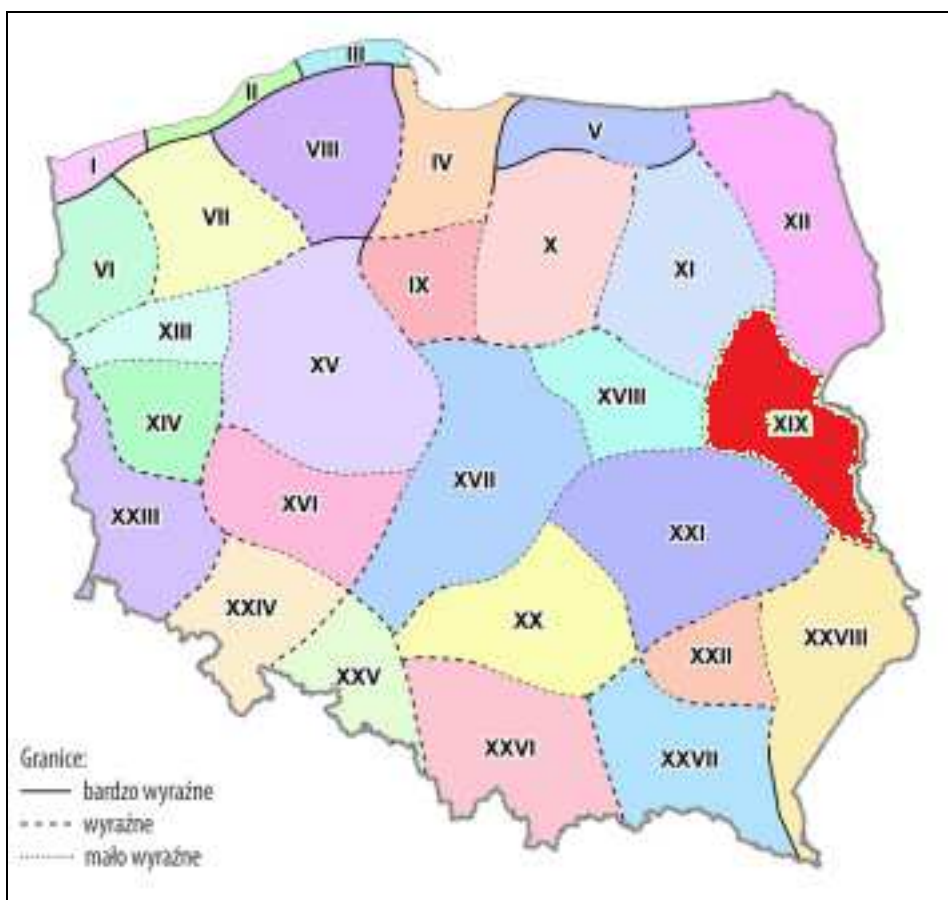
Nadleśnictwo Sobibór położone jest w **Regionie Podlasko-Poleskim (R-XIX)** – wg A. Wosia (1999).

Region Podlasko-Poleski (R-XIX) obejmuje obszar Polesia Lubelskiego, część Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej. Tylko fragment leży na obszarze Polski. Z wyjątkiem odcinka południowego, pozostałe granice regionu można określić jako mało wyraźne z punktu widzenia kryteriów klimatycznych.

Jest to region, w którym w porównaniu z pozostałymi, jest notowana najmniejsza liczba dni z pogodą umiarkowanie ciepłą. W ciągu roku jest ich średnio tylko około 119. Dni

umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych jest około 70 w roku. Region ten odznacza się również najmniejszą liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z opadem. Dni z taką pogodą średnio w roku jest tylko 55. Inną cechą regionu jest stosunkowo największa liczba dni umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych z opadem. Jest ich w roku około 26.

Częściej niż w innych regionach, w Regionie Podlasko-Poleskim zjawiają się z dni z pogodą dość mroźną (średnia dobową temperaturą od -5,1 do -15 stopni C), słoneczną, bez opadu. Notuje się średnio w roku 5 dni z taką pogodą. Region wyróżniają ponadto nieco większe liczby dni dość mroźnych bez opadu (19 dni) oraz nieco większa częstość występowania dni przymrozkowych z pogodą umiarkowanie zimną (średnia dobową temperaturą od 0 do -5 stopni C), których notuje się w roku średnio 30, wśród nich 14 z dużym zachmurzeniem.

Ryc. 8 Położenie nadleśnictwa na tle regionalizacji klimatycznej

2.2. Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania

Pod względem podziału gruntów na grupy użytków, struktura gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór przedstawia się następująco:

Tabela 3 Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Sobibór wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania (skrót tabeli nr 1).

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręb Dubeczno		Obręb Sobibór		Razem Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
I. Lasy	10469,7586	89,50	9758,8698	90,59	20228,6284	90,02
II. Grunty zadrzewione i zakrzewione	-	-	-	-	-	-
III. Użytki rolne	67,0167	0,57	23,2490	0,22	90,2657	0,40
IV. Grunty pod wodami	125,6067	1,07	84,9739	0,79	210,5806	0,94
V. Użytki ekologiczne	294,6736	2,51	103,1976	0,96	397,8712	1,77
VI. Tereny różne	-	-	-	-	-	-
VII. Grunty zabudowane i zurbanizowane	-	-	1,7003	0,02	1,7003	0,01
VIII. Nieużytki	741,7704	6,35	799,7860	7,42	1541,5564	6,86
Ogółem	11698,8260	100,00	10771,7766	100,00	22470,6026	100,00

Tabela 4 Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sobibór wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr 1).

Podział admin. kraju	Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania							Ogółem
Gmina Powiat Województwo	Lasy – razem	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Użytki rolne – razem	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Grunty zabudowane i zurbanizowane – razem	Nieużytki – razem	
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Hańsk	5799,6749	-	19,7771	0,5640	52,5814	-	332,1151	6204,7125
Włodawa	8149,5487	-	49,4798	133,6017	275,3176	0,7203	769,7914	9378,4595
Wola Uhruska	5102,7340	-	7,5376	76,4149	69,9722	-	432,8361	5689,4948
Wyryki	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiat włodawski	19051,9576	-	76,7945	210,5806	397,8712	0,7203	1534,7426	21272,6668
Sawin	1176,6708	-	13,4712	-	-	0,9800	6,8138	1197,9358
Powiat chelmski	1176,6708	-	13,4712	-	-	0,9800	6,8138	1197,9358
Województwo lubelskie	20228,6284	-	90,2657	210,5806	397,8712	1,7003	1541,5564	22470,6026*

*- pow. wyliczona przez program Taksator (bez działek współdziałowych)

2.3. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska

Nadleśnictwo Sobibór zarządza lasami Skarbu Państwa na obszarze 2 powiatów i 5 gmin.

Grunty znajdujące się pod zarządem administracyjnym nadleśnictwa zajmują powierzchnię **22470,35** ha (pow. wyliczona przez program Taksator). Na zarządzanych gruntach nadleśnictwo pełni rolę gospodarza i w oparciu o obowiązujące akty prawne realizuje założenia z zakresu polityki leśnej kraju. Zadaniem nadleśnictwa jest prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z ustawową zasadą powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania i powiększania zasobów leśnych oraz ciągłości i zrównoważonego wykorzystania.

Na obszarze lasów nadleśnictwa wyznaczono drzewo mateczne, drzewostany gospodarcze nasienne, które odgrywają dużą rolę w nasiennictwie, selekcji i hodowli lasu. Zabezpieczają one

wyselekcjonowany, najwyższej jakości i miejscowego pochodzenia materiał genetyczny wykorzystywany przy tworzeniu kolejnych pokoleń lasów.

W lasach nadleśnictwa utworzonych zostało **37 stref ochronnych** wokół gniazd chroniących stanowiska lęgowe zwierząt tj. bielika *Haliaeetus albicilla*, bociana czarnego *Ciconia nigra*, orlika krzykliwego *Aquila pomarina*, puchacza *Bubo bubo*, puszczyka mszarnego *Strix nebulosa* i żółwia błotnego *Emys orbicularis*.

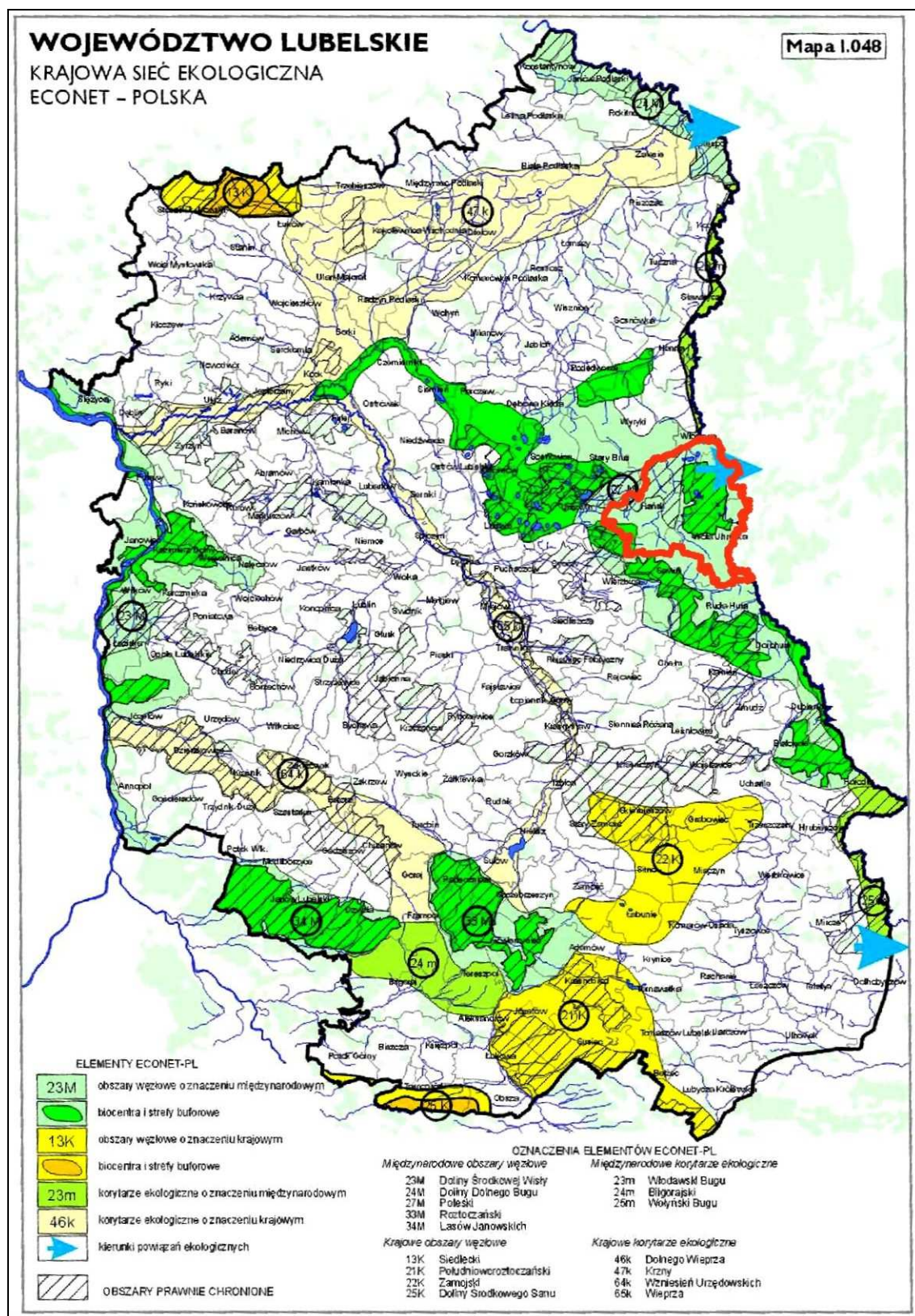
W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór utworzono 6 obszarów sieci NATURA 2000: 1 obszar ptasi i 5 obszarów siedliskowych. Z tego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór położonych jest 5: 1 obszar ptasi i 4 obszary siedliskowe (charakterystyka obszarów w dalszej części opracowania).

Na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa utworzono 7 rezerwatów przyrody – **Żółwiowe błota, Trzy Jeziora, Serniawy, Jezioro Orchowe, Magazyn, Brudzieniec, Małoziemce.**

Na gruntach Nadleśnictwa Sobibór utworzono również 9 użytków ekologicznych: **Skarpa Nadbużańska, Dolina rzeki Krzemianki, Dolina Tarasienki, Żłobek, Luta, Żdzarka, Dekowina, Adamki, Baranie bagno.**

Według opracowanego w 1995 r. projektu Krajowej Sieci Ekologicznej **ECONET PL** – będącego elementem Europejskiej Sieci Ekologicznej – obszarów przyrodniczych powiązanych przestrzennie i funkcjonalnie oraz stanowiących o dziedzictwie przyrodniczym Europy, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór, znajdują się następujące elementy sieci:

- obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym – Poleski Obszar Węzłowy (**27M**),
- korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym - Bugu na odcinku północnym - Włodawski (**23m**).

Ryc. 9 Położenie nadleśnictwa na tle krajowej sieci ekologicznej (woj.lubelskie)

2.4. Ogólna charakterystyka drzewostanów

Ogólną charakterystykę drzewostanów Nadleśnictwa Sobibór w porównaniu do RDLP Lublin, Lasów Państwowych i jednostek przyrodniczo leśnych przedstawiają tabele poniżej:

Tabela 5 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (wg wzoru 1a).

Jednostka	Średni wiek [lat]	Przeciętny zapas [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	udział % gatunków iglastych
Obręb Dubeczno	61	253	5,7	70,5	67,4
Obręb Sobibór	60	275	6,4	73,4	72,8
Nadleśnictwo Sobibór	60	263	6,0	71,9	70,0
RDLP Lublin*	65**	266**	3,92	46,9	70,6
Lasy Państwowe*	62**	262**	4,63	54,3	70,8

*źródło – GUS Leśnictwo 2015, wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1.01.2015 r.

**źródło – Bank Danych o Lasach, wg stanu na 01.01.2016 r.

Lasy Nadleśnictwa Sobibór charakteryzują się nieco niższym średnim wiekiem w porównaniu z RDLP Lublin. Przeciętny zapas w nadleśnictwie wynosi **263** m³/ha i jest niższy niż w RDLP i wyższy niż w LP. Udział siedlisk borowych jest wyższy niż średnia dla RDLP Lublin i całych LP, a udział gatunków iglastych jest na podobnym poziomie jak średnia RDLP i LP.

Tabela 6 Porównanie wybranych cech d-stanu w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru 1b).

Obiekt, nazwa: obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji / nazwa rezerwatu	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwaty	Żółwiowe Błota	64	217,5	3,4	26,5	19,6
	Serniawy	171	453,5	4,1		
	Jezioro Orchowe	58	265,3	3,6	23,0	28,5
	Magazyn	35	135,5	2,6	36,9	1,9
	Trzy Jeziora	66	272,6	4,8	49,0	38,7
	Brudzieniec	84	480,9	5,5	1,1	
	Małoziemce	52	252,7	6,9		7,7
	Razem	68	257,3	4,2	35,0	26,7
Obręb DUBECZNO	Lasy wodochronne	62	250,2	5,0	56,3	48,7
	Lasy ostoje zwierząt	63	267,6	5,5	61,3	55,7
	Lasy glebochronne	58	259,0	7,5	97,3	90,0
	Razem lasy ochronne	62	250,6	5,1	58,4	50,9
	Lasy gospodarcze	56	242,2	6,1	77,9	72,1
	Razem obręb	58	244,8	5,8	71,9	65,6
Obręb SOBIBÓR	Lasy wodochronne	59	248,1	5,1	67,3	57,8
	Lasy glebochronne	54	214,8	7,2	100,0	98,0
	Razem lasy ochronne	59	245,6	5,3	69,8	60,9
	Lasy gospodarcze	55	277,2	7,2	77,2	76,8
	Razem obręb	56	264,5	6,5	74,2	70,4
Nadleśnictwo Sobibór	Lasy wodochronne	60	249,1	5,1	62,2	53,6
	Lasy ostoje zwierząt	63	267,6	5,5	61,3	55,7
	Lasy glebochronne	55	231,1	7,3	99,0	95,1
	Razem lasy ochronne	60	247,9	5,2	64,6	56,3
	Lasy gospodarcze	56	257,6	6,6	77,6	74,2
	Razem nadleśnictwo bez rezerwatów	57	254,2	6,1	73,0	67,9

2.5. Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór wyróżniono 109 kompleksów leśnych. Największy z nich występuje w obrębie Sobibór i obejmuje 48 % pow. lasów nadleśnictwa.

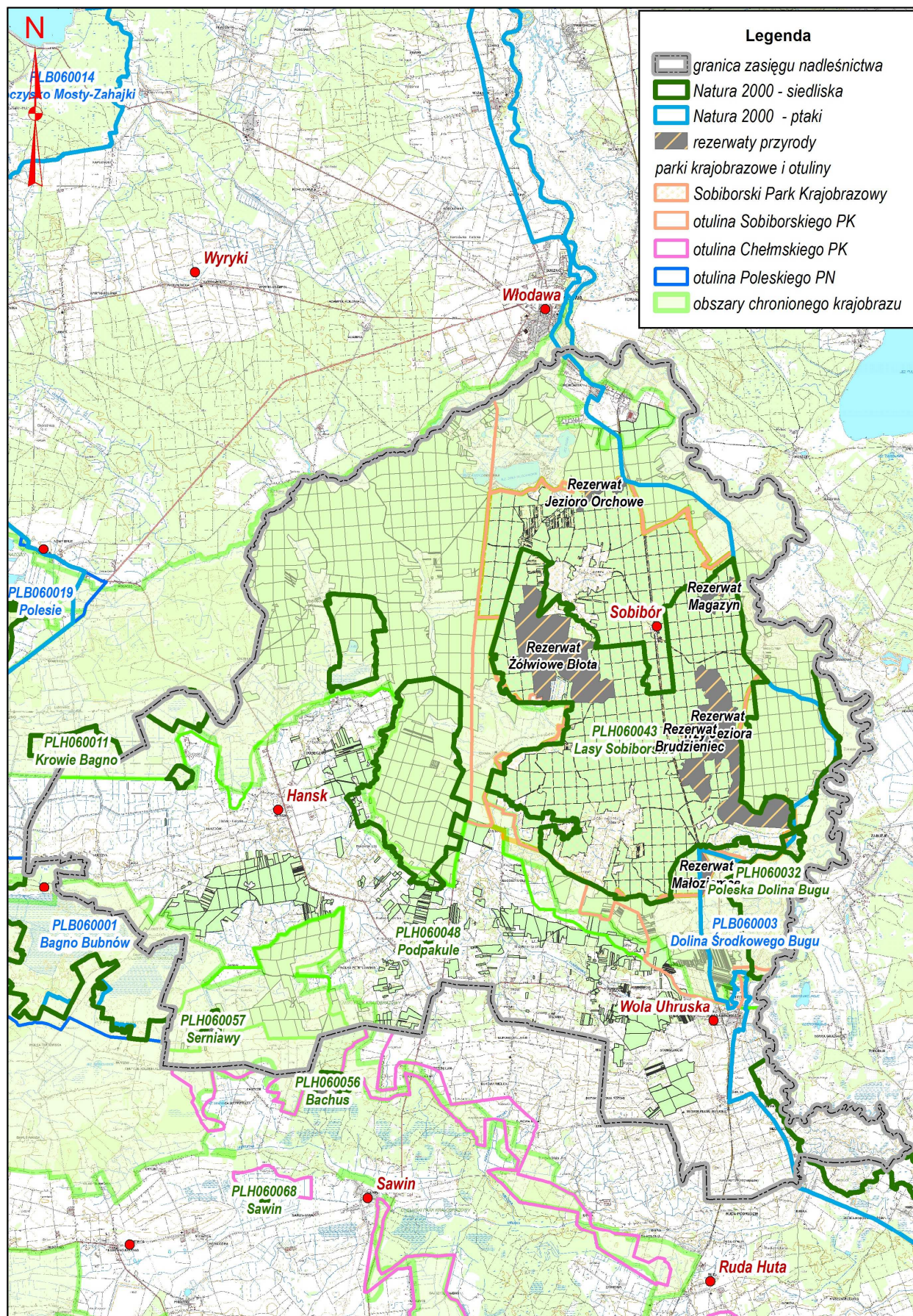
Poniżej zestawiono liczbę i powierzchnię kompleksów gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Sobibór.

Kompleksy leśne wyróżniono w ujęciu przyrodniczym, a nie ilościowym działów geodezyjnych zaewidencjonowanych przez służby geodezyjne.

Tabela 7 Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru nr 2).

Wielkość kompleksu	Obręb Dubeczno		Obręb Sobibór		Nadleśnictwo	
	Liczba kompleksów	Pow.	Liczba kompleksów	Pow.	Liczba kompleksów	Pow.
[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]
poniżej 1,00	13	7,66	19	7,89	32	15,55
1,01 - 5,00	19	47,28	12	25,02	31	72,30
5,01 - 20,00	17	203,44	11	120,63	28	324,07
20,01 - 100,00	5	137,40	5	196,41	10	333,81
100,01 - 200,00	2	350,40	3	455,11	5	805,51
200,01 - 500,00	-		-		-	
500,01 - 2000,00	-		-		-	
powyż. 2000,01	2	11079,81	1	10086,33	3	21166,14
Razem	58	11825,99	51	10891,39	109	22717,38*

*Powierzchnia ze współdziałaniami brutto (pow. z opisów taksacyjnych)

Ryc. 10 Położenie obszarów chronionych na tle Nadleśnictwa Sobibór

3. FORMY OCHRONY PRZYRODY

3.1. Zestawienie istniejących form ochrony przyrody

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest Ustawa o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz.627).

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór istnieją następujące obiekty objęte ochroną prawną:

Tabela 8 Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie Sobibór.

Rodzaj obiektu	Pow. ogólna ilość [ha/szt.] w zasięgu działania nadleśnictwa	Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór [ha/szt.]			
		w tym:			
		Leśna zalesiona i niezalesiona	Leśna związana z gosp. leśną	Nieleśna	Razem** [ha/szt.]
1	2	3	4	5	6
Rezerwy przyrody	1699,98/7	966,77	22,03	711,18	1699,98 / 7
Parki Krajobrazowe	11133,03/1	7529,20	229,08	1523,12	9281,40 / 1
Obszary Chronionego Krajobrazu	71420/2	9762,08	237,14	614,23	10613,45/2
Obszary Natura 2000 Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków	6064,83*/1	940,21	18,22	118,89	1077,32 / 1
Obszary Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk	11901,99*/5	6936,86	162,47	1215,02	8314,35 / 4
Strefy ochronne wokół miejsc bytowania i rozrodu zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	1584,23/37	1320,36	-	263,87	1584,23/37

*Powierzchnie obszarów Natura 2000 na podstawie danych zamieszczonych w SDF i dokumentacji PZO obszarów.

** Powierzchnia bez współwłasności

Różnica w powierzchni i lokalizacji obszarów chronionych zawartej w POP na lata 2007-2016 i POP na lata 2017-2026 wynika z dokładności obliczeń geodezyjnych powstałych w wyniku aktualizacji mapy numerycznej i ewidencji gruntów Nadleśnictwa Sobibór, zmiany granic i literacji wydzieleń leśnych, a także spowodowana jest zmianą powierzchni gruntów w zarządzie nadleśnictwa powstałą w wyniku przyjmowania gruntów.

3.2. Rezerwy przyrody

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór znajduje się 7 rezerwatów przyrody. Są to wszystkie rezerваты, jakie położone są w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

3.2.1. Rezerwat „Żółwiowe błota”

Podstawa prawna: utworzony 17.11.1988 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 32, poz.293) z późn.zmianami (MP nr 17, poz.119 z 1989 r.).

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 734,41 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 724,08 ha (pow. leśna – 358,56 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Hańsk i Włodawa, obręb leśny – Dubeczno, leśnictwo – Dekowina, oddział – 144c, 145, 160b, 161a,b,~a, 173f,g,h, 174a,c,d,f,g,~a, 175-177, 193-198, 217, 218a-g, ~a-~c, 219-221, 240-242, 253, 254, 255a,b,c,~a, 256.

Rodzaj rezerwatu: faunistyczny (Fn).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: faunistyczny (PFn), podtyp: gadów (ga)
- typu ekosystemu: różnych ekosystemów (EE), podtyp: mozaika różnych ekosystemów (me).

Cel ochrony: zachowanie najliczniejszego w kraju stanowiska lęgowego żółwia błotnego oraz wielu chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, a także wielu rzadkich i zagrożonych zespołów i gatunków roślin.

Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

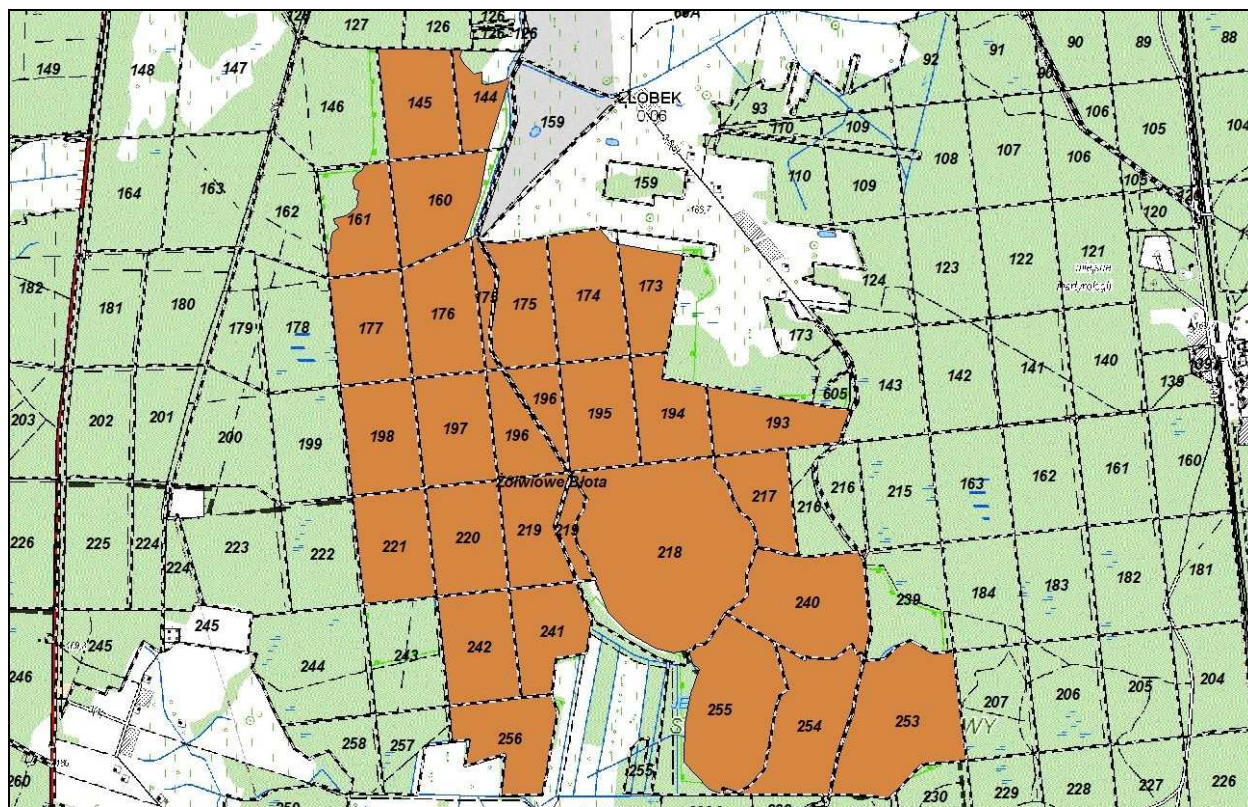
Rezerwat faunistyczny powołany w 1988 roku w celu ochrony największej rozpoznanej populacji żółwia błotnego w Europie. Rezerwat obejmuje zarówno miejsca stałego przebywania żółwi (cieki, jeziora, stawy, torfowiska z oczkami wodnymi, olsy) jak i lęgowiska oraz miejsca zimowania. Szczególną opieką objęto lęgowiska (luki, zręby i uprawy z ubogą roślinnością napiaskową).

Rezerwat obejmuje jeziora: Wspólne (Spólne, Spilno), Koseniec i Pereszpa (Perespilno) oraz przylegające do nich zarastające stawy „Zawołocze”. Otoczone są one pasem szuwarów. Przylegający obszar zajmuje roślinność torfowiskowa, łąkowa i leśna. Powierzchnie leśne tworzą tutaj głównie olsy, ale spory udział mają również ubogie bory sosnowe. Dla rezerwatu charakterystyczne jest zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych. Na terenie rezerwatu wyróżniono 87 zbiorowisk roślinnych (Fijałkowski i in. 1994).

Przez teren rezerwatu przepływa rzeka Tarasienka, dopływ Włodawki.

W jeziorach i stawach występuje bogata roślinność z klas *Lemnetea*, *Potametea* i *Phragmitetea* (wodne: *Nupharo-Nymphaeetum albae*, szuwarowe: *Phragmitetum australis*, *Thelypteridi-Phragmitetum*). Na bagnach dominują turzycowiska ze związku *Magnocaricion elatae*, a szczególnie zespoły *Caricetum elatae* i *Caricetum gracilis*. Na torfowiskach przejściowych w okolicy jezior wykształciły się zespoły z klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*. Wśród roślinności leśnej dominują zespoły olsowe *Ribeso nigri-Alnetum*, *Sphagno squarrosi-Alnetum* oraz różne typy borów z klasy *Vaccinio-Picetea*: *Molinio-Pinetum*, *Peucedano-*

Pinetum, Quercu roboris-Pinetum, oraz zbiorowiska zaroślowe: *Salicetum pentandro-cinereae* i napiaskowe: *Spergulo vernalis-Corynephorum*.

Ryc. 11 Położenie rezerwatu „Żółwiowe błota”.

3.2.2. Rezerwat „Serniawy”

Podstawa prawna: utworzony 20.10.1965 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 63, poz.351)

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 37,26 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 38 ha (pow. leśna – 38 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie chełmskim, Gminie Sawin, obręb leśny – Dubeczno, leśnictwo – Petryłów, oddział – 421r,s,t,~d,~f, 422c,~a, 429c,d,~a.

Rodzaj rezerwatu: Leśny (L).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: fitocenotyczny (PFi), podtyp: zbiorowisk leśnych (zl)
- typu ekosystemu: leśny i borowy (EL), podtyp: lasów nizinnych (lni).

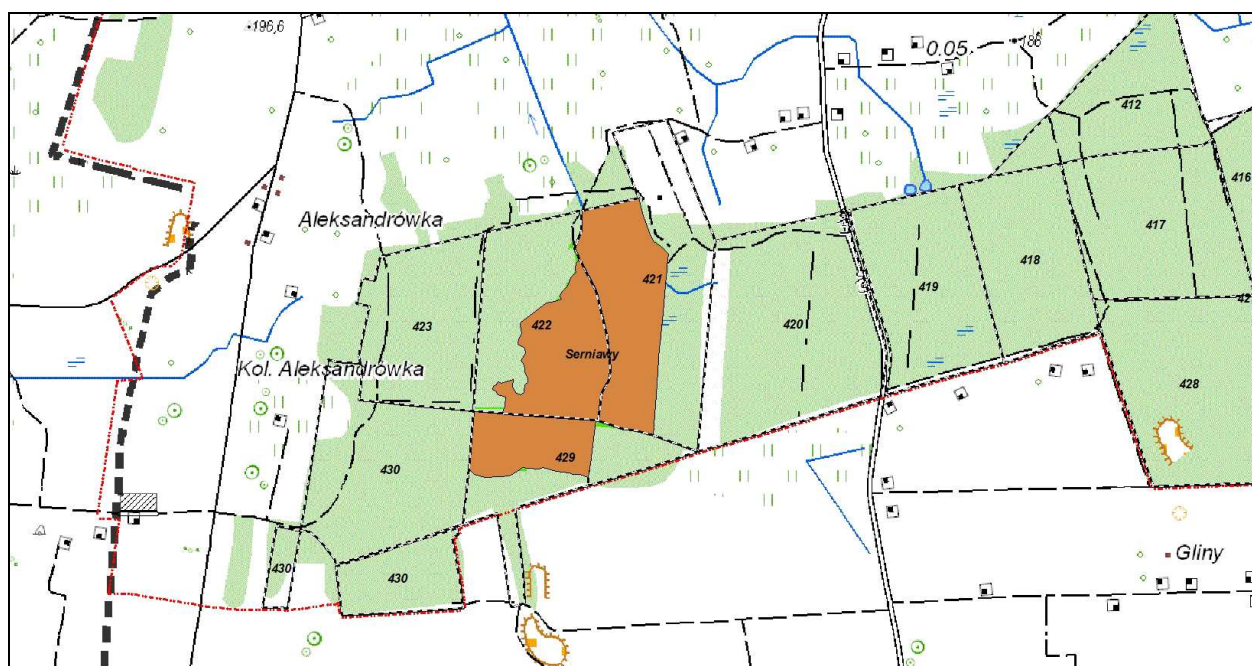
Cel ochrony: zachowanie ze względów dydaktycznych i naukowych fragmentu łągu olchowo-wiązowego i grądu niskiego pochodzenia naturalnego.

Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Rezerwat leśny utworzony w 1965 roku chroniący stary drzewostan na siedliskach łągowych - *Fraxino-Alnetum*, olsowych - *Ribeso nigri-Alnetum* i grądowych - *Tilio-Carpinetum*. Urozmaiceniem leśnego krajobrazu jest niewielki strumień przepływający przez północną część rezerwatu. Poza wieloma pomnikowymi jesionami i dębami interesujące w rezerwacie jest runo leśne z wieloma rzadkimi gatunkami roślin (Łuczycka-Popiel 1987, J. Holuk 2000). Do ciekawszych gatunków należą: żywiec cebulkowy i gruczołowaty, *Dentaria bulbifera*, *D. glandulosa*, listera jajowata *Listera ovata*, wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*.. Charakterystycznym elementem runa jest masowo rosnący bluszcz pospolity.

Występuje tutaj również kilka ginących gatunków bezkręgowców: chrząszcze: *Leioderus kollari*, kostrzeń baryłkowaty *Sinodendron cylindricum*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*.

W rezerwacie gnieźdzą się rzadkie gatunki ptaków muchołówki białoszyja i mała *Ficedula albicollis*, *F. parva*, gołąb siniak *Columba cenas*, dzięcioł czarny *Dryocopus martinus*. Spośród większych ssaków bytuje tutaj borsuk *Meles meles*.

Ryc. 12 Położenie rezerwatu „Serniawy”.

3.2.3. Rezerwat „Magazyn”

Podstawa prawna: utworzony 12.11.1996 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 75, poz.684)

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 51,98 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 51,98 ha (pow. leśna – 36,75 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Włodawa, obręb leśny – Sobibór, leśnictwo – Dubnik, oddział – 81i, 97a, 98d,f,~f, 99c,f,g,h,j,~d~f, 100k-s,~f,~g, 101l,~d, 114c,f,~c, 115a,b,~a,~b, 116a,~c,~d.

Rodzaj rezerwatu: Torfowiskowy (T).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: fitocenotyczny (PFi), podtyp: zbiorowisk nieleśnych (zn)

- typu ekosystemu: torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk przejściowych (tp).

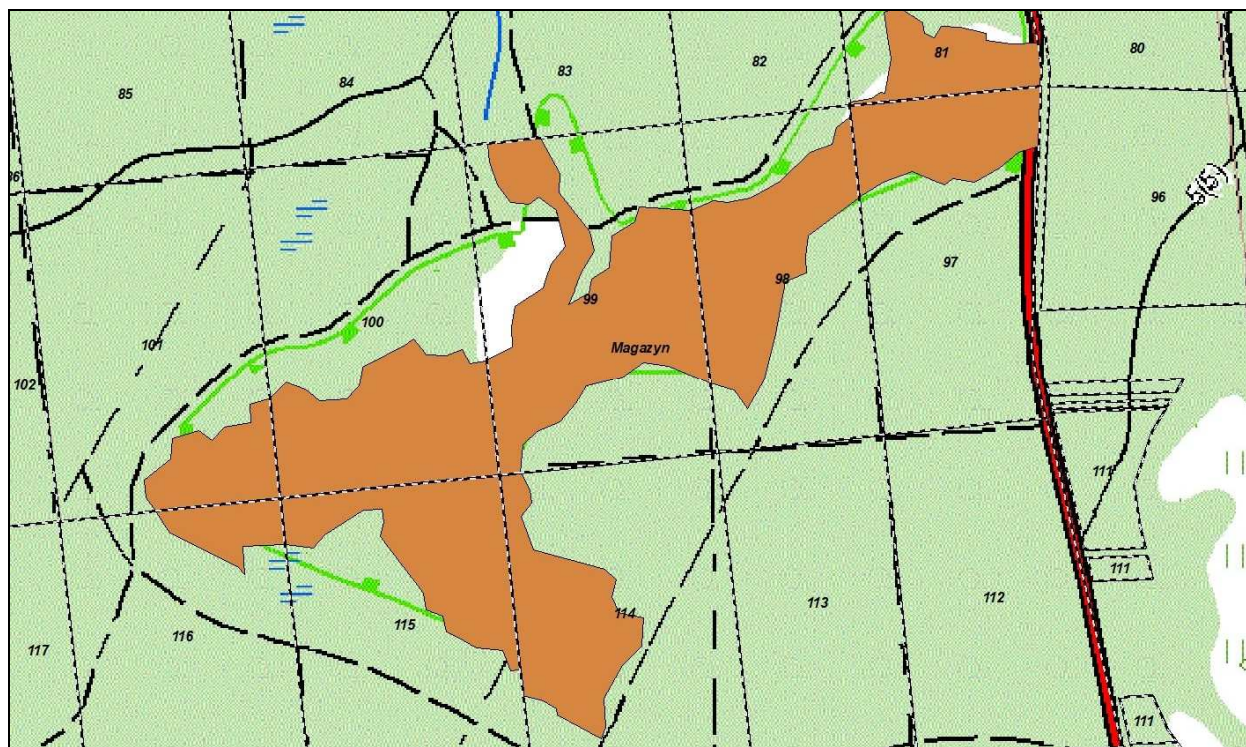
Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych w stanie niezmienionym bagien ze stagnującą wodą i unikatową roślinnością.

Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Rezerwat torfowiskowy utworzony w 1996 roku dla zachowania torfowisk niskich oraz podmokłych siedlisk leśnych (Fijałkowski i in. 1993). Część wschodnią rezerwatu stanowi rozległe, stale podtopione turzycowisko z wyraźną strukturą kępiastą wzdłuż cieku wodnego. W części zachodniej dominują bagienne siedliska leśne - olsy i bory mieszane wilgotne.

Roślinność w rezerwacie jest zróżnicowana. Wyróżniono na terenie rezerwatu 26 zespołów roślinnych (Fijałkowski D, Wawer M, Pietras T, 1993) między innymi są to zbiorowiska: torfowisk niskich: *Caricetum elatae*, zaroślowych: *Salicetum pentandro-cinereae*, leśne: *Ribeso nigri-Alnetum*.

Spośród ptaków na uwagę zasługują perkozy i żuraw.

Ryc. 13 Położenie rezerwatu „Magazyn”.

3.2.4. Rezerwat „Jezioro Orchove”

Podstawa prawna: utworzony 12.11.1996 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 75, poz.680)

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 58,03 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 59,95 ha (pow. leśna – 30,65 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Włodawa, obręb leśny – Sobibór, leśnictwo – Żłobek, oddział –33a-g,~f,~g,~i, 34a-d,l,m,o,~a~c, 35a,b,c, 36a,c,f,h,~a, 37g,h,~b.

Rodzaj rezerwatu: Torfowiskowy (T).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp)
- typu ekosystemu: torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk przejściowych (tp).

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jeziora oraz otaczających go torfowisk z unikatową florą naczyniową.

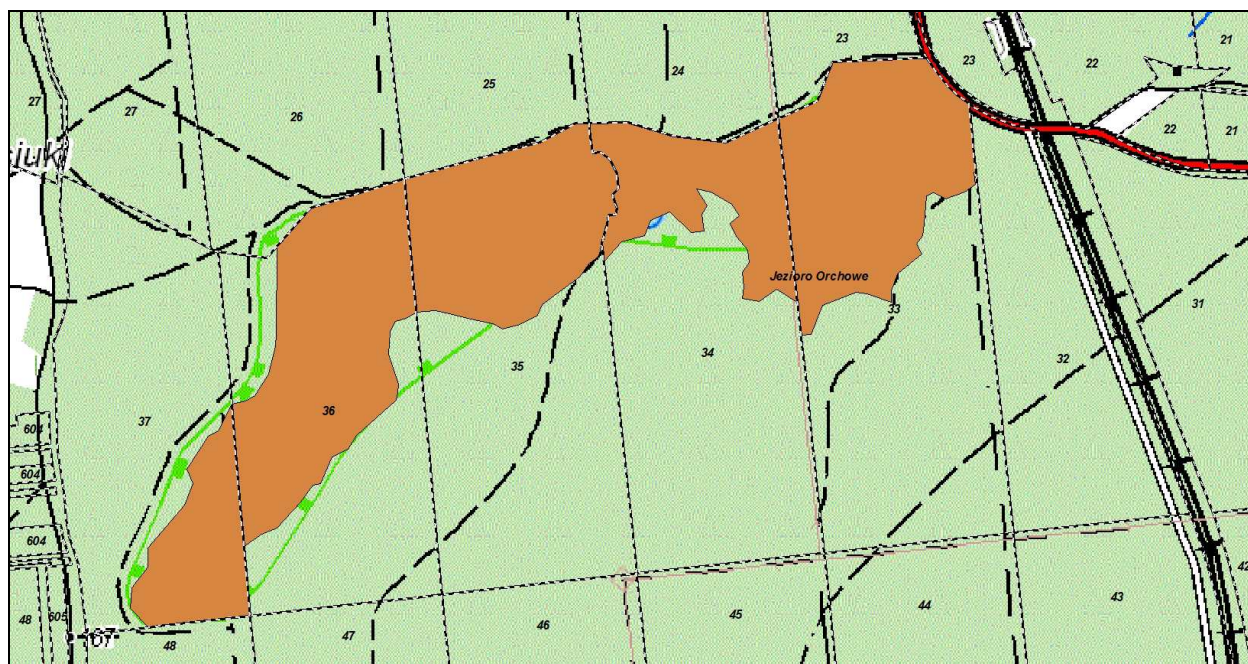
Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Rezerwat wodno–torfowiskowy powołany w 1996 roku w celu ochrony zbiorowisk wodno–torfowiskowych z unikalną florą naczyniową (Fijałkowski i in.1993). Przedmiotem ochrony jest stale podtopione, wydłużone torfowisko wraz z dystroficznym Jeziorem Orchowym (Książowskim). W rezerwacie dominują torfowiska przejściowe, ich strefę okrajkową zajmują olsy lub zbiorowiska zarostowe. Od strony północnej z rezerwatem sąsiadują ubogie siedliska borów suchych.

Na torfowiskach występuje wiele ciekawych gatunków roślin. Odnaleziono tu stanowiska: wierzb borówkolistnej i lapońskiej *Salix myrtilloides*, *S. lapponum*, brzozy niskiej *Betula humilis*, turzycy bagiennej i strunowej *Carex limosa*, *C. chordorrhiza*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*. W ostatnich latach nie odnaleziono naturalnych stanowisk aldrowandy pęcherzykowatej *Aldrovanda vesiculosa*. Ponadto zubożeniu uległy stanowiska wierzb: lapońskiej i borówkolistnej *Salix lapponum*, *S. myrtilloides* (D. Urban 2001).

Na terenie rezerwatu występują zbiorowiska: torfowisk przejściowych: *Caricetum limosae*, *Rhynchosporium albae*, *Sphagno-Caricetum rostratae*, *Caricetum lasiocarpae*, torfowisk wysokich: *Sphagnetum magellanici*, zaroślowych: *Betulo-Salicetum repentis*, *Salicetum pentandro-cinereae* leśne: *Ribes nigri-Alnetum*, *Sphagno squarrosi-Alnetum*, *Molinio-Pinetum*, wodne: *Nupharo-Nymphaeetum albae*, roślin owadożernych: *Scorpidio-Utricularietum minoris*.

Spośród ptaków na uwagę zasługuje cyraneczka.

Ryc. 14 Położenie rezerwatu „Jeziro Orchowe”.

3.2.5. Rezerwat „Małoziemce”

Podstawa prawna: utworzony 17.11.1988 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 32, poz.293) z późn.zmianami (MP nr 17, poz.119 z 1989 r.).

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 38,07 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 37,99 ha (pow. leśna – 36,38 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Wola Uhruska, obręb leśny – Sobibór, leśnictwo – Stulno, oddział –360, 366, 373.

Rodzaj rezerwatu: faunistyczny (Fn).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: faunistyczny (PFn), podtyp: ptaków (pt)
- typu ekosystemu: różnych ekosystemów (EE), podtyp: lasów i wód (lw).

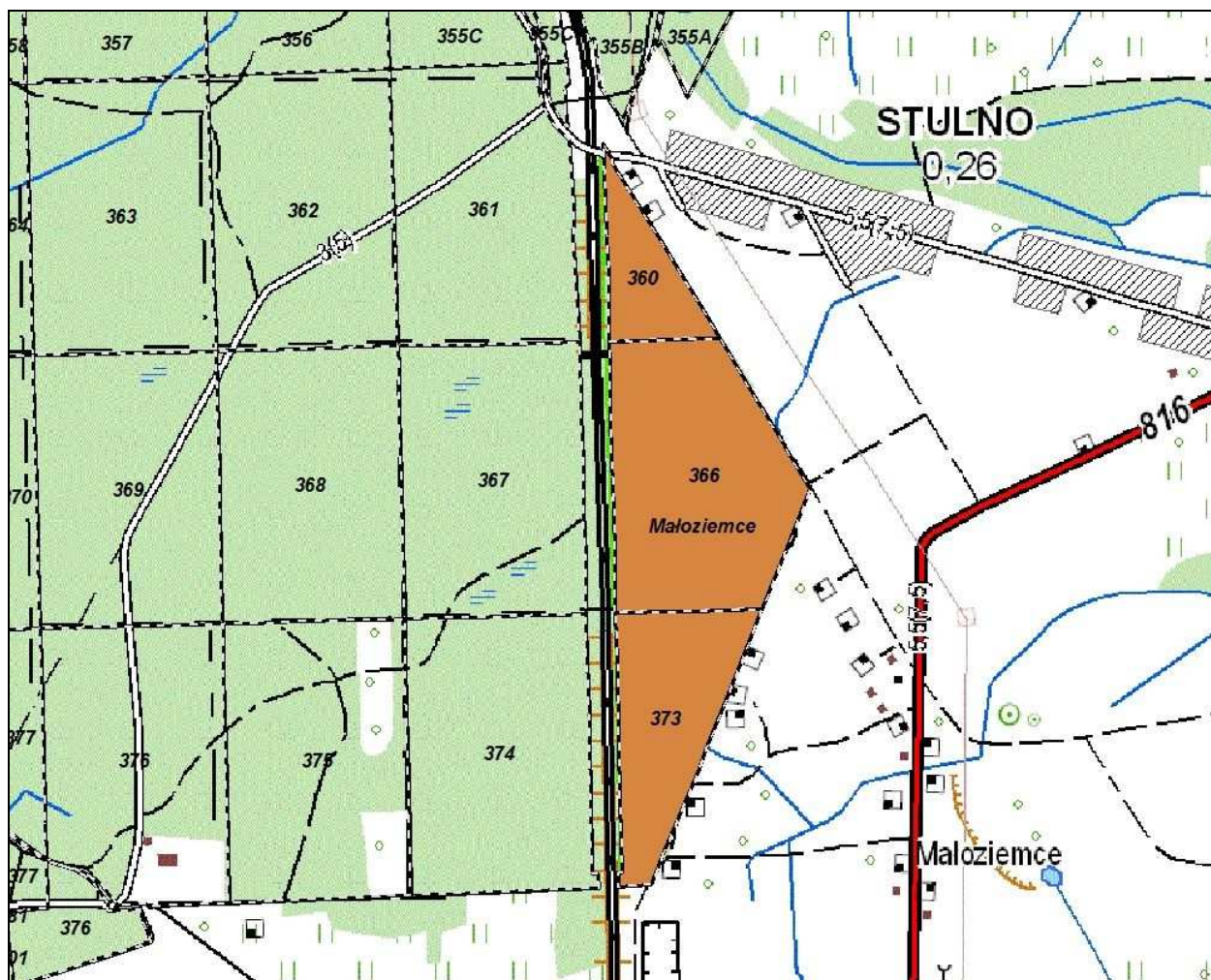
Cel ochrony: zachowanie miejsc lęgowych czapli siwej i innych gatunków ptaków.

Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Rezerwat faunistyczny mający na celu ochronę jednej z największych kolonii czapli siwej na Lubelszczyźnie. Powstał w 1988 roku, obejmuje trzy oddziały lasu przylegające od wschodu do linii kolejowej Chełm-Włodawa. Czaple zbudowały tutaj na olchach, sosnach i grabach około

80 gniazd, z których część zajmowana jest regularnie. Zbiorowiska leśne to: *Quercus roboris-Pinetum*, *Tilio-Carpinetum*.

W części środkowej rezerwatu na obrzeżu lasu rosną dwa okazałe pomnikowe dęby.

Ryc. 15 Położenie rezerwatu „Małoziemce”.

3.2.6. Rezerwat „Trzy Jeziora”

Podstawa prawna: utworzony 12.11.1996 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 75, poz.693)

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 749,24 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 751,37 ha (pow. leśna – 470,01 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Włodawa i Wola Uhruska, obręb leśny – Sobibór, leśnictwo – Wołczyny, oddział –177i,j, 198g,h, 199, 200, 220b,c,d,~a,~d,~f,~g, 221, 222a,b,~b,~c, 240i,j,k, 241-243, leśnictwo – Stulno, oddział – 260b,c,f,g,~a, 261-263, 264a,b,c,d,f,~b,~c,~d,~g, 282-284, 302a,b,d,~a,~b, 303a,b,d,h,~a,

304a,b, ~a,~c, 305, 321a,c,d, 323c,d,~a, 324, 338, 339c, 340b,c,d, 341, 342a,b,~c,~d, 345Cf-l, 345Da,c-i, 346b-l,~a,~c,~d, 347d-j,~a,~c,~d, 348, 349a,f,g,j,~a,~c,~d,~h, leśnictwo – Kosyń, oddział – 306a,b,f,h-l,~b,~c,~d,~f, 325a-g,~a~f,~j,~k.

Rodzaj rezerwatu: Torfowiskowy (T).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp)
- typu ekosystemu: torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk przejściowych (tp).

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych części obszaru Polesia z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt.

Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Rezerwat torfowiskowy utworzono w 1996 r. W granicach rezerwatu znajdują się tylko dwa jeziora: Płotycze o powierzchni 21 ha i Brudno o pow. 42 ha, razem z J. Brudzieniec, które przylega w części północno-zachodniej, stanowią one jeden system hydrologiczny. Jeziora otoczone są i połączone ze sobą rozległymi torfowiskami niskimi z płatami torfowisk wysokich i przejściowych. Czasami torfowiska te porastają sosnowe bory bagienne, innym razem olszyny, a często zarośla wierzbowe. Wyższe, nieco suchsze partie terenu zajmują leśne siedliska borowe. W drzewostanach dominuje sosna zwyczajna z domieszką brzozy brodawkowatej i omszonej, dębu szypułkowego, osiki i wierzb. W warstwie krzewów niepodzielnie panuje kruszyna pospolita, która w zespołach wykształconych na siedliskach wilgotniejszych osiąga miejscami pokrycie ponad 30%.

Rezerwat torfowiskowy utworzono w celu ochrony bardzo zróżnicowanych zbiorowisk torfowiskowych, wodnych oraz leśnych: zbiorowiska torfowisk przejściowych: *Caricetum limosae*, *Rhynchosporium albae*, *Sphagno-Caricetum rostratae*, *Caricetum lasiocarpae*, torfowisk wysokich: *Sphagnetum magellanici*, zaroślowych: *Betulo-Salicetum repentis*, leśne: *Ribeso nigri-Alnetum*, *Sphagno squarrosi-Alnetum*, *Molinio-Pinetum*, wodne: *Nupharo-Nymphaeetum albae*, roślin owadożernych: *Scorpidio-Utricularietum minoris*.

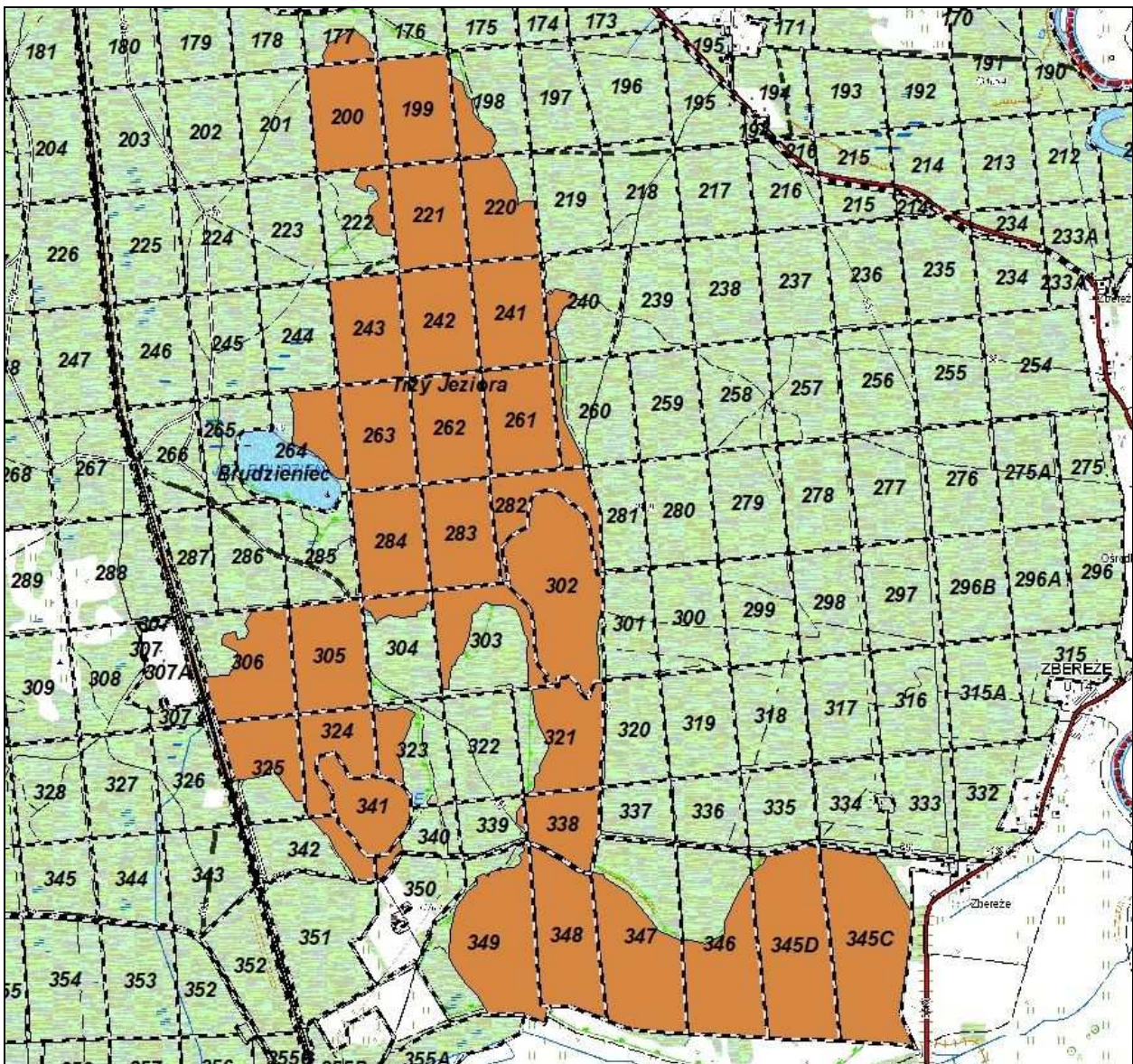
Występuje tutaj wiele rzadkich gatunków roślin (głównie torfowiskowych) (Fijałkowski i in. 1993) oraz zwierząt.

Pośród nich odnaleźć można odkryte płaty torfowisk wysokich i przejściowych z wierzbą lapońską i borówkolistną *Salix lapponum* i *S. myrtilloides*, rosiczkami: długolistną, okrągłolistną i pośrednią *Drosera anglica*, *D. rotundifolia* i *D. intermedia*. Wiele jest tu również roślin uznawanych za rzadkie.

Wyjątkowa mozaikowość siedlisk podnosi znacząco walory krajobrazowe tego rezerwatu, lecz sprawia również, że dogodne warunki bytowania znajduje tu wiele gatunków zwierząt. Trzy Jeziora stanowią ważną ostoję grubej zwierzyny: dzika, łosia i jelenia.

Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie rzadkich ważek: z projektowanej „Czerwonej księgi ważek Polski”: zalotka większa, wątpliwa *Leucorrhinia pectoralis*, *Leucorrhinia dubia*, żagnica arktyczna *Aeschna subarctica*, ważka żółta *Libellula fulva*, chrząszcze np. kusak *Acylophorus wagenscheiberi*, ryby np. różanka *Rhodeus sericeus*,

Rezerwat nie ma opracowanego planu ochrony. W przypadku tego obiektu plan jest pilnie potrzebny z uwagi na obserwowane zjawiska sukcesyjne.

Ryc. 16 Położenie rezerwatu „Trzy jeziora”.

3.2.7. Rezerwat „Brudzieniec”

Podstawa prawna: utworzony 23.01.1973 roku, na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 5, poz.38)

Powierzchnia:

- wg aktu utworzenia – 35,89 ha.
- wg V Rewizji UL na gruntach nadleśnictwa – 36,61 ha (pow. leśna – 18,45 ha).

Położenie: rezerwat znajduje się w: powiecie włodawskim, Gminie Wola Uhruska, obręb leśny – Sobibór, leśnictwo – Stulno, oddział –264g-i,~a,~f, 285a,~a,~b,~g, leśnictwo – Kosyń, oddział - 265a,b,~d,~f.

Rodzaj rezerwatu: Torfowiskowy (T).

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

- przedmiotu ochrony: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)

- typu ekosystemu: torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk wysokich (tw).

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych śródleśnego jeziora z otaczającym je torfowiskiem, na którym występują rzadkie gatunki roślin.

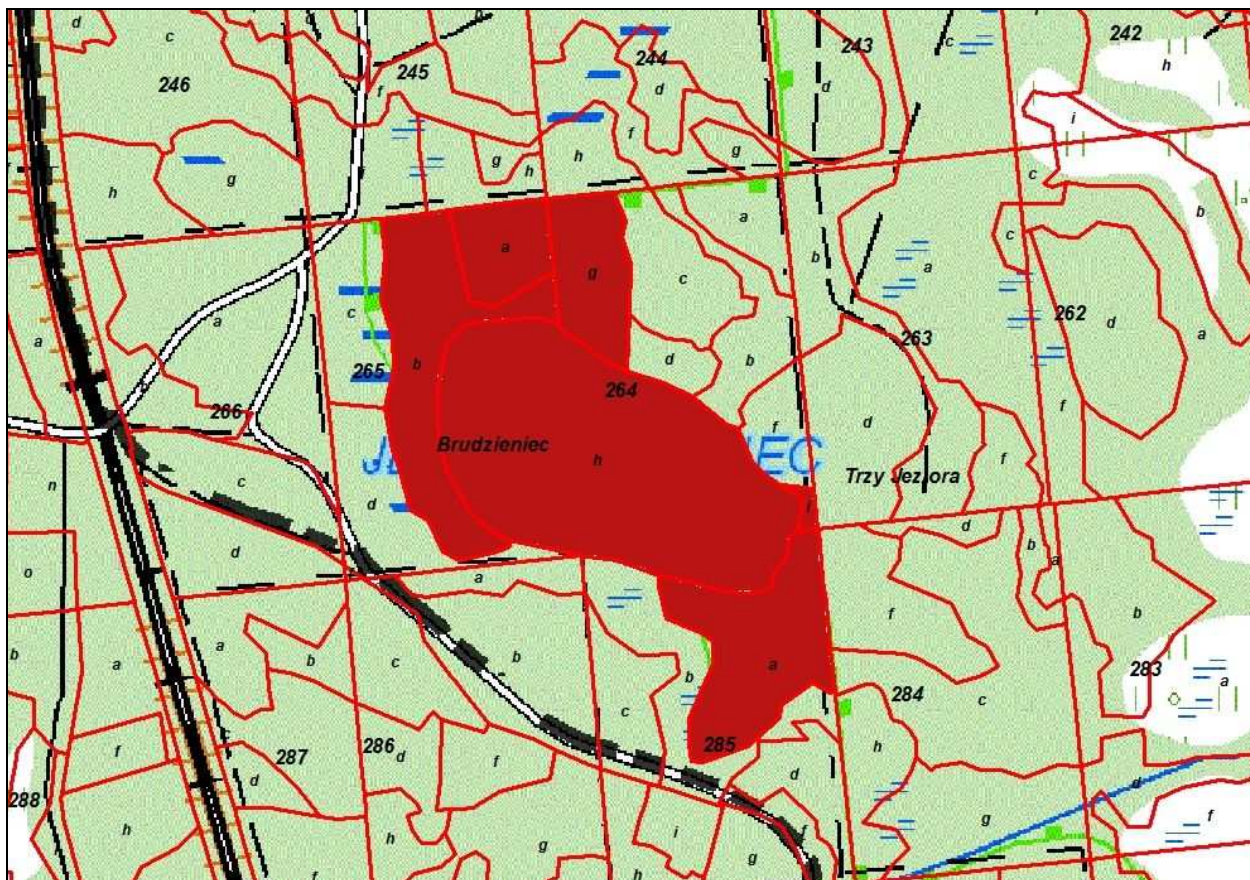
Opis (zaktualizowany opis z POP 2007-2016).

Jest w części rezerwatem wodno-torfowiskowym, ustanowionym w 1973 r. Przedmiotem ochrony są mało przekształcone zbiorowiska roślinności wodnej, bagiennej, torfowiskowej i leśnej oraz wiele gatunków gatunki roślin chronionych i rzadkich (Fijałkowski i in. 1994). Ochroną objęto śródleśne Jezioro Brudzieniec wraz z otaczającymi je torfowiskami oraz lasami. Jezioro ma 18,16 ha powierzchni i posiada wody dystroficzne.

Dominującym zespołem w jeziorze jest *Nupharo-Nymphaeetum albae*. Linie brzegową jeziora zajmuje zespół trzciny i oczeretów, a także od strony wschodniej występuje niewielkie skupienie pałki szerokolistnej i jeżogłówki gałęzistej. Na obszarze otaczającym jezioro wykształciły się zespoły roślin wodnych oraz podmokłych lasów *Ribeso nigri-Alnetum*, *Molinio-Pinetum* (Fijałkowski i in. 1994). W runie boru świeżego występuje borówka czernica i borówka brusznica, a we fragmentach boru bagiennego na torfowisku spotykana jest borówka bagienna (łochynia).

Występują tu chronione gatunki roślin: bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, wierzba lapońska i borówkolistna *Salix lapponum* i *S. myrtilloides*, turzyce strunowa i bagienna *Carex chordorrhiza*, *C. limosa*, rosiczki : długolistna, okrągłolistna i pośrednia *Drosera anglica*, *D. rotundifolia* i *D.intermedia*, pływacze średni i drobny *Utricularia intermedia* i *U. minor*.

Ptaki lęgowe reprezentowane są przez brzczyka *Locustella fluviatilis* oraz rzadki gatunek kaczki - gągoł *Bucephala clangula*. Charakterystyczne przy tym jest, że gnieździ się ona w dziuplach drzew.

Ryc. 17 Położenie rezerwatu „Brudzieniec”.

Tabela 9 Ogólna charakterystyka rezerwatów (wg wzoru nr 3).

L p.	Nr rej woj.	Nazwa rezerwatu	M.P Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Powierzchnia [ha]					Uwagi
				oddz. poddz.	gmina, leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	MP	planu ochrony	zbiorowiska zespoły roślinne	grupy zwierząt	Leśna	Nieleśna	Ogółem	Ochr. ścisła	Ochr. Część.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	54	Żółwiowe błota	MP Nr32, poz.293 z 1988r.	144c, 145, 160b, 161a,b,~a, 173f,g,h, 174a,c,d,f,g,~a, 175-177, 193-198, 217, 218a-g, ~a-~c, 219-221, 240-242, 253, 254, 255a,b,c,~a, 256	Hańsk, Włodawa Dekowina	faunistyczny (PFn), podtyp: gadów (ga)	różnych ekosystemów (EE), podtyp: mozaika różnych ekosystemów (me)	734,41	734,41	leśne: <i>Ribonigri-Alnetum</i> , <i>Sphagnosquarrosi-Alnetum</i> , <i>Molinio-Pinetum</i> , <i>Peucedano-Pinetum</i> , <i>Quercoroboris-Pinetum</i> , zaroślowe: <i>Salicetumpentandrocinereae</i> wodne: <i>Nupharo-Nymphaeetum albae</i> , szuwarowe: <i>Phragmitetum communis</i> , <i>Thelypteridi-Phragmitetum</i> , napiaskowe: <i>Spergulo vernalis-Corynephorretum</i>	zółw błotny ptaki: bąk, perkoz dwuczuby, gągoł, orlik krzykliwy, bocian czarny, muchołowska białoszyja, dzięcioł białogrzbiety	358,56	365,52	724,08	---	724,08	Posiada ustanowione zadania ochronne na 5 lat (2016-2021)
2	38	Serniawy	MP Nr63, poz.351 z 1965r.	421r,s,t,~d, ~f, 422c,~a, 429c,d,~a	Sawin Petryłów	fitocenotyczny (PFi), zbiorowisk leśnych (zl)	leśny i borowy (EL), lasów nizinnych (lni)	37,26	--	<i>Tilio-Carpinetum</i> , <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i>		38,00	--	38,00	---	38,00	Nie posiada aktualnego planu ochrony
3	28	Magazyn	MP Nr75,	81i, 97a, 98d,f,~f, 99c,f,g,h,j, ~f,~g,	Włodawa Dubnik	fitocenotyczny (PFi), zbiorowisk nieleśnych	torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk	51,98	--	zbiorowiska: torfowisk niskich: <i>Caricetum</i>	Ptaki: perkoz, żuraw	36,75	15,23	51,98	---	51,98	Nie posiada aktualnego planu ochrony

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	M.P. Nr poz.	Polożenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Powierzchnia [ha]					Uwagi
				oddz. poddz.	gmina, leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	MP	planu ochrony	zbiorowiska zespoły roślinne	grupy zwierząt	Leśna	Nieleśna	Ogółem	Ochr. ścisła	Ochr. Część.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			poz. 684 z 1996r.	100k-s, ~d,~f, 1011,~d, 114c,f,~c, 115a,b,~a,~b, 116a,~c,~d		(zn)	przełajowy (tp)			<i>elatae</i> , zaroślowych: <i>Salicetum pentandrocineriae</i> , leśne: <i>Ribeso nigri-Alnetum</i>							
4	15	Jezioro Orchove	MP Nr75, poz. 680 z 1996r.	33a-g,~f, ~g,~i, 34a-d,l,m,o, ~a~c, 35a,b,c, 36a,c,f,h,~a, 37g,h,~b	Włodawa Żłobek	biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)	torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk przełajowy (tp)	58,03	--	zbiorowiska torfowisk przełajowych: <i>Caricetum limosae</i> , <i>Rhynchosporium albae</i> , <i>Sphagnum Caricetum rostratae</i> , <i>Caricetum lasiocarpae</i> , torfowisk wysokich: <i>Sphagnum magellanicum</i> , zaroślowych: <i>Betulo-Salicetum repens</i> , <i>Salicetum pentandrocineriae</i> leśne: <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> , <i>Sphagnum squarrosum-Alnetum</i> , <i>Molinio-Pinetum</i> , wodne: <i>Nuphar-Nymphaeetum albae</i> , roślin owadożernych: <i>Scorpidio-</i>	plazy, gady (zwłaszcza żmija zygzakowata), ptaki: perkoz, perkoz dwuczuby, dzięcioł czarny	30,65	29,30	59,95	---	59,95	Nie posiada aktualnego planu ochrony

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Nr rej. woj.	Nazwa rezerwatu	M.P. Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Powierzchnia [ha]					Uwagi
				oddz. poddz.	gmina, leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	MP	planu ochrony	zbiorowiska zespoły roślinne	grupy zwierząt	Leśna	Nieleśna	Ogółem	Ochr. ścisła	Ochr. Część.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
										<i>Utricularietum minoris</i>							
5	29	Małoziemce	MP Nr32, poz.293 z 1988r	360, 366, 373	Wola Uhruska Stulno	faunistyczny (PFn), podtyp: ptaków (pt)	różnych ekosystemów (EE), podtyp: lasów i wód (lw)	38,07	--	leśne: <i>Quercus roboris-Pinetum, Tilio-Carpinetum</i>		36,38	1,61	37,99	---	37,99	Nie posiada aktualnego planu ochrony
6	49	Trzy Jeziora	MP Nr75, poz. 693 z 1996r.	177i,j, 198g,h, 199, 200, 220b,c,d,~a, ~d,~f,~g, 221, 222a,b,~b,~c, 240i,j,k, 241-243, 260b,c,f,g, ~a, 261-263, 264a,b,c,d,f, ~b,~c,~d,~g, 282-284, 302a,b,d,~a, ~b, 303a,b,d,h, ~a, 304a,b, ~a,~c, 305, 321a,c,d, 323c,d,~a, 324, 338, 339c, 340b,c,d, 341, 342a,b,~c,~d, 345Cf-l, 345Da,c-i,	Włodawa Wola Uhruska Wołczyny Stulno Kosyń	biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp)	torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk przejściowych (tp)	749,24	--	zbiorowiska torfowisk przejściowych: <i>Caricetum limosae, Rhynchosporietum albae, Sphagno-Caricetum rostratae, Caricetum lasiocarpae</i> , torfowisk wysokich: <i>Sphagnetum magellanici</i> , zaroślowych: <i>Betulo-Salicetum repentis</i> , leśne: <i>Ribes nigri-Alnetum, Sphagno-squarrosi-Alnetum, Molinio-Pinetum</i> , wodne: <i>Nupharo-Nymphaetum albae</i> , roślinowadożernych: <i>Scorpidio-Utricularietum</i>	rzadkie gatunki ważek, kusaków, motyli, żółw błotny, ptaki: cietrzew, orlik krzykliwy, dzięcioł białogrzbiety, podróżni czek, muchołówka białoszyja	470,01	281,36	751,37	---	751,37	Nie posiada aktualnego planu ochrony

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

L p.	Nr rej woj .	Nazwa rezerwatu	M.P Nr poz.	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Powierzchnia [ha]					Uwagi
				oddz. poddz.	gmina, leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	MP	planu ochrony	zbiorowiska zespoły roślinne	grupy zwierząt	Leśna	Nieleśna	Ogółem	Ochr. ścisła	Ochr. Część.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
				346b-l,~a,~c,~d, 347d-j,~a,~c,~d, 348, 349a,f,g,j,~a,~c,~d,~h, 306a,b,f,h-l,~b,~c,~d,~f, 325a-g,~a-~f,~j,~k						<i>minoris</i>							
7	3	Brudzieniec	MP Nr 5, poz.38 z 1973 r.	264g-i,~a,~f, 285a,~a,~b,~g, 265a,b,~d,~f	Wola Uhruska Stulno Kosyń	biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp)	torfowiskowy (ET), podtyp: torfowisk wysokich (tw)	35,89	--	leśne: <i>Ribes nigri-Alnetum, Molinio-Pinetum</i> , wodne: <i>Nupharo-Nymphaetum albae</i>		18,45	18,16	36,61	---	36,61	Nie posiada aktualnego planu ochrony
Razem								1704,88	734,41			988,80	711,18	1699,98	---	1699,98	

Tabela 10. Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwatach częściowych (według wzoru nr 4)

Lp.	Nazwa Rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
							Dotychczasowe	Proponowane	
1	Żółwiowe Błota	Stanowiska łęgowe żółwia błotnego	Zachowanie najliczniejszego w kraju stanowiska łęgowego żółwia błotnego oraz wielu chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, a także wielu rzadkich i zagrożonych zespołów i gatunków roślin	Zarastanie stanowisk łęgowych przez krzewy	Niszczenie łęgowisk przez drapieżniki, nadmierne zacielenie miejsc łęgowych	W pełni możliwa	Usuwanie nadmiernie rozwiniętych krzewów	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zadania ochronne, ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	Rezerwat posiada ustanowione zadania ochronne na 5 lat (2016-2021)
2	Serniawy	Łęg olchowo-wiązowy i grąd niski naturalnego pochodzenia	Zachowanie ze względów dydaktycznych i naukowych fragmentu łągi olchowo-wiązowej i łągi niskiego pochodzenia naturalnego	Zamieranie starych dębów i jesionów związane z wiekiem, ekspansja grabu	Zmiana składu gatunkowego wynikająca z zamierania starych drzew i związana z tym ekspansja grabu i eliminacja chronionych i rzadkich gatunków runa,	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanawiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	
3	Magazyn	Bagna z unikatową roślinnością	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych w stanie niezmiennym bagien ze stagnującą wodą i unikatową roślinnością	Obniżenie poziomu wód gruntowych, sukcesja	Nadmierny odpływ wód spowodowany niesprawnymi urządzeniami spiętrzającymi, sukcesja roślinności krzewiastej	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanawiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	
4	Jezioro Orchowe	Jezioro z torfowiskiem przejściowym wraz z występującymi rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych jeziora oraz otaczających go torfowisk z	Zarastanie, eutrofizacja siedlisk	Obniżanie poziomu wód gruntowych, zarastanie torfowiska przejściowego	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanawiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w	

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Nazwa Rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
							Dotychczasowe	Proponowane	
			unikatową florą naczyniową					Lublinie	
5	Małoziemce	Miejsca lęgowe czapli siwej	Zachowanie miejsc lęgowych czapli siwej i innych ptaków	Brak	Brak	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanawiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	
6	Trzve Jeziora	Stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych części obszaru Polesia z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt	Zarastanie, eutrofizacja siedlisk	Obniżanie poziomu wód gruntowych, zarastanie torfowisk	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanowiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	
7	Brudzieniec	Jezioro z otaczającym je torfowiskiem wraz z występującymi rzadkimi gatunkami roślin	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych śródleśnego jeziora z otaczającym je torfowiskiem, na którym występują rzadkie gatunki roślin	Zarastanie, eutrofizacja siedlisk	Obniżanie poziomu wód gruntowych, zarastanie torfowisk	W ograniczonym zakresie	Brak	Do czasu opracowania planu ochrony wykonywać zabiegi ochronne, jeżeli będą ustanawiane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie	

3.3. Parki krajobrazowe

3.3.1. Sobiborski Park Krajobrazowy

Sobiborski Park Krajobrazowy powołany został Uchwałą Nr XVII/89 z dnia 28.03.1983 r. WRN w Chełmie w sprawie ustanowienia parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. chełmskiego (Dz. Urz. Woj. Ch. Nr 4 poz. 24), aktualizacja - Rozporządzenie Wojewody Lubelskiego nr 33 z dn. 12 czerwca 2003 r. – Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 86, poz.2260 z 2005 roku.

W zasięg parku wchodzi następujące grunty N-ctwa Sobibór:

- obręb Dubeczno - oddz.: 46-49, 59-62, 81-85, 104-107, 126-130, 144-148, 159-164, 173-179, 193-200, 215-223, 224d, 239-244, 253-258, 273A, 273-277, 282-289, 298-302, 301A, 314A, 314B, 314C oraz grunty we współwłasności: oddz. 602, 603, 604, 605,
- obręb Sobibór – oddz.: 32-37, 39b-h, ~a~c,~f, 40k,~c,~f, 43-48, 50, 51a,c-j,~a~c, 52c-i,~b~d, 53a(cz.),b(cz.),g,~b,~d~g, 54-59, 59A, 59B, 60-66, 66A, 66B, 69-77, 81-93, 97-110, 112-124, 139A, 131-143, 152-163, 173-184, 195b, 196-207, 218a(cz.),b,c(cz.),d,~a~g, 219-232, 232A, 240-253, 253A, 260a(cz.),b,c,f,g,~a~c, 261-274, 282-295, 307A, 302-314, 321-328, 328A, 328B, 329-331, 338-345, 345A, 345B, 345Cf,i,j,k,l, 345Da,c-i,~a, 346b-l,~a,~c,~d, 347d-j,~a,~c,~d, 348-355, 355A, 355B, 355C, 356-359, 360-365, 365A, 365B, 365C, 365D, 365F, 366-372, 372A, 372B, 373-379, 380a-i,~b,~c, 380Aa-f,~b,~d~g, 380Ba-d,~a,~c,~d, 381a(cz.)b-d,n,~b oraz grunty we współwłasności: oddz. 600, 604, 605, 614.

Administracyjnie park leży w granicach gmin: Hańsk, Włodawa, Wola Uhruska (powiat Włodawa). Powierzchnia całego SPK wynosi 11133,03 ha. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa:

- bez współwłasności: 9281,40 ha (powierzchnia leśna 7758,28 ha, nieleśna 1523,12 ha),
- ze współwłasnościami: 9335,07 ha.

Sobiborski Park Krajobrazowy powstał w 1983 roku. Celem ochrony Parku jest zachowanie unikalnych w skali kraju i kontynentu walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i turystycznych środowiska, a w szczególności związanych z ekosystemami wodno-torfowiskowymi oraz walorów historycznych związanych z wielokulturowym charakterem regionu.

Cechą charakterystyczną tego terenu są rozległe równiny porośnięte lasami, wśród których znajdują się śródleśne jeziora i torfowiska.

Sobiborski Park Krajobrazowy obejmuje najcenniejsze partie Lasów Sobiborskich z licznymi torfowiskami i 7 śródleśnymi jeziorami. Park ochroną obejmuje rozległe równiny pochodzenia wodno-lodowcowego, rzeczno- i jeziornego porośnięte lasami, z jeziorami śródleśnymi i torfowiskami. Lasy stanowią ponad 85% powierzchni parku. Zdecydowanie

dominują w nich zróżnicowane siedliska borowe. Występują tutaj wszystkie typy borów niżowych. Wody zajmują jedynie około 2% powierzchni parku, ale to one wraz z otaczającymi je torfowiskami decydują o niezwykłej wartości przyrody Lasów Sobiborskich. Większość jezior jest trudno dostępna z uwagi na bagniste brzegi. Tylko niewielkie fragmenty brzegów jezior Płotycze, Brudno i Perespa są piaszczyste i przez to łatwiej dostępne.

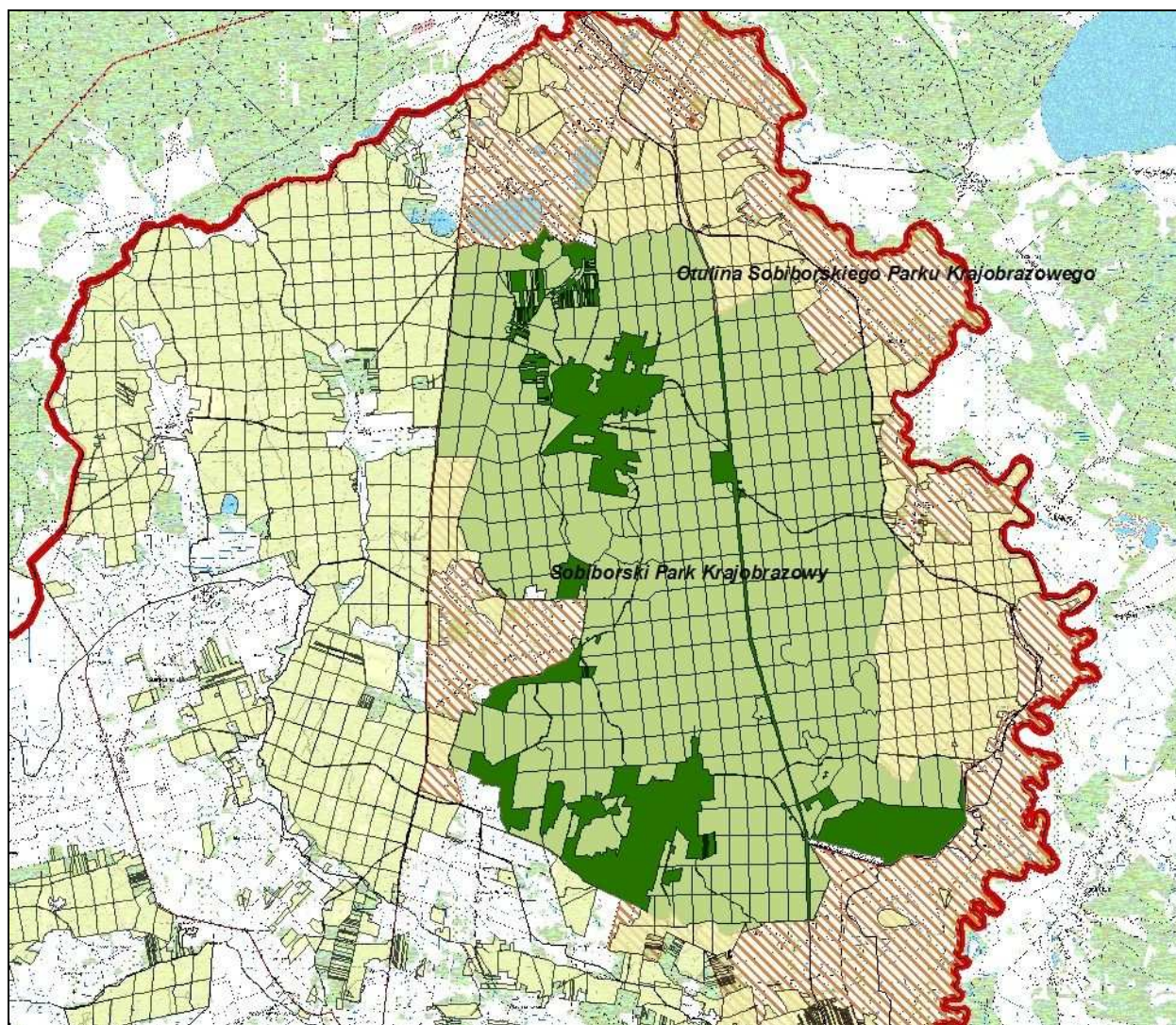
Charakterystycznymi zbiorowiskami Sobiborskiego PK są torfowiska. Zróżnicowane warunki siedliskowe sprawiają, że wykształciło się tutaj wiele zbiorowisk torfowiskowych reprezentujących zarówno ubogie torfowiska wysokie, żyzne torfowiska niskie jak i wiele form pośrednich. Charakterystyczne jest tutaj bogactwo florystyczne, zróżnicowana fauna oraz różnorodność krajobrazów leśnych.

Sobiborski Park Krajobrazowy nie posiada aktualnego planu ochrony.

Otulina Sobiborskiego Parku Krajobrazowego

W celu zabezpieczenia obszaru parku, przed zagrożeniami zewnętrznymi, została utworzona otulina o pow. 9500 ha. W otulinie znajduje się 3421,85 ha gruntów zarządzanych przez N-ctwo Sobibór (bez współwłasności) w tym pow.leśna – 3241,85 ha. W jej skład wchodzi następujące oddziały:

- obręb Dubeczno: 1-7, 180-181, 201-202, 223f, 224a-c,f-i,~a,~b, 225, 245, 258c, 259, 267, 290, 303, 329a,b,i, 330a-d,n,o,~b,
- obręb Sobibór: 1-31, 38, 39a,i,~a,~d, 40a-j,l,~a,~b,~d. 41-42, 49, 51b, 52a,b,~a, 53a(cz.),b(cz.)c,d,f,~a,~c, 67-68, 78-80, 96, 111, 130, 149-151, 169-172, 190-194, 195a,c,d,f,g,~a, 211-217, 218a(cz.),c(cz.),f, 233A, 233-239, 254A, 254-259, 260a(cz.),d,~d,~f, 275A, 275-281, 296-301, 315A, 315-320, 332-337, 345Ca-d,g-h, 345Db, 346a,~b,~f, 347a-c,~b,~f, 373A, 380j,k,~a, 380Ag,h,~a,~c,~h, 380Bf-j,~b, 381a(cz.),f-m,~a,~c, 382-384, 385a, 385A, 391Ah, 405a-k,o-w, 405A, 405B, 405C, 406, 406A, 406B, 406C, 407, 408a-l oraz grunty we współwłasności: 601, 601A, 601B, 607, 609a (25,14 ha).

Ryc. 18 Położenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

3.4. Obszary chronionego krajobrazu

3.4.1. Poleski Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony został 28.03.1983 r. Uchwałą Nr XVIII/89/83 WRN w Chełmie. Obecnie obowiązuje Rozporządzenie nr 52 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. (Dz.Urz.Woj.Lub. z 4 kwietnia 2006 r.Nr 69, poz. 1290).

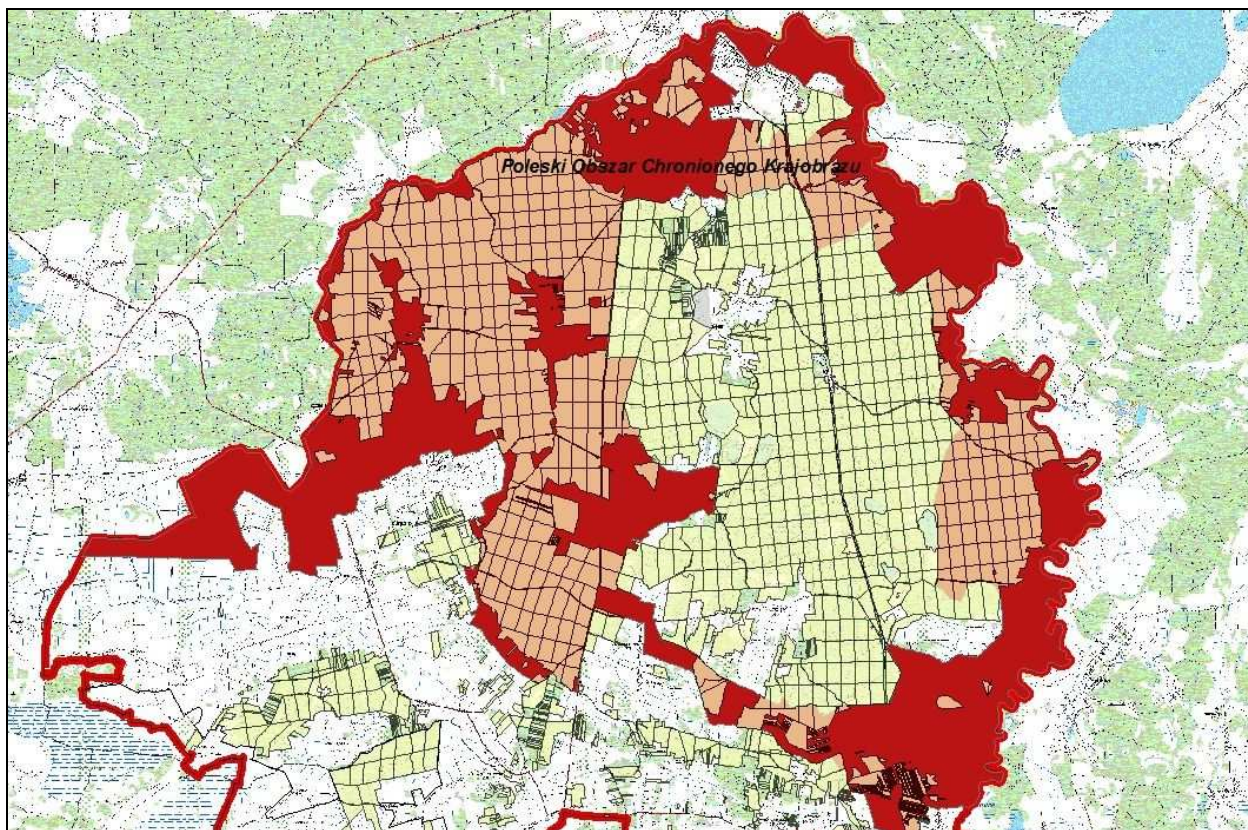
Obszar zajmuje powierzchnię 41000 ha. W granicach tego obszaru położone są oddz. lasu:
 - obręb Dubeczno: 1-45, 50-58, 63-80, 86-103, 108-125, 131-143, 149-154, 155A, 155B, 155-158, 165-166, 167A, 167B, 167C, 167-172, 180-187, 188A, 188B, 188C, 188-192, 201-208, 209A, 209B, 209-214, 224-238, 245-252, 259-272, 278A, 278-281, 290-296, 303-311, 312a,h,i, 315-323, 324a,b,k, 329a,b,i, 330a-d,n,o,~b, 331-339, 342-353, 354a-i,~a-~c, 355a-h,k,~a-~g, 356, 393a oraz grunty we współwłasności: oddział 600, 601, 609, 610, 611.

- obręb Sobibór: 5, 6h-j,~c,~f, 8c,d, 9b,g,h,j,k, 9Aa,b,d-h,~a,~c,~d, 10-31, 38, 39a,i,~a,~d, 40a-j,l,~a,~b,~d. 41-42, 49, 51b, 52a,b,~a, 53a(cz.),b(cz.)c,d,f,~a,~c, 67-68, 78-80, 96, 111, 130, 149-

151, 169-172, 190-194, 195a,c,d,f,g,~a, 211-217, 218a(cz.),c(cz.),f, 233A, 233-239, 254A, 254-259, 260a(cz.),d,~d,~f, 275A, 275-281, 296A, 296B, 296-301, 315A, 315-320, 332-337, 345Ca-d,g-h, 345Db, 346a,~b,~f, 347a-c,~b,~f, 373A, 380j,k,~a, 380Ag,h,~a,~c,~h, 380Bf-j,~b, 380C, 381a(cz.),f-m,~a,~c, 382-384, 384A, 385b-n,~a~c, 385A, 385B, 391Ah, 405, 405A, 405B, 405C, 406, 406A, 406B, 407a-c,h,i,~a,~b oraz grunty we współwłasności: oddział 608.

Powierzchnia obiektu:

- bez współwłasności: 9663,71 ha (leśna: 9065,94 ha, nieleśna: 597,77 ha),
- ze współwłasnościami: 9731,55 ha.

Ryc. 19 Położenie Poleskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Poleski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony w 1983 r. Łączy on ze sobą zespół obszarów chronionych m.in. Poleski Park Narodowy, Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie, Poleski Park Krajobrazowy, Sobiborski Park Krajobrazowy. Położony jest na terenie gmin: Urszulin, Stary Brus, Hańsk, Wiryki, Włodawa, Wola Uhruska i Miasto Włodawa w powiecie włodawskim oraz w gminie Sosnowica w powiecie parczewskim i w gminie Cyców w powiecie łęczyńskim. POChK położony jest w centralnej części Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”. Na terenie obszaru znajduje się jeden rezerwat przyrody „Torfowisko przy Jeziorze Czarnym”.

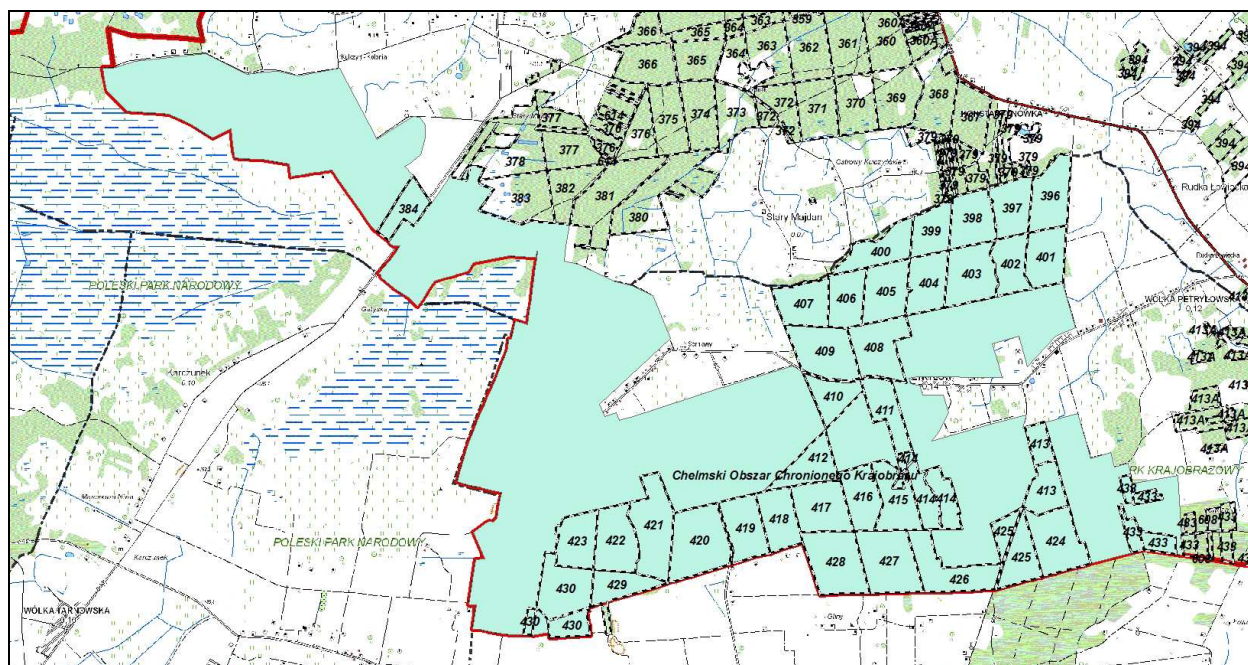
Znaczną część POChK zajmuje Równina Łęczyńsko-Włodawska. Dominującym elementem krajobrazu jest rozległa równina z licznymi torfowiskami i jeziorami. Obszary wodno-torfowiskowe stanowią naturalne zbiorniki retencyjne o dużej pojemności, a tereny leśne

pełnią funkcje wodochronne. Na terenie Obszaru położonych jest kilka jezior, do najciekawszych z nich należą jeziora: Białe, Włodawskie, Uściwierz, Sumin, Czarne Sosnowieckie oraz trzy większe kompleksy stawów w Libiszowie, Sosnowicy i w Starym Brusie. Elementem charakterystycznym tego terenu są również torfowiska.

3.4.2. Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony został 26.02.1990r. Uchwałą Nr XI/56/90 WRN (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 13 z 1990 r. poz. 14). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie nr 49 Wojewody Lubelskiego z dnia 28 lutego 2006 r. (Dz.Urz.Woj.Lub. z 2006 r. Nr 69 , poz. 1287)

Obszar zajmuje powierzchnię 30420 ha. W granicach tego obszaru położone są oddz. leśne obrębu Dubeczno: 378o, 384b, 396-412, 413-430, 433a-c,j-m, co daje powierzchnię: 949,76 ha (leśna: 933,30 ha, nieleśna: 16,46 ha).

Ryc. 20 Położenie Chełmskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Duża powierzchnia obszaru oraz jego położenie na terenie kilku jednostek fizjograficznych wpływa na zróżnicowanie walorów przyrodniczych. Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu rozciąga się półkolem w środkowo - wsch. części woj. lubelskiego, w dolinie rzeki Świnki dochodząc w kierunku wschodnim do doliny rzeki Bug (w okolicy Świerża) i w kierunku południowym obejmując rejon Pobołowic. W granicach obszaru znajdują się charakterystyczne krajobrazy Pagórów Chełmskich i Obniżenia Dubienki. Są to masywne wyniosłości naprzemian z podmokłymi zagłębieniami przeważnie pochodzenia krasowego, które cechują się zróżnicowaną szatą roślinną.

Lasy, które zajmują ok. 20% powierzchni, w większości zachowały swój pierwotny charakter. Budują je wielogatunkowe drzewostany z bogatym runem i podszytem na żyznych

siedliskach. W obniżeniach terenu spotyka się prawie wszystkie typy torfowisk niskich, z których najbardziej charakterystyczne są torfowiska węglanowe.

3.5. Obszary NATURA 2000

W zasięgu działania Nadleśnictwa Sobibór położonych jest 6 obszarów Natura 2000, w tym 1 obszar specjalnej ochrony ptaków i 5 specjalnych obszarów ochrony siedlisk.

Obszary położone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór

3.5.1. Dolina Środkowego Bugu – PLB 060003

Dane dotyczące obszaru opracowano na podstawie dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz SDF. Odnoszą się one do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Sobibór.

Status prawny

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r., Dz.U. nr 229, poz. 2313 z późn. zm.(ostatnia aktualizacja Rozp. M.Ś. z dn. 12.01.2011 r., Dz.U. Nr 25, poz.133).

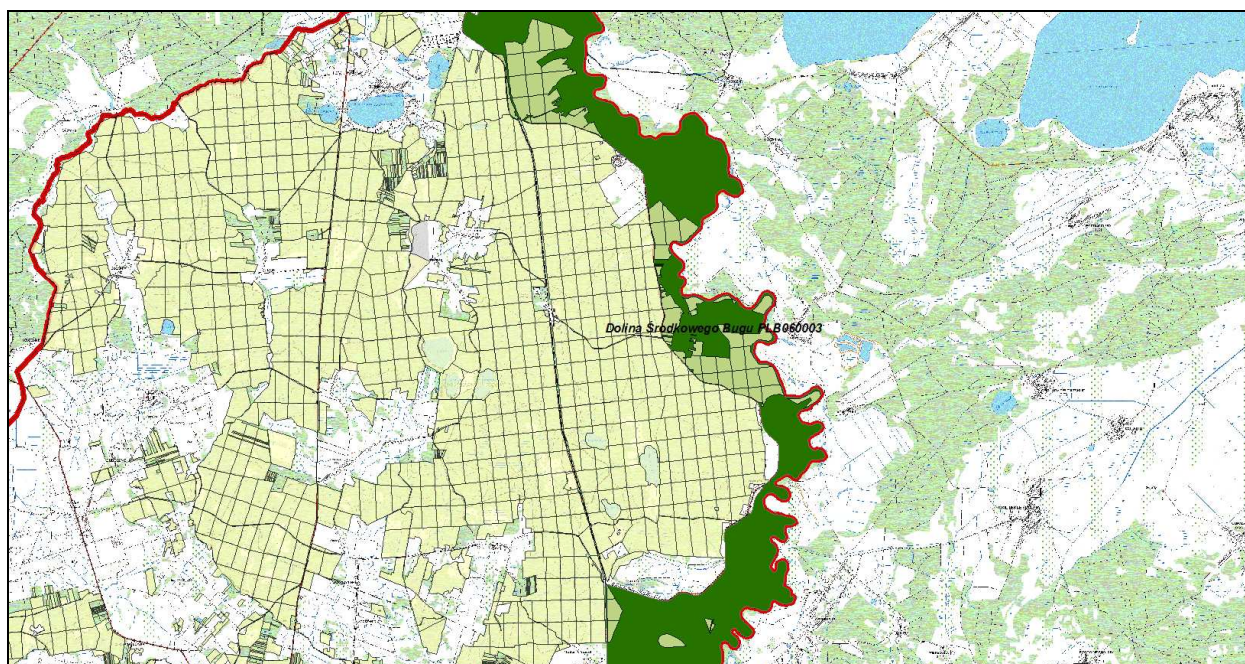
Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 28096,55 ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu RDLP Lublin – 28096,55 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór – 6064,83 ha (21,59% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze:
 - bez współwłasności: 1077,32 ha (leśna: 958,43 ha, nieleśna: 118,89 ha)
 - ze współwłasnościami: 1093,93 ha.

Położenie

W zasięgu obszaru znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sobibór:

- obręb Dubeczno: 1a-d
- obręb Sobibór: 1-7, 8a,c, 11-13, 14a, 19-22, 23ajkl, 67-68, 78-80, 96, 111, 130, 149-151, 169-172, 190-193, 194a-k,m-o,~a~c, 195a,c, 211-213, 214a-c,f,~a,~b, 215a-c,~a,~b, 216a,~a,~d, 233Aa-c,~a,~g, 233, 234a,b,~a,~b, 235a,~b,~c, 254A, 373A, 360, 366, 373, 405, 405A, 405B, 405C oraz grunty we współwłasności: 601A, 607.

Ryc. 21 Położenie obszaru PLB060003 Dolina Środkowego Bugu na tle Nadleśnictwa Sobibór.

Opis obszaru (wg SDF)

Obszar stanowi odcinek doliny Bugu między okolicą miejscowości Gołębie, gdzie rzeka płynąca przez terytorium Ukrainy staje się rzeką graniczną, a Terespołem. Na całym tym odcinku rzeka ma naturalny charakter, z licznymi meandrami i starorzeczami. Koryto jest głęboko wcięte, skarpy osiągają kilka metrów wysokości. Dolina rzeki zajęta jest przez łąki, miejscami niewielkie płyty zdegradowanych lasów nadrzecznych, kępy zarośli wierzbowych i pola uprawne.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 67.

W ostoi występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: błotniak łąkowy, bocian biały, derkacz, dzięcioł białoszyi (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), rybitwa czarna, zimorodek, brodziec piskliwy, krwawodziób, rybitwa białoskrzydła (PCK), rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bąk (PCK), błotniak stawowy, podróżniczek (PCK) i jarzębatka (C7); występuje >5% krajowej populacji lęgowej brzegówki (C3).

Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
A006	<i>Podiceps grisegana</i>	Perkoz rdzawoszyi	D			
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk zwyczajny	D			
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	D			
A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	D			

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	D			
A036	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź krzykliwy	D			
A072	<i>Pernis apivorus</i>	Trzmielojad	D			
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	D			
A080	<i>Circaetus gallicus</i>	Gadożer	B	B	C	B
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	Błotniak stawowy	D			
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy	B	B	C	B
A119	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka	D			
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka	D			
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	C	C	C	C
A136	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna	D			
A140	<i>Pluvialis apricaria</i>	Siewka złota	D			
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion	C	C	C	C
A154	<i>Gallinago media</i>	Dubelt	D			
A156	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk	C	C	C	C
A162	<i>Tringa totanus</i>	Krwawodziób	C	C	C	C
A168	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodzicz piskliwy	C	C	C	C
A193	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna	D			
A196	<i>Chlidonias hybridus</i>	Rybitwa białowąsa	B	B	B	B
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	B	B	C	B
A198	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Rybitwa białoskrzydła	C	B	B	B
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	B	C	C	B
A234	<i>Picus canus</i>	Dzięcioł zielonosiwy	D			
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	D			
A238	<i>Dendrocopus medius</i>	Dzięcioł średni	D			
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	D			
A294	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Wodniczka	C	C	C	C
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	D			
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	D			
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan	D			
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Dzięcioł białoszyi	B	B	C	C

Brak jest szczegółowych danych na temat występowania (lokalizacji) przedmiotów ochrony na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór.

Obszar nie ma sporządzonego planu zadań ochronnych i planu ochrony.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór gatunki będące przedmiotami ochrony w tym obszarze nie występują.

3.5.2. Poleska Dolina Bugu – PLH 060032

Dane dotyczące obszaru opracowano na podstawie dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz SDF. Odnoszą się one do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Sobibór.

Status prawny

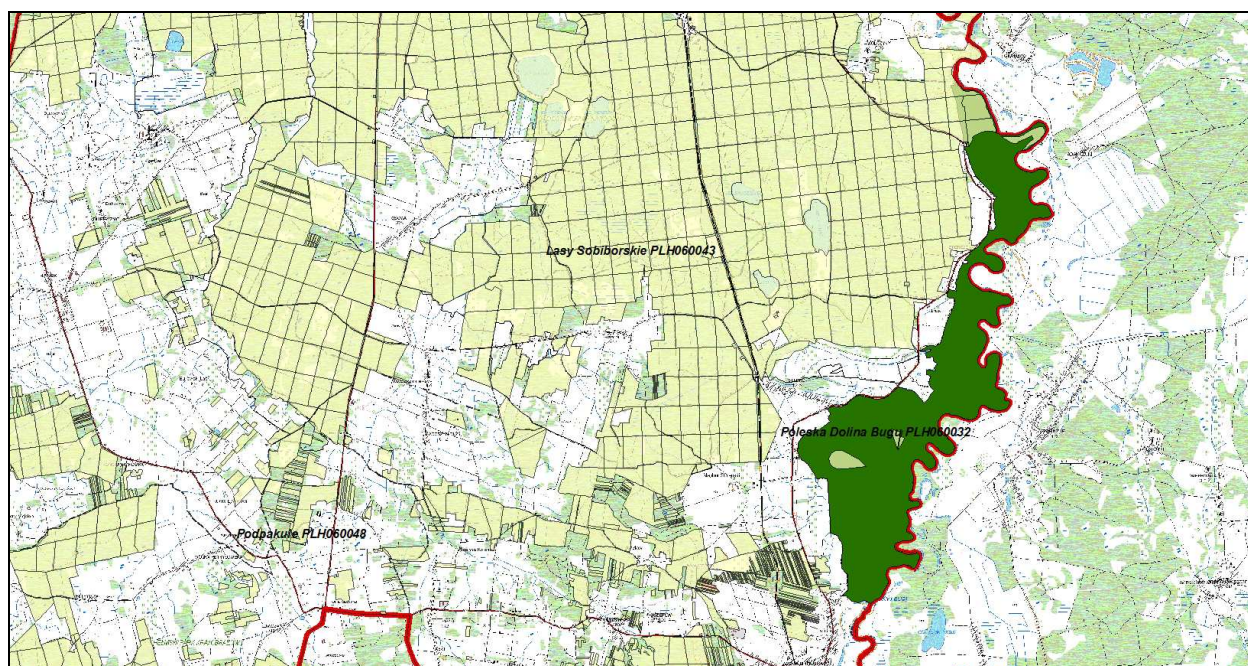
Obszar zatwierdzony jako OZW przez Komisję Europejską w marcu 2009 roku.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 8173,24 ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu RDLP Lublin – 8173,24 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór – 2143,92 ha (26,23% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze: 101,14 ha (leśna: 78,22 ha, nieleśna: 22,92 ha), (1,24% obszaru).

Położenie

W zasięgu obszaru znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sobibór, obręb Sobibór: 190f,i,j,k, 211, 212a,b,c,~a,~b,~d,~g, 233, 233Aa,c,~c~g, 254A, 373A.

Ryc. 22 Położenie obszaru PLH 060032 Poleska Dolina Buga na tle Nadleśnictwa Sobibór.

Opis obszaru (wg SDF)

Obszar położony jest w dolinie rzeki Bug, która przepływa przez Polesie Zachodnie, w rejonie miejscowości Skryhiczyn na południu, Husynne, Hniszów, Stulno oraz Dołhobrody i Jabłeczna w części północnej. Rzeka wyznacza granicę państwową pomiędzy Polską i Ukrainą. W ostoi znalazła się lewobrzeżna część doliny. Obszar składa się z 6 części obejmujących najcenniejsze przyrodniczo i wybitnie atrakcyjne krajoznawczo odcinki doliny środkowego Bugu. Rzeka ma tu charakter naturalny, z licznymi meandrami i starorzeczami, rozległymi kompleksami wielogatunkowych, ekstensywnie użytkowanych łąk, wśród których znajdują się łagodne, piaszczyste wzniesienia z murawami ciepłolubnymi, a w obniżeniach terenu - płaty łągów i zarośli wierzbowo-topolowych. Lokalnie, na niewielkich powierzchniach występują bardzo interesujące łąki kalcyfilne ze związku *Calthion*.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Dolina Bugu jest jedną z niewielu zachowanych w stanie nie zmienionym dolin dużych rzek europejskich. Poleski odcinek obejmuje najcenniejsze zespoły ekstensywnie użytkowanych łąk, z licznymi starorzeczami. Zidentyfikowano tu łącznie 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują 70% obszaru. Obszar obejmuje także biotopy wielu gatunków owadów, płazów i drobnych ssaków, występujących tu w bogatych populacjach. Ogółem stwierdzono tu 14 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 7 gatunków motyli. Obszar ma też bogatą ornitofaunę.

Cała dolina Bugu jest uważana za korytarz ekologiczny o randze europejskiej.

Tabela 12. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk.

Siedlisko przyrodnicze		Stopień reprezen.	Stan zachowania	Ocena ogólna
Kod	Nazwa			
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	A	A	A
6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Coelerion glaucae</i>)	A	B	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	A	B	B
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	A	A	A
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A	A	A
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	B	C
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>)	A	B	B

*- siedliska priorytetowe

Tabela 13. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Poleska Dolina Bugu (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp	Siedlisko przyrodnicze				Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy lasu	Rodzaj powierzchni pow. nieleśna
	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Siedlisko priorytetowe			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>	TAK	29,63	L1	E-N
	Razem				29,63		

Tabela 14. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
Bezkręgowce						
1052	<i>Hypodryas maturna</i>	Przeplątka maturna	C	B	A	B
1059	<i>Maculinea teleius</i>	Modraszek telejus	C	B	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek	C	B	C	B
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	Modraszek nausitous	C	B	C	B
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	Przeplątka aurinia	C	A	C	B
4030	<i>Colias myrmidone</i>	Szlaczkoń szafrańcic	C	B	C	B

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
4038	<i>Lycaena helle</i>	Czerwończyk fioletek	C	B	C	A
Ryby						
1096	<i>Lampetra planeri</i>	Minóg strumieniowy	D			
1124	<i>Gobio albipinnatus</i>	Kiełb białopłetwy	D			
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	Piskorz	C	B	C	B
1149	<i>Colitis taenia</i>	Koza	C	B	C	B
Płazy						
1188	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	C	B	C	B
Ssaki						
1337	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski	D			
1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra	C	B	C	C
Rośliny						
1617	<i>Ostericum palustre</i>	Starodub łakowy	C	B	C	C

Tabela 15. Wykaz przedmiotów ochrony OZW Poleska Dolina Bugu stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.

Lp	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba obserwacji	Opis siedliska
1	2	3	4	5	6
1	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	2	zbiorniki wodne, starorzecza, śródlądowe oczka

Na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo w granicach obszaru stwierdzono występowanie 1 gatunku, będącego przedmiotem ochrony obszaru oraz jednego siedliska, jednak w Planie Zadań Ochronnych nie wyznaczono dla Nadleśnictwa Sobibór zadań ochronnych odnośnie tych przedmiotów ochrony.

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem dyrektora RDOŚ w Lublinie z dn. 12 stycznia 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz. 181). W planie tym wyznaczono działania ochronne dla Nadleśnictwa Sobibór odnośnie siedliska 91E0*.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Tabela 16. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Poleska Dolina Bugu PLH060032 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
1	91E0*	<p>Obr. Dubeczno - 190i,j; 211a,d,g/11,24 ha</p> <p>Obr. Dubeczno – 233a; 254Aa/18,39 ha. Wg prac fitosocjologicznych przeprowadzonych przez wykonawcę PUL jest to siedlisko 91E0*, niewykazane w PZO. Konieczna jest weryfikacja PZO.</p> <p>Obr. Dubeczno - 190f,g,h,k,l; 211b,f,h; 212a-d. Wg PZO siedlisko 91E0*, wg prac fitosocjologicznych przeprowadzonych przez wykonawcę PUL nie jest to siedlisko przyrodnicze. Konieczna jest weryfikacja PZO.</p>	<p>Istniejące</p> <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie martwych i obumierających drzew - szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzyne płową) <p>Potencjalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wycinka lasu (dotyczy gruntów prywatnych) 	<p>Zwiększenie powierzchni starszych klas wieku. Zwiększenie udziału drewna martwego. Zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych.</p>	<p>Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie Zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych - wycinanie drzew, krzewów i podrostu klonu jesionolistnego co 2 lata</p> <p>Zmniejszenie pozyskania martwego drewna - pozostawienie 20% zwalonych drzew, pozostawienie obumierających drzew stojących.</p> <p>Zmniejszenie pozyskania drewna - ograniczenie pozyskania drewna do poziomu 80% przyrostu rocznego</p>	<p>Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Oznakowanie - ustawienie tablic informujących o Obszarze, zagrożeniach i działaniach chronnych.</p> <p>Akcja informacyjna - spotkania z mieszkańcami dotyczące popularyzacji sieci Natura 2000 oraz dopłat rolnośrodowiskowych, spotkanie z przedsiębiorcami, instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość.</p> <p>Akcja informacyjna - wytyczenie i oznakowanie ścieżek przyrodniczych, wydanie folderów, tablice informacyjne, przygotowanie diaporam i innych materiałów audiowizualnych (materiały dydaktyczne).</p> <p>Ocena stanu zachowania siedliska wg metodyki GIOŚ w latach 2017, 2020, 2023</p> <p>Kontrola wykonania działań ochronnych; Ocena udziału gatunków obcych w drzewostanie i ilości martwego drewna wg metodyki PMS GIOŚ. (w latach: 2016, 2019, 2022).</p>

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						Rozpoznanie zasobów siedliska inwentaryzacja całości obszaru pod kątem rozpoznania rozmieszczenia i stanu ochrony siedliska 91E0 – inwentaryzacja w I roku obowiązywania Planu
2	1188	Oddz.: 190k, 233b	Istniejące - sukcesja - antagonizm z gatunkami introdukowanymi (zarybianie gatunkami antagonistycznymi dla kumaka)	Utrzymanie dotychczasowych warunków siedliskowych		Podmiot odpowiedzialny: Właściciel lub posiadacz obszaru po uzyskaniu odpowiedniej zgody RDOŚ w Lublinie Zapobieganie zalewaniu poprzez rozbieranie tam i przetamowań wykonanych przez bobry (w przypadku zalania łąk uniemożliwiającego koszenie w danym sezonie wegetacyjnym) – działanie fakultatywne. <u>Działanie obligatoryjne:</u> Ekstensywne użytkowanie kośne ukierunkowane na zachowanie wysokiej różnorodności gatunkowej. Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. <u>Działanie fakultatywne:</u> Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6510 oraz siedlisk gatunków 1188 i 1617.

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						<p>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie</p> <p>Oznakowanie - ustawienie tablic informujących o Obszarze, zagrożeniach i działaniach chronnych.</p> <p>Akcja informacyjna - spotkania z mieszkańcami dotyczące popularyzacji sieci Natura 2000 oraz dopłat rolnośrodowiskowych, spotkanie z przedsiębiorcami, instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość</p> <p>Akcja informacyjna - wytyczenie i oznakowanie ścieżek przyrodniczych, przygotowanie i wydanie materiałów dydaktycznych</p> <p>Ocena stanu zachowania siedliska i gatunków wg metodyki GIOŚ w latach 2017, 2020, 2023</p> <p>Kontrola wykonania działań ochronnych; ocena stopnia rozwoju krzewów i drzew, ocena rozwoju ekspansywnych gatunków roślin zielnych i gatunków inwazyjnych (wg metodyki PMS GIOŚ) (w latach: 2016, 2019, 2022)</p>

3.5.3. Lasy Sobiborskie – PLH060043

Dane dotyczące obszaru opracowano na podstawie dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz SDF.

Status prawny

Obszar zatwierdzony jako OZW przez Komisję Europejską w marcu 2009 roku.

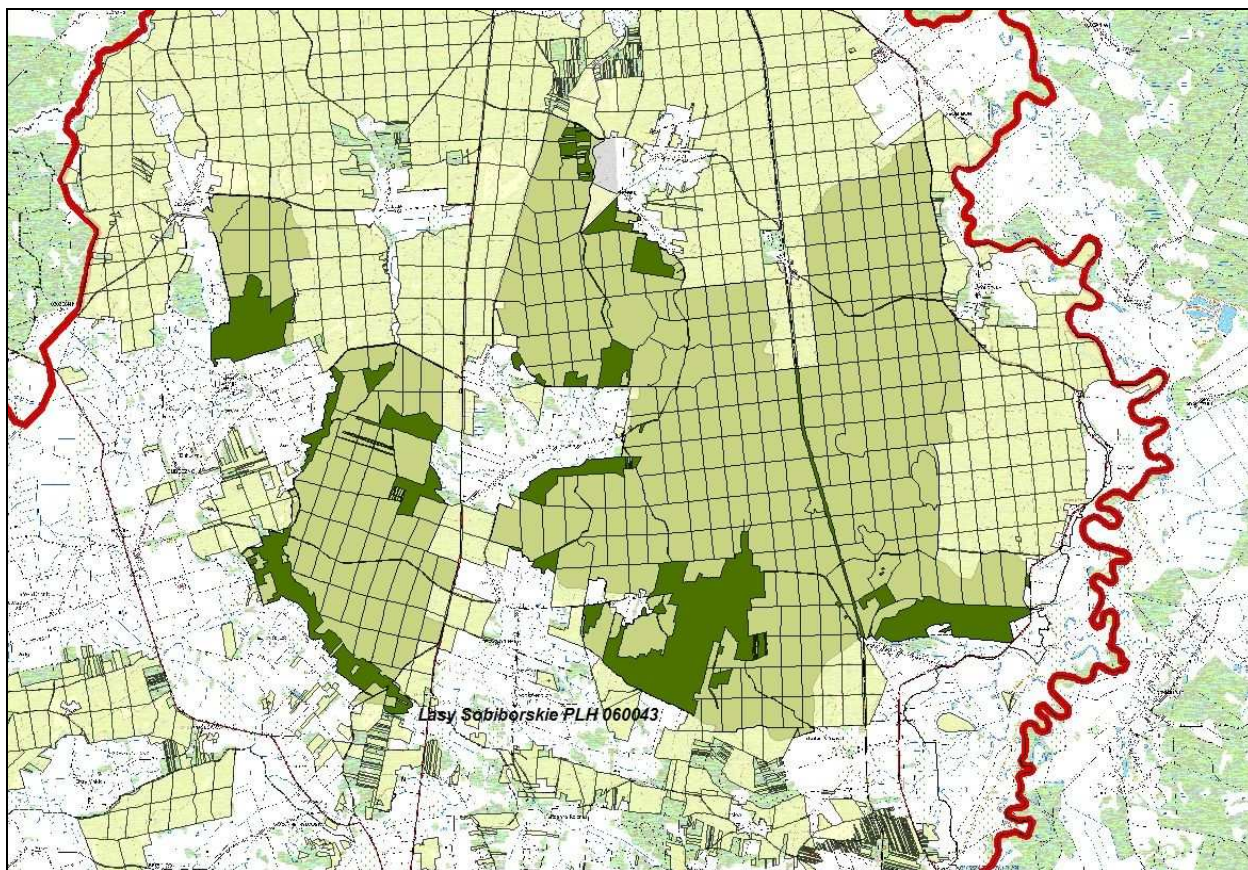
Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 9709,35 ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu RDLP Lublin – 9709,35 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór – 9709,35 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze:
 - bez współwłasności: 8166,05 ha (leśna: 6973,95 ha, nieleśna: 1192,10 ha), (84,11% pow. obszaru)
 - ze współwłasnościami: 8185,88 ha.

Położenie

W zasięgu obszaru znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sobibór:

- obręb Dubeczno: 104a-c,f-h,~a~c, 126, 127a-h,j-m,~a~d, 144-145, 146a-c,f-j,~a,~b, 159d,f, 160-161, 162a,c,d,~a,~b, 167i,j, 167A, 167B, 167C, 168a-l,n-r,t,~a, 173-178, 179a,b,d-g,~a~f, 188b-m,~b, 188A, 188B, 188C, 193-199, 200a,c,d,~a~d, 209f, 209Aa-j,~a~c, 209B, 215-222, 223a,b,g-k,~a~h, 239-244, 252n-r, 253-258, 261-266, 269-272, 273A, 273-277, 278A, 278-288, 289c-o,~a~c, 292-296, 298-301, 301A, 305-311, 312h, 314Aa-g,i,j,k,~a~c, 314Ba-j,~a~c, 314Ca-f,~a~f, 315-323, 324a, 332-339, 340a-g,j,k,r,s,x,y, 342d-i,~b,~d~h, 343-348, 349g, 350a-k,~a,~b,~d,~f, 351-352, 353a-i,~a~f, 355b-d,g,h,j,k,~b,~f, 393a-d oraz grunty we współwłasności 604, 605, 606a-g, 611,
- obręb Sobibór: 69b,~a, 81, 82b-j,~a,~c, 83g,l-r,~a,~f, 97-101, 102b-f,~c~f, 103f,h,~h, 112-118, 131-137, 152-158, 161-163, 173-179, 181d,m, 182-184, 194l, 195b,d,f,~b, 196-202, 205b-c,f-k,m-p,t,~a,~c, 206-207, 218-232, 232Aa-c,f-h,j-m,~a, 239-253, 253Aa-d,l-w,y,ax,~a~d,~g, 259a,h,k,~a,~b, 260-274, 282-295, 302-307, 307A, 308-314, 321-328, 328A, 328B, 329-331, 338-345, 345A, 345B, 345Cf,h-l, 345D, 346b-l,~a,~c,~d, 347d-j,~a,~c,~d, 348-355, 355A, 355B, 355C 356-359, 361a-f,~a,~b,~f, 362a,f,i,j,~a~c, 363-365, 365A, 365B, 365C, 365Da,d-l, 368h, 369a-d,g,h,~a,~b,~f, 370-372, 372A, 372B, 376b,f,g,h,k,l,~c, 377-380, 380Aa-g,~a~g, 380Ba-d,~b~d, 381a-d,n,~a,~b oraz grunty we współwłasności: 600, 601a, 614.

Ryc. 23 Położenie obszaru PLH060043 Lasy Sobiborskie na tle Nadleśnictwa Sobibór.

Opis obszaru (wg SDF)

Obszar obejmuje 3 fragmenty dużego kompleksu leśnego, położonego we wschodniej części Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Największy z nich, położony na wschodzie, obejmuje lasy ze znacznym udziałem borów bagiennych i olsów, są tu też liczne płyty śródleśnych torfowisk wysokich. Znajduje się tu grupa 6 eutroficznyc jezior, otoczonych przez przyjeziorne torfowiska przejściowe i niskie. Doliny małych cieków lub lokalne zagłębienia terenu to miejsca występowania kompleksów bagiennych i łąkowych. Na terenie uroczyska "Mozaika Kosyńska", znajduje się unikatowa mozaika torfowisk niskich z niewielkimi oczkami wodnymi i zastoiskami wodnymi oraz kompleksów wilgotnych i suchych łąk, olsów, borów mieszanych oraz muraw napiaskowych. Południową część tej enklawy stanowi wał moreny czołowej, porośniętej murawami napiaskowymi. Fragment centralny (średniej wielkości) obejmuje część górnej zlewni rzeki Krzemianki, z licznymi płatami borów bagiennych i wilgotnych łąk. Płat zachodni (najmniejszy) obejmuje dystoficzne jeziorko Dubeczyńskie, otoczone torfowiskami wysokimi, przejściowymi i niskimi oraz borami bagiennymi.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Ostoja o dużej różnorodności biologicznej, z zachowanymi w bardzo dobrym stanie fragmentami torfowisk wysokich i przejściowych oraz borów bagiennych. W jednym z jezior stwierdzono występowanie unikatowego gatunku mchu wodnego - *Scorpidium scorpidoides*,

będącego reliktem polodowcowym. Torfowiska są również miejscem występowania wielu rzadkich, zagrożonych i chronionych prawnie gatunków roślin naczyniowych. Natomiast bory świeże oraz murawy to siedliska jednej z największych w Polsce populacji bardzo rzadkiej rośliny - lepnicy litewskiej *Silene lithuanica*. Stwierdzone tu 14 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmuje ponad 17 % obszaru. Występuje tu też 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Siedliska wodne i torfowiskowe to największa w Polsce i jedna z największych w Europie ostoja żółwia błotnego, także jedna z większych na terenie województwa lubelskiego ostoja strzebli błotnej *Phoxinus phoxinus* oraz wielu gatunków ptaków m.in. wodno - błotnych i drapieżnych.

Na terenie ostoi występuje też aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*.

Tabela 17. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk.

Siedlisko przyrodnicze		Stopień reprezen.	Stan zachowania	Ocena ogólna
Kod	Nazwa			
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	A	A	B
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	A	A	B
6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	A	B	B
6230*	Górskie i niżowe murawy bliźniaczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	B	B	C
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	A	C	C
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	A	A	A
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A	A	A
7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	A	A
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (<i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	A	A	A
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	A	A	A
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	D		
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	A	B	B
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>)	D		

*- siedliska priorytetowe

Tabela 18. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Lasy Sobiborskie (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp	Siedlisko przyrodnicze				Powierzchnia [ha]	Typ siedlisko wy lasu	Rodzaj powierzchni pow. nieleśna
	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Siedlisko priorytetowe			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>		NIE	184,31		Jezioro
2	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne		NIE	17,16		Jezioro

3	6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)		NIE	2,83		Ł
4	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfowórczą (żywe)	-	TAK	115,03	BMb	Bg
5	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji		NIE	11,64		Bg
6	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	<i>Scheuchzeria-Caricetea</i>	NIE	62,97		Bg, E-N
7	91D0*	Bory i lasy bagienne	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	TAK	318,32	Bb, BMb	E-N
	Razem				712,26		

Tabela 19. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujące w obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	St. zach.	Izolacja	Ogólnie
Bezkręgowce						
4030	<i>Colias myrmidone</i>	Szlaczkoń szafraniec	C	C	C	B
1059	<i>Maculinea teleius</i>	Modraszek telejus	C	B	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek	C	B	C	B
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	Modraszek nausitous	C	B	C	B
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	Przeplatka aurinia	C	A	C	B
Ryby						
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	Piskorz	C	B	C	C
1149	<i>Cobitis taenia</i>	Koza	C	B	C	C
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Różanka pospolita	C	B	C	C
Płazy						
1188	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny	C	B	C	B
Gady						
1220	<i>Emys orbicularis</i>	Żółw błotny	A	A	C	A
Ssaki						
1318	<i>Myotis dasycneme</i>	Nocek łydkowłosy	C	B	C	B
1337	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski	C	B	C	C
1352*	<i>Canis lupus</i>	Wilk	C	B	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra	C	B	C	B
Rośliny						
1516	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	Aldrowanda pęcherzykowata	A	A	C	A

*- gatunki priorytetowe

Tabela 20. Wykaz przedmiotów ochrony OZW Lasy Sobiborskie stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.

Lp	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba obserwacji	Opis siedliska
1	2	3	4	5	6
1	1059	Modraszek telejus	<i>Maculinea teleius</i>	8	Wilgotne łąki
2	1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	9	Wilgotne łąki, lasy łęgowe
3	1061	Modraszek nausitous	<i>Maculinea nausithous</i>	7	Wilgotne łąki

Lp	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba obserwacji	Opis siedliska
1	2	3	4	5	6
4	1065	Przeplatka aurinia	<i>Euphydryas aurinia</i>	2	Wilgotne łąki
5	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	17	Zbiorniki wodne
6	1220	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	10 stref	Zbiorniki wodne
7	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	22	W sąsiedztwie cieków wodnych
8	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	4	W sąsiedztwie cieków wodnych
9	1516	Aldrowanda pęcherzykowata	<i>Aldrowanda vesiculosa</i>	2	Zbiorniki wodne

*- gatunki priorytetowe

Na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo w granicach obszaru stwierdzono występowanie 9 gatunków i 7 siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony.

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem dyrektora RDOŚ w Lublinie z dn. 15 stycznia 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2015 r., poz. 177). W planie tym wyznaczono szereg działań ochronnych dla Nadleśnictwa Sobibór (tab.21).

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Tabela 21. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Lasy Sobiborskie PLH060043 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
1	3150	Oddz.:218g; 253b; 255b; 264h; 302a	Istniejące - sukcesja Potencjalne - wykorzystanie jezior do celów turystycznych	Poprawa stanu siedliska z U2 na U1		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania siedliska wg metodyki GIOŚ. Ocena stanu wód powierzchniowych. Monitoring jakości wód powierzchniowych jednokrotnie, nie później niż w 7 roku obowiązywania planu.
2	3160	Oddz.: 341a	Istniejące - sukcesja Potencjalne - wykorzystanie jezior do celów turystycznych	Zachowanie siedliska w nie pogorszonym stanie (aktualny stan FV)		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania siedliska wg metodyki GIOŚ. Jednokrotnie, nie później niż w 7 roku obowiązywania planu.
3	6510	Obr. Dubeczno - 264a/ 2,83 ha	Istniejące - zmiana sposobu uprawy - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - nawożenie sztuczne i eutrofizacja	Zachowanie siedliska w nie pogorszonym stanie (co najmniej U1). Poprawa jego stanu poprzez ochronę czynną – ekstensywne użytkowanie łąkarskie.		Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						<p>przyrodniczego.</p> <p>Powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie odrostów drzew i krzewów. Wycinka mechaniczna.</p> <p>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie</p> <p>Ocena stanu zachowania siedliska wg metodyki GIOŚ. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz 9 lub 10 roku.</p>
4	7110*	Oddz.:347f; 348f; 249h; 329b;330c; 331g; 163g; 240c; 345-d242f; 242h;243c; 262a,b; 243c; 342a; 355Bb; 178c; 199b;289l; 268k; 269h; 252i/ 115,03 ha	<p>Istniejące</p> <ul style="list-style-type: none"> - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime <p>Potencjalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - osuszanie i eutrofizacja 	Przywrócenie naturalnego charakteru siedliska metodami ochrony aktywnej		<p>Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie</p> <p>Przywrócenie właściwego stanu ochrony. Stopniowa wycinka drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy. Wycinka mechaniczna poza okresem lęgowym. Na całym terenie.</p> <p>Powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Mechaniczne, ręczne wyniesienie biomasy</p> <p>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie</p> <p>Monitoring skuteczności</p>

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						usuwania krzewów i drzew z powierzchni siedliska. Kontrola w okresie wiosennym całej powierzchni siedliska oceniająca skuteczność podejmowanych działań. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz 9 lub 10 roku.
5	7120	Oddz.: 206g, 227a, 116r, 102d, 117b,i/11,64 ha	Istniejące - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	Poprawa stanu siedliska z U2 na U1		Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie Przywrócenie właściwego stanu ochrony Stopniowa wycinka drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy. Wycinka mechaniczna poza okresem lęgowym. Na całym terenie. Powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Mechaniczne, ręczne wyniesienie biomasy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Monitoring skuteczności usuwania krzewów i drzew z powierzchni siedliska. Kontrola w okresie wiosennym całej powierzchni siedliska oceniająca skuteczność podejmowanych działań. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz 9 lub 10 roku.
6	7140	Oddz.: 347f, 348f;	Istniejące	Zachowanie siedliska na		Podmiot odpowiedzialny:

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
		249h; 329b; 330c; 331g; 163g; 240c; 345d; 242f; 242h; 243c; 262a; 262b; 243c; 342a; 355Bb; 178c; 199b; 289l; 268k; 269h; 252i/62,97 ha	- sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	terenie obszaru. Zachowanie optymalnych dla nich warunków wodnych i troficznych. Utrzymanie siedliska w nie pogorszonym stanie (co najmniej U1)		Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie Przywrócenie właściwego stanu ochrony Stopniowa wycinka drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy. Wycinka mechaniczna poza okresem łęgowym. Na całym terenie. Powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Mechaniczne, ręczne wyniesienie biomasy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Monitoring skuteczności usuwania krzewów i drzew z powierzchni siedliska. Kontrola w okresie wiosennym całej powierzchni siedliska oceniająca skuteczność podejmowanych działań. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz 9 lub 10 roku.
7	7150	242h; 324c; 342a. Wg PZO siedlisko 7150, wg prac fitosocjologicznych przeprowadzonych przez wykonawcę PUL nie jest to siedlisko	Istniejące - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	Zachowanie siedliska na terenie obszaru. Zachowanie optymalnych dla nich warunków wodnych i troficznych.		Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Lublinie Powstrzymywanie sukcesji wtórnej Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Mechaniczne, ręczne

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
		przyrodnicze. Konieczna jest weryfikacja PZO.				wyniesienie biomasy Prace powinny być pod nadzorem botanika ze względu na występujące gatunki chronione. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania gatunków wg metodyki GIOŚ. Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz w 9 lub 10 roku.
8	91D0*	Obr. Dubeczno 188i,k, 215a,f, 262k, 269f, 274j, 282b, 298i Obr. Sobibór 158i, 177j, 178d,g, 179a, 196g, 197d, 198h, 199b,c, 200a,g, 201c, 202a, 221b, 222a, 225a, 226b, 231g, 243c, 244g, 246a, 247b, 251d, 252b, 253a, 262c,f, 263a, 269j, 270k, 271j,l, 272a,g, 273h, 274h, 291a,m, 292c, 293a, 294a,j,k, 295h,k, 305c,i, 306a, 312d, 313c,j, 314a,f, 323c,d, 324a,c, 325f, 328k, 345g, 351b,	Potencjalne - osuszanie - wahania poziomu wód	Zachowanie właściwych dla siedlisk bagiennych stosunków wód powierzchniowych i podziemnych. Odtworzenie i utrzymanie właściwych dla siedlisk bagiennych stosunków wód powierzchniowych i podziemnych.		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania siedliska wg metodyki GIOŚ . Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu, w 4 lub 5 oraz 9 lub 10 roku.

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
		355Cf,g, 357c/318,32 ha				
9	<p>1059 Modraszek telejus <i>Maculinea teleius</i></p> <p>1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i></p> <p>1061 Modraszek nausitous <i>Maculinea nausithous</i></p> <p>1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i></p>	<p>Oddz.: 126c; 254b; 301Ad; 314Bd; 314Cd; 314Cf; 323b; 345Bf; 365Bb; 365Bd; 365Cd; 348b; 365Ab; 372Bb</p>	<p>Istniejące</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalesianie terenów otwartych - modyfikowanie funkcjonowania wód - sukcesja <p>Potencjalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie substancji chemicznych i nawozów sztucznych - kolekcjonowanie - zmiana sposobu uprawy - obce gatunki inwazyjne 	<p>Zachowanie siedliska gatunku w nieporośniętym stanie poprzez ochronę czynną ekstensywne użytkowanie łąkarskie lub łąkarsko-pastwiskowe (aktualny stan populacji FV)</p>		<p>Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia z RDOŚ w Lublinie</p> <p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Koszenie / ścinanie z wywiezieniem biomasy. Technika prac dowolna.</p> <p>Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska łąkowego gatunku.</p> <p>Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia z RDOŚ w Lublinie</p> <p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Koszenie / ścinanie z wywiezieniem biomasy. Technika prac dowolna.</p> <p>Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska</p>

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						<p>łęgowego gatunku.</p> <p>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania gatunków wg metodyki GIOŚ. Trzykrotnie w okresie obowiązywania planu, począwszy od 3 roku.</p>
10	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obr. Dubeczno 253b,g,j Obr. Sobibór 82j, 131a, 134d, 135h, 155g, 156b,d, 232Ab, 267j, 291s, 302a, 331j, 341a, 345Bk	Potencjalne - zanieczyszczanie wód - osuszanie - zasypywanie	Zachowanie siedliska gatunku w nie pogorszonym stanie (aktualny stan populacji FV)		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Inwentaryzacja terenowa Wykonanie inwentaryzacji stanowisk gatunku, ocena stanu populacji gatunku i siedlisk gatunku. Jednokrotnie, nie później niż w 6 roku obowiązywania planu. Ocena stanu zachowania gatunku wg metodyki GIOŚ. Trzykrotnie w okresie obowiązywania planu, począwszy od 3 roku.
11	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Cały teren ostoi - wyznaczone strefy ochrony	Istniejące - drogi - sukcesja - drapieżnictwo Potencjalne - zanieczyszczenie wód - melioracje i osuszanie	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony (aktualny stan populacji FV)		Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Sobibór na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ Zachowanie siedlisk żółwia Utrzymanie odpowiednich powierzchni wodnych, zachowanie jakości wody. Poprawa warunków wilgotnościowych – poprzez remont kluczowych urządzeń zatrzymujących wodę w zlewniach. Utrzymanie licznych skupisk różnych typów roślinności stanowiących kryjówki i

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						<p>miejsca do wygrzewania się, miejsc bytowania zróżnicowanej bazy pokarmowej; pogłębianie zbiorników wodnych, remonty urządzeń wodnych (groble na stawach, mnichy, itp.) – <u>cały teren ostoi.</u></p> <p>Poprawa warunków świetlnych na łęgowskich. Zapobieganie zarastaniu łęgowskich poprzez usuwanie zaciemniających łęgi drzew i krzewów</p> <p>Ochrona młodego pokolenia</p> <p>Przenoszenie młodych zółwi bezpośrednio po opuszczeniu gniazd do najbliższych zbiorników wodnych (oczek wodnych i torfianek).</p> <p>Ochrona łęgów przed drapieżnikami.</p> <p>Mechaniczna ochrona gniazd przed drapieżnikami przy zastosowaniu siatek stalowych - <u>oddz.: 316i;298f; 283h;282c;288i; 287i; 286c; 273f; 274b; 273a; 279g; 254f; 254a.</u></p> <p>Ochrona łęgowskich. Grodzenie łęgowskich zapobiegające przypadkowemu wjechaniu na gniazdo zółwia, ograniczanie ruchu pojazdów w okresie składania jaj przez zółwice – <u>drogi w pobliżu łęgowskich</u></p> <p>Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich/RDOŚ Lublin Eliminacja drapieżników.</p>

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
						Zmniejszaniu liczebności. drapieżników niszczących łęgi żółwi poprzez odstrzał – <u>cały teren ostoi.</u> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania gatunku wg metodyki GIOŚ. Trzykrotnie w okresie obowiązywania planu, począwszy od 3 roku.
12	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Obr. Dubeczno 126c, 176g, 253f,j, 254b,c, 255a, 263b, 271h, 286j, 324a Obr. Sobibór 81i, 97a, 265b, 282b, 285a, 302d, 303a, 324a,c, 340c, 344a,	Istniejące - zanieczyszczenie wód Potencjalne - chwytanie, trucie, kłusownictwo - modyfikowanie funkcjonowania wód	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony (aktualny stan populacji FV)		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Monitoring wpływu bobra na inne gatunki lub siedliska przyrodnicze podlegające ochronie w obszarze Natura 2000, a w szczególności pod kątem oceny rozmiaru szkód ekologicznych wyrządzanych przez bobry (np. zatapianie siedlisk roślin naturowych). Jednokrotnie, nie później niż w 7 roku obowiązywania planu.
13	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Obr. Dubeczno 126c, 196b,c Obr. Sobibór 307Af	Istniejące - zanieczyszczenie wód Potencjalne - chwytanie, trucie, kłusownictwo - modyfikowanie funkcjonowania wód - zmiana biotopu	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony (aktualny stan populacji FV)		

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
14	1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	Obr. Dubeczno 253g Obr. Sobibór 341a	Istniejące - sukcesja - konkurencja Potencjalne - wykorzystanie jezior do celów turystycznych	Zachowanie siedliska gatunku w nie pogorszonym stanie (aktualny stan populacji FV)		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania gatunku wg metodyki GIOŚ. Trzykrotnie w okresie obowiązywania planu, począwszy od 3 roku.

3.5.4. Podpakule– PLH 060048

Dane dotyczące obszaru opracowano na podstawie dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz SDF.

Status prawny

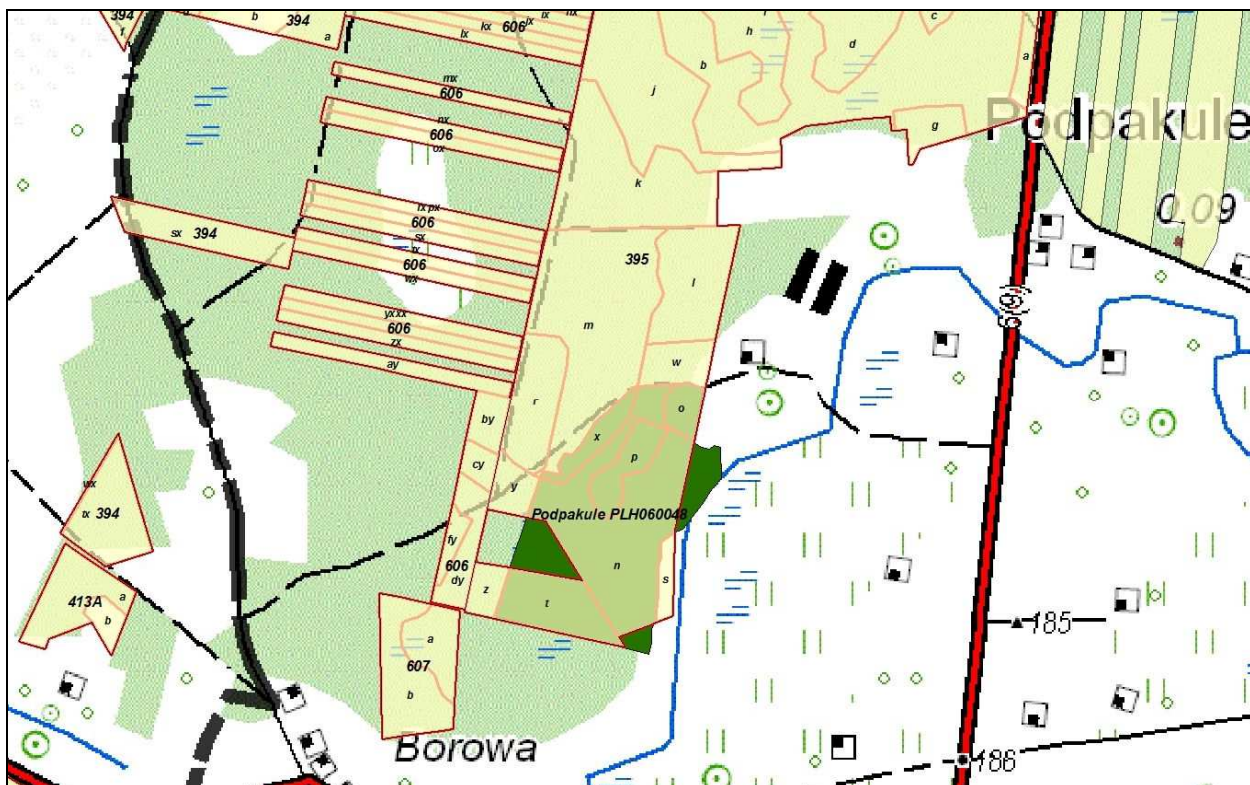
Obszar zatwierdzony jako OZW przez Komisję Europejską w marcu 2009 roku.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 10,69 ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu RDLP Lublin (wg V rewizji UL) – 10,69 ha (100% pow. Obszaru),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór – 10,69 ha (100% pow. Obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – 9,16 ha (85,69% pow. obszaru).

Położenie

W zasięgu obszaru znajdują się grunty Nadleśnictwa Sobibór, obrębu Dubeczno: oddz. 395n,o,p,t,x.

Ryc. 24 Położenie obszaru PLH060048 Podpakule na tle Nadleśnictwa Sobibór.

Opis ogólny (wg SDF)

Obszar to kompleks zarastających powyroboiskowych zbiorników o powierzchni około 0,7 ha, zajmujących płytką nieckę. Torfianki są ze sobą połączone wąskimi rowami wypełnionymi wodą. Otoczenie obszaru stanowią młode drzewostany (wiek nie przekracza 60 lat), głównie sosnowe i brzozowe o niewielkich walorach przyrodniczych. Pomiędzy zbiornikami wodnymi płyty torfowisk przejściowych.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Jedynym przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Podpakule PLH060048 jest strzebla błotna *Rhynchocypris percunurus*, ryba z rodziny karpowatych (*Cyprinidae*)

Ponadto w obszarze stwierdzono obecność jednego typu siedliska przyrodniczego z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*, kod 7140), które nie stanowi przedmiotu ochrony ze względu na nieistotną reprezentatywność.

Strzebla błotna *Rhynchocypris percunurus* (kod: 6239*)

Jakość danych wykorzystanych przy określeniu znaczenia obszaru dla ochrony strzebli błotnej zaliczono do klasy G (dane o wysokiej jakości — pochodzą one z inwentaryzacji przyrodniczych wykonanych przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi przez właściwe merytorycznie organy administracji metodykami lub wytycznymi).

Populacja: zasoby strzebli błotnej (*Rhynchocypris percunurus*) w obszarach NATURA 2000 w Polsce są trudne do oszacowania. Gatunek występuje w 22 obszarach, ale dla większości z nich dane o wielkości populacji mają charakter szacunkowy i są nieporównywalne, często o charakterze historycznym. Biorąc pod uwagę następujące fakty:

- w obszarze Natura 2000 Podpakule PLH060095 zbiorniki wodne zajmują niewielką (około 0,7 ha) powierzchnię; podobnie jak sam obszar,
- zachowano ocenę populacji C (nadawaną, gdy zasoby populacji gatunku w obszarze Natura 2000 stanowią $15\% \geq p > 2\%$ zasobów krajowych, gdzie p to zasoby populacji).

Tabela 22. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony.

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
Ryby						
6239*	<i>Rhynchocypris percunurus</i>	Strzebla błotna	C	A	C	A

*- gatunki priorytetowe

Stwierdzono występowanie gatunku będącego przedmiotem ochrony obszaru na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sobibór – oddz.395p – pow. 0,92 ha.

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem dyrektora RDOŚ w Lublinie z dn. 29 kwietnia 2014 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2014 r., poz. 1879).

W planie nie wyznaczono zadań ochronnych, jakie miałyby być realizowane przez Nadleśnictwo Sobibór.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Tabela 23. Zadania ochronne określone w PZO dla OZW Podpakule PLH060048 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp	Przedmiot ochrony	Ogólna charakterystyka (lokalizacja) (obręb, oddz, wydzielenie/powierzchnia/liczebność)	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Cele działań ochronnych	Działania ochronne wraz z obszarem wdrażania (adresy leśne) i podmiotem odpowiedzialnym	
					działania w ramach gospodarki leśnej finansowane ze środków własnych PGL LP/ przewidywane metody i okresy realizacji	działania – wskazania ochronne realizowane poza gospodarką leśną finansowane ze środków zewnętrznych/przewidywane metody i okresy realizacji
1	2	3	4	5	6	7
1	6293 Strzebla błotna <i>Rhynchoypris percnurus</i>	Oddz.: 395p	Istniejące - zaśmiecanie akwenu - zasypywanie akwenu - nieprzemyślane melioracje - eutrofizacja - drapieżnictwo	Utrzymanie aktualnego właściwego stanu ochrony gatunku na stanowisku.		Podmiot odpowiedzialny: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie Ocena stanu zachowania populacji gatunku strzebla błotna (<i>Rhynchoypris percnurus</i>) według parametrów i wskaźników opracowywanych przez GIOŚ.

3.5.5. Serniawy– PLH 060057

Dane dotyczące obszaru opracowano na podstawie SDF obszaru.

Status prawny

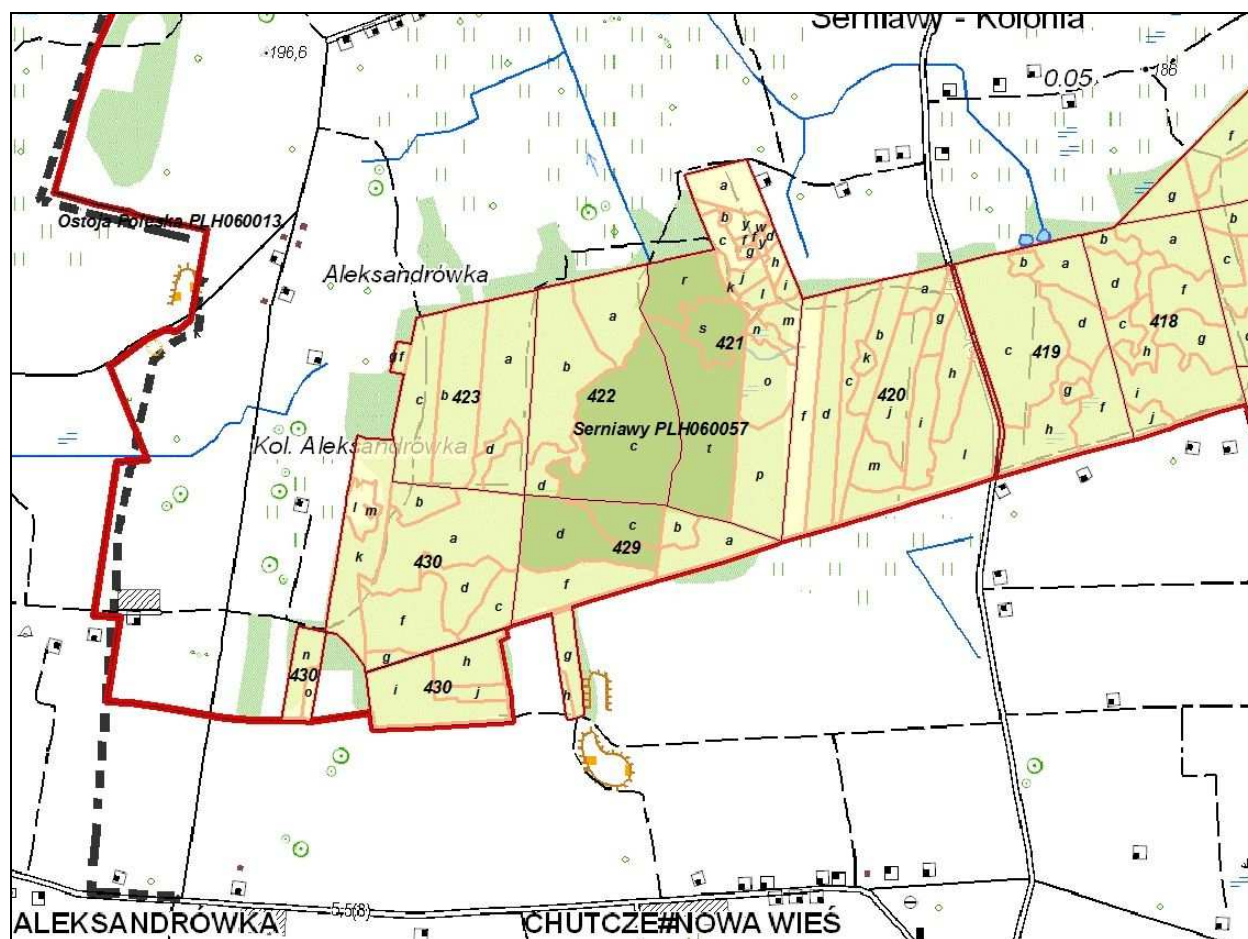
Obszar zatwierdzony jako OZW przez Komisję Europejską w marcu 2011 roku..

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 38,03 ha (wg SDF),
- powierzchnia w zasięgu RDLP Lublin – 38,03 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór– 38,03 ha (100% pow. obszaru),
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – 38,00 ha (99,92% pow.obszaru).

Położenie

W zasięgu obszaru znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sobibór, obrębu Dubeczno:421r,s,t,~d~f, 422c,~a, 429c-d,~a.

Ryc. 25 Położenie obszaru PLH060057 Serniawy na tle Nadleśnictwa Sobibór.

Opis ogólny (wg SDF)

Ostoja położona jest w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego na fragmencie równiny denudacyjno-akumulacyjnej urozmaiconej zagłębieniami pochodzenia krasowego typu wertebów, rozwiniętych na występujących w podłożu krasowięjących wapieniach

górnokredowych. W partiach powierzchniowych przeważają miękkie wapienie margliste i wapienie typu kredy piszącej. Zidentyfikowano tu zespoły roślinne: *Ribeso nigri-Alnetum*, *Circaeo-Alnetum* oraz *Tilio-Carpinetum*. Grąd jest zespołem roślinnym zdecydowanie dominującym w ostoi. Zajmuje jej centralną część, lecz nie tworzy zwartej płaty, ale porożcinany jest wąskimi smugami łągu jesionowo-olszowego *Circaeo-Alnetum*.

Drzewostany ostoi Serniawy zbudowane są z 13 gatunków drzew rodzimego pochodzenia. Dominującym gatunkiem w piętrze drzew są dąb szypułkowy i grab, a w runie marzanka wonna, podagrycznik pospolity i zawilec gajowy. Nie stwierdzono tu natomiast pospolitej w grądach Lubelszczyzny rośliny charakterystycznej dla tego zespołu tj. *Carex pilosa*.

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Dobrze wykształcony grąd ze starodrzewiem dębowym w wieku około 200-220 lat, najprawdopodobniej pochodzenia naturalnego. Od wielu lat obszar wyłączony z użytkowania leśnego z dużą ilością martwych drzew. Występują tu woj. chronione gatunki zwierząt; bocian czarny (*Ciconia nigra*), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), muchołówka białoszysja (*Ficedula albicollis*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł średni (*Dendrocopus medius*) oraz kilkanaście gatunków roślin objętych ochroną gatunkową.

Tabela 24. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony.

Siedlisko przyrodnicze		Stopień reprezen.	Stan zachowania	Ocena ogólna
Kod	Nazwa			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	A	A	A

Poniżej zestawiono typy siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa w granicach obszaru (po weryfikacji inwentaryzacji LP 2006/2007).

Tabela 25. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w OZW Serniawy (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór – przedmioty ochrony)

Lp	Siedlisko przyrodnicze				Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy lasu	Rodzaj powierzchni pow. Nieleśna
	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Siedlisko priorytetowe			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Tilio-Carpinetum</i>	NIE	27,45	Lśw	-
	Razem				27,45		

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Obszar nie posiada Planu Zadań Ochronnych.

Obszary położone w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór

Wartość przyrodnicza i znaczenie (wg SDF)

Okolo 50% obszaru zajmują rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród 6 zidentyfikowanych rodzajów najcenniejsze są łąki trzęślicowe. Znajdują się tu też stanowiska rzadkich i zagrożonych w Polsce roślin naczyniowych, w tym objętych ochroną prawną. Stwierdzono tu 3 gatunki motyli z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ważny węzeł ekologiczny na trasie kontaktu kompleksu głównego Poleskiego Parku Narodowego z Bagnem Bubnów i Sobiborskim Parkiem Krajobrazowym. Fragmenty obszaru ostoi przewidywane są do wykupu z rąk prywatnych i poddania procesom arendacji. W planie ochrony PPN z 1999 r. teren był wskazany do włączenia w granice Poleskiego Parku Narodowego.

Tabela 26. Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony obszaru (wg SDF).

Siedlisko przyrodnicze		Stopień reprezen.	Stan zachowania	Ocena ogólna
Kod	Nazwa			
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	A	A	C
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	A	A	A
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (<i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	A	B	C
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	A	A	C
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	B	C

Tabela 27. Gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony (wg SDF).

Kod	Nazwa		OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
	łacińska	polska	Populacja	a. are.	Izolacja	Ogólnie
Bezkręgowce						
1059	<i>Maculinea teleius</i>	Modraszek telejus	C	B	C	C
1060	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek	C	B	C	C
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	Modraszek nausitous	C	B	C	C
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	Przeplatka aurinia	C	B	C	C

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.
Obszar nie posiada Planu Zadań Ochronnych.

3.6. Inne obszary o charakterze ochronnym**3.6.1. Otulina Poleskiego Parku Narodowego**

Poleski Park Narodowy powstał w 1990 r. i zajmuje obecnie powierzchnię 9 762,1944 ha. Otulina Parku zajmuje powierzchnię 14 041,9 ha. Położony jest w obrębie Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Obszar PPN leży w granicach następujących gmin: Ludwin, Sosnowica, Wierzbica- powiat Chełm oraz Stary Brus, Urszulin i Hańsk – powiat Włodawa.

Park utworzono na bazie wcześniej istniejących rezerwatów torfowiskowych: „Durne Bagno”, „Jezioro Moszne”, „Jezioro Długie”, „Torfowisko Orłowskie”, „Bagno Bubnów”.

Na szczególną uwagę zasługują ekosystemy wodno–torfowiskowe, gdzie rosną, woj. takie unikaty jak: brzoza niska, wierzba lapońska, wierzba borówkolistna, turzyca strunowa i bagienna, rosiczki, bagnica torfowa.

Ze świata zwierząt na szczególną uwagę zasługują: ryba strzebla błotna, ropucha paskówka, bielik, żuraw, bocian czarny, wodniczka, sowa błotna, puchacz, łoś, bóbr, żółw błotny. W Parku występują również niepospolite i chronione stawonogi woj. motyl przepłatka aurylnia, pająk tygrzyk paskowany, rak błotny. Większość zwierząt występujących na terenie PPN to gatunki rzadkie, których liczebność związana jest ściśle z występowaniem terenów torfowiskowych i rozlewisk.

Oprócz ochrony przyrody i działalności naukowej zadaniem parku jest udostępnienie obszaru chronionego dla turystyki i edukacji. W tym celu w PPN wyznaczono 78 km szlaków turystycznych i 4 ścieżki przyrodnicze.

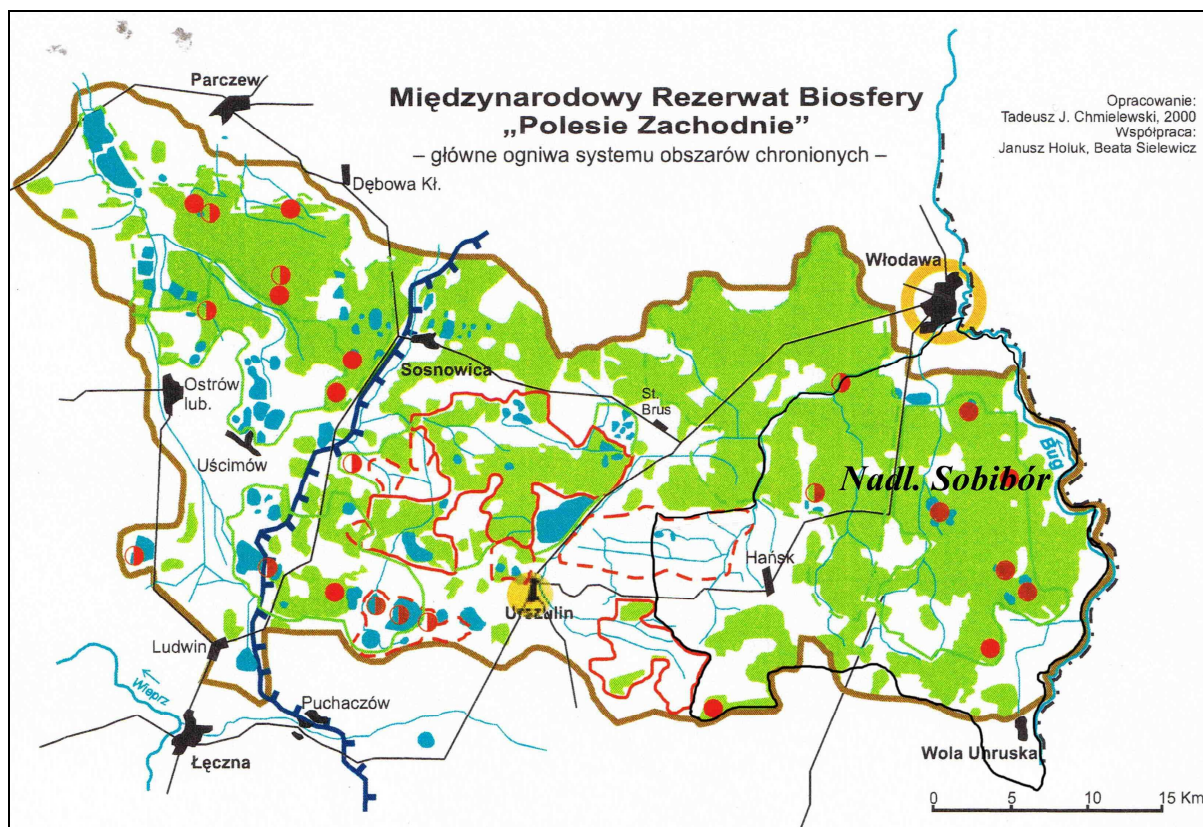
Do otuliny Poleskiego Parku Narodowego włączono fragment leśnictwa Petryłów o powierzchni 142,93 ha (pow. leśna 108,09 ha, pow. nieleśna 34,84 ha). Są to następujące oddziały 377, 378, 382, 383, 384.

3.6.2. Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”

Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie” jest położony na pograniczu Polski, Białorusi i Ukrainy. Niemal całe Nadleśnictwo Sobibór leży w granicach międzynarodowego rezerwatu biosfery (MRB) „Polesie”.

Rezerwatami biosfery są obszary o wybitnych walorach przyrodniczych, które uzyskały międzynarodową akceptację Rady Koordynacyjnej Programu „Człowiek i Biosfera” (MaB). Pełnią one trzy podstawowe funkcje:

- ochronną – przyczynianie się do ochrony krajobrazu, ekosystemów, zróżnicowania gatunkowego i genetycznego;
- rozwojową – sprzyjanie formom rozwoju zrównoważonego;
- wspierania logistycznego – wspieranie projektów pokazowych, edukacji ekologicznej oraz badań i monitoringu w odniesieniu do lokalnych, regionalnych, narodowych i globalnych zagadnień związanych z ochroną i zrównoważonym rozwojem.

Ryc. 27 Zasięg terytorialny Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”

Polski wniosek o utworzenie Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie” został zaakceptowany 30 kwietnia 2002 r. W tym samym dniu powstał też „Szacki Rezerwat Biosfery” na Ukrainie. Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie” obejmuje obszar 139917 ha. Administracyjnie położony jest na obszarze 5 powiatów i 19 gmin. Podzielony jest na trzy strefy:

- strefa rdzenna – zajmuje powierzchnię 5 224,5 ha, co stanowi 3,7% powierzchni rezerwatu. Obejmuje część Poleskiego Parku Narodowego (kompleksy: Jezioro Łukie – Torfowisko Orłowskie, Jezioro Moszne – Jezioro Długie – Durne Bagno, Bagno Bubnów), Torfowisko Dubeczyńskie, Żółwiowe Błota, oraz fragmenty doliny Bobrówki w Lasach Parczewskich;
- strefa buforowa – zajmuje powierzchnię 43215 ha (30,9% powierzchni). Obejmuje obszar Lasów Parczewskich, pozostałą część PPN, zespół jezior uściwierskich, Uroczysko Dubeczno, Sobiborski Park Krajobrazowy;
- strefa tranzytowa – zajmuje powierzchnię 91477,5 ha, co stanowi 65,4% powierzchni rezerwatu.

W granicach Rezerwatu znajduje się niemal cały subregion fizjograficzny – Pojezierze Łęczyńsko–Włodawskie oraz niewielkie fragmenty Równiny Parczewskiej, Garbu Włodawskiego i Pagórów Chełmskich.

Na rozległych terenach rezerwatu znajdują się torfowiska wysokie, przejściowe i niskie, w tym unikalne torfowiska węglanowe. Charakterystycznym elementem krajobrazu są jeziora. Ekosystemy wodne i torfowiskowe stanowią największą wartość przyrodniczą tego obszaru.

Do najciekawszych gatunków roślin, mających siedliska na tym terenie należą woj.: brzoza niska, wierzba lapońska, widłak torfowy, aldrowanda pęcherzykowata.

Do najcenniejszych gatunków zwierząt, występujących na obszarze Rezerwatu Biosfery zalicza się woj. takie gatunki jak: minóg strumieniowy, piekielnica, strzebla błotna, żółw błotny, wodniczka (ptak zagrożony wyginięciem w skali globalnej), sowa błotna, puchacz, bielik, orlik krzykliwy.

Teren „Polesia Zachodniego” jest częścią większego obszaru kulturowego stanowiącego w przeszłości jedną całość, a obecnie podzielonego państwową linią graniczną.

3.7. Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Sobibór znajduje się 10 pomników przyrody, są to pojedyncze drzewa.

Zestawienie pomników przyrody opracowano na podstawie danych Nadleśnictwa Sobibór i wykazu pomników przyrody ustanowionych na terenie województwa lubelskiego prowadzonego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie wg stanu na 06.06.2013 r.

Zestawienie pomników przyrody położonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo przedstawiono w tabeli poniżej. Różnice w lokalizacji pomników względem POP na lata 2007-2016 wynikają ze zmiany literacji wydzieleń leśnych.

Tabela 28. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru 5a).

Lp.	Nr z wykazu rejestru woj.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
				oddział poddz.	Gmina leśnictwo	Rodzaj	Wiek	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. W [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	253	Uchwała Nr XXI/138/05 Rady Gminy Hańsk z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Hańsk	Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2005r. Nr 157, poz. 2783	102b	Hańsk Żdźarka	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	b.d.	245	23	1	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				Przy drodze
2	254	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	360	27	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
3	255	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	313	28	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
4	256	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	320	29	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
5	257	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	342	24	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
6	258	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	329	25	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
7	259	jw.	jw.	80d	Hańsk Żdźarka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	170	305	24	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Nr z wykazu rejestru woj.	Nr zarządzenia data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Polożenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
				oddział poddz.	Gmina leśnictwo	Rodzaj	Wiek	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. W [ha]	Projektowane	Wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
8	1048	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dn. 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. Z 2010 r. Nr 33, poz. 743	404a	Sawin Petryłów	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	160	510	29	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				
9	1331	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody, poprzedzone obwieszczeniem Wojewody Chełmskiego z dnia 30 maja 1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN z 1981 r. Nr 2, poz. 11)	Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. Z 2010 r. Nr 33, poz. 743	380i	Wola Uhruska Uhrusk	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	b.d.	508	23	3	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				W cz. SW
10	1332	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody, poprzedzone obwieszczeniem Wojewody Chełmskiego z dnia 30 maja 1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN z 1981 r. Nr 2, poz. 11)	Dz. Urz. Woj. Lub. Z 2009 r. Nr 103, poz. 2327, zm. Z 2010 r. Nr 33, poz. 743	380h	Wola Uhruska Uhrusk	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	b.d.	353	22	2	Infekcja chorób grzybowych, zgnilizna				W cz. SW

3.8. Użytki ekologiczne

Na gruntach Nadleśnictwa Sobibór wg stanu na 01.01.2017 r. ustanowionych jest 9 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 397,86 ha. Obiekty te ustanowione zostały dwoma rozporządzeniami Wojewody Lubelskiego: nr 153 z 16 lipca 2002 r. (Dz.Urz.Woj.Lub. Nr 80, poz. 1710) – 1 obiekt, nr 156 z 16 lipca 2002 r. (Dz.Urz.Woj.Lub. Nr 80, poz. 1713) – 8 obiektów. Użytkami ekologicznymi są bagna, starorzecza, torfowiska, zbiorowiska zaroślowe i szuwarowe.

Tabela 29. Wykaz istniejących użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru 7a).

Lp	Nr. Zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi (nazwa)
			oddz. Poddz	gmina leśnictwo			projektowane	wykona ne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Rozp. Nr 156 Wojewody Lubelskiego z 16 lipca 2002 r.	Nr 80, poz. 1713	149a	Włodawa Wólczyny	9,31	E-PS			Skarpa Nadbużańska
			130d		3,70				
			151a		0,95				
			151i		2,37				
			151m		0,41				
			169a		16,30				
			190h	Wola Uhruska Wólczyny	0,95	E-N			
			190i		1,80				
			190k		0,30				
			191d		2,09				
			191h		0,43				
			192b		0,47				
			192d		9,52				
			193b		6,80				
			193d		3,11				
			211c		4,87				
			211i	0,47					
			212c	1,12					
			254Aa	Wola Uhruska Kosyń	14,36				
			Razem (ha)			79,33			
2			59Aj	Włodawa Żłobek	2,94	E-N			Dolina rzeki Tarasienki
			59Bj		4,23				
			59Bl		9,09				
			59Bt		0,64				
			66Bc		2,10				
			66Bf		0,52				
			66Bg		0,62				
			66Bh		1,24				
			66Bo	2,50					
			81n	Włodawa Dekowina	22,50	E-PS			
			82a		10,16				
			126c		5,90				
			144a		2,43	E-N			
			275g	Hańsk Macoszyn	1,47	E-PS			
276g	2,19								
285c	1,24								
286a	0,99								

Lp	Nr. Zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Polożenie		Pow. [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi (nazwa)	
			oddz. Poddz	gmina leśnictwo			projektowane	wykona ne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
			Razem (ha)		70,76					
3	Rozp. Nr 156 Wojewody Lubelskiego z 16 lipca 2002 r.	Nr 80, poz. 1713	20g	Włodawa Adamki	6,20	E-PS			Dolina rzeki Krzemianki	
			27g		1,62					
			38c		2,59					
			58d		3,06					
			71b		3,30					
			93i		0,57					
			94b		2,71					
			39a	8,08	Hańsk Żdzarka	E-N				
			72a	1,26						
			72g	0,65						
			95a	4,32						
			114f	2,30	Włodawa Dekowina	E-PS				
			114h	0,38						
			296h	5,20	Hańsk Podlaski	E-N				
			312h	1,15		E-L				
			324a	4,82						
			311d	4,10	Wola Uhruska Macoszyn	E-N				
323b	5,52									
			Razem (ha)		57,83					
4			101c	Hańsk Żdzarka	2,06	E-PS			Żdzarka	
			101g		1,77					
			101i		0,89					
			101l		0,87					
			102d		1,28					
			172d		9,42		E-N			
			172o		0,12					
			172s	0,05						
192d	4,74	Włodawa Żdzarka	E-N							
			Razem (ha)		21,20					
5			128g	Włodawa Dekowina	2,79	E-N			Luta	
			129d		0,77					
			129g		7,41					
			130h		9,69					
			147c		22,43					
			148a		17,44					
			148c		1,38					
			163d		2,05					
			164a		14,29					
			Razem (ha)		78,25					
6			12k	Włodawa Adamki	2,40	E-PS			Adamki	
			16b		0,77					
			17a		2,46					
			17b		0,40					
			Razem (ha)		6,03					
7			335d	Wola Uhruska Macoszyn	3,19	E-N			Baranie bagno	
			345f		4,78					
			346b		3,94					
			352c		2,14					

Lp	Nr. Zarządzenia, data	Dz. Urz. Woj. Poz.	Położenie		Pow. [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi (nazwa)
			oddz. Poddz	gmina leśnictwo			projektowane	wykona ne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			Razem (ha)		14,05				
8	Rozp. Nr 156 Wojewody Lubelskiego z 16 lipca 2002 r.	Nr 80, poz. 1713	61j	Włodawa Adamki	3,50	E-N			Żłobek
			62d		4,27				
			62g		2,94				
			83a	Włodawa Dekowina	17,38				
			84d		16,08				
			85a		23,13				
					Razem (ha)		67,30		
9	Rozp. Nr 153 Wojewody Lubelskiego z 16 lipca 2002 r.	Nr 80, poz. 1711	178c	Włodawa Dekowina	0,50	E-N			Uroczysko Dekowina
			199b		2,61				
					Razem (ha)		3,11		
Razem Nadleśnictwo Sobibór (ha)					397,86				

3.9. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, roślin i grzybów

Tabela 30. Wykaz chronionych roślin i grzybów (wg wzoru 11).

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Grzyby (gatunki objęte ochroną ścisłą)									
<u>1</u> 1	Chrobotek alpejski <i>Cladonia stellaris</i>	Adamki – 67a Dekowina – 131d Podlaski – 165f		Pojedynczo	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane n-ctwa
<u>2</u> 2	Chrobotek zgrubiwały <i>Cladonia incrassata</i>	Osowa – 314b		Pojedynczo	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane n-ctwa
<u>3</u> 3	Mąkla odmienna <i>Evernia mesomorpha</i>	Dekowina – 253a Osowa – 313 a		Pojedynczo	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane n-ctwa
<u>4</u> 4	Plucnica płotowa <i>Cetraria sepincola</i>	Żdżarka – 44b Osowa – 205h		Licznie	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane n-ctwa
<u>5</u> 5	Przystrumycznik pustułkowy <i>Hypotrachyna revoluta</i>	Dubnik – 22g		Pojedynczo	Brak	Olsy.			Dane n-ctwa
<u>6</u> 6	Pustułka Bittera <i>Hypogymnia farinacea</i>	Podlaski – 187a		Pojedynczo	Brak	Kora drzew iglastych i liściastych			Dane n-ctwa
Rośliny naczyniowe (gatunki objęte ochroną ścisłą)									
<u>1</u> 1	Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i> (1) N2000 CR	Dekowina – 253g Stulno – 341a		Skupiska	Eutrofizacja wód	Płytkie wody stojące			Dane n-ctwa
<u>2</u> 2	Bagnica torfowa <i>Scheuchzeria palustris</i>	Dekowina – 199b Stulno – 261b		Pojedynczo	Brak	Bagna, torfowiska			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<u>3</u> 3	Brzoza niska <i>Betula humilis</i> (1) EN	Żdzarka – 234i, 237a,b Dekowina – 221d, 243c Żłobek – 35a, 36a Wołczyńny – 242h Stulno – 261a, 262a Osowa – 345b		Pojedynczo	Zarastanie torfowisk innymi krzewami	Bagna, torfowiska			Dane n-ctwa
<u>4</u> 4	Buławnik czerwony <i>Cephalanthera rubra</i> VU	Dubnik – 100k		Pojedynczo	Brak	Podmokłe lasy			Dane n-ctwa
<u>5</u> 5	Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>	Stulno – 375g		Grupowo	Brak	Gatunek preferuje widne półcieniste lasy			Dane n-ctwa
<u>6</u> 6	Gnidosz królewski <i>Pedicularis sceptrum- carolinum</i> EN	Stulno – 261b, 262a		Pojedynczo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
<u>7</u> 7	Goryczka wąskolistna <i>Gentiana pneumonanthe</i> (1)	Osowa – 248a, 345a		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
<u>8</u> 8	Goździk pyszny <i>Dianthus superbus</i> (1)	Osowa – 345a		Grupowo	Zarastanie siedlisk	Torfowiska, łąki			Dane n-ctwa
<u>9</u> 9	Kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	Macoszyn – 314Bg Dubnik – 5c, 6h, 11f,g,h, 12b,g, 20c, 88l, 104f Wołczyńny – 156j Osowa – 345a		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska, łąki			Dane n-ctwa i BULiGL
<u>10</u> 10	Kruszczyk błotny <i>Epipactis palustris</i>	Dekowina – 242a Dubnik -72a Stulno – 261b		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwięzsza areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11 11	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Petryłów – 418f Dubnik – 20c		Pojedynczo	Brak	Preferuje widne, półcieniste lasy na żyźnych świeżych siedliskach, obrzeża zrębów.			Dane n-ctwa i BULiGL
12 12	Mącznica lekarska <i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Dekowina – 104d, 105c Żłobek – 35j, 64a Dubnik – 53f,g, 119f Osowa – 206b,c, 227d,h, 228g, 314k Stulno – 322a,b		Łanowo	Brak	Widne bory sosnowe .			Dane n-ctwa
13 13	Mieczyk dachówkowaty <i>Gladiolus imbricatus</i> (1)	Dubnik – 20c		Grupowo	Brak	Gatunek preferuje widne półcieniste lasy			Dane n-ctwa, BULiGL
14 14	Pelnik europejski <i>Trollius europaeus</i> (1)	Macoszyn – 314Bg Petryłów – 409h Osowa – 345a Stulno – 374b,c		Grupowo	Zarastanie siedlisk	Torfowiska, łąki			Dane n-ctwa
15 15	Pływacz średni <i>Utricularia intermedia</i>	Dekowina – 199c Dubnik – 50b Żłobek – 89b, 90a Osowa – 345a		Skupiska	Brak	Obniżenia wypełnione wodą			Dane n-ctwa
16 16	Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>	Żdzarka -99d, 238a,b,c Dekowina – 130h, 148a, 178c, 199c, 221d, 243c Podlaski – 133a, 152d, 153f Macoszyn – 282f, 347f Dubnik – 3c Żłobek – 36a Wolczyny – 242f Osowa – 269j Stulno – 280c, 341a		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
17 17	Rosiczka długolistna <i>Drosera angelica</i>	Dekowina – 148a, 199b Podlaski – 152d, 153f		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18 18	Rosiczka pośrednia <i>Drosera intermedia</i>	Dekowina – 148a, 199b Podlaski – 152d, 153f Stulno – 280c		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
19 19	Rosiczka owalna <i>Drosera obovata</i>	Dekowina – 148a, 199b Podlaski – 152d, 153f		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
20 20	Skorpionowiec brunatny <i>Scorpidium scorpioides</i>	Stulno – 341a		Płaty	Brak	Torfowiska			Dane n-ctwa
21 21	Turzyca Davalla <i>Carex davalliana</i>	Osowa – 329b, 330c		Kępowo	Sukcesja	Torfowiska			Dane n-ctwa
22 22	Wątlík błotny <i>Hammarbya paludosa</i>	Stulno – 261b, 262a		Grupowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska			Dane n-ctwa
23 23	Wierzba borówkolistna <i>Salix myrtilloides</i> (1) EN	Dekowina – 178c, 199b Macoszyn – 344i Żłobek – 35a,b Wolczyny – 242h Stulno – 261a, 262a		Kępowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska, bagna			Dane n-ctwa
24 24	Wierzba lapońska <i>Salix lapponum</i> (1) CR	Żdzarka – 233d Dekowina – 178c, 244a Macoszyn – 282f, 299a, 301a,d Żłobek – 35a, 36a, 90a Dubnik – 52f Wolczyny – 178c, 199b, 242h Osowa – 268m, 269i Stulno – 262a		Kępowo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska, bagna			Dane n-ctwa
Grzyby (gatunki objęte ochroną częściową)									
1 -	Brodaczka kępkowa <i>Usnea hirta</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Niewielkie kęпки	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych (na korze drzew)			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<u>2</u> 7	Brodaczka zwyczajna <i>Usnea dasypoga</i>	Adamki – 14a		Niewielkie kępy	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych (na korze drzew)			Dane n-ctwa
<u>3</u> -	Chrobotki <i>Cladonia sp.</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Niewielkie płyty	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL
<u>4</u> 8	Odnożyca mączysta <i>Ramalina farinacea</i>	Dubnik – 21b Wolczyny – 154a, 175g		Niewielkie kępy	Brak	Na korze drzew			Dane n-ctwa
<u>5</u> -	Płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Niewielkie płyty	Brak	Na siedliskach borów suchych i świeżych			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL
<u>6</u> 9	Pustułka rurkowata <i>Hypogymnia tubulosa</i>	Podlaski – 187a Dubnik – 21b		Niewielkie płyty	Brak	Na korze drzew			Dane n-ctwa
<u>7</u> 10	Żółtlica chropowata <i>Flavoparmelia caperata</i>	Wolczyny – 175g Żłobek – 182j Osowa – 205c		Niewielkie płyty	Brak	Na korze drzew liściastych			Dane n-ctwa
Rośliny naczyniowe (gatunki objęte ochroną częściową)									
<u>1</u> -	Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Łanowo	Brak	Gatunek związany z borami bagiennymi i wilgotnymi			Dane Nadleśnictwa i BULiGL
<u>2</u> -	Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Grupowo	Brak	Gatunek preferuje widne bory sosnowe			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL
<u>3</u> 25	Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	Adamki – 10o Macoszyn – 339i Wolczyny – 244h Stulno – 285a,b, 303b, 341a		Pojedynczo	Zarastanie torfowisk	Torfowiska, bagna			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4 26	Ciemnżyca zielona <i>Veratrum lobelianum</i>	Petryłów – 396k, 405k, 409h, 420d,h,l, 430a Uhrusk – 379g, 391p, 395a,b Osowa – 269j, 345a Stulno – 375g		Pojedynczo	Brak	Wilgotne lasy			Dane n-ctwa
5 -	Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Na siedliskach borów, borów mieszanych			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL O.Lublin
6 27	Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>	Petryłów – 418c, 419a Stulno – 375g Uhrusk – 369g, 406f		Grupowo	Brak	Gatunek preferuje cieniste lasy			Dane n-ctwa
7 28	Goździk piaskowy <i>Dianthus arenarius</i>	Żdzarka – 117a Podlaski – 166d Dubnik – 1a, 2a, 119f Żłobek – 105g, 120a,c Wolczyny – 174a, 175a, 215c, 224a Stulno – 405Ah, 405Bd Uhrusk – 365b		Niewielkie płaty	Brak	Na siedliskach borów suchych			Dane n-ctwa
8 29	Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i>	Dekowina – 218f, 253b, 255b, 267d Petryłów – 421h Żłobek – 35b Stulno – 302a, 341a		Płaty	Eutrofizacja	Wody stojące			Dane n-ctwa
9 30	Konitrut błotny <i>Gratiola officinalis</i>	Wolczyny – 169a		Kępowo	Zarastanie	Tereny wilgotne			Dane n-ctwa
10 31	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	Petryłów – 420l Dubnik – 11f, 22j, 31a Żłobek – 89g, 90g,i, 91g, 106b,g,j, 181k Wolczyny – 195a,b		Pojedynczo	Brak	Na żyznych siedliskach świeżych Lśw, LMśw			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11 32	Kukułka krwista <i>Dactylorhiza incarnata</i>	Macoszyn – 282f, 301a,d Petryłów – 409h Stulno – 261b, 262a Osowa – 345a		Pojedynczo	Zarastanie siedlisk	Torfowiska, tereny wilgotne			Dane n-ctwa
12 33	Kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i>	Dubnik – 78g		Pojedynczo	Zarastanie siedlisk	Torfowiska, tereny wilgotne			Dane n-ctwa
13 34	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	Petryłów – 418c, 420f,h,l,m, 421o, 422a,c, 430d		Pojedynczo	Brak	Półcieniste wilgotne lasy			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL
14 35	Miodownik melisowaty <i>Melittis melissophyllum</i>	Dubnik – 11g,h, 12i, 20c Stulno – 366b		Pojedynczo	Brak	Na żyznych siedliskach świeżych Lśw, LMśw			Dane n-ctwa
15 36	Modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i>	Petryłów – 408i		Pojedynczo	Brak	Torfowiska, bory wilgotne i bagienne			Dane BULiGL
16 37	Naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>	Macoszyn – 347a Petryłów – 375a,b,c Żłobek – 77i Kosyń – 288a		Pojedynczo	Brak	Na żyznych siedliskach świeżych Lśw, LMśw			Dane n-ctwa
17 38	Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>	Osowa – 230b, 345Ai		Grupowo	Brak	Widne lasy			Dane BULiGL
18 39	Parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i>	Petryłów – 420f		Niewielkie kępy	Brak	Wilgotne cieniste las, na zboczach			Dane Nadleśnictwa
19 -	Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Na siedliskach borów wilgotnych i bagiennych			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL O.Lublin
20 40	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	Petryłów – 366b, 418a, 420g,j, 421p, 423a Stulno – 375g		Pojedynczo	Brak	Na żyznych siedliskach świeżych Lśw, LMśw			Dane n-ctwa

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp. Nr na ma pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21 41	Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i>	Adamki – 67a Wołczyny – 202c, 203a		Grupowo	Brak	Siedliska borowe			Dane BULiGL
22 42	Tojad dzióbaty <i>Aconitum variegatum</i>	Stulno – 374c		Pojedynczo	Brak	Widne lasy i obrzeża lasów			Dane n-ctwa
23 -	Torfowce <i>Sphagnum sp.</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Roślina związana z siedliskami bagiennymi, torfowiskami			Dane Nadleśnictwa
24 43	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	Petryłów – 420d,f,j,l, 421p,t Uhrusk – 372Ad, 379c,g,h, 381f, 382d, 399h		Pojedynczo	Zarastanie stanowisk krzewami	Na żyznych siedliskach świeżych Lśw, LMśw.			Dane Nadleśnictwa
25 -	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Preferuje miejsca umiarkowanie wilgotne i wilgotne oraz ocienione.			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL Lublin
26 -	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Preferuje miejsca umiarkowanie wilgotne i wilgotne oraz ocienione.			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL Lublin
27 44	Widlicz spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i>	Adamki – 67a Dubnik – 31a, 115d Osowa – 268h		Płaty	Brak	Bory sosnowe			Dane n-ctwa
28 -	Widłóżab miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	Licznie występuje na terenie całego nadleśnictwa		Płaty	Brak	Bory sosnowe			Dane Nadleśnictwa Dane BULiGL Lublin
29 45	Wroniec widlasty <i>Huperzia selago</i>	Podlaski – 226i Petryłów – 397c, 422c Wołczyny – 136j Osowa – 290h, 310b,f Kosyń – 326f Uhrusk – 382d		Płaty	Brak	Preferuje miejsca umiarkowanie wilgotne i wilgotne, ocienione.			Dane Nadleśnictwa

Lp. Nr na ma- pie	Gatunek Nazwa polska łacińska	Leśnictwo oddział poddział	Powierz- chnia [ha]	Ogólny opis, sposób występowania, ilość(osobników, grup, kęp) dynamika rozwoju (zanika, zwiększa areal)	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska		Uwagi
							projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
30 46	Zimozioł północny <i>Linnaea borealis</i>	Wolczyny – 196a		Pojedynczo	Zarastanie stanowisk	Bory sosnowe			Dane Nadleśnictwa

Czerwona księga roślin i grzybów z 2001 r.
 EN – gatunki zagrożone,
 CR – gatunki krytycznie zagrożone
 VU – gatunki narażone
 N 2000 – gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy siedliskowej
 (1) – gatunki wymagające ochrony czynnej (wg rozporządzeń z 2014r)
 W kolumnie nr 6 zawarto zagrożenia występujące na terenie Nadleśnictwa Sobibór.
 (xxx) nr z rozporządzenia dotyczącego ochrony gatunkowej

W tabeli ujęto tylko gatunki, dla których udało się potwierdzić szczegółową lokalizację stanowiska (wydzielenie leśne), stąd różnica w ilości gatunków wobec POP na lata 2007-2016. Ponadto nie uwzględniono niektórych źródeł, dotyczących występowania gatunków, a wymienianych w poprzednim POP ze względu na utrudnioną dostępność, aktualność i wiarygodność danych (odpowiedzi z gmin w załącznikach).

Różnica w lokalizacji występowania gatunków (wydzielenie, leśnictwo) wobec poprzedniego POP wynika ze zmian literacji wydziałów powstałej po pracach taksacyjnych oraz zmian numeracji oddziałów.

Tabela 31. Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt (wg wzoru 12).

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	Wyk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezkregowce-ochrona ścisła									
1	1	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i> N 2000	Dekowina - 81i, 253b Macoszyn - 347f, 348f, 394cx, 395p Petryłów - 379o Żłobek – 35b Osowa - 252i, 253i, 329b, 331g, 345Bb, Stulno - 341a Uhrusk - 380c	Obserwacja bezpośrednia	Brak	zbiorniki wodne,			N-ctwo RDOŚ Lublin

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	Wyk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> (1), N 2000	Petryłów – 429f	Obserwacja bezpośrednia	Zmniejszenie ilości drewna martwego	Stare, obumierające drzewa			N-ctwo RDOŚ Lublin
3	3	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> (1), N 2000	Adamki – 9p Macoszyn - 301Ad, Osowa – 365Cd	Obserwacja bezpośrednia	Wysychanie siedlisk i zarastanie	Wilgotne łąki			N-ctwo RDOŚ Lublin
4	4	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> N 2000	Adamki – 9p Dekowina - 126c, 254b, Macoszyn - 301Ad, 314Cd,f, 323b Petryłów - 383b Żłobek – 59Bi,l Wołczyny - 149a, 150g,i, 169a,b, 170a, 190h Osowa - 345Bf, 365Cd Stulno - 348b	Obserwacja bezpośrednia	Wysychanie siedlisk i zarastanie	Wilgotne łąki			N-ctwo RDOŚ Lublin
5	5	Modraszek telejus <i>Maculinea teleius</i> (1), N 2000	Adamki – 9p Macoszyn - 301Ad, 314Bd Osowa – 345Bf, 365Bb,d, 365Cd Uhrusk - 365Ab, 372Bb	Obserwacja bezpośrednia	Wysychanie siedlisk i zarastanie	Wilgotne łąki			N-ctwo
6	6	Modraszek nausitous <i>Maculinea nausithous</i> (1), N 2000	Adamki – 9p Macoszyn - 301Ad, 314Bd Osowa – 345Bf, 365Bb, 365Cd Uhrusk - 365Ab, 372Bb	Obserwacja bezpośrednia	Wysychanie siedlisk i zarastanie	Wilgotne łąki			N-ctwo
7	7	Modraszek arion <i>Maculinea arion</i> (1)	Osowa – 355c	Obserwacja bezpośrednia	Brak	Siedliska świeże			N-ctwo
8	8	Postojak wiesiołkowiec <i>Proserpinus Proserpina</i> LR	Osowa – 314f	Obserwacja bezpośrednia	Brak	Różne środowiska, zarówno wilgotne jak i suche			N-ctwo
9	9	Przeplatka maturalna <i>Euphydryas maturalna</i> N 2000	Stulno – 362b Uhrusk - 369a, 376m, 379g, 381c,m	Obserwacja bezpośrednia	Wysychanie siedlisk	Obrzeża wilgotnych lasów liściastych			N-ctwo
10	10	Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> (1), N 2000 NT	Macoszyn – 306d, 307a,d,f, 308a,f,g, 309c,d,h	Obserwacja bezpośrednia	Zmniejszenie ilości drewna martwego	Stare, obumierające drzewa, drewno martwe			N-ctwo

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	Wyk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ryby – ochrona ścisła									
11	11	Strzebla błotna <i>Eupallasella percnurus</i> (1), N 2000 EN	Petryłów – 395p	Populacja dość liczna	Zanieczyszczenie wód	zbiorniki wodne,			N-ctwo RDOŚ Lublin
Gady – ochrona ścisła									
12	-	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> (1), N 2000, EN	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	Ślady bytowania	Niszczenie lęgówisk przez drapieżców	zbiorniki wodne,	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin
Płazy – ochrona ścisła									
13	12	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> (1), N 2000 NT	Uhrusk – 404i	Obserwowano pojedyncze osobniki	Brak	zbiorniki wodne, starorzecza, śródlądne oczka			N-ctwo RDOŚ Lublin
14	13	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> (1), N 2000	Żdzarka – 101g, 253b,g,j Macoszyn - 314Cl, 394cx Dubnik – 20b, 29h, 39d, 40j, 41l, 50j,k, 51c, 52f, 60c,m,t,w, 62c, 70d,j, 72a, 73b, 74c,d, 78f,g,h, 79f, 80g, 82j, 83d, 84b, 88d,f,k Żłobek – 34h, 77j Wołczyny - 130b, 131a, 134d, 135h, 155g, 156b,d, 190b,g,k, 233b Osowa - 232Ab 291s, 331j, 345Bk Kosyń – 267j Stulno – 302a Uhrusk - 404i	Obserwowano pojedyncze osobniki	Brak	zbiorniki wodne, starorzecza, śródlądne oczka.			N-ctwo RDOŚ Lublin

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	Wyk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ptaki – ochrona ścisła									
15	-	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> (1), N 2000	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	W lasach obfitujących w ekosystemy wodne. Bardzo nieliczny ptak lęgowy Status – L	Niepokojenie przy gniazdach.	Podmokłe, lasy. Gnieździ się nielicznie w znacznym rozproszeniu, gniazda dość wysoko na drzewie w głębi lasu.	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin
16	-	Puchacz <i>Bubo bubo</i> (1), N 2000 NT	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	Mozaika siedlisk z udziałem terenów otwartych - L	Niepokojenie przy gniazdach.	Stare drzewostany podmokłe	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin
17	-	Puszczyk mszarny <i>Strix nebulosa</i> (1) N 2000 LC	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	Mozaika siedlisk z udziałem terenów otwartych – IZ (może wprowadzać młode i zimować – lista ptaków Lubelszczyzny)	Niepokojenie przy gniazdach.	Stare drzewostany podmokłe, gdzie gnieździ się na drzewach o rzadkich koronach	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin
18	-	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> (1) N 2000 LC	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	Lasy w pobliżu terenów otwartych Status-L	Niepokojenie przy gniazdach.	Gniazda zakłada w koronach drzew w pobliżu terenów otwartych	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin
19	-	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (1), N 2000 LC	Szczegółowa lokalizacja zamieszczona w załączniku do „Programu...” – „Wykaz stref ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór”	Lasy w pobliżu zbiorników wodnych Status-L	Niepokojenie przy gniazdach.	Gniazda buduje dość wysoko na drzewie w pobliżu zbiorników wodnych.	Utrzymać ochronę strefową, w otoczeniu gniazd.		N-ctwo RDOŚ Lublin

Lp.	Nr na mapie	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo, oddział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa	Zagrożenia	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z RDOŚ		Uwagi Literatura
							proj.	Wyk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezkrzęgowce – ochrona częściowa									
20	1	Modraszek bagniczek <i>Plebeius optilete</i>	Osowa – 294k, 295k, 314f	Obserwowano pojedyncze osobniki	Wysychanie siedlisk	Wilgotne łąki			N-ctwo
21	2	Szlaczkoń szafrańiec <i>Colias myrmidone</i> N 2000	Stulno – 373Aa	Obserwowano pojedyncze osobniki	Brak	Suche polany, wrzosowiska			N-ctwo
22	3	Żagnica torfowcowa <i>Aeshna subarctica</i>	Macoszyn – 347f, 348g	Obserwowano pojedyncze osobniki	Wysychanie siedlisk	zbiorniki wodne, torfowiska			N-ctwo
23	4	Straszka północna <i>Sympecma paedisca</i>	Macoszyn – 347f, 348g	Obserwowano pojedyncze osobniki	Wysychanie siedlisk	zbiorniki wodne,			N-ctwo
Pancerzowce – ochrona częściowa									
24	5	Rak stawowy <i>Astacus leptodactylus</i>	Dekowina – 253b	Obserwowano pojedyncze osobniki	Zanieczyszczenie wód	Cieki i zbiorniki wodne			N-ctwo
Ssaki									
Ochrona częściowa									
25	6	Wydra <i>Lutra lutra</i> N 2000	Adamki – 18a Dekowina - 126c, 196b,c Żłobek – 37m, 59Bb Wołczyny - 149a, 150f Kosyń - 307Af	Obserwowano ślady bytowania	brak	Cieki i zbiorniki wodne			RDOŚ Lublin
26	7	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> N 2000	Adamki – 16b, 19b, 20g, 38c Żdzarka - 101b, 172d Dekowina - 126c, 176g, 253f,j, 254b,c, 255a Podlaski - 263b, 271h, 324a Macoszyn - 286j Dubnik – 5b, 20a,b,78g, 79g, 81i, 97a Żłobek - 37m,n, 66Bd Wołczyny - 211c Kosyń - 265b, 344a Stulno - 282b, 285a, 302d, 303a, 324a,c, 340c Uhrusk - 384Ag	Obserwowano ślady bytowania gatunku	brak	Cieki i zbiorniki wodne			N-ctwo RDOŚ Lublin

N 2000– gatunki „naturowe”

Polska Czerwona Księga Zwierząt: EX – całkowicie wymarłe, EXP – zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe, CR – skrajnie zagrożone, EN – bardzo wysokiego ryzyka, zagrożone, VU – wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT – niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, LC – nie wykazujące regresu populacyjnego

(1) – gatunki wymagające ochrony czynnej

L-lęgowy

IZ-zalutujący

Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Sobibór, dla których nie zidentyfikowano konkretnych miejsc występowania (na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo Sobibór, RDOŚ w Lublinie i gminy z zasięgu nadleśnictwa) lub występują licznie i nie jest możliwe przywiązanie ich występowania do konkretnego wydzielenia leśnego.

Tabela 32. Lista chronionych płazów i gadów występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji

Lp	Gatunek Nazwa	
	polska	łacińska
Płazy		
Ochrona ścisła		
1	Grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>
2	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>
3	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>
4	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>
Ochrona częściowa		
4	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>
5	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>
6	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>
7	Żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>
8	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>
Gady		
Ochrona częściowa		
1	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>
2	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>
3	Padalec zwyczajny	<i>Anquis fragilis</i>
4	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>
5	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>

Tabela 33. Lista chronionych ptaków występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji

Lp.	Nazwa gatunkowa		Status gatunku
	polska	łacińska	
Ptaki			
Ochrona ścisła			
1	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	L
2	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	L
3	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	L
4	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	L
5	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	L
6	Samotnik	<i>Tringa ochropus</i>	L
7	Siniak	<i>Columba oenas</i>	L
8	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	L
9	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	L
10	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>	L
11	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>	L
12	Uszatka	<i>Asio otus</i>	L
13	Dudek	<i>Upupa epops</i>	L
14	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	L
15	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	L
16	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	L
17	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	L

Lp.	Nazwa gatunkowa		Status gatunku
	polska	łacińska	
18	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1
19	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	L
20	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	L
21	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	L
22	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	L
23	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	L
24	Słowik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	L
25	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	L
26	Kos	<i>Turdus merula</i>	L
27	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>	L
28	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	L
29	Zaganiacz	<i>Hippolais incertina</i>	L
30	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	L
31	Pięgża	<i>Sylvia curruca</i>	L
32	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	L
33	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>	L
34	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	L
35	Świstunka	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	L
36	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	L
37	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	L
38	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	L
39	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	L
40	Muchołówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	L
41	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	L
42	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	L
43	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	L
44	Czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>	L
45	Czubatka	<i>Lophophanes cristatus</i>	L
46	Sosnówka	<i>Periparus ater</i>	L
47	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	L
48	Bogatka	<i>Parus major</i>	L
49	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	L
50	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	L
51	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	L
52	Gąsiorzek	<i>Lanius collurio</i>	L
53	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	L
54	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	L
55	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	L
56	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	L
57	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	L
58	Perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	L
59	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	L
60	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	L
61	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	L
62	Żuraw	<i>Grus grus</i>	L
63	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	L
Ochrona częściowa			
64	Kruk	<i>Corvus corax</i>	L
Pozostałe			
65	Słonka	<i>Scolopax rusticola</i>	L
66	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	L
67	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>	L
68	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>	L
69	Kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	L

Tabela 34. Lista chronionych ssaków występujących w zasięgu nadleśnictwa bez lokalizacji

Lp.	Gatunek Nazwa	
	polska	łacińska
Ssaki		
Ochrona ścisła		
1	Nocek Natterera	<i>Myotis nattereri</i>
2	Nocek rudy	<i>Myotis daubentoni</i>
3	Mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>
4	Karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
5	Karlik większy	<i>Pipistrellus nathusii</i>
6	Borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>
7	Gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>
8	Gacek szary	<i>Plecotus austriacus</i>
9	Wilk	<i>Canis lupus</i>
10	Ryś	<i>Lynx lynx</i>
Ochrona częściowa		
11	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>
12	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>
13	Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>
14	Zębielek karliczek	<i>Crocidura suaveolens</i>
15	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>
16	Łasica	<i>Mustela nivalis</i>
17	Jeż wschodni	<i>Erinaceus romanicus</i>
18	Kret europejski	<i>Talpa europaea</i>
19	Badylarka	<i>Micromys minutus</i>
20	Mysz zaroślowa	<i>Apodemus microps</i>
21	Karczownik ziemnowodny	<i>Arvicola terrestris</i>
Pozostałe		
22	Zając szarak	<i>Lepus europeus</i>
23	Dzik	<i>Sus scrofa</i>
24	Łoś (gat. łowny z całorocznym okresem ochronnym)	<i>Alces alces</i>
25	Sarna	<i>Capreolus capreolus</i>
26	Jeleń szlachetny	<i>Cervus elaphus</i>
27	Lis pospolity	<i>Vulpes vulpes</i>
28	Jenot	<i>Nyctereutes procynoides</i>
29	Borsuk	<i>Meles meles</i>
30	Kuna domowa	<i>Martes foina</i>
31	Kuna leśna	<i>Martes martes</i>
32	Tchórz zwyczajny	<i>Mustela putorius</i>
33	Mysz polna	<i>Apodemus agrarius</i>
34	Mysz leśna	<i>Apodemus tauricus</i>
35	Piżmak	<i>Ondatra zibeticus</i>
36	Nornica ruda	<i>Clethrionomys glareolus</i>
37	Darniówka pospolita	<i>Pitymys subterraneus</i>
38	Nornik bury	<i>Microtus agrestis</i>
39	Nornik zwyczajny	<i>Microtus arvalis</i>

4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

4.1. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

4.1.1. Rzeźba terenu

Szczegółowy opis geomorfologii został zamieszczony w Operacie glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Sobibór wykonanym przez BULiGL Oddział w Lublinie (stan na 1.01.2007 r.) z aktualizacją na dzień 01.01.2017 r. oraz w Elaboracie urzędziowym (rozdział „Rzeźba terenu”).

4.1.2. Warunki klimatyczne

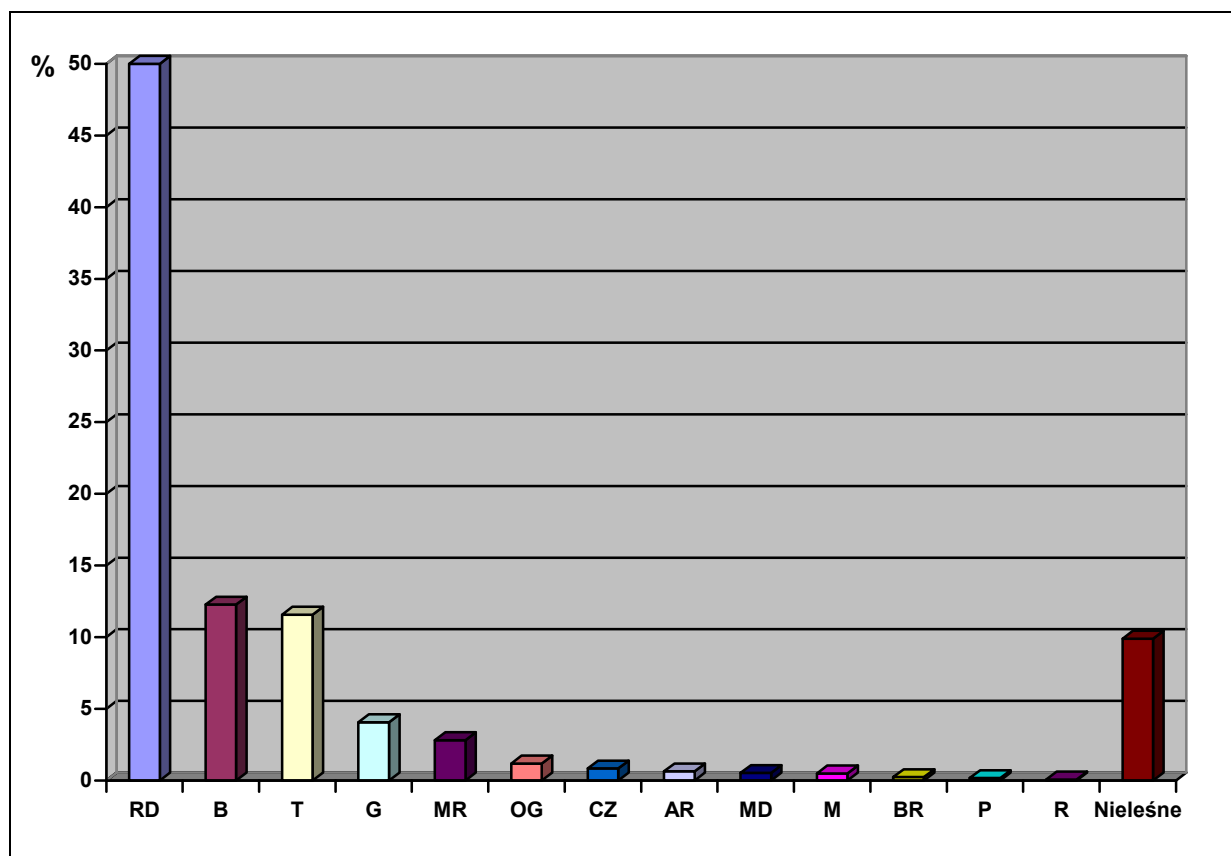
Szczegółowy opis warunków klimatycznych został zamieszczony w Operacie glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Sobibór wykonanym przez BULiGL Oddział w Lublinie (stan na 1.01.2007 r. z aktualizacją na dzień 01.01.2017 r.) oraz w Elaboracie urzędziowym (rozdział „Warunki klimatyczne”).

4.1.3. Ogólna charakterystyka gleb

Szczegółowy opis gleb został zamieszczony w Operacie glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Sobibór wykonanym przez BULiGL Oddział w Lublinie (stan na 1.01.2007 r. z aktualizacją na dzień 01.01.2017 r.) .

Powierzchniowy udział poszczególnych typów gleb przedstawia się następująco:

Typ gleby	Nadleśnictwo %
Gleby rdzawe (RD)	55,22
Gleby bielcowe (B)	12,27
Gleby torfowe (T)	11,57
Gleby gruntowoglejowe (G)	4,06
Gleby murszowate (MR)	2,82
Gleby opadowoglejowe (OG)	1,19
Czarne ziemie (CZ)	0,84
Arenosole (AR)	0,64
Mady rzeczne (MD)	0,53
Gleby murszowe (M)	0,49
Gleby brunatne (BR)	0,24
Gleby płowe (P)	0,17
Rędziny (R)	0,07
Grunty nieleśne	9,89

Wykres 1 Struktura typów gleb

4.1.4. Warunki hydrologiczne

Teren nadleśnictwa odznacza się, zarówno na tle województwa lubelskiego jak i Polski, dużą obfitością wód. Hipsometrycznie teren jest mało zróżnicowany, co prowadzi do powstawania rozległych rozlewisk i sprzyja procesom zabagniania, szczególnie podczas roztopów wiosennych (wtedy prawie corocznie wylewa Bug i inne większe rzeki tego obszaru). Utrzymaniu wody sprzyja także mała przepuszczalność piasków zawierających namuły.

Nadleśnictwo Sobibór położone jest w całości w dorzeczu Bugu, w zlewni rzeki Włodawki i jej dopływów. Zachodnia część odwadniana jest bezpośrednio przez Włodawkę oraz Więzienny Rów i Krzywiankę. Z części centralnej wody odprowadzane są przez dwa prawe dopływy Włodawki - Krzemiankę i Tarasienkę. Wyznaczenie lokalnych działów wodnych na terenie nadleśnictwa jest bardzo trudne. Spowodowane jest to dość płaskim terenem i istnieniem rozbudowanego systemu odwodnienia oraz dokonanymi przekształceniami środowiska w wyniku budowy kanału Wieprz-Krzna.

Wody powierzchniowe stojące to wszystkie zbiorniki gromadzące wodę, bez względu na ich pochodzenie, wielkość i trwałość. Zaliczamy do nich jeziora, zbiorniki retencyjne, stawy, starorzecza oraz wszelkie drobne formy, tj. sadzawki, torfianki i różnego rodzaju „oczka wodne” a także wszelkie podmokłości (Izdebski K., Grądziel T., 1981).

Najważniejszymi obiektami wśród wód powierzchniowych stojących są jeziora. W granicach administracyjnych Nadleśnictwa Sobibór jest ich 15 spośród 67 na całym Pojezierzu

Łęczyńsko–Włodawskim o powierzchni powyżej 1 ha. (Michalczyk Z., Wilgat T., 1998). Na terenie nadleśnictwa położonych jest 7 jezior. Większość jezior intensywnie zarasta, liczne zagłębienia obecnie, wypełnione torfem i gytą, wskazują na zaawansowany proces zaniku jezior. Charakterystyczny jest dla nich przybrzeżny kożuch roślin pływających, zwany spleją, utrudniający precyzyjne ustalenie zarysu linii brzegowej. Są także i takie jeziora w granicach nadleśnictwa, w których mineralne dno i ubóstwo roślinności brzegowej wskazują na fizjologiczną ich młodość.

Szczegółowy opis warunków hydrologicznych został zamieszczony w Operacji glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Sobibór wykonanym przez BULiGL Oddział w Lublinie (stan na 1.01.2007 r.z aktualizacją na 01.01.2017r.)

4.2. Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych

W wyniku prac terenowych zinwentaryzowano bagna śródleśne. Mogą to być oddzielne wydzieliska literowane (pow. nieleśna), jak i małe powierzchnie w innych wydzieliskach (nieliterowane na pow. leśnej). Są to ekosystemy odznaczające się dużą bioróżnorodnością i mogą stanowić siedliska ciekawych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Na obszarach tych nie przewiduje się prowadzenia żadnych czynności gospodarczych, w tym związanych z melioracjami wodnymi. Powierzchnie te stanowią naturalne rezerwuary wody w drzewostanach, które zwiększają vitalność ekosystemów leśnych. Bagna śródleśne pozostawia się do zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego. Ponadto na terenie Nadleśnictwa Sobibór zlokalizowane są zbiorniki retencyjne. Wyniki inwentaryzacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych w Nadleśnictwie Sobibór.

Śródleśne bagna "nieliterowane"	Bagna (pow. nieleśna)	Zbiorniki wodne,retencja (pow. nieleśna)
Obręb Dubeczno		
54,22	742,30	144,48
Obręb Sobibór		
67,42	795,99	84,98
Razem Nadleśnictwo Sobibór		
121,64	1538,29	229,46

4.3. Charakterystyka drzewostanów

4.3.1. Zestawienie typów siedliskowych

W Nadleśnictwie Sobibór, w latach 2015-2016r. BULiGL Oddział w Lublinie wykonało aktualizację dokumentacji siedliskowej z 2006r., dostosowując nazewnictwo gleb leśnych do nomenklatury zgodnej z „Klasyfikacją gleb leśnych Polski” i „Instrukcji wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych” z 2012r. W trakcie prac glebowych-siedliskowych wykonano prace fitosocjologiczne na siedliskach przyrodniczych w specjalnych obszarach ochrony siedlisk

W Nadleśnictwie Sobibór wyodrębniono 15 typów siedliskowych lasu. Dominującym typem siedliskowym w nadleśnictwie jest bór mieszany świeży (BMśw), który zajmuje 7941,57ha (ok. 40%). Siedliska w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego zajmują około 39,5%, siedliska zniekształcone około 57%. Do siedlisk zniekształconych zaliczono generalnie siedliska na gruntach porolnych. Grunty porolne zajmują 10335,07 ha, (Dubeczno – 5317,87 ha, Sobibór – 5017,20 ha). W nadleśnictwie wyróżniono siedliska z3(przekształcone) do których zaliczono siedliska podtopione, które występują na 3,9% powierzchni.

Łączna powierzchnia drzewostanów wyłączonych z użytkowania na terenie Nadleśnictwa Sobibór wynosi 2343,77 ha, co stanowi 11,88% powierzchni lasów nadleśnictwa. Są to rezerwy, drzewostany w strefach ochrony całorocznej zwierząt chronionych, drzewostany głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, drzewostany rębne, które ze względu na zachowanie ładów czasowego i przestrzennego nie objęto użytkowaniem rębnym, w których pozostawały fragmenty (kolejne pasy) nie objęte użytkowaniem (zgodnie z ustaleniami KZP), drzewostany w szachownicy z gruntami innych własności, drzewostany o niskim i równomiernym zwarcie i zadrzewieniu.

4.3.2. Bogactwo gatunkowe

Tabela 37. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13)

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb DUBECZNO	jednogatunkowe	ha	370,32	2532,20	1016,32	3918,84	39,8
	dwugatunkowe	ha	821,94	2632,74	475,19	3929,87	39,9
	trzygatunkowe	ha	404,09	863,93	232,63	1498,29	15,2
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	150,11	265,36	88,99	504,46	5,1
	łącznie	ha	1746,46	6294,23	1813,13	9851,46	100,0
Obręb SOBIBÓR	jednogatunkowe	ha	507,91	2856,35	1114,81	4479,07	49,5
	dwugatunkowe	ha	816,24	1307,41	475,71	2599,36	28,8
	trzygatunkowe	ha	472,63	651,36	281,79	1405,78	15,5
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	194,82	233,87	128,27	556,96	6,2
	łącznie	ha	1991,60	5048,99	2000,58	9041,17	100,0
Nadleśnictwo Sobibór	jednogatunkowe	ha	878,23	5388,55	2131,13	8397,91	44,4
	dwugatunkowe	ha	1638,18	3940,15	950,90	6529,23	34,6
	trzygatunkowe	ha	876,72	1515,29	514,42	2906,43	15,4
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	344,93	499,23	217,26	1061,42	5,6
	łącznie	ha	3738,06	11343,22	3813,71	18892,63	100,0

Pod względem bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Sobibór dominują drzewostany jedno- i dwugatunkowe (razem prawie 80%), mniej jest drzewostanów trzygatunkowych. Bardzo mało jest drzewostanów cztero- i więcej gatunkowych (niewiele ponad 5%).

4.3.3. Struktura piętrowa

Tabela 38. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (wg wzoru nr 14)

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb DUBECZNO	jednopiętrowe	ha	1746,46	6211,65	1646,70	9602,45	97,5
	dwupiętrowe	ha		23,21	7,94	31,15	0,3
	wielopiętrowe	ha					
	przerębowe	ha					
	w KO i KDO	ha		59,37	158,49	217,86	2,2
	łącznie	ha	1746,46	6294,23	1813,13	9851,46	100,0
Obręb SOBIBÓR	jednopiętrowe	ha	1991,60	5005,14	1677,64	8674,38	95,9
	dwupiętrowe	ha		12,83	49,19	62,02	0,7
	wielopiętrowe	ha					
	przerębowe	ha					
	w KO i KDO	ha		31,02	273,75	304,77	3,4
	łącznie	ha	1991,60	5048,99	2000,58	9041,17	100,0
Nadleśnictwo Sobibór	jednopiętrowe	ha	3738,06	11216,79	3324,34	18276,83	96,7
	dwupiętrowe	ha		36,04	57,13	93,17	0,5
	wielopiętrowe	ha					
	przerębowe	ha					
	w KO i KDO	ha		90,39	432,24	522,63	2,8
	łącznie	ha	3738,06	11343,22	3813,71	18892,63	100,0

Pod względem budowy pionowej drzewostany nadleśnictwa są mało zróżnicowane. Dominują drzewostany jednopiętrowe – prawie 97% pow. Drzewostany w klasie odnowienia i klasie do odnowienia stanowią niecałe 3% pow. Taki układ wynika z udziału typów siedliskowych lasu.

4.3.4. Pochodzenie drzewostanów

Tabela 39. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15).

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
DUBECZNO	z panującym gat. obcym	ha	-	-	-	-	-
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	-	-	-	-	-
	odroślowe	ha	13,42	54,33	-	67,75	0,7
	z samosiewu	ha	179,34	928,83	8,42	1116,59	11,3
	z sadzenia	ha	1289,09	4120,02	412,82	5821,93	59,1
	brak informacji	ha	354,06	909,61	1581,52	2845,19	28,9
SOBIBÓR	z panującym gat. obcym	ha	-	-	-	-	-
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	-	-	-	-	-
	odroślowe	ha	9,49	53,09	-	62,58	0,7
	z samosiewu	ha	227,23	271,80	63,17	562,20	6,2
	z sadzenia	ha	1431,15	3330,50	792,11	5553,76	61,4
	brak informacji	ha	358,76	1073,16	1430,71	2862,63	31,7
Nadleśnictwo Sobibór	z panującym gat. obcym	ha	-	-	-	-	-
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	-	-	-	-	-

	odroślowe	ha	22,91	107,42	-	130,33	0,7
	z samosiewu	ha	406,57	1200,63	71,59	1678,79	8,9
	z sadzenia	ha	2720,24	7450,52	1204,93	11375,69	60,2
	brak informacji	ha	712,82	1982,77	3012,23	5707,82	30,2

Z podsumowania tabeli wynika, że w Nadleśnictwie Sobibór drzewostany z panującym gatunkiem obcym i plantacje drzew szybkorosnących nie występują. Brak informacji o pochodzeniu dotyczy drzewostanów rosnących na powierzchni 5707,82 ha (30,2%). Drzewostany pochodzenia naturalnego rosną na prawie 9% powierzchni leśnej zalesionej. Dominują drzewostany posadzone przez człowieka – ok.60%, co jest w głównej mierze wynikiem powojennych zalesień, jakie miały miejsce na tym terenie.

4.3.5. Charakterystyka zespołów roślinnych

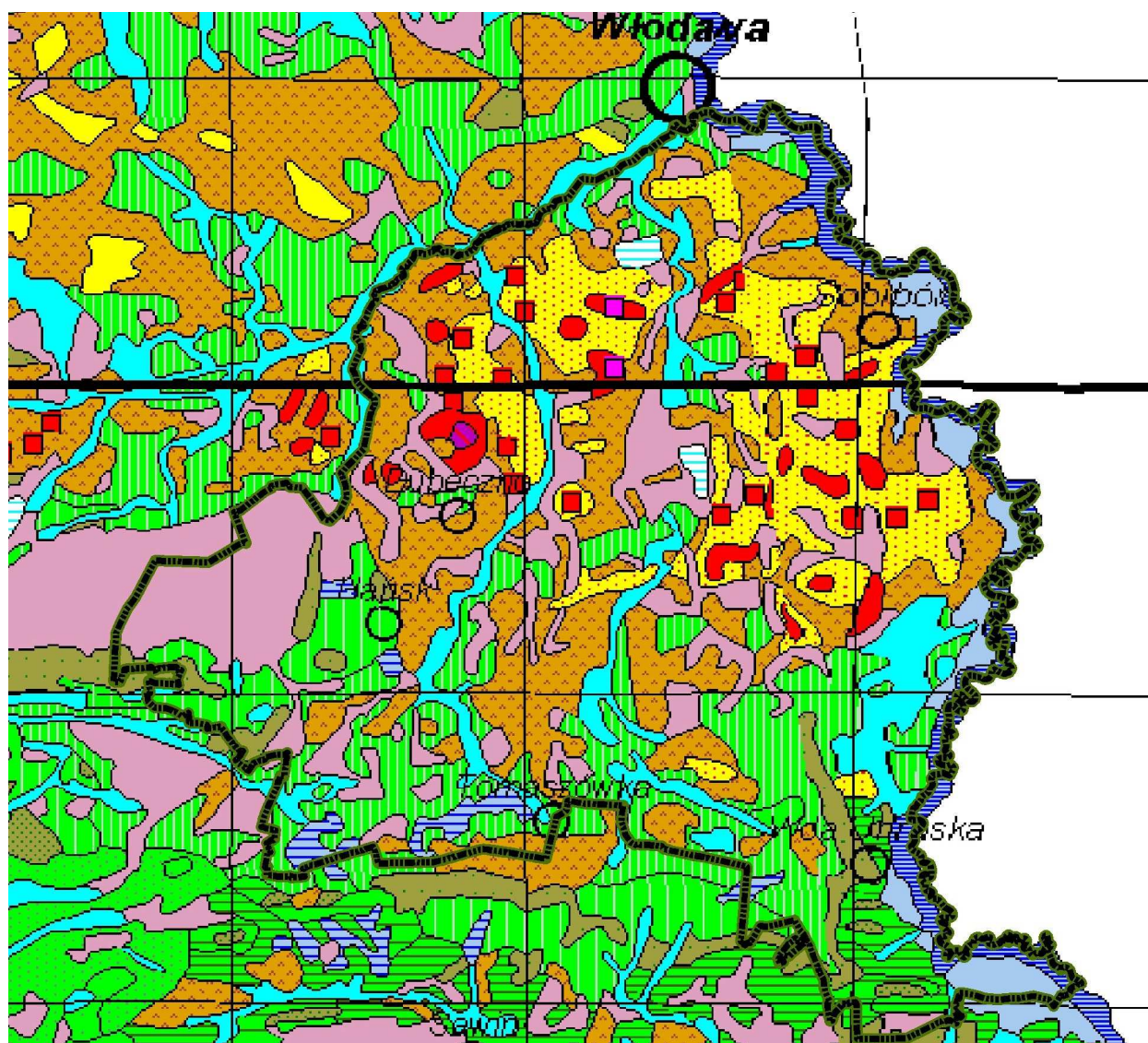
Występowanie określonych zespołów leśnych wiąże się z udziałem powierzchniowym poszczególnych typów siedliskowych lasu. Podczas prac nad Planem Urządzenia Lasu, Pracownia Glebowo-Siedliskowa BULiGL O.Lublin wykonała fitosocjologiczną aktualizację siedlisk przyrodniczych.

W ramach prac wyróżniono 22 zbiorowiska roślinne. Relacje między typami siedliskowymi lasu, a zbiorowiskami roślinnymi przedstawia tab. 40.

Tabela 40. Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Sobibór

Lp	Typ siedliskowy lasu		Zbiorowisko roślinne
	Nazwa	Symbol	
1	2	3	4
1	Bór suchy	Bs	śródlądowy bór suchy <i>Cladonio-Pinetum</i>
			subatlantycki bór sosnowy świeży - <i>Leucobryo-Pinetum</i>
2	Bór świeży	Bśw	śródlądowy bór suchy <i>Cladonio-Pinetum</i>
			subatlantycki bór sosnowy świeży - <i>Leucobryo-Pinetum</i>
3	Bór wilgotny	Bw	śródlądowy bór wilgotny - <i>Molinio-Pinetum</i>
4	Bór bagienny	Bb	sosnowy bór bagienny - <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i>
			zbirowisko <i>Pinus-Carex rostrata</i>
5	Bór mieszany wilgotny	BMw	kontynentalny bór mieszany <i>Quercus robur</i> – <i>Pinetum</i>
6	Bór mieszany bagienny	BMb	sosnowy bór bagienny - <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i>
7	Las mieszany świeży	LMśw	kontynentalny bór mieszany <i>Quercus robur</i> – <i>Pinetum</i>
			grąd subkontynentalny <i>Tilio cordatae</i> – <i>Carpinetum betuli</i>
			zbirowisko z klasy <i>Quercus-Fagetea</i>
			świeźlista dąbrowa - <i>Potentillo albae-Quercetum</i>
8	Las mieszany wilgotny	LMw	kontynentalny bór mieszany <i>Quercus robur</i> – <i>Pinetum</i>
			grąd subkontynentalny <i>Tilio cordatae</i> – <i>Carpinetum betuli</i>
			zbirowisko z klasy <i>Quercus-Fagetea</i>
9	Las mieszany bagienny	LMb	ols torfowcowy - <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>
			łozowisko z wierzbą szarą <i>Salicetum pentandro-cinereae</i>
			zbirowisko <i>Sphagno-Juncetum</i>
			zbirowisko <i>Sphagno-Phragmitetum</i>

Lp	Typ siedliskowy lasu		Zbiorowisko roślinne
	Nazwa	Symbol	
1	2	3	4
10	Las świeży	Lśw	grąd subkontynentalny <i>Tilio cordatae</i> – <i>Carpinetum betuli</i>
			zbirowisko z klasy <i>Quercus-Fagetea</i>
11	Las wilgotny	Lw	grąd subkontynentalny <i>Tilio cordatae</i> – <i>Carpinetum betuli</i>
			łęg jesionowo-wiazowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i>
12	Las łęgowy	Lł	nadrzeczny łęg wierzbowy <i>Salicetum albo-fragilis</i>
			nadrzeczny łęg topolowy <i>Populetum albae</i>
			łęg jesionowo-wiazowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i>
13	Ols jesionowy	OIJ	łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino - Alnetum</i>
14	Ols	OI	ols porzeczkowy <i>Ribeso nigri</i> – <i>Alnetum</i>
			łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino - Alnetum</i>
15	Grunty nieleśne	NL	nadrzeczny łęg wierzbowy <i>Salicetum albo-fragilis</i>
			sosnowy bór bagienny - <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i>
			łozowisko z wierzbą szarą <i>Salicetum pentandro-cinereae</i>
			ols torfowcowy <i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i>
			szuwary wielkoturzycowe <i>Magnocaricion</i>
			zbirowisko z klasy <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>
			zbirowisko z klasy <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>
zbirowisko <i>Eriophorum vaginatum-Spagnum fallax</i>			

Potential vegetation - point symbols

■ 53 - *Vaccinio uliginosi*-Pinetum

Potential vegetation - polygon symbols

■ 01 - *Carici elongatae*-Alnetum

■ 05 - *Fraxino*-Alnetum (*Circae*-Alnetum)

■ 20 - *Tilio*-Carpinetum, cent.Pol., poor

■ 21 - *Tilio*-Carpinetum, cent.Pol., rich

■ 41 - *Potentillo albae*-*Quercetum* typicum

■ 47 - *Querco*-Pinetum

■ 49 - *Leucobryo*-Pinetum

■ 53 - *Vaccinio uliginosi*-Pinetum

Ryc. 28 .Roślinność potencjalna w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Sobibór wg Matuszkiewicza 2008.

4.3.6. Drzewostany ponad 100-letnie

W Nadleśnictwie Sobibór drzewostany ponad 100-letnie zajmują łączną powierzchnię **1290,87** ha, co stanowi 6,8% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. W układzie gatunków panujących w drzewostanie występowanie tych drzewostanów przedstawia tabela nr 41.

Tabela 41. Zestawienie drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Sobibór.

Gatunek panujący	Obręb DUBECZNO		Obręb SOBIBÓR		Nadleśnictwo Sobibór	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
SO	284,96	2,8	423,41	4,5	708,37	3,6
DB	28,31	0,3			28,31	0,1
GB	11,81	0,1	19,19	0,2	31,00	0,2
BRZ	40,92	0,4	64,90	0,7	105,82	0,5
OL	175,75	1,7	225,88	2,4	401,63	2,0
TP			6,01	0,1	6,01	0,0
OS	9,36	0,1	0,37	0,0	9,73	0,0
Razem	551,11	5,4	739,76	7,8	1290,87	6,8

W porównaniu do PUL na lata 2007-2016 powierzchnia drzewostanów ponad stuletnich wzrosła o 703,37 ha, co stanowi znaczny wzrost. Sytuacja taka spowodowana jest sposobem zagospodarowania - brak użytkowania drzewostanów w rezerwach, strefach ochrony oraz na siedliskach przyrodniczych.

4.3.7. Lasy ochronne

Lokalizacja lasów ochronnych została przyjęta zgodnie z Zarządzeniem nr 110 MOŚZNiL z dnia 29. 07. 1997r.

Tabela 42. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Sobibór

Wyszczególnienie	Obr. Dubeczno pow. leśna zal. i nie zalesiona	Obr. Sobibór pow. leśna zal. i nie zalesiona	Ogółem N - ctwo
1. Lasy glebochronne	158,85	272,71	431,56
2. Lasy wodochronne	1552,08	3302,96	4855,04
3. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegającej ochronie gatunkowej	1323,18	-	1323,18
Ogółem lasy ochronne	3034,11	3575,67	6609,78
Lasy ochronne wg Zarządzenia	3034,00	4060,00	7094,00
<i>Lasy ochronne, które przeszły do rezerwatów</i>		485,80	485,80
Różnica	+0,11	-1,47	-1,58

Różnica 485,80 ha powierzchni lasów wodochronnych w obrębie Sobibór, wynika z włączenia tej powierzchni do rezerwatów „Orchowe”, „Magazyn” i „Trzy Jeziora” zgodnie z Zarządzeniem MOŚZNiL z dnia 12.11.1996 r. w sprawie powołania rezerwatów przyrody.

W stosunku do Zarządzenia o lasach ochronnych wystąpiła różnica w powierzchni o 1,58 ha na skutek nowego obliczenia powierzchni wydzieleni oraz korekt zasięgu użytków leśnych w wyniku prac geodezyjnych.

4.3.8. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF).

Na terenie Nadleśnictwa Sobibór wyznaczono drzewostany HCVF w ośmiu kategoriach:

Lp.	Kategoria HCVF	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	HCVF 1.1.1 (rezerwaty)	1699,98	Rezerwaty przyrody: Żółwiowe Błota Serniawy Magazyn Jezioro Orchowe Małoziemce Trzy Jeziora Brudzieniec
2	HCVF 1.1.2 (parki krajobrazowe)	9281,14	Sobiborski Park Krajobrazowy – obręb Dubeczno oddz.: 46-49, 59-62, 81-85, 104-107, 126-130, 144-148, 159-164, 173-179, 193-200, 215-223, 224d, 239-244, 253-258, 273A, 273-277, 282-289, 298-302, 301A, 314A, 314B, 314C - obręb Sobibór oddz.: 32-37, 39b-h, ~a~c,~f, 40k,~c,~f, 43-48, 50, 51a,c,j,~a~c, 52c-i,~b~d, 53a(cz.),b(cz.),g,~b,~d~g, 54-59, 59A, 59B, 60-66, 66A, 66B, 69-77, 81-93, 97-110, 112-124, 139A, 131-143, 152-163, 173-184, 195b, 196-207, 218a(cz.),b,c(cz.),d,~a~g, 219-232, 232A, 240-253, 253A, 260a(cz.),b,c,f,g,~a~c, 261-274, 282-295, 307A, 302-314, 321-328, 328A, 328B, 329-331, 338-345, 345A, 345B, 345Cf,i,j,k,l, 345Da,c-i,~a, 346b-l,~a,~c,~d, 347d-j,~a,~c,~d, 348-355, 355A, 355B, 355C, 356-359, 360-365, 365A, 365B, 365C, 365D, 365F, 366-372, 372A, 372B, 373-379, 380a-i,~b,~c, 380Aa-f,~b,~d~g, 380Ba-d,~a,~c,~d, 381a(cz.)b-d,n,~b
3	HCVF 1.2 (strefy ochrony gatunków roślin i zwierząt)	1573,97	Strefy ochrony (całorocznej i okresowej) – lokalizacja w osobnym załączniku. Puchacz – 4 strefy Puszczyk mszarny – 4 strefy Orlik krzykliwy – 3 strefy Bocian czarny – 14 stref Żółw błotny – 11 stref
4	HCVF 2.1 (grunty LP w obszarach N2000, o pow. leśnej ponad 10 tys. ha)	0,00	Brak
5	HCVF 3.1 (siedliska przyrodnicze priorytetowe w obszarach „siedliskowych” N2000 – 7110, 91D0, 91E0)	462,98	7110 - Obr. Sobibór: 116j, 117a,d, 118b, 178f, 181d, 182h, 196f, 197f, 198g, 201b, 202b, 218b, 219a, 220c, 221a,d, 222b, 226a,c, 227c, 228a, 248i, 250g,i, 258c, 270g,i, 271g, 288k, 308c, 309a, 342a, 345c 91D0 - Obr. Dubeczno: 188i,k, 215a,f, 262k, 269f, 274j, 282b, 298i Obr. Sobibór: 158i, 177j, 178d,g, 179a, 196g, 197d, 198h, 199b,c, 200a,g, 201c, 202a, 221b, 222a, 225a, 226b, 231g, 243c, 244g, 246a, 247b, 251d, 252b, 253a, 262c,f, 263a, 269j, 270k, 271j,l, 272a,g, 273h, 274h, 291a,m, 292c, 293a, 294a,j,k, 295h,k, 305c,i, 306a, 312d, 313c,j, 314a,f, 323c,d, 324a,c, 325f, 328k, 345g, 351b, 355Cf,g, 357c 91E0 - 190i,j; 211a,d,g; 233a; 254Aa
6	HCVF 3.2 (leśne siedliska przyrodnicze w obszarach „siedliskowych” N2000 niezaliczone do komponentu 3.1 – 9170, 91F0, 91T0)	167,85	91F0 – Obr. Sobibór: 380h 91T0 – Obr. Dubeczno: 273a, 287r, 288s, 289m,n,o Obr. Sobibór: 239b, 240b 9170 – Obr. Dubeczno: 126g,k,m, 127g, 145c, 295h,j, 310d,f,g, 311c, 322f, 323a,c, 339h, 421s,t, 422c, 429c Obr. Sobibór: 369c,g,h, 370h,j,k,l, 371a,f,g,h, 372k, 376b,f, 377a,c, 378f, 379h, 381a,n
7	HCVF 4.1 (Lasy ochronne – wodochronne)	4855,04	Ze względu na liczbę wydzieleń leśnych reprezentujących tę kategorię, lokalizacja umieszczona została w postaci załącznika na końcu opracowania

Lp.	Kategoria HCVF	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
8	HCVF 4.2 (Lasy ochronne – glebochronne)	431,56	Ze względu na liczbę wydziełów leśnych reprezentujących tę kategorię, lokalizacja umieszczona została w postaci załącznika na końcu opracowania
9	HCVF 6.1 (powierzchnia obiektów kultury materialnej i stanowisk archeologicznych)	0,26*	Adamki – 16c, 50f, Żdzarka – 102a Dekowina – 127i, 149f Podlaski – 246l, 268a Macoszyn - 289j, 302b Petryłów – 411a Dubnik – 19c Żłobek – 35-37, 45-47, 77a,b, 143d, 160b Wolczyny – 222d, 240c Stulno – 373Aa

* - Powierzchnia obiektów stanowiących całe wydziały

4.3.9. Ekosystemy referencyjne

Lp	Rodzaje powierzchni	Pow. całkowita w ha	Lokalizacja
1	Rezerwaty przyrody	1699,98	Rezerwaty przyrody: Żółwiowe Błota Serniawy Magazyn Jezioro Orchowe Małoziemce Trzy Jeziora Brudzieniec
2	Drzewostany wyłączone z użytkowania dla ochrony siedlisk w obszarach o znaczeniu wspólnotowym (Natura 2000) – 91E0*, 91D0*	347,95	91D0 - Obr. Dubeczno: 188i,k, 215a,f, 262k, 269f, 274j, 282b, 298i Obr. Sobibór: 158i, 177j, 178d,g, 179a, 196g, 197d, 198h, 199b,c, 200a,g, 201c, 202a, 221b, 222a, 225a, 226b, 231g, 243c, 244g, 246a, 247b, 251d, 252b, 253a, 262c,f, 263a, 269j, 270k, 271j,l, 272a,g, 273h, 274h, 291a,m, 292c, 293a, 294a,j,k, 295h,k, 305c,i, 306a, 312d, 313c,j, 314a,f, 323c,d, 324a,c, 325f, 328k, 345g, 351b, 355Cf,g, 357c 91E0 - 190i,j; 211a,d,g; 233a; 254Aa
Razem		2047,93	

4.4. Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków

Na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19.07.2006 r. w sprawie ustalenia systemu powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych [Zo -732 -2-18/2006] oraz Decyzji nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25.07.2006 r. w sprawie przeprowadzenia w roku 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz

dzikiej fauny i flory. W Nadleśnictwie Sobibór wykonano inwentaryzację wybranych siedlisk przyrodniczych, wybranych gatunków dzikiej flory i fauny oraz 6 gatunków ptaków (bocian czarny *Ciconia nigra*, bielik *Haliaeetus albicilla*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, puchacz *Bubo bubo*, żuraw *Grus grus*, cietrzew *Tetrao tetrix*).

Podczas inwentaryzacji gatunków ptaków określono potencjalne biotopy, wytypowane na podstawie drzewostanu i otaczającego go terenu. Miejsca te pokrywają się z utworzonymi strefami ochrony gatunków: bielika, bociana czarnego, orlika krzykliwego, puchacza i żółwia błotnego.

Podczas inwentaryzacji gatunków i siedlisk na gruntach nadleśnictwa stwierdzono występowanie aldrowandy pęcherzykowej i 12 typów siedlisk przyrodniczych.

Siedliska przyrodnicze i chronione gatunki na terenie nadleśnictwa były przedmiotem aktualizacji i uzgodnień podczas prac terenowych wykonywanych w ramach aktualnego planu.

W latach 2015-2016 Pracownia Glebowo-Siedliskowa Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Lublinie przeprowadziła weryfikację zinwentaryzowanych w latach 2006-2007 siedlisk przyrodniczych. Weryfikacji podlegała zasadność wyznaczenia, typ, lokalizacja i powierzchnia siedliska. Metodyka i szczegółowe wyniki przeprowadzonej weryfikacji przedstawione zostały szczegółowo w aneksie do Elaboratu Glebowo-Siedliskowego dla Nadleśnictwa Sobibór.

Wyniki inwentaryzacji i przeprowadzonej weryfikacji zamieszczone zostały w tabelach 43, 44, 45 i 46.

Tabela 43. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007, prace fitosocjologiczne)

Lp	Siedlisko przyrodnicze				Powierzchnia [ha] Ogólna/OZW	Występowanie w nadleśnictwie	
	Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa polska siedliska przyrodniczego	Nazwa łacińska siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym		Typ siedliskowy lasu	Rodzaj powierzchni pow. nieleśna
1	2	3	4	5	6	7	8
1	3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>		NIE	193,79/184,31	-	Jezioro
2	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne		NIE	17,16/17,16	-	Jezioro
3	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	<i>Arrhenatherion elatioris</i>	NIE	10,73/2,83	-	Ł
4	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)		TAK	161,18/115,03	BMb	Bg
5	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji		NIE	192,01/11,64	-	Bg
6	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (<i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)		NIE	119,50/62,97	-	E-N, Bg
7	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	<i>Tilio-Carpinetum</i>	NIE	888,66/152,63 ¹⁾	Lśw, LMśw, LMw, Lw	-
8	91D0*	Bory i lasy bagienne	<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	TAK	383,43/318,32	Bb, BMb	E-N
9	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>	TAK	127,54/29,63	OI, OIJ, Lw, Lł	-
10	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	<i>Filario-Ulmetum</i>	NIE	41,18/3,59 ²⁾	OI, OIJ, Lw, Lł	-
11	91I0*	Cieplolubne dąbrowy	<i>Quercetalia pubescens-petraeae</i>	TAK	1,34/0,00	Lśw, LMśw	-
12	91T0	Śródładowy bór chrobotkowy	<i>Cladonio-Pinetum</i>	NIE	42,81/11,63 ²⁾	Bs, Bśw	-
	Razem				2179,33/ 882,29		

¹⁾ – powierzchnia siedliska stanowiącego przedmiot ochrony – 27,45 ha

²⁾ – siedlisko nie jest przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000

Tabela 44. Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (prace taksacyjne, weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007, prace fitosocjologiczne)

Lp.	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stanowisk		Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000	Gatunek o znaczeniu priorytetowym
				Ogólna	Natura 2000			
1	1516	Aldrowanda pęcherzykowata	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	1	1	Jeziora	TAK	NIE

Tabela 45. Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór (prace taksacyjne, weryfikacja inwentaryzacji LP 2006/2007)

Lp	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba Obserwacji/Natura	Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000	Gatunek o znaczeniu priorytetowym
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1042	Zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	15/12 ¹⁾	Zbiorniki, rozlewiska i ciekły wodne, brzegi rzek	TAK	NIE
2	1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	1/0	Stare drzewa, głównie dęby	TAK	TAK
3	1065	Przeplatka aurinia	<i>Euphydryas aurinia</i>	3/2	Wilgotne łąki, torfowiska	TAK	NIE
4	1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	20/9	Wilgotne łąki, lasy łąkowe	TAK	NIE
5	1059	Modraszek telejus	<i>Maculinea teleius</i>	9/8	Wilgotne łąki, torfowiska	TAK	NIE
6	1061	Modraszek nausitous	<i>Maculinea nausithous</i>	8/7	Wilgotne łąki, torfowiska	TAK	NIE
7	1052	Przeplatka maturalna	<i>Euphydryas maturalna</i>	6/4 ¹⁾	Obrzeża wilgotnych lasów	TAK	NIE
8	4030	Szłaczkoń szafraniec	<i>Colias myrmidone</i>	1/1 ¹⁾	Suche polany, murawy	TAK	NIE
9	1086	Zgniotek cynobrowy	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	10/10 ¹⁾	Martwe drewno gat. liściastych	TAK	NIE
10	6239*	Strzebla błotna	<i>Rhynchocypris percunurus</i>	1/1	Zbiorniki wodne	TAK	TAK

11	1220	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	11/10 (strefy)	Zbiorniki, rozlewiska	TAK	NIE
12	1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	1/0	Zbiorniki, rozlewiska	TAK	NIE
13	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	57/19	Zbiorniki, rozlewiska	TAK	NIE
14	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	9/4	Zbiorniki, rozlewiska i cieki wodne, brzegi rzek	TAK	NIE
15	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	38/22	Zbiorniki, rozlewiska i cieki wodne, brzegi rzek	TAK	NIE

¹⁾ – gatunki nie będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000

Tabela 46. Wykaz gatunków ptaków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sobibór)

Lp.	Kod gatunku	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Liczba stanowisk		Opis siedliska	Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000
				Ogólna	Natura 2000		
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	14 [#]	-	siedliska ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych i zabagnionych, obfitujących w śródleśne rzeki i rowy melioracyjne	TAK
2	A075	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1 [#]	-	zakłada gniazda na drzewach w lasach położonych w pobliżu zbiorników wodnych, wilgotnych łąk	TAK
3	A089	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	3 [#]	-	zakłada gniazda na drzewach w lasach położonych w pobliżu wilgotnych łąk	TAK
4	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	4 [#]	-	Zwarte, rozległe lasy w pobliżu łąk, torfowisk.	TAK
5	A457	Puszczyk mszarny	<i>Strix nebulosa</i>	4 [#]	-	Rozległe bory w pobliżu terenów otwartych	TAK

dotyczy liczby stref

4.5. Zestawienie parków wiejskich

Zespoły zieleni zabytkowej są tą częścią krajobrazu, która przetrwała w mniej lub bardziej zmienionej formie do czasów współczesnych. Do zespołów tych zaliczyć można parki dworskie i pałacowe, zadrzewienia przy obiektach sakralnych, folwarkach, szkołach, starych cmentarzach oraz aleje. Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa nie występują tego typu obiekty. W tabeli poniżej zestawiono zespoły zieleni z zasięgu terytorialnego działania nadleśnictwa.

Tabela 47. Parki wiejskie w zasięgu Nadleśnictwa Sobibór

Lp.	Nazwa obiektu	Gmina i obręb ewidencyjny	Okres powstania	Ogólny opis	nr rej. zab.
1	2	3	4	5	6
1	Park przykościelny	Wola Uhruska Kosyń		cerkiew prawosławna, ob. kościół rzymskokat. pw. św. Stanisława Kostki wraz z otaczającym drzewostanem,	A/182
2	Park cmentarny	Wola Uhruska Uhrusk		kościół paraf. pw. św. Jana Chrzciciela wraz z wyposażeniem architektonicznym i ruchomościami, drzewostan w granicach ogrodzenia cmentarza kościelnego oraz plebania w gran. ścian zewn	A/670
3	Park cmentarny	Włodawa Orchówek		kościół paraf. pw. św. Jana Jałmużnika (d. augustianów) wraz z wystrojem architektonicznym i ruchomościami, drzewostan w gran. ogrodzenia cmentarza kościelnego	A/650
4	Park podworski	Wola Uhruska Uhrusk	Po 1850 r.	dwór, brama z dwoma furtkami pozostałości założenia parkowego	
5	Park podworski	Wola Uhruska Majdan Stoleński	XIX wiek	pozostałości parku ze starym drzewostanem, jesiony - pomniki przyrody	
6	Park podworski	Wola Uhruska Stulno Stare	XIX wiek	pozostałości parku, pierwotna funkcja -obronna, lipa - pomnik przyrody	
7	Park podworski	Włodawa Sobibór	XIX wiek	pozostałości parku, szpaler jesionowy	
8	Park podworski	Sawin Łowcza	XIX wiek	słabo zachowane pozostałości parku - kilka drzew	

Numery rejestru zabytków wpisano zgodnie z Obwieszczeniem Nr1/2015 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 15.01.2015 roku.

4.6. Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo

Na gruntach nadleśnictwa brak jest gruntów oznaczonych w ewidencji jako Lz.

Na terenie nadleśnictwa występują powierzchnie porośnięte gatunkami drzewiastymi i krzewami jako zadrzewienia na bagnach, rolach, łąkach, pastwiskach, pod liniami energetycznymi itp. o łącznej powierzchni **1818,59** ha. Są to zadrzewienia na powierzchni nieleśnej. Powierzchnię tych zadrzewień określono na podstawie danych z taksacji zawartych w bazie danych programu Taksator dla Nadleśnictwa Sobibór.

Tabela 48. Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Sobibór (wg wzoru nr 17)

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
1	Adamki- 12-k	OL	2,40	90	E-PS: ZADRZEW: OL 90			
2	Adamki- 12-l	OL	0,48	88	BAGNO: ZADRZEW: OL 88,IWA 88,OL 25,SO 25;ZAKRZEW: OL			
3	Adamki- 13-h	SO	3,12	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 45			
4	Adamki- 20-g	OL	6,20	85	E-PS: ZADRZEW: OL 85,OL 35			
5	Adamki- 25-f	SO	0,90	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: KRU			
6	Adamki- 26-f	SO	0,76	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40			
7	Adamki- 27-g	OL	1,62	70	E-PS: ZADRZEW: OL 70,BRZ 40,OS 40			
8	Adamki- 31-g	IWA	0,31		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
9	Adamki- 31-o	BRZ	0,33	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
10	Adamki- 38-c	OL	2,59	35	E-PS: ZADRZEW: OL 35;ZAKRZEW: IWA			
11	Żdzarka- 39-a	OL	8,08	55	E-N: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
12	Żdzarka- 42-a	BRZ	1,55	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50			
13	Żdzarka- 43-b	BRZ	1,18	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,SO 50;ZAKRZEW: IWA			
14	Adamki- 46-i	BRZ	0,78	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,OL 60,SO 60;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0,BRZ 0			
15	Adamki- 47-b	BRZ	3,41	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50,OL 75,SO 75;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
16	Adamki- 49-j	SO	3,66	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
17	Adamki- 50-d	BRZ	0,76	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 40			
18	Adamki- 58-d	OL	3,06	41	E-PS: ZADRZEW: OL 41,BRZ 41,OL 80			
19	Adamki- 59-j	OL	0,89	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
20	Adamki- 59-t	OL	0,60	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
21	Adamki- 59-w	OL	0,33	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,CZM.P 0			
22	Adamki- 61-g	KRU	3,00		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
23	Adamki- 61-j	SO	3,50	45	E-N: ZADRZEW: SO 45,BRZ 45,SO 80,BRZ 80;ZAKRZEW: KRU			
24	Adamki- 62-d	BRZ	4,27	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,SO 50,SO 80;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0			
25	Adamki- 62-g	BRZ	2,94	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40,SO 40,SO 70;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
26	Adamki- 71-b	OL	3,30	82	E-PS: ZADRZEW: OL 82,OL 50,OL 35,SO 35,BRZ 35;ZAKRZEW: CZM.P			
27	Żdzarka- 72-a	OL	1,26	45	E-N: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,OL 0			
28	Żdzarka- 72-g	OL	0,65	45	E-N: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: IWA			
29	Żdzarka- 74-d	SO	0,72	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
30	Żdzarka- 76-i	SO	1,53	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50			
31	Żdzarka- 77-m	SO	0,25	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,SO 67,BRZ 45,BRZ 67;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0			
32	Żdzarka- 80-b	OL	0,54	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
33	Żdzarka- 80-i	BRZ	0,68	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: KRU ,JRZ 0			
34	Dekowina- 81-c	WB	0,13		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
35	Dekowina- 81-n	BRZ	22,50	45	E-PS: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45,OL 70,SO 70,OS 70;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
36	Dekowina- 82-a	OL	10,16	77	E-PS: ZADRZEW: OL 77,SO 77,BRZ 77,OL 45,BRZ 45,DB 77;ZAKRZEW: KRU			
37	Dekowina- 82-l	OL	0,64	79	BAGNO: ZADRZEW: OL 79			
38	Dekowina- 83-a	SO	17,38	45	E-N: ZADRZEW: SO 45			
39	Dekowina- 84-d	SO	16,08	50	E-N: ZADRZEW: SO 50			
40	Dekowina- 85-a	SO	23,13	45	E-N: ZADRZEW: SO 45			
41	Adamki- 90-h	SO	1,10	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
42	Adamki- 91-j	SO	0,71	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,SO 35			
43	Adamki- 92-d	SO	3,50	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55,SO 35;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
44	Adamki- 93-i	OL	0,57	70	E-PS: ZADRZEW: OL 70,OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: CZM.P			
45	Adamki- 94-b	OL	2,71	75	E-PS: ZADRZEW: OL 75,OL 45;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0;SAMOS: OL 25,BRZ 25			
46	Żdzarka- 95-a	OL	4,32	84	E-N: ZADRZEW: OL 84,BRZ 84,OL 48,BRZ 48;ZAKRZEW: CZM.P			
47	Żdzarka- 99-d	SO	3,04	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: BRZ ,OL 0			
48	Żdzarka- 100-g	BRZ	0,99	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,SO 30;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
49	Żdzarka- 101-c	SO	2,06	33	E-PS: ZADRZEW: SO 33,BRZ 33,OL 33,MD 33,ŚW 25,BRZ 48;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,JRZ 0			
50	Żdzarka- 101-i	BRZ	0,89	35	E-PS: ZADRZEW: BRZ 35,ŚW 35,OS 25;ZAKRZEW: KRU			
51	Żdzarka- 101-l	BRZ	0,87	33	E-PS: ZADRZEW: BRZ 33,OL 50,OL 33,OS 33;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
52	Żdzarka- 102-d	OL	1,28	35	E-PS: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0			
53	Dekowina- 104-d	SO	0,60	23	L ENERG: ZADRZEW: SO 23			
54	Dekowina- 104-f	OL	0,59	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45			
55	Dekowina- 105-a	SO	0,40	70	L ENERG: ZADRZEW: SO 70			
56	Dekowina- 106-d	SO	0,14	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80			
57	Dekowina- 106-h	SO	2,18	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80;ZAKRZEW: KRU			
58	Dekowina- 106-k	SO	0,53	90	BAGNO: ZADRZEW: SO 90,BRZ 40;ZAKRZEW: KRU			
59	Dekowina- 107-a	SO	0,41	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
60	Dekowina- 107-d	SO	1,25	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,ŚW 40;ZAKRZEW: KRU			
61	Dekowina- 107-g	SO	0,19	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60			
62	Dekowina- 108-k	SO	1,16	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80			
63	Dekowina- 113-g	SO	0,62	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50			
64	Dekowina- 114-f	OL	2,30	61	E-PS: ZADRZEW: OL 61,OL 43;ZAKRZEW: CZM.P			
65	Dekowina- 114-h	OL	0,38	61	E-PS: ZADRZEW: OL 61,ŚW 25,OL 35			
66	Żdzarka- 121-f	SO	4,51	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,BRZ 30;ZAKRZEW: KRU			
67	Żdzarka- 122-f	SO	1,69	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,SO 40,BRZ 40			
68	Dekowina- 126-c	OL	5,90	70	E-N: ZADRZEW: OL 70,ŚW 40,DB 30,OL 50,WZ 30,JS 30,BRZ 50;ZAKRZEW: WB			
69	Dekowina- 126-l	BRZ	3,43	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB			
70	Dekowina- 127-h	KRU	0,22		BAGNO: ZADRZEW: KRU ,WB 0			
71	Dekowina- 127-j	OL	0,82	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,OL 50			
72	Dekowina- 128-g	KRU	2,79		E-N: ZAKRZEW: KRU			
73	Dekowina- 129-d	BRZ	0,77	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: KRU			
74	Dekowina- 129-g	BRZ	7,41	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
75	Dekowina- 130-c	SO	0,39	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60;ZAKRZEW: KRU			
76	Dekowina- 130-h	SO	9,69	60	E-N: ZADRZEW: SO 60,BRZ 45,SO 45;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
77	Dekowina- 131-g	BRZ	0,20	59	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 59,OS 49,SO 59			
78	Podlaski- 135-d	SO	1,08	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60,BRZ 40			
79	Podlaski- 136-g	SO	0,94	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 40,SO 40			
80	Żdzarka- 137-b	BRZ	0,31	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
81	Żdzarka- 140-c	OL	0,68	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 40			
82	Żdzarka- 140-d	BRZ	0,25	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
83	Żdzarka- 141-a	OL	0,81	30	Ł: ZADRZEW: OL 30			
84	Żdzarka- 141-i	OL	0,49	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: WB			
85	Żdzarka- 142-h	SO	0,34	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70,BRZ 70;ZAKRZEW: KRU			
86	Żdzarka- 142-i	SO	0,45	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60;ZAKRZEW: KRU			
87	Żdzarka- 142-n	KRU	0,14		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0			
88	Żdzarka- 142-s	KRU	0,05		BAGNO: ZAKRZEW: KRU			
89	Żdzarka- 142-t	KRU	0,06		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
90	Żdzarka- 143-c	OS	0,26	30	BAGNO: ZADRZEW: OS 30,BRZ 60,OL 60;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
91	Żdzarka- 143-m	BRZ	0,39	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OS 45;ZAKRZEW: IWA			
92	Dekowina- 144-a	OL	2,43	46	E-N: ZADRZEW: OL 46,ŚW 46,WZ 36			
93	Dekowina- 144-c	BRZ	10,04	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45;ZAKRZEW: WB			
94	Dekowina- 145-a	OL	21,91	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65,BRZ 45,OL 85;ZAKRZEW: WB			
95	Dekowina- 147-c	SO	22,43	80	E-N: ZADRZEW: SO 80,SO 45,BRZ 45,SO 60,BRZ 60;ZAKRZEW: SO			
96	Dekowina- 148-a	SO	17,44	60	E-N: ZADRZEW: SO 60,SO 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB			
97	Dekowina- 148-c	SO	1,38	62	E-N: ZADRZEW: SO 62,BRZ 62;ZAKRZEW: WB			
98	Podlaski- 152-d	SO	8,49	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,BRZ 80,SO 50,BRZ 50,SO 30,BRZ 30			
99	Podlaski- 153-f	SO	1,86	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35			
100	Żdzarka- 156-g	OL	0,42	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35			
101	Żdzarka- 156-i	BRZ	0,25	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 40			
102	Żdzarka- 156-l	OL	0,70	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: WB			
103	Żdzarka- 156-m	OL	0,54	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55			
104	Żdzarka- 156-n	OL	2,07	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: WB			
105	Żdzarka- 158-l	OL	0,55	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: IWA			
106	Dekowina- 159-b	WB	13,71		PS: ZAKRZEW: WB			
107	Dekowina- 159-c	OL	5,44	40	Ł: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB			
108	Dekowina- 160-b	BRZ	24,64	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB			
109	Dekowina- 161-a	OL	7,73	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 40			
110	Dekowina- 162--b	SO	0,19	58	LINIE: ZADRZEW: SO 58,BRZ 58			
111	Dekowina- 163-d	BRZ	2,05	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0,CZM.P 0			
112	Dekowina- 164-a	BRZ	14,29	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50,BRZ 70,BRZ 35;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0,BRZ 0,IRZ 0			
113	Żdzarka- 168-o	BRZ	0,48	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,SO 55			
114	Żdzarka- 168-r	WB	0,86		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
115	Żdzarka- 169-k	LP	0,37	70	L-CTWO: ZADRZEW: LP 70			
116	Żdzarka- 169-l	OS	0,23	30	PS: ZADRZEW: OS 30,OS 20,LP 60			
117	Żdzarka- 170-f	GB	2,87	50	BAGNO: ZADRZEW: GB 50,SO 80,BRZ 40,OL 40,OS 40			
118	Żdzarka- 170-i	OL	0,16	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
119	Żdzarka- 171-d	OL	1,39	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 30,BRZ 30			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
120	Żdzarka- 171-i	OL	6,76	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 30,BRZ 30			
121	Żdzarka- 172-d	OL	9,42	35	E-N: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35,SO 90;ZAKRZEW: IWA			
122	Żdzarka- 172-m	OL	0,61	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: IWA			
123	Dekowina- 173-d	BRZ	0,52	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,BRZ 45			
124	Dekowina- 173-g	OL	10,56	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB			
125	Dekowina- 174-c	BRZ	8,76	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,OL 60;ZAKRZEW: WB			
126	Dekowina- 175-a	OL	15,07	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65,BRZ 45;ZAKRZEW: WB			
127	Dekowina- 175-b	OL	5,35	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,ŚW 50,BRZ 70,BRZ 50			
128	Dekowina- 175-g	WB	0,69		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
129	Dekowina- 176-a	OL	0,45	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,JS 50;ZAKRZEW: WB			
130	Dekowina- 176-c	OL	10,02	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 70,OL 30,BRZ 40;ZAKRZEW: WB			
131	Dekowina- 177-a	OL	8,72	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB			
132	Dekowina- 178-c	BRZ	0,50	35	E-N: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35,SO 60;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0;SAMOS: BRZ 15			
133	Dekowina- 181-c	BRZ	0,48	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,CZM.P 0, WB 0			
134	Podlaski- 184-c	OL	1,83	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60,SO 60;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0			
135	Podlaski- 188-c	BRZ	0,45	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,SO 45;ZAKRZEW: KRU			
136	Podlaski- 188-f	BRZ	0,36	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 60;ZAKRZEW: KRU			
137	Podlaski- 188-h	BRZ	0,25	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,SO 45,SO 89			
138	Żdzarka- 190-d	SO	0,87	25	SKŁAD DR: ZADRZEW: SO 25,SO 30			
139	Żdzarka- 191-b	OL	1,20	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,SO 40;ZAKRZEW: IWA			
140	Żdzarka- 192-d	OL	4,74	55	E-N: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: IWA			
141	Dekowina- 193-d	OL	7,41	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60			
142	Dekowina- 194-b	BRZ	13,27	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,OL 60;ZAKRZEW: WB			
143	Dekowina- 195-b	BRZ	2,66	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,BRZ 30,OL 60,OL 30;ZAKRZEW: WB			
144	Dekowina- 195-c	WB	0,85		BAGNO: ZADRZEW: WB ,KRU 0			
145	Dekowina- 195-d	OL	5,04	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,BRZ 45,SO 70;ZAKRZEW: WB			
146	Dekowina- 196-a	BRZ	3,08	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,OL 60;ZAKRZEW: WB			
147	Dekowina- 196-d	OL	2,45	80	BAGNO: ZADRZEW: OL 80,BRZ 80;ZAKRZEW: WB			
148	Dekowina- 197-a	WB	0,46		BAGNO: ZAKRZEW: WB ;ZADRZEW: OL 60			
149	Dekowina- 197-c	OL	6,95	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,OL 70;ZAKRZEW: WB			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
150	Dekowina- 199-b	BRZ	2,61	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40,SO 60;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
151	Dekowina- 200-g	OL	0,24	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
152	Dekowina- 200-h	OL	0,35	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0;SAMOS: OL 15,BRZ 15			
153	Podlaski- 204-d	BRZ	0,43	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
154	Podlaski- 205-c	OL	20,49	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60,SO 60;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,CZM.P 0			
155	Żdzarka- 210-c	BRZ	2,40	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
156	Żdzarka- 211-d	BRZ	2,67	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30;ZAKRZEW: IWA			
157	Żdzarka- 212-i	BRZ	1,59	41	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 41,SO 90			
158	Żdzarka- 213-c	SO	0,27	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65,BRZ 35			
159	Dekowina- 215-g	WB	0,34		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
160	Dekowina- 216-c	KRU	0,74		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,WB 0,CZM.P 0			
161	Dekowina- 217-c	WB	1,06		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
162	Dekowina- 218-d	OL	4,13	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
163	Dekowina- 219-a	OL	10,68	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60;ZAKRZEW: WB			
164	Dekowina- 220-b	BRZ	7,78	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50,OL 80;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
165	Dekowina- 221-b	BRZ	0,26	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0			
166	Dekowina- 221-d	BRZ	0,78	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0;SAMOS: BRZ 15			
167	Dekowina- 223-h	BRZ	0,47	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,CZM.P 0;SAMOS: OL 15			
168	Dekowina- 225-h	OL	1,40	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,BRZ 80,OL 80;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
169	Podlaski- 226-d	OL	1,50	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,SO 40,DB 25,OL 25,OS 25			
170	Podlaski- 226-f	OL	0,81	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: KRU			
171	Podlaski- 228-a	OL	16,10	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 70,OL 50,BRZ 60;ZAKRZEW: CZM			
172	Podlaski- 229-l	OL	0,24	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0			
173	Podlaski- 230-c	BRZ	0,37	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,SO 70,BRZ 70;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
174	Podlaski- 230-g	BRZ	0,31	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,SO 30			
175	Podlaski- 231-f	SO	3,23	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,SO 30,BRZ 30,SO 20			
176	Podlaski- 231-g	SO	0,27	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55			
177	Podlaski- 231-h	SO	1,58	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35,SO 65			
178	Podlaski- 231-i	SO	0,29	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40			
179	Żdzarka- 233-d	BRZ	7,37	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,OL 30;ZAKRZEW: KRU			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
180	Żdzarka- 234-d	BRZ	0,97	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35;ZAKRZEW: KRU			
181	Żdzarka- 235-b	BRZ	3,73	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 50;ZAKRZEW: KRU			
182	Żdzarka- 236-d	BRZ	1,98	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35;SAMOS: BRZ 20			
183	Żdzarka- 236-g	BRZ	1,63	36	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 36;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
184	Żdzarka- 237-b	BRZ	1,62	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
185	Żdzarka- 237-c	BRZ	6,23	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 45;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
186	Żdzarka- 238-a	OL	1,47	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
187	Żdzarka- 238-c	OL	0,82	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
188	Żdzarka- 238-d	OL	2,32	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0			
189	Dekowina- 239-g	WB	0,23		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0,KRU 0			
190	Dekowina- 240-h	OL	12,91	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90,BRZ 60,BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
191	Dekowina- 241-a	WB	3,89		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
192	Dekowina- 241-c	WB	0,35		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
193	Dekowina- 241-f	WB	1,01		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
194	Dekowina- 242-a	BRZ	2,25	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
195	Dekowina- 243-c	BRZ	1,54	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
196	Dekowina- 244-a	OL	0,48	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
197	Dekowina- 245-l	OL	1,10	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,CZM.P 0			
198	Podlaski- 246-g	SO	0,27	7	R: ZADRZEW: SO 7			
199	Podlaski- 246-m	BRZ	1,65	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OS 35,SO 35			
200	Podlaski- 248-f	BRZ	0,26	30	BAGNO: ZAKRZEW: BRZ 30			
201	Podlaski- 249-a	BRZ	0,85	15	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 15,OL 15			
202	Podlaski- 250-c	SO	1,06	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55,BRZ 45			
203	Podlaski- 250-f	SO	2,25	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,BRZ 45,SO 30,BRZ 30,SO 20,BRZ 20			
204	Podlaski- 250-i	BRZ	1,75	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,SO 45			
205	Podlaski- 251-b	SO	5,91	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: KRU			
206	Podlaski- 252-a	SO	0,32	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70;ZAKRZEW: KRU			
207	Dekowina- 253-j	WB	2,18		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
208	Dekowina- 254-i	OL	1,15	35	STAW RYB: ZADRZEW: OL 35,OL 65			
209	Dekowina- 255-a	OL	8,53	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90,BRZ 40;ZAKRZEW: WB			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
210	Dekowina- 258-c	OL	0,47	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40			
211	Dekowina- 259-m	BRZ	0,37	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40,SO 60;ZAKRZEW: WB ,KRU 0;SAMOS: BRZ 15			
212	Dekowina- 259-n	BRZ	0,98	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
213	Podlaski- 265-h	BRZ	1,40	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55			
214	Podlaski- 266-b	BRZ	1,13	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55			
215	Podlaski- 266-c	BRZ	1,07	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55			
216	Dekowina- 267-d	SO	6,46	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55,BRZ 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0;SAMOS: SO 30,BRZ 30			
217	Podlaski- 268-h	SO	1,69	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30			
218	Podlaski- 269-i	OL	1,17	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60;ZAKRZEW: KRU ,CZM.P 0			
219	Podlaski- 271-h	OL	1,01	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 40			
220	Podlaski- 272-b	OL	0,27	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,CZM.P 0			
221	Podlaski- 272-f	OL	0,55	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 40;ZAKRZEW: CZM.P			
222	Macoszyn- 274--a	SO	0,04	57	LINIE: ZADRZEW: SO 57,OL 57,SO 40			
223	Macoszyn- 275-g	BRZ	1,47	40	E-PS: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,OL 0			
224	Macoszyn- 275-h	SO	0,29	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50;SAMOS: OL 25,BRZ 25			
225	Macoszyn- 275-l	SO	0,38	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,OL 60,SO 30,OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,WB 0			
226	Macoszyn- 275--a	SO	0,27	80	LINIE: ZADRZEW: SO 80			
227	Macoszyn- 276-g	SO	2,19	40	E-PS: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,BRZ 0			
228	Macoszyn- 277-g	OL	4,59	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 40,ŚW 40,SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,BRZ 0,OL 0			
229	Podlaski- 278-c	OL	1,30	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,SO 50,DB 50;ZAKRZEW: KRU			
230	Podlaski- 278-i	OL	0,15	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
231	Podlaski- 278-w	BRZ	1,60	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: IWA			
232	Podlaski- 278-x	OL	1,68	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: IWA			
233	Podlaski- 278-ax	OL	0,41	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA			
234	Podlaski- 278-bx	OL	0,30	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: IWA			
235	Podlaski- 278-dx	OL	1,08	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA			
236	Podlaski- 279-a	SO	0,63	67	BAGNO: ZADRZEW: SO 67,BRZ 40,SO 40			
237	Podlaski- 279-i	OL	4,11	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,SO 60			
238	Podlaski- 280-f	SO	0,79	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65,BRZ 65			
239	Podlaski- 280-h	OL	0,85	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,SO 60,BRZ 60			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
240	Podlaski- 281-d	OL	1,04	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
241	Podlaski- 281-i	OL	0,36	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
242	Macoszyn- 282-f	OL	2,05	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,BRZ 0,OL 0			
243	Macoszyn- 285-c	OL	1,24	40	E-PS: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,SO 40,OS 40;ZAKRZEW: WB ,OL 0			
244	Macoszyn- 285-d	OL	0,30	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0,BRZ 0			
245	Macoszyn- 285-h	SO	0,90	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 30,SO 30;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0			
246	Macoszyn- 286-a	IWA	0,99		E-PS: ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
247	Macoszyn- 286-g	BRZ	0,61	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0,OL 0,SO 0			
248	Macoszyn- 287-o	OL	4,33	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
249	Macoszyn- 289-g	KRU	0,30		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0			
250	Macoszyn- 290-k	SO	0,25	66	TURYST: ZADRZEW: SO 66			
251	Macoszyn- 292-b	OL	0,91	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55			
252	Macoszyn- 292-h	OL	0,66	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 40			
253	Macoszyn- 292-i	OL	2,47	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,OL 65			
254	Podlaski- 293-c	IWA	0,29		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
255	Podlaski- 293-g	OL	0,29	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,OL 65,SO 65			
256	Podlaski- 293-j	OL	3,51	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,SO 60,OL 60;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
257	Podlaski- 294-a	IWA	0,24		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
258	Podlaski- 295-f	IWA	1,63		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
259	Podlaski- 296-d	OL	0,74	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60			
260	Podlaski- 296-h	OL	5,20	70	E-N: ZADRZEW: OL 70			
261	Macoszyn- 298-b	OL	6,25	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 70;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0,OL 0			
262	Macoszyn- 299-a	OL	14,20	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 70;ZAKRZEW: KRU			
263	Macoszyn- 301A-d	OL	18,47	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30			
264	Macoszyn- 301A-g	OL	0,43	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30			
265	Macoszyn- 301A-j	WB	0,63		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
266	Macoszyn- 302-d	OL	2,22	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB			
267	Macoszyn- 302-f	OL	1,27	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40,SO 50;ZAKRZEW: WB			
268	Macoszyn- 305-f	OL	0,36	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,OL 0			
269	Macoszyn- 305-h	IWA	0,27		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
270	Macoszyn- 305-i	OL	0,56	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,SO 70,BRZ 60;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
271	Macoszyn- 306-c	OL	7,15	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,OL 55			
272	Macoszyn- 306-f	WB	0,43		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
273	Macoszyn- 306-g	OL	0,62	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35			
274	Macoszyn- 307-c	BRZ	0,42	14	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 14,OL 14			
275	Macoszyn- 308-d	OL	0,43	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 30			
276	Macoszyn- 308-h	IWA	0,23		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
277	Macoszyn- 310-c	OL	0,69	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65			
278	Macoszyn- 311-d	OL	4,10	70	E-N: ZADRZEW: OL 70			
279	Podlaski- 312-l	WB	0,94	20	BAGNO: ZADRZEW: WB 20,BRZ 40,OL 40,OS 40			
280	Macoszyn- 314A-g	BRZ	0,46	26	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 26;ZAKRZEW: WB 26			
281	Macoszyn- 314B-b	SO	6,48	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,OS 50,OL 50,BRZ 50,SO 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
282	Macoszyn- 314B-f	BRZ	2,56	31	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 31,OL 31;ZAKRZEW: BRZ ,WB 0			
283	Macoszyn- 314B-m	WB	0,46	40	BAGNO: ZADRZEW: WB 40,BRZ 40,LP 30;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
284	Macoszyn- 314B-n	WB	0,29		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
285	Macoszyn- 314B-o	OL	0,18	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,LP 40			
286	Macoszyn- 314C-b	OL	5,97	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
287	Macoszyn- 314C-d	OL	1,58	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30;ZAKRZEW: IWA ,CZM.P 0,JRZ 0			
288	Macoszyn- 314C-f	OL	1,68	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA ,CZM.P 0			
289	Macoszyn- 314C-g	OL	0,69	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
290	Macoszyn- 314C-h	OL	0,80	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA ,CZM.P 0			
291	Macoszyn- 314C-i	BRZ	0,86	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
292	Macoszyn- 315-b	BRZ	1,98	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: WB 20			
293	Macoszyn- 316-a	OL	2,39	38	BAGNO: ZADRZEW: OL 38,BRZ 38;ZAKRZEW: WB 20			
294	Macoszyn- 316-c	SO	0,55	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB 20			
295	Macoszyn- 316-h	OL	0,43	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 40;ZAKRZEW: WB 20,CZM.P 20			
296	Macoszyn- 317-f	IWA	1,17		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
297	Macoszyn- 317-g	OL	1,93	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
298	Macoszyn- 323-b	BRZ	5,52	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50			
299	Podlaski- 324-g	OL	1,57	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
300	Podlaski- 324-l	OL	1,03	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA			
301	Podlaski- 325-a	OL	1,19	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 70			
302	Macoszyn- 331-b	OL	0,30	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45			
303	Macoszyn- 332-c	SO	0,31	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60;ZAKRZEW: WB			
304	Macoszyn- 332-d	OL	0,28	15	BAGNO: ZADRZEW: OL 15;ZAKRZEW: WB			
305	Macoszyn- 332-g	BRZ	1,50	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25;ZAKRZEW: WB			
306	Macoszyn- 332-h	WB	0,52		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
307	Macoszyn- 333-a	OL	0,55	15	BAGNO: ZADRZEW: OL 15			
308	Macoszyn- 333-d	SO	9,60	44	BAGNO: ZADRZEW: SO 44,OL 44,BRZ 44;SAMOS: OL 20,BRZ 20			
309	Macoszyn- 333-g	WB	0,40		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,OL 0			
310	Macoszyn- 334-a	OL	0,36	75	BAGNO: ZADRZEW: OL 75,BRZ 75,SO 75;ZAKRZEW: SO.B			
311	Macoszyn- 334-g	OL	1,22	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB			
312	Macoszyn- 335-d	OL	3,19	80	E-N: ZADRZEW: OL 80;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
313	Macoszyn- 338-d	OL	1,32	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: IWA			
314	Macoszyn- 339-f	BRZ	0,43	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 54			
315	Macoszyn- 339-g	OL	1,58	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,ŚW 40,BRZ 40,DB 7,OL 7,ŚW 7;ZAKRZEW: WB			
316	Macoszyn- 343-i	OL	1,07	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: WB			
317	Macoszyn- 344-d	DB	1,61	30	BAGNO: ZADRZEW: DB 30;ZAKRZEW: OL ,IWA 0			
318	Macoszyn- 344-f	OL	0,34	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65;ZAKRZEW: IWA			
319	Macoszyn- 344-g	OL	0,45	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: IWA			
320	Macoszyn- 344-i	BRZ	4,90	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
321	Macoszyn- 345-d	OL	0,80	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB			
322	Macoszyn- 345-f	OL	4,78	30	E-N: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30			
323	Macoszyn- 346-b	OL	3,94	20	E-N: ZADRZEW: OL 20			
324	Macoszyn- 346-i	OL	1,25	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: WB			
325	Macoszyn- 347-f	BRZ	0,71	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,SO 65;ZAKRZEW: SO			
326	Macoszyn- 347-g	OL	2,71	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: KRU			
327	Macoszyn- 348-g	SO	1,44	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30			
328	Macoszyn- 350-h	OL	0,65	69	BAGNO: ZADRZEW: OL 69,OL 40,BRZ 69;ZAKRZEW: CZM.P ,KRU 0,BEZ.C 0			
329	Macoszyn- 350-j	BRZ	0,42	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,SO 45;ZAKRZEW: WB			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
330	Macoszyn- 351-a	OL	3,72	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: IWA			
331	Macoszyn- 352-c	OL	2,14	40	E-N: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB ,OL 0			
332	Macoszyn- 353-g	SO	0,28	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,IWA 0			
333	Macoszyn- 354-h	OL	0,65	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,OL 0			
334	Macoszyn- 354-i	OL	0,59	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
335	Petryłów- 360-d	OL	0,68	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,OL 65			
336	Petryłów- 360-g	OL	0,89	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60			
337	Petryłów- 361-f	OL	0,50	72	BAGNO: ZADRZEW: OL 72,OL 52,OL 17			
338	Petryłów- 362-d	OL	2,07	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
339	Petryłów- 362-g	OL	1,17	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
340	Petryłów- 363-h	OL	0,90	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45			
341	Petryłów- 363-i	OL	3,37	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40;ZAKRZEW: WB			
342	Petryłów- 364-g	OL	1,48	10	PS: ZAKRZEW: OL 10,BRZ 0			
343	Petryłów- 368-c	OL	3,18	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,OS 45;ZAKRZEW: WB			
344	Petryłów- 368-h	OL	7,74	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 70,SO 70,BRZ 55,SO 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0			
345	Petryłów- 368-n	OL	0,80	48	BAGNO: ZADRZEW: OL 48,BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
346	Petryłów- 369-c	OL	3,37	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,SO 60,OS 45;ZAKRZEW: WB			
347	Petryłów- 369-j	WB	0,29		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
348	Petryłów- 369-l	OL	1,01	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB			
349	Petryłów- 370-g	OL	0,32	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45			
350	Petryłów- 373-h	OL	0,71	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35			
351	Petryłów- 373-j	OL	2,35	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30			
352	Petryłów- 378-k	BRZ	9,89	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50			
353	Petryłów- 379-b	SO	3,55	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50,OS 50,OL 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
354	Petryłów- 379-f	BRZ	0,53	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OS 50,OL 50,SO 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
355	Petryłów- 379-k	OL	0,35	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55,GB 55;ZAKRZEW: KRU			
356	Petryłów- 379-r	SO	0,65	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55,BRZ 55,OL 55;ZAKRZEW: KRU			
357	Petryłów- 379-x	OL	2,64	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35,SO 35,SO 55,BRZ 55;ZAKRZEW: KRU			
358	Petryłów- 380-f	OL	0,50	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45			
359	Petryłów- 382-d	OL	1,92	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
360	Petryłów- 383-b	OL	23,47	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
361	Macoszyn- 391-i	OL	0,18	20	BAGNO: ZADRZEW: OL 20,BRZ 20			
362	Macoszyn- 391-k	WB	0,94		BAGNO: ZADRZEW: WB ,BRZ 0			
363	Macoszyn- 393-o	WB	0,18	20	BAGNO: ZAKRZEW: WB 20			
364	Macoszyn- 394-n	SO	0,41	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35;ZAKRZEW: KRU			
365	Macoszyn- 394-ax	DB	0,02	20	BAGNO: ZADRZEW: DB 20,BRZ 20,OL 20			
366	Macoszyn- 394-cx	WB	0,49		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
367	Macoszyn- 394-fx	BRZ	0,31	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25			
368	Macoszyn- 394-hx	BRZ	0,26	44	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 44,OL 44			
369	Petryłów- 413A-b	WB	0,40		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
370	Petryłów- 414-b	OL	0,41	59	BAGNO: ZADRZEW: OL 59;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0,OL 0			
371	Petryłów- 415--b	SO	0,26	52	LINIE: ZADRZEW: SO 52			
372	Petryłów- 415--c	SO	0,06	51	LINIE: ZADRZEW: SO 51			
373	Petryłów- 415--d	SO	0,04	51	LINIE: ZADRZEW: SO 51			
374	Petryłów- 419-b	OL	0,55	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,OL 70,BRZ 40,BRZ 70;ZAKRZEW: CZM.P ,LSZ 0			
375	Petryłów- 419-g	OL	0,48	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60;ZAKRZEW: WB			
376	Petryłów- 420-k	OL	0,46	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45			
377	Petryłów- 421-b	WB	0,12	40	BAGNO: ZADRZEW: WB 40;ZAKRZEW: WB			
378	Petryłów- 421-c	OL	1,08	40	PS: ZADRZEW: OL 40			
379	Petryłów- 421-g	LP	0,22	60	BUD INNE: ZADRZEW: LP 60,KSZ 80,JS 60			
380	Petryłów- 421-h	LP	0,53	80	Ł: ZADRZEW: LP 80			
381	Petryłów- 421-i	LP	0,53	80	Ł: ZADRZEW: LP 80			
382	Petryłów- 421-j	OL	0,77	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35;ZAKRZEW: WB			
383	Petryłów- 428--a	MD	0,27	44	LINIE: ZADRZEW: MD 44			
384	Macoszyn- 606-r	IWA	0,04		Ł: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
385	Macoszyn- 606-t	OL	0,18	65	PS: ZADRZEW: OL 65;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
386	Macoszyn- 606-x	IWA	0,03		Ł: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
387	Macoszyn- 606-z	OL	0,07	65	PS: ZADRZEW: OL 65;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
388	Macoszyn- 606-ax	IWA	0,03		Ł: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
389	Macoszyn- 606-cy	IWA	0,36		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
390	Macoszyn- 606-fy	SO	0,34	35	PS: ZADRZEW: SO 35;ZAKRZEW: KRU			
391	Żdzarka- 610-f	KRU	0,09		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,DB 0			
392	Dubnik- 4-b	IWA	3,55		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
393	Dubnik- 6-f	SO	1,75	52	BAGNO: ZADRZEW: SO 52;SAMOS: BRZ 25,SO 25			
394	Żłobek- 9-h	SO	0,54	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60;ZAKRZEW: SO 14,BRZ 14			
395	Żłobek- 10-h	SO	2,73	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60;ZAKRZEW: IWA			
396	Dubnik- 12-g	BRZ	7,57	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
397	Dubnik- 13-d	BRZ	1,85	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,BRZ 56,OL 56,OL 30;ZAKRZEW: WB 20			
398	Żłobek- 15-b	SO	3,91	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50,SO 35;ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,SO 0			
399	Żłobek- 15-d	SO	0,79	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65,SO 85,BRZ 45;ZAKRZEW: IWA			
400	Żłobek- 16-d	BRZ	2,91	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,SO 45;ZAKRZEW: IWA			
401	Żłobek- 16-g	IWA	0,72		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
402	Żłobek- 17-a	IWA	3,90		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
403	Żłobek- 17-g	IWA	0,31		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
404	Żłobek- 18-f	IWA	4,06		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
405	Dubnik- 20-b	BRZ	3,71	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
406	Dubnik- 21-d	BRZ	0,69	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: IWA			
407	Dubnik- 21-f	BRZ	3,57	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: IWA			
408	Dubnik- 22-b	BRZ	3,72	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: IWA 25			
409	Żłobek- 23-k	OL	0,47	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA ,OS 0			
410	Żłobek- 27-d	SO	0,70	52	BAGNO: ZADRZEW: SO 52,BRZ 52;ZAKRZEW: KRU ,CZM 0			
411	Żłobek- 27-l	OL	1,36	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,SO 0,KRU 0			
412	Żłobek- 34-b	OL	2,23	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
413	Żłobek- 34-g	BRZ	1,33	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,SO 30;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,SO 0,KRU 0			
414	Żłobek- 34-h	OL	2,57	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
415	Żłobek- 35-a	BRZ	3,58	60	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 60,OL 60,SO 60;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0,SO 0			
416	Żłobek- 35-k	BRZ	0,54		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,KRU 0,WB 0			
417	Żłobek- 35-n	BRZ	2,33	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,SO 50,SO 70;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0,SO 0			
418	Żłobek- 36-a	BRZ	5,39	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,SO 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
419	Żłobek- 36-f	BRZ	0,63	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,OS 35;ZAKRZEW: WB ,KRU 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
420	Żłobek- 36-h	BRZ	1,00	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,OL 75,SO 55,OS 55;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
421	Żłobek- 37-g	BRZ	1,76	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,JRZ 0			
422	Dubnik- 39-d	IWA	0,31		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
423	Dubnik- 39-h	IWA	1,07		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
424	Dubnik- 40-j	IWA	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
425	Dubnik- 41-l	BRZ	0,40	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,OL 25;ZAKRZEW: WB 20			
426	Żłobek- 46-b	SO	0,51	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,SO 0,OL 0,KRU 0			
427	Żłobek- 47-j	BRZ	0,24	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25,SO 72			
428	Dubnik- 50-k	SO	0,48	64	BAGNO: ZADRZEW: SO 64;ZAKRZEW: IWA 10			
429	Dubnik- 52-f	OL	5,62		BAGNO: ZAKRZEW: OL			
430	Żłobek- 59A-j	OL	2,94	67	E-N: ZADRZEW: OL 67,BRZ 67;ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0			
431	Żłobek- 59B-j	OL	4,23	67	E-N: ZADRZEW: OL 67,BRZ 67;ZAKRZEW: WB ,OL 0			
432	Żłobek- 59B-l	OL	9,09	50	E-N: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,ŚW 50;ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0			
433	Żłobek- 59B-t	BRZ	0,64	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50;ZAKRZEW: WB			
434	Dubnik- 60-c	SO	1,14	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65,OL 65;ZAKRZEW: IWA			
435	Dubnik- 60-t	OL	0,46	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35			
436	Dubnik- 60-w	OL	0,49	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
437	Dubnik- 61-j	SO	0,40	67	BAGNO: ZADRZEW: SO 67,BRZ 35			
438	Dubnik- 62-c	OL	0,35	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
439	Żłobek- 66B-c	OL	2,10	52	E-N: ZADRZEW: OL 52,BRZ 52;ZAKRZEW: WB			
440	Żłobek- 66B-f	WB	0,52		E-N: ZAKRZEW: WB			
441	Żłobek- 66B-g	OL	0,62	30	E-N: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30			
442	Żłobek- 66B-h	OL	1,24	30	E-N: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: WB ,OL 0			
443	Żłobek- 66B-o	OL	2,50	67	E-N: ZADRZEW: OL 67,BRZ 67;ZAKRZEW: OL ,WB 0			
444	Dubnik- 70-d	OL	0,68	62	BAGNO: ZADRZEW: OL 62,OL 40,BRZ 40			
445	Dubnik- 70-j	OL	1,01	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
446	Dubnik- 73-d	SO	0,26	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,BRZ 25			
447	Dubnik- 74-c	SO	0,96	87	BAGNO: ZADRZEW: SO 87,BRZ 87;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
448	Dubnik- 74-d	IWA	1,04		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
449	Żłobek- 75-g	OL	2,21	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30;ZAKRZEW: IWA			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
450	Dubnik- 78-f	OL	5,48	55	L: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55			
451	Dubnik- 79-f	TP	0,44	68	BAGNO: ZADRZEW: TP 68,OL 68			
452	Dubnik- 81-i	IWA	3,23		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
453	Dubnik- 84-b	OL	1,28	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40			
454	Dubnik- 84-n	OL	0,44	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70			
455	Dubnik- 87-c	IWA	0,26	25	BAGNO: ZAKRZEW: IWA 25			
456	Dubnik- 88-f	OL	0,59		BAGNO: ZAKRZEW: OL ,IWA 0,BRZ 0			
457	Dubnik- 88-k	IWA	0,43		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
458	Żłobek- 89-b	OL	8,40	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,BRZ 30,OL 30;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
459	Żłobek- 90-a	OL	7,59	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,GB 50,OL 70;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
460	Żłobek- 90-d	OL	0,49	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
461	Żłobek- 91-h	BRZ	1,35	80	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 80,OL 80;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,KRU 0			
462	Żłobek- 91-k	BRZ	0,57	85	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 85,OL 85;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
463	Żłobek- 92-c	OL	1,14	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: IWA ,CZM 0,KRU 0			
464	Żłobek- 93-d	KRU	1,29		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,BRZ 0,IWA 0			
465	Dubnik- 99-g	IWA	2,31		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
466	Dubnik- 100-s	BRZ	0,31	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 70			
467	Dubnik- 102-d	BRZ	2,17		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,IWA 0			
468	Dubnik- 102-f	SO	0,33	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70			
469	Dubnik- 103-c	SO	0,76	66	BAGNO: ZADRZEW: SO 66			
470	Dubnik- 104-c	DB	1,41	20	BAGNO: ZADRZEW: DB 20,OL 60,BRZ 60			
471	Dubnik- 104-f	SO	1,45	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 21			
472	Żłobek- 106-d	OL	0,77	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 25;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
473	Żłobek- 108-a	OL	0,32	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 60,OS 60,SO 95,DB 95,BRZ 95,GB 60;ZAKRZEW: IWA			
474	Żłobek- 110-h	IWA	1,24		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
475	Żłobek- 110-k	IWA	2,06		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
476	Dubnik- 116-l	BRZ	0,73	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25			
477	Żłobek- 124-f	IWA	0,54		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
478	Żłobek- 124-l	BRZ	0,30	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25,DB 25			
479	Wolczyny- 130-d	BRZ	3,70	50	E-N: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
480	Wolczyńny- 131-c	BRZ	0,39	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
481	Wolczyńny- 131-f	BRZ	0,35		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
482	Wolczyńny- 132-a	OL	0,89	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 25			
483	Wolczyńny- 133-g	OL	2,59	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 40			
484	Wolczyńny- 133-j	SO	0,37	64	BAGNO: ZADRZEW: SO 64,OL 40,BRZ 30			
485	Wolczyńny- 134-d	BRZ	0,76	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45			
486	Wolczyńny- 134-i	OL	0,60	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 40			
487	Wolczyńny- 134-m	OL	2,23	44	BAGNO: ZADRZEW: OL 44			
488	Wolczyńny- 135-h	BRZ	1,33	21	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 21			
489	Wolczyńny- 135-i	IWA	0,32		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
490	Żłobek- 139-b	IWA	0,34		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
491	Żłobek- 139-g	IWA	0,12		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
492	Żłobek- 139-j	BRZ	0,79	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OL 45;ZAKRZEW: KRU			
493	Wolczyńny- 149-a	IWA	9,31	35	E-PS: ZADRZEW: IWA 35,OL 35;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
494	Wolczyńny- 151-a	OL	0,95	60	E-N: ZADRZEW: OL 60,BRZ 30;ZAKRZEW: IWA			
495	Wolczyńny- 151-i	OL	2,37	50	E-N: ZADRZEW: OL 50			
496	Wolczyńny- 151-m	OL	0,41	45	E-N: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: IWA			
497	Wolczyńny- 152-d	IWA	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0;SAMOS: BRZ 45,SO 45,OL 45			
498	Wolczyńny- 152-i	IWA	0,56		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
499	Wolczyńny- 153-c	KRU	1,25		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,IWA 0;SAMOS: BRZ 30,SO 30			
500	Wolczyńny- 154-g	IWA	0,47		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0;SAMOS: BRZ 35			
501	Wolczyńny- 154-i	IWA	0,49		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ;SAMOS: BRZ 55,BRZ 40			
502	Wolczyńny- 154-l	BRZ	0,89		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,IWA 0,KRU 0;SAMOS: BRZ 30,SO 30			
503	Wolczyńny- 155-c	IWA	5,50		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ;SAMOS: BRZ 35,OL 35			
504	Wolczyńny- 155-g	IWA	0,29		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0;SAMOS: BRZ 35			
505	Wolczyńny- 156-b	IWA	1,69		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ;SAMOS: BRZ 45,OL 45			
506	Wolczyńny- 156-d	IWA	0,35		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
507	Wolczyńny- 156-k	IWA	0,48		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ;SAMOS: OL 70			
508	Wolczyńny- 156-l	KRU	0,27		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,OL 0,IWA 0;SAMOS: OL 80			
509	Wolczyńny- 156-n	IWA	0,24		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0;SAMOS: OL 60			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
510	Wolczyzny- 157-c	IWA	0,50		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0;SAMOS: OL 60			
511	Wolczyzny- 157-k	IWA	0,27		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
512	Wolczyzny- 158-i	IWA	2,40		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,KRU 0;SAMOS: BRZ 40,SO 40,SO 118			
513	Żłobek- 163-h	IWA	2,73		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0;SAMOS: BRZ 40			
514	Wolczyzny- 169-a	IWA	16,30	60	E-N: ZADRZEW: IWA 60,OL 60,OL 35,SO 45;ZAKRZEW: IWA			
515	Wolczyzny- 175-d	SO	0,32	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30,BRZ 30,OS 30;ZAKRZEW: KRU			
516	Wolczyzny- 175-h	KRU	1,06		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ,IWA 0;SAMOS: SO 28,BRZ 28			
517	Wolczyzny- 175-k	SO	0,39	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30,BRZ 30;ZAKRZEW: KRU			
518	Wolczyzny- 176-c	SO	2,07	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30,BRZ 30,SO 90;ZAKRZEW: BRZ			
519	Wolczyzny- 177-i	BRZ	3,17	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,BRZ 35;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
520	Wolczyzny- 177-j	BRZ	0,75	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 55,BRZ 55;ZAKRZEW: BRZ			
521	Wolczyzny- 178-f	IWA	0,64		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0;SAMOS: BRZ 40,SO 40;ZADRZEW: SO 75			
522	Wolczyzny- 178-g	SO	2,90	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70,BRZ 35,SO 50			
523	Wolczyzny- 179-a	BRZ	18,13		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ;SAMOS: SO 80,BRZ 40			
524	Wolczyzny- 180-h	BRZ	0,80		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ;SAMOS: BRZ 35,SO 50			
525	Żłobek- 181-d	BRZ	0,28	40	BAGNO: SAMOS: BRZ 40			
526	Żłobek- 181-i	IWA	0,56		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0;SAMOS: SO 50,BRZ 35			
527	Żłobek- 182-h	BRZ	0,30	45	BAGNO: SAMOS: BRZ 45			
528	Żłobek- 184--c	BRZ	0,24	97	LINIE: ZADRZEW: BRZ 97,OL 97			
529	Wolczyzny- 190-h	BRZ	0,95	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
530	Wolczyzny- 190-i	OL	1,80	65	E-N: ZADRZEW: OL 65;ZAKRZEW: IWA			
531	Wolczyzny- 191-d	OL	2,09	60	E-N: ZADRZEW: OL 60;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
532	Wolczyzny- 191-h	BRZ	0,43	40	E-N: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
533	Wolczyzny- 192-b	IWA	0,47		E-N: ZAKRZEW: IWA			
534	Wolczyzny- 192-d	OL	9,52	65	E-N: ZADRZEW: OL 65,OL 45;ZAKRZEW: IWA			
535	Wolczyzny- 196-f	BRZ	2,23	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,BRZ 50;ZAKRZEW: KRU			
536	Wolczyzny- 197-f	BRZ	3,07	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
537	Wolczyzny- 198-g	BRZ	5,06	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 40,BRZ 30;ZAKRZEW: BRZ			
538	Wolczyzny- 199-b	BRZ	7,66	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 40,SO 85;ZAKRZEW: BRZ			
539	Wolczyzny- 200-a	BRZ	15,65	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 40,SO 80;ZAKRZEW: BRZ			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
540	Wolczyńny- 201-c	BRZ	2,38	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 70,BRZ 50;ZAKRZEW: BRZ			
541	Wolczyńny- 201-g	BRZ	0,45		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
542	Wolczyńny- 202-a	BRZ	1,50	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 70,BRZ 50;ZAKRZEW: BRZ			
543	Wolczyńny- 203-g	SO	4,38	80	BAGNO: ZADRZEW: SO 80,BRZ 45,SO 100			
544	Osowa- 204-b	BRZ	10,24	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,BRZ 30,SO 40,BRZ 70,SO 70			
545	Osowa- 204-f	BRZ	0,29	49	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 49,BRZ 35,SO 69			
546	Osowa- 204-h	BRZ	0,50	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,BRZ 30,SO 40			
547	Osowa- 205-p	BRZ	0,69	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,SO 50,BRZ 50			
548	Osowa- 206-g	BRZ	2,39	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,SO 55,BRZ 20			
549	Wolczyńny- 211-c	OL	4,87	50	E-N: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
550	Wolczyńny- 211-i	OL	0,47	55	E-N: ZADRZEW: OL 55;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
551	Wolczyńny- 212-c	OL	1,12	50	E-N: ZADRZEW: OL 50,IWA 50;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
552	Wolczyńny- 214-c	OL	2,96	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: IWA			
553	Wolczyńny- 218-b	SO	4,47	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70,BRZ 70;ZAKRZEW: IWA			
554	Wolczyńny- 219-a	SO	4,06	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50;ZAKRZEW: IWA			
555	Wolczyńny- 219-d	BRZ	0,36		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ;SAMOS: BRZ 25			
556	Wolczyńny- 220-c	SO	14,38	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,BRZ 40			
557	Wolczyńny- 221-a	BRZ	8,18	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 60;ZAKRZEW: BRZ			
558	Wolczyńny- 221-d	SO	1,61	55	BAGNO: ZADRZEW: SO 55,BRZ 55			
559	Wolczyńny- 222-b	BRZ	2,73	35	BAGNO: ZAKRZEW: BRZ 35			
560	Wolczyńny- 223-a	BRZ	1,29	45	BAGNO: ZAKRZEW: BRZ 45			
561	Wolczyńny- 225-c	BRZ	2,65		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
562	Osowa- 226-a	BRZ	2,79	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,BRZ 60,OL 40;ZAKRZEW: WB			
563	Osowa- 226-c	BRZ	1,56	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50			
564	Osowa- 226-d	BRZ	0,38	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
565	Osowa- 227-a	BRZ	2,29	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
566	Osowa- 227-c	BRZ	2,82	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
567	Osowa- 228-a	BRZ	6,21	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
568	Osowa- 228-d	SO	0,40	14	N KOP: ZADRZEW: SO 14,BRZ 14			
569	Osowa- 229-d	OL	0,27	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
570	Osowa- 232-h	BRZ	0,80	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,BRZ 30,SO 50;ZAKRZEW: WB			
571	Osowa- 232A-h	OL	0,74	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM.P 0			
572	Wolczyzny- 237-i	BRZ	0,49	40	BAGNO: ZAKRZEW: BRZ 40,SO 40			
573	Wolczyzny- 238-f	SO	0,58	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30;ZAKRZEW: BRZ			
574	Wolczyzny- 240-d	KRU	1,33		BAGNO: ZAKRZEW: KRU ;SAMOS: BRZ 40,SO 40,SO 65			
575	Wolczyzny- 241-b	SO	2,42	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 40,SO 40			
576	Wolczyzny- 241-j	OL	4,65	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
577	Wolczyzny- 242-h	SO	5,86	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50			
578	Wolczyzny- 244-c	SO	0,28	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30;ZAKRZEW: BRZ 21			
579	Osowa- 247-d	OL	0,76	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40			
580	Osowa- 248-i	SO	3,93	20	BAGNO: ZADRZEW: SO 20,BRZ 20,SO 90			
581	Osowa- 249-d	WB	0,27		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
582	Osowa- 249-i	SO	1,59	30	BAGNO: ZADRZEW: SO 30,BRZ 30			
583	Osowa- 249-j	BRZ	1,22	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
584	Osowa- 250-d	BRZ	0,26	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
585	Osowa- 250-g	BRZ	0,70	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,BRZ 50			
586	Osowa- 250-i	BRZ	0,72	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
587	Osowa- 251-h	BRZ	0,29	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,BRZ 50			
588	Osowa- 251-i	BRZ	0,28	25	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 25,BRZ 50,SO 60			
589	Osowa- 251-l	BRZ	0,31	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35			
590	Osowa- 252-i	BRZ	1,42	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
591	Osowa- 252-k	BRZ	0,21	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35			
592	Osowa- 253-i	BRZ	1,45	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,BRZ 50			
593	Osowa- 253A-k	CZM.P	0,09		BAGNO: ZAKRZEW: CZM.P			
594	Stulno- 254A-a	IWA	14,36	40	E-N: ZADRZEW: IWA 40,DB 40;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
595	Stulno- 257-b	BRZ	0,87	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 55;ZAKRZEW: CZM ,BRZ 0,SO 0			
596	Stulno- 258-a	BRZ	0,60	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
597	Stulno- 258-d	SO	0,79	45	BAGNO: ZADRZEW: SO 45,SO 65			
598	Stulno- 258-h	SO	0,73	65	BAGNO: ZADRZEW: SO 65			
599	Stulno- 259-d	SO	1,91	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,SO 40,BRZ 40;ZAKRZEW: BRZ ,IWA 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
600	Stulno- 259-i	SO	0,03	35	BAGNO: ZADRZEW: SO 35,BRZ 35			
601	Stulno- 260-c	BRZ	0,34	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,BRZ 35			
602	Stulno- 260-g	BRZ	1,13	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50,OL 50,SO 50			
603	Stulno- 261-b	WB	23,10		BAGNO: ZAKRZEW: WB ;SAMOS: SO 40,BRZ 40,OL 40			
604	Stulno- 262-a	OL	11,42	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50,OL 40,BRZ 40,SO 50;ZAKRZEW: WB			
605	Stulno- 263-c	OL	0,47	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: WB			
606	Stulno- 263-f	OL	1,56	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: WB			
607	Kosyń- 267-i	OL	0,32	90	BAGNO: ZADRZEW: OL 90,OL 40;ZAKRZEW: IWA			
608	Osowa- 268-c	BRZ	0,79	21	BAGNO: SAMOS: BRZ 21			
609	Osowa- 268-k	OL	0,40	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50			
610	Osowa- 268-l	BRZ	0,39	20	BAGNO: SAMOS: BRZ 20			
611	Osowa- 268-m	OL	2,97	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40			
612	Osowa- 269-i	BRZ	2,03	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30,OL 30			
613	Osowa- 270-g	BRZ	0,60	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50			
614	Osowa- 270-i	BRZ	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
615	Osowa- 270-l	IWA	0,30		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
616	Osowa- 271-g	BRZ	0,48	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45			
617	Osowa- 272-f	SO	0,25		BAGNO: ZAKRZEW: SO ,BRZ 0			
618	Osowa- 273-i	IWA	0,94		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,SO 0,BRZ 0			
619	Osowa- 273-k	BRZ	0,32	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
620	Stulno- 276-f	BRZ	1,44	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35,OL 35			
621	Stulno- 280-b	SO	0,42	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50			
622	Stulno- 280-c	SO	1,63	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40			
623	Stulno- 281-a	SO	1,52	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50,BRZ 50			
624	Stulno- 282-b	OL	11,83	76	BAGNO: ZADRZEW: OL 76,BRZ 50,SO 50;ZAKRZEW: WB			
625	Stulno- 282-d	OL	0,08	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: WB			
626	Stulno- 283-a	OL	11,58	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30,OL 60,OL 40;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
627	Stulno- 283-f	OL	2,46	20	BAGNO: ZADRZEW: OL 20,OL 50;ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
628	Stulno- 284-b	BRZ	0,89	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OL 30;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,KRU 0			
629	Stulno- 284-d	BRZ	0,74	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,KRU 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
630	Kosyń- 288-k	IWA	7,93		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
631	Kosyń- 288-l	BRZ	0,32		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
632	Kosyń- 288-m	BRZ	0,75		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
633	Osowa- 289-g	IWA	0,40		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
634	Osowa- 289-k	BRZ	0,96	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30			
635	Osowa- 289-l	BRZ	1,49		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,IWA 0			
636	Osowa- 289-o	BRZ	0,39		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
637	Osowa- 289-p	IWA	0,24		BAGNO: ZAKRZEW: IWA			
638	Osowa- 289-t	IWA	1,10		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
639	Osowa- 290-j	IWA	0,85		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
640	Osowa- 291-f	IWA	0,33		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
641	Osowa- 291-i	IWA	0,46		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,KRU 0,OS 0			
642	Osowa- 291-t	IWA	0,53		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
643	Osowa- 293-h	BRZ	0,37	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35			
644	Osowa- 293-i	BRZ	0,45		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
645	Osowa- 293-j	BRZ	1,38		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0			
646	Osowa- 293-k	BRZ	0,32		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
647	Osowa- 294-i	BRZ	0,20		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
648	Osowa- 294-k	BRZ	2,04		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0			
649	Osowa- 295-k	BRZ	3,41	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,SO 70			
650	Stulno- 302-d	BRZ	0,40	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,SO 35;ZAKRZEW: WB			
651	Stulno- 303-a	SO	6,08	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 40,OL 40;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
652	Stulno- 303-h	OL	1,09	30	BAGNO: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
653	Stulno- 305-f	OL	2,66	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,OL 75;ZAKRZEW: IWA			
654	Kosyń- 307-a	IWA	0,77		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OS 0,DB 0,OL 0			
655	Kosyń- 307-b	BRZ	0,28		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,OS 0,IWA 0			
656	Kosyń- 307A-b	DB	0,39	70	BAGNO: ZADRZEW: DB 70,SO 70;ZAKRZEW: CZM.P ,KRU 0,DB 0			
657	Kosyń- 308-b	BRZ	1,04		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
658	Kosyń- 308-c	IWA	2,65		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
659	Kosyń- 308-f	BRZ	0,50		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
660	Osowa- 309-a	IWA	6,40		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
661	Osowa- 309-d	IWA	1,00		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
662	Osowa- 309-l	BRZ	0,56		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ			
663	Osowa- 311-k	IWA	0,17		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,OL 0			
664	Osowa- 312-l	IWA	1,37		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
665	Osowa- 314-f	SO	8,23	112	BAGNO: ZADRZEW: SO 112;ZAKRZEW: BRZ ,SO 0			
666	Stulno- 315-b	BRZ	0,57	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,TP 40,SO 50;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0,BRZ 0			
667	Stulno- 321-a	BRZ	19,04	55	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 55,OL 55,SO 55;ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
668	Kosyń- 327-b	IWA	0,36		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0			
669	Osowa- 328-f	WB	0,41		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
670	Osowa- 328-h	WB	0,53		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
671	Osowa- 328-i	WB	1,12		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0			
672	Osowa- 328-j	WB	0,37		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0			
673	Osowa- 328-m	SO	1,11	70	BAGNO: ZADRZEW: SO 70;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0			
674	Osowa- 328A-j	BRZ	0,29	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40			
675	Osowa- 328A-m	BRZ	0,71		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,IWA 0,KRU 0,OS 0			
676	Osowa- 328B-b	OL	0,67	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,BRZ 50			
677	Osowa- 328B-i	IWA	1,04		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
678	Osowa- 329-b	IWA	12,31		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
679	Osowa- 330-c	IWA	12,27		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
680	Osowa- 331-g	BRZ	6,15		BAGNO: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0,SO 0			
681	Osowa- 331-l	IWA	0,69		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
682	Osowa- 331-n	WB	0,30		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
683	Osowa- 331-p	WB	1,01		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
684	Stulno- 338-a	BRZ	10,92	20	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 20,OL 30,OL 55;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
685	Stulno- 339-c	IWA	0,52		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,BRZ 0,OL 0			
686	Stulno- 340-c	BRZ	0,46	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: WB ,JRZ 0			
687	Stulno- 342-a	BRZ	3,08	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35			
688	Osowa- 345-a	BRZ	0,81	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0			
689	Osowa- 345-c	BRZ	5,22	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,SO 0,BRZ 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
690	Osowa- 345A-f	OL	0,28	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,OL 0			
691	Osowa- 345A-h	WB	0,31		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,OL 0,BRZ 0			
692	Osowa- 345B-b	IWA	19,21		BAGNO: ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0,OL 0			
693	Stulno- 346-g	OL	4,78	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,OL 30			
694	Stulno- 347-d	ŚW	9,84	64	BAGNO: ZADRZEW: ŚW 64,SO 64,BRZ 64,OL 64;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
695	Stulno- 347-h	OL	0,47	67	BAGNO: ZADRZEW: OL 67,BRZ 67;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
696	Stulno- 347-j	OL	2,83	87	BAGNO: ZADRZEW: OL 87,OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
697	Stulno- 348-b	OL	16,21	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 45;ZAKRZEW: IWA ,OL 0,BRZ 0			
698	Stulno- 349-c	OL	0,49	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,SO 87,OS 50,BRZ 30;ZAKRZEW: WB			
699	Stulno- 349-g	OL	1,80	33	BAGNO: ZADRZEW: OL 33,BRZ 33;ZAKRZEW: WB			
700	Stulno- 350-c	DB	0,77	60	R: ZADRZEW: DB 60,CZR 40,LP 50			
701	Stulno- 350-d	DB	0,44	60	R: ZADRZEW: DB 60,CZR 40,LP 50;SAMOS: KSZ 20,DB.C 20			
702	Stulno- 350-l	LP	0,31	50	PS: ZADRZEW: LP 50			
703	Stulno- 350-m	LP	0,45	50	L-CTWO: ZADRZEW: LP 50			
704	Stulno- 350-r	SO	0,46	20	TURYST: ZADRZEW: SO 20,BRZ 20			
705	Stulno- 351-g	BRZ	0,70	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0,BRZ 0			
706	Kosyń- 353-b	OL	0,46	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,SO 110			
707	Kosyń- 353-d	SO	8,23	60	BAGNO: ZADRZEW: SO 60,BRZ 60,OL 35;ZAKRZEW: KRU ,WB 0			
708	Osowa- 355-d	OL	2,65	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,CZM.P 0			
709	Stulno- 355B-b	BRZ	2,79	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30;ZAKRZEW: IWA			
710	Kosyń- 356-c	OL	0,42	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,JRZ 0			
711	Kosyń- 356-d	OL	0,20	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: KRU ,WB 0,BRZ 0			
712	Osowa- 359-c	OL	0,55	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0			
713	Osowa- 359-f	OL	0,22	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40			
714	Osowa- 359-j	SO	0,24		BAGNO: ZAKRZEW: SO ,BRZ 0			
715	Stulno- 360-c	OL	0,48	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45			
716	Stulno- 361-k	OL	0,58	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: IWA ,KRU 0			
717	Stulno- 362-f	BRZ	0,36	50	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 50;ZAKRZEW: KRU ,IWA 0			
718	Uhrusk- 363-c	OL	1,00	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
719	Uhrusk- 364-b	OL	1,58	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
720	Uhrusk- 365A-b	BRZ	13,63	40	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 40,OL 40,BRZ 25,OL 25;ZAKRZEW: WB			
721	Uhrusk- 365A-i	OL	1,04	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
722	Uhrusk- 365A-n	WB	0,36		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
723	Osowa- 365B-c	OL	1,73	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0			
724	Osowa- 365B-d	BRZ	31,43	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35,OL 50;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0			
725	Osowa- 365C-d	OL	3,34	50	BAGNO: ZADRZEW: OL 50,OL 30;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,BRZ 0			
726	Osowa- 365C-i	WB	0,68		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,KRU 0,OL 0			
727	Osowa- 365F-c	WB	0,54		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
728	Stulno- 366-b	OL	0,31	45	BAGNO: ZADRZEW: OL 45;ZAKRZEW: IWA			
729	Stulno- 366-i	OL	0,82	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60;ZAKRZEW: IWA			
730	Stulno- 368-b	SO	0,44	78	BAGNO: ZADRZEW: SO 78,BRZ 58,OS 40,BRZ 40,OL 40,GB 40			
731	Uhrusk- 370-i	OL	0,74	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60;ZAKRZEW: WB			
732	Uhrusk- 372A-g	OL	0,39	55	BAGNO: ZADRZEW: OL 55,BRZ 55;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
733	Uhrusk- 372A-h	BRZ	0,76	35	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 35,OL 35;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
734	Uhrusk- 372B-b	OL	0,47	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35;ZAKRZEW: CZM.P ,WB 0			
735	Uhrusk- 372B-c	BRZ	0,29	45	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 45,OS 45;ZAKRZEW: WB ,LSZ 0,CZM.P 0			
736	Uhrusk- 372B-g	OL	0,68	35	BAGNO: ZADRZEW: OL 35,BRZ 35			
737	Uhrusk- 372B-n	BRZ	0,40	30	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 30;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
738	Uhrusk- 376-h	OL	0,48	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 65;ZAKRZEW: CZM.P ,WB 0			
739	Uhrusk- 377-d	OL	0,93	60	BAGNO: ZADRZEW: OL 60,BRZ 60;ZAKRZEW: CZM.P ,WB 0,LSZ 0			
740	Uhrusk- 380B-b	BRZ	0,22	28	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 28,OL 28;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
741	Uhrusk- 381-h	OL	0,31	82	BAGNO: ZADRZEW: OL 82			
742	Uhrusk- 384A-g	OL	15,58	70	BAGNO: ZADRZEW: OL 70,BRZ 70			
743	Uhrusk- 384A--b	OL	0,51	24	LINIE: ZADRZEW: OL 24,BRZ 40,OL 40,SO 24			
744	Uhrusk- 385-c	WB	0,70		BAGNO: ZAKRZEW: WB			
745	Uhrusk- 385-k	OL	0,25	40	BAGNO: ZADRZEW: OL 40,BRZ 40;ZAKRZEW: WB ,CZM.P 0			
746	Uhrusk- 390A-n	WB	0,47		BAGNO: ZAKRZEW: WB ,KRU 0			
747	Uhrusk- 390A-t	OS	0,76	40	BAGNO: ZADRZEW: OS 40,BRZ 40,OL 40			
748	Uhrusk- 390A-w	SO	1,59	40	BAGNO: ZADRZEW: SO 40,OL 40			
749	Uhrusk- 392-j	OL	0,26	65	BAGNO: ZADRZEW: OL 65,BRZ 40			

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

Lp.	Leśnictwo oddz. Pododdz.	Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Ogólny opis, skład gatunkowy	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Uwagi
						projektowane	wykonane	
750	Uhrusk- 394-y	OL	0,25		BAGNO: ZAKRZEW: OL ,BRZ 0,WB 0			
751	Uhrusk- 394A--a	BRZ	0,25	10	LINIE: ZAKRZEW: BRZ 10,OL 10			
752	Uhrusk- 404-i	SO	3,79	30	N KOP: ZADRZEW: SO 30,BRZ 30,OS 30,AK 30,WB 30,OS 50;ZAKRZEW: WB ,BRZ 0,ŚL.T 0,AK 0			
753	Stulno- 405C-n	SO	0,50	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50			
754	Stulno- 405C-o	SO	0,34	50	BAGNO: ZADRZEW: SO 50			
755	Uhrusk- 408-g	BRZ	0,60	53	BAGNO: ZADRZEW: BRZ 53,OL 53,SO 33			
756	Uhrusk- 408-l	BRZ	0,30	53	ZADRZEW: BRZ 53,DB 73,OL 53,OS 53;ZAKRZEW: CZM.P ,KRU 0			
<i>Pow. ogółem:</i>			1818,59					

4.7. Obiekty kultury materialnej

Tabela 49. Zestawienie obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Sobibór (wg wzoru nr 17)

Lp	Rodzaj obiektu	Leśnictwo Oddz., poddz.	Pow. (ha)	Ogólny opis	Zabiegi wykonane, projektowane	Uwagi
1	Pomnik	Adamki 16c		Krzyż i postument kamienny z tablicą. Miejsce upamiętniające walki z Powstania Styczniowego.		
2	Mogiła	Adamki 50f	0,015	Mogiła z II wojny światowej rozstrzelanych Polaków. Metalowy krzyż ogrodzony płotem.		W cz. E w kępie starodrzewiu
3	Mogiła	Żdzarka 102a		Mogiła żołnierska z II wojny światowej. Metalowy krzyż ogrodzony płotem.		W cz. C
4	Pomnik	Dekowina 127i		Pomnik z piaskowca z napisami w języku rosyjskim, w niedalekiej odległości krzyż drewniany. Pozostałość po wysiedlonej wsi ukraińskiej.		
5	Cmentarz	Dekowina 149f	0,16	Cmentarz ofiar zarazy. Pozostałości po krzyżach i nagrobkach.		
6	Mogiła	Podlaski 246l		Mogiła żołnierza KOP z II wojny światowej. Drewniany krzyż otoczony płotem.		
7	Mogiła	Podlaski 268a		Mogiła żołnierza z 1939 r. Drewniany krzyż otoczony płotem		
8	Pomnik	Podlaski 268a	0,03	Cmentarz żołnierzy z I wojny światowej. Zarysy nagrobków, drewniany krzyż otoczone płotem.		
9	Mogiła	Macoszyn 289j	0,01	Mogiła powstańców styczniowych. Krzyż z ogrodzeniem.		Przy drodze leśnej w cz.C
10	Cmentarz	Macoszyn 302b	0,06	Cmentarz żołnierzy austriackich i niemieckich poległych w I wojnie. Teren ogrodzony, postawiony krzyż.		W cz.SW przy drodze
11	Kamień pamiątkowy	Petryłów 411a		Pamiątkowy kamień z płytą ustawiony na cześć zmarłych myśliwych.		W cz.SW w pobliżu pola
12	Mogiła	Dubnik 19c		Mogiła rosyjskiego żołnierza z II wojny światowej. Pozostałości krzyża z nagrobkiem.		
13	Kurhany	Żłobek 35,36,37,45,46,47		Zespół ok.400 kopców ziemnych.		
14	Cmentarz	Żłobek 77a		Pozostałości cmentarza prawosławnego.		W cz. W przy drodze
15	Mogiła	Żłobek 77b		Mogiła żołnierza z 1939 r.		W cz. W
16	Mogiły	Żłobek 143d		Mogiły lotników rosyjskich z II wojny światowej. Drewniane krzyże z ogrodzeniem.		
17	Mogiła	Żłobek 160b		Ogrodzona płotkiem mogiła ziemne z II wojny światowej.		
18	Mogiła	Wółczyń 240c		Mogiła żołnierza KOP z II wojny światowej. Metalowy krzyż z ogrodzeniem.		
19	Mogiła	Wółczyń 222d		Nieznany grób, widoczny drewniany krzyż		

Lp	Rodzaj obiektu	Leśnictwo Oddz., poddz.	Pow. (ha)	Ogólny opis	Zabiegi wykonane, projektowane	Uwagi
27	Bunkry	Stulno 373Aa		Pozostałości po bunkrze z II wojny światowej, z tzw. "Linii Mołotowa"		Przy wale przeciwpowodziowym

4.8. Ekologiczna ocena stanu lasu

Ekologiczną ocenę lasu wykonano na podstawie oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem, ogólnego stanu siedliska i form degradacji lasu.

Tabela 50. Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21)

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]	
				<=40 lat	41-80	>80 lat			
DUBECZNO	bory	naturalne	ha	264,57	690,37	472,82	1427,76	7,6	
		zniekształcone	ha	341,03	1963,05	204,16	2508,24	13,3	
		razem	ha	605,60	2653,42	676,98	3936,00	20,8	
	bory mieszane	naturalne	ha	244,68	438,85	433,71	1117,24	5,9	
		zniekształcone	ha	338,53	1363,23	192,37	1894,13	10,0	
		razem	ha	583,21	1802,08	626,08	3011,37	15,9	
	lasy mieszane	naturalne	ha	100,95	290,96	155,20	547,11	2,9	
		zniekształcone	ha	229,01	736,82	41,21	1007,04	5,3	
		razem	ha	329,96	1027,78	196,41	1554,15	8,2	
	lasy	naturalne	ha	169,35	350,63	279,16	799,14	4,2	
		zniekształcone	ha	58,34	460,32	34,50	553,16	2,9	
		razem	ha	227,69	810,95	313,66	1352,30	7,2	
	łącznie obręb	naturalne	ha	779,55	1770,81	1340,89	3891,25	20,6	
		zniekształcone	ha	966,91	4523,42	472,24	5962,57	31,6	
		razem	ha	1746,46	6294,23	1813,13	9851,46	52,2	
	SOBIBÓR	bory	naturalne	ha	473,16	541,97	704,16	1719,29	9,1
			zniekształcone	ha	491,31	2479,82	363,79	3334,92	17,6
			razem	ha	964,47	3021,79	1067,95	5054,21	26,7
bory mieszane		naturalne	ha	163,26	152,61	273,90	589,77	3,1	
		zniekształcone	ha	223,96	709,53	67,16	1000,65	5,3	
		razem	ha	387,22	862,14	341,06	1590,42	8,4	
lasy mieszane		naturalne	ha	115,08	206,51	220,71	542,30	2,9	
		zniekształcone	ha	303,17	355,53	105,69	764,39	4,0	
		razem	ha	418,25	562,04	326,40	1306,69	6,9	
lasy		naturalne	ha	121,51	242,27	183,05	546,83	2,9	
		zniekształcone	ha	100,15	360,75	82,12	543,02	2,9	
		razem	ha	221,66	603,02	265,17	1089,85	5,8	
łącznie obręb		naturalne	ha	873,01	1143,36	1381,82	3398,19	18,0	
		zniekształcone	ha	1118,59	3905,63	618,76	5642,98	29,9	
		razem	ha	1991,60	5048,99	2000,58	9041,17	47,8	
Nadleśnictwo Sobibór		bory	naturalne	ha	737,73	1232,34	1176,98	3147,05	16,7
			zniekształcone	ha	832,34	4442,87	567,95	5843,16	30,9
			razem	ha	1570,07	5675,21	1744,93	8990,21	47,6
	bory mieszane	naturalne	ha	407,94	591,46	707,61	1707,01	9,0	
		zniekształcone	ha	562,49	2072,76	259,53	2894,78	15,3	
		razem	ha	970,43	2664,22	967,14	4601,79	24,4	
	lasy mieszane	naturalne	ha	216,03	497,47	375,91	1089,41	5,8	
		zniekształcone	ha	532,18	1092,35	146,90	1771,43	9,4	
		razem	ha	748,21	1589,82	522,81	2860,84	15,1	
	lasy	naturalne	ha	290,86	592,90	462,21	1345,97	7,1	
		zniekształcone	ha	158,49	821,07	116,62	1096,18	5,8	
		razem	ha	449,35	1413,97	578,83	2442,15	12,9	
	łącznie nadleśnictwo	naturalne	ha	1652,56	2914,17	2722,71	7289,44	38,6	
		zniekształcone	ha	2085,50	8429,05	1091,00	11605,55	61,4	
		razem	ha	3738,06	11343,22	3813,71	18892,63	100,0	

Stan siedlisk w lasach Nadleśnictwa Sobibór można ocenić jako zadowalający. Nie występują siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane, za to siedliska zniekształcone zajmują ponad 60%, co wynika w głównej mierze z dużej powierzchni drzewostanów rosnących na gruntach porolnych, pochodzących z zalesień w ubiegłym wieku. Siedliska w stanie naturalnym zajmują prawie 40% powierzchni.

W związku z działalnością bobrów i anomaliami pogodowymi występuje ok. 730 ha siedlisk przekształconych.

Tabela 51. Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (wg wzoru nr 20)

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
Obręb DUBECZNO	BS	SO	12,03	100,0					12,03
	BŚW	SO	3482,87	98,9	36,47	1,0	3,63	0,1	3522,97
	BW	SO	262,67	94,4	11,97	4,3	3,74	1,3	278,38
	BB	SO	71,48	58,3	16,67	13,6	34,47	28,1	122,62
	BMŚW	SO	1451,44	93,5	87,19	5,6	13,06	0,8	1551,69
		DB-SO	109,43	37,2	181,54	61,7	3,41	1,2	294,38
	BMW	SO	812,94	81,4	125,85	12,6	60,57	6,1	999,36
		ŚW-SO	12,09	25,5	30,10	63,4	5,32	11,2	47,51
	BMB	SO	73,91	65,4	37,80	33,5	1,26	1,1	112,97
	LMŚW	DB-SO	132,37	33,7	247,70	63,1	12,71	3,2	392,78
		SO-DB	85,02	61,8	49,01	35,6	3,56	2,6	137,59
		DB	5,46	18,2	24,63	81,9			30,09
	LMW	OL	351,93	74,2	116,88	24,7	5,21	1,1	474,02
		DB-SO	57,31	40,4	83,33	58,7	1,24	0,9	141,88
		SO-DB	15,23	18,8	55,26	68,1	10,65	13,1	81,14
	LMB	OL	74,94	71,1	30,46	28,9			105,40
		BRZ	152,55	79,8	38,70	20,2			191,25
	LŚW	DB	178,17	59,7	48,16	16,2	71,96	24,1	298,29
	LW	DB	83,15	67,7	34,17	27,8	5,46	4,5	122,78
		OL-DB	10,11	14,1	53,01	74,0	8,54	11,9	71,66
	OL	OL	614,92	74,0	187,99	22,6	27,60	3,3	830,51
	OLJ	JS-OL			10,20	100,0			10,20
		OL-JS	5,39	44,2	5,39	44,2	1,42	11,6	12,20
	Razem	SO	6167,34	93,4	315,95	4,8	116,73	1,8	6600,02
		DB-SO	299,11	36,1	512,57	61,8	17,36	2,1	829,04
		ŚW-SO	12,09	25,5	30,10	63,4	5,32	11,2	47,51
		OL	1041,79	73,9	335,33	23,8	32,81	2,3	1409,93
		BRZ	152,55	79,8	38,70	20,2			191,25
		SO-DB	100,25	45,8	104,27	47,7	14,21	6,5	218,73
		DB	266,78	59,1	106,96	23,7	77,42	17,2	451,16
OL-DB		10,11	14,1	53,01	74,0	8,54	11,9	71,66	
JS-OL				10,20	100,0			10,20	
Razem			8055,41	81,9	1512,48	15,4	273,81	2,8	9851,46
Obręb SOBIBÓR	BS	SO	102,21	98,2	1,85	1,8			104,06
	BŚW	SO	4197,38	98,9	44,74	1,1	2,34	0,1	4244,46
	BW	SO	419,70	88,8	34,65	7,3	18,46	3,9	472,81
	BB	SO	160,86	69,9	29,48	12,8	39,77	17,3	230,11
	BMŚW	DB-SO	110,75	58,5	72,14	38,1	6,56	3,5	189,45
		SO	836,58	94,1	48,22	5,4	4,65	0,5	889,45
	BMW	SO	328,50	72,2	73,18	16,1	53,27	11,7	454,95
		ŚW-SO			1,39	100,0			1,39
	BMB	SO	22,49	40,8	15,97	28,9	16,72	30,3	55,18
	LMŚW	SO-DB	154,80	47,6	170,40	52,4			325,20
		DB	30,73	54,3	25,86	45,7			56,59
		DB-SO	129,22	30,6	279,31	66,1	14,31	3,4	422,84

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

	LMW	OL	153,24	75,4	44,08	21,7	5,88	2,9	203,20
		SO-DB	0,58	3,0	6,58	33,9	12,26	63,1	19,42
		DB-SO	43,82	25,5	113,02	65,8	15,02	8,7	171,86
		DB			1,18	100,0			1,18
	LMB	OL	81,80	82,4	17,33	17,5	0,09	0,1	99,22
		BRZ	3,99	55,6	2,47	34,4	0,72	10,0	7,18
	LŚW	DB	67,90	39,8	53,62	31,4	49,07	28,8	170,59
	LW	DB	7,19	28,6	3,06	12,2	14,86	59,2	25,11
		OL-DB	1,04	19,7	4,25	80,3			5,29
		JS-OL			6,05	100,0			6,05
	OL	OL	614,68	83,2	115,32	15,6	8,42	1,1	738,42
		JS-OL	3,42	12,5	23,92	87,5			27,34
	LŁ	JS-WZ-DB			42,95	95,8	1,87	4,2	44,82
		DB	19,08	79,4	4,96	20,6			24,04
		JS-OL	6,16	13,6	39,14	86,4			45,30
	Razem	SO	6067,72	94,1	248,09	3,9	135,21	2,1	6451,02
		DB-SO	283,79	36,2	464,47	59,2	35,89	4,6	784,15
		ŚW-SO			1,39	100,0			1,39
		JS-WZ-DB			42,95	95,8	1,87	4,2	44,82
		DB	124,90	45,0	88,68	32,0	63,93	23,0	277,51
JS-OL		9,58	12,2	69,11	87,8			78,69	
OL		849,72	81,6	176,73	17,0	14,39	1,4	1040,84	
BRZ		3,99	55,6	2,47	34,4	0,72	10,0	7,18	
SO-DB		155,38	45,1	176,98	51,4	12,26	3,6	344,62	
OL-DB	1,04	19,7	4,25	80,3			5,29		
Razem		7496,12	83,0	1275,12	14,1	264,27	2,9	9041,17	
Nadleśnictwo Sobibór	BS	SO	114,24	98,4	1,85	1,6			116,09
	BŚW	SO	7680,25	98,9	81,21	1,1	5,97	0,1	7767,43
	BW	SO	682,37	90,8	46,62	6,2	22,20	3,0	751,19
	BB	SO	232,34	65,9	46,15	13,1	74,24	21,1	352,73
	BMŚW	SO	2288,02	93,7	135,41	5,6	17,71	0,7	2441,14
		DB-SO	220,18	45,5	253,68	52,4	9,97	2,1	483,83
	BMW	SO	1141,44	78,5	199,03	13,7	113,84	7,8	1454,31
		ŚW-SO	12,09	24,7	31,49	64,4	5,32	10,9	48,90
	BMB	SO	96,40	57,3	53,77	32,0	17,98	10,7	168,15
	LMŚW	DB-SO	261,59	32,1	527,01	64,6	27,02	3,3	815,62
		SO-DB	239,82	51,8	219,41	47,4	3,56	0,8	462,79
		DB	36,19	41,8	50,49	58,3			86,68
	LMW	OL	505,17	74,6	160,96	23,8	11,09	1,6	677,22
		DB-SO	101,13	32,2	196,35	62,6	16,26	5,2	313,74
		SO-DB	15,81	15,7	61,84	61,5	22,91	22,8	100,56
		DB			1,18	100,0			1,18
	LMB	OL	156,74	76,6	47,79	23,4	0,09	0,0	204,62
		BRZ	156,54	78,9	41,17	20,8	0,72	0,4	198,43
	LŚW	DB	246,07	52,5	101,78	21,7	121,03	25,8	468,88
	LW	DB	90,34	61,1	37,23	25,2	20,32	13,7	147,89
		OL-DB	11,15	14,5	57,26	74,4	8,54	11,1	76,95
		JS-OL			6,05	100,0			6,05
	OL	OL	1229,60	78,4	303,31	19,3	36,02	2,3	1568,93
		JS-OL	3,42	12,5	23,92	87,5			27,34
	OLJ	JS-OL			10,20	100,0			10,20
		OL-JS	5,39	44,2	5,39	44,2	1,42	11,6	12,20
	LŁ	JS-WZ-DB			42,95	95,8	1,87	4,2	44,82
		DB	19,08	79,4	4,96	20,6			24,04
		JS-OL	6,16	13,6	39,14	86,4			45,30
	Razem	SO	12235,06	93,8	564,04	4,3	251,94	1,9	13051,04
DB-SO		582,90	36,1	977,04	60,6	53,25	3,3	1613,19	
ŚW-SO		12,09	24,7	31,49	64,4	5,32	10,9	48,90	
JS-WZ-DB				42,95	95,8	1,87	4,2	44,82	
DB		391,68	53,8	195,64	26,9	141,35	19,4	728,67	
JS-OL		9,58	10,8	79,31	89,2			88,89	
OL		1891,51	77,2	512,06	20,9	47,20	1,9	2450,77	
BRZ		156,54	78,9	41,17	20,8	0,72	0,4	198,43	
SO-DB		255,63	45,4	281,25	49,9	26,47	4,7	563,35	
OL-DB	11,15	14,5	57,26	74,4	8,54	11,1	76,95		

	OL-JS	5,39	44,2	5,39	44,2	1,42	11,6	12,20
	Razem	15569,74	82,4	2715,13	14,4	607,76	3,2	18892,63

Jak wynika z powyższej tabeli drzewostany, w których skład gatunkowy jest zgodny z siedliskiem zajmują ponad 82 % powierzchni. Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym obojętnie z siedliskiem zajmują tylko niecałe 3 % powierzchni.

4.8.1. Borowacenie

Oceny stanu borowacenia dokonano stosując następującą skalę:

1. Borowacenie (pinetyzacja) jest słabe, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanów wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych.
2. Borowacenie jest średnie, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych.
3. Borowacenie jest mocne jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych

Tabela 52. Zestawienie powierzchni [ha] według borowacenia (wg wzoru nr 22)

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Obręb DUBECZNO	brak	1476,81	5131,59	1125,32	7736,08	78,5
	słabe	249,68	1007,37	606,99	1864,04	18,9
	średnie	19,23	141,35	44,95	205,53	2,1
	mocne	0,74	11,56	35,87	48,17	0,5
	łącznie	1746,46	6291,87	1813,13	9851,46	100,0
Obręb SOBIBÓR	brak	1684,93	4213,80	1474,19	7372,92	81,5
	słabe	264,43	733,96	415,51	1413,90	15,6
	średnie	36,66	81,21	83,48	201,35	2,2
	mocne	5,58	20,02	27,40	53,00	0,6
	łącznie	1991,60	5048,99	2000,58	9041,17	100,0
Nadleśnictwo Sobibór	brak	3161,74	9347,75	2599,51	15109,00	80,0
	słabe	514,11	1741,33	1022,50	3277,94	17,3
	średnie	55,89	222,56	128,43	406,88	2,2
	mocne	6,32	31,58	63,27	101,17	0,5
	łącznie	3738,06	11340,86	3813,71	18892,63	100,0

Jak wynika z powyższej tabeli borowaceniem w stopniu mocnym zagrożonych jest tylko 0,5% drzewostanów. Brak zagrożenia tym zjawiskiem dotyczy ok.80% drzewostanów. Sytuacja taka wynika z faktu, iż w Nadleśnictwie Sobibór dominują siedliska borowe, gdzie sosna jest gatunkiem głównym, a na siedliskach lasowych duży udział mają gatunki liściaste

4.8.2. Monotypizacja

Monotypizacja jest to zjawisko polegające na zubożeniu składu gatunkowego drzewostanów i uproszczeniu struktury warstwowej i wiekowej.

Zestawienie kompleksów leśnych z punktu widzenia monotypizacji, tj. ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów wykonuje się dla kompleksów powyżej 200 ha, z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów 1-40, 41-80 oraz powyżej 80 lat, oraz podziału drzewostanów na: sosnowe + świerkowe i pozostałe.

monotypizacja częściowa ma miejsce wówczas, gdy udział jednego gatunku lub jednej (20 letniej) klasy wieku wynosi 50-80%, lub udział jednej klasy wieku różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80%.

monotypizacja pełna występuje wówczas, gdy udział jednego gatunku i jednej klasy wieku przekracza 80% całej analizowanej, zwartej powierzchni leśnej.

W nadleśnictwie monotypizacja nie występuje, drzewostany nadleśnictwa są słabo zróżnicowane pod względem gatunkowym, ale w ujęciu wiekowym zróżnicowanie jest większe.

4.8.3. Neofityzacja

Neofityzacja jest to forma degeneracji fitocenozy leśnej polegająca na wnikaniu do składu gatunkowego lub sztucznym wprowadzaniu gatunków np. *grochodrzewu*, *czerechmy amerykańskiej*, *sosny Banksa* będących gatunkami geograficznie obcymi. Drzewostany z panującym gatunkiem obcym w Nadleśnictwie Sobibór nie występują. Gatunki obce znajdujemy w formie pojedynczych lub grupowych domieszek głównie w oddziałach sąsiadujących z terenami nieleśnymi i drogami. W związku z tym w chwili obecnej obce gatunki drzewiaste i krzewiaste nie mają wpływu na degenerację ekosystemu jako całości.

W tabeli 53 zestawiono gatunki obce występujące w składzie drzewostanu z udziałem co najmniej 6% (pow.całych wydzielen).

Tabela 53. Zestawienie powierzchni [ha] według neofityzacji (wg wzoru nr 24)

Obręb	Gatunek obcy	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Dubeczno	Grochodrzew	0,64	1,87	-	2,51	0,03
	Dąb czerwony	12,59	2,03	-	14,62	0,15
	Sosna Banksa	-	9,94	-	9,94	0,10
Razem		13,23	13,84	-	27,07	0,27
Sobibór	Grochodrzew	9,23	5,97	-	15,20	0,17
	Czeremcha późna (amerykańska)	4,02	-	-	4,02	0,04
	Dąb czerwony	9,17	-	-	9,17	0,10
	Sosna Banksa	-	13,67	-	13,67	0,15
Razem		22,42	19,64	-	42,06	0,47
Nadleśnictwo	Grochodrzew	9,87	7,84	-	17,71	0,09
	Czeremcha późna (amerykańska)	4,02	-	-	4,02	0,02

Obręb	Gatunek obcy	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
	Dąb czerwony	21,76	2,03	-	23,79	0,13
	Sosna Banksa	-	23,61	-	23,61	0,12
Ogółem		35,65	33,48	-	69,13	0,37

Gatunki obce występują w składzie gatunkowym w wydzieleniach na pow. 69,13 ha, co stanowi 0,37 % powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Powierzchnia rzeczywista (wg tabeli Va programu Taksator) zajmowana przez gatunki obce w drzewostanach wynosi 14,05 ha, co stanowi 0,07% powierzchni leśnej zalesionej.

Poniżej przedstawiono gatunki obcego pochodzenia występujące w drzewostanach nadleśnictwa pojedynczo lub miejscami (udział w składzie drzewostanu poniżej 5%) oraz w podszycie:

Tabela 54. Zestawienie powierzchni występowania gatunków obcych z udziałem do 5% i w podszytach.

Obręb	Gatunek obcy	Udział w d-stanie pojedynczo i miejscami [ha]	Podszyt [ha]
1	2	3	4
Dubeczno	Robinia akacyjowa	277,84	98,71
	Czeremcha późna	827,41	3972,50
	Dąb czerwony	464,77	197,16
	Sosna Banksa	90,20	2,91
Razem		1660,22	4271,28
Sobibór	Robinia akacyjowa	616,03	391,85
	Czeremcha późna	1194,21	2734,54
	Dąb czerwony	944,19	960,11
	Sosna Banksa	83,60	5,87
Razem		2838,03	4092,37
Nadleśnictwo	Robinia akacyjowa	893,87	490,56
	Czeremcha późna	2021,62	6707,04
	Dąb czerwony	1408,96	1157,27
	Sosna Banksa	173,80	8,78
Razem nadleśnictwo		4498,25	8363,65

Podana w powyższej tabeli powierzchnia występowania gatunków obcych oznacza powierzchnię całych wydzieleni, w których występują te gatunki, a nie powierzchnię zredukowaną (rzeczywistą).

Gatunki obce na terenie Nadleśnictwa Sobibór występują na znacznej powierzchni. Jest to wynikiem dużej powierzchni drzewostanów rosnących na ubogich gruntach porolnych. Aby wzbogacić siedliska wprowadzano w ubiegłym wieku podszyty i podrosty złożone głównie z czeremchy późnej (amerykańskiej) i dębu czerwonego.

Na terenie nadleśnictwa nie występują rośliny i zwierzęta gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

4.8.4. Drewno martwe

W ramach prac terenowych urzędzenia lasu BULiGL w Lublinie przeprowadziło inwentaryzację drewna martwego. Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwe stojące, złamane oraz martwe leżące. Średni zapas w nadleśnictwie, zainwentaryzowanego drewna martwego wynosi 13,20 m³/ha pow. zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi nieco ponad 4,62 % zapasu.

W obliczeniu i zestawieniu (wg IUL 2011 r.) uwzględniono co 10 powierzchnię próbną zakładaną do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej na terenie całego nadleśnictwa. Wyniki zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 55. Zestawienie drewna martwego w nadleśnictwie

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
Bory suche, świeże i wilgotne	8106,50	6,78	54409,54	4,69	22370,06	11,47	76779,60
Bory, lasy mieszane i lasy bagienne	919,73	8,47	7452,76	10,23	8611,39	18,70	16064,15
Bory mieszane świeże i wilgotne	4024,43	7,40	30085,17	5,73	22731,78	13,13	52816,95
Lasy mieszane świeże i wilgotne	2257,38	6,87	16081,16	6,03	13557,52	12,90	29638,68
Lasy świeże i wilgotne	665,24	7,95	4816,33	7,71	5280,39	15,66	10096,72
Lasy łęgowe, olsy, olsy jesionowe	1559,53	7,74	12986,62	10,08	16428,52	17,82	29415,14
Ogółem n-ctwo	17532,81	7,27	127174	5,93	103790	13,20	230964

Jak wynika z tabeli miąższość drewna martwego (stojącego i leżącego) w Nadleśnictwie Sobibór wynosi około 13,20 m³/ha. W porównaniu do średniej miąższości LP (5,5 m³/ha wg Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu lata 2010-2014) jest ona wyższa o 7,7 m³/ha. Natomiast w porównaniu do RDLP Lublin (5,1 m³/ha) jest wyższa o 8,1 m³/ha.

Na siedliskach przyrodniczych, na podstawie danych z założonych powierzchni kołowych, obliczono ilość drewna martwego. Dane te wskazują, że średnia miąższość drzew martwych w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych jest wysoka i wynosi 17,54 m³/ha.

Tabela 56. Udział drewna martwego na siedliskach przyrodniczych

Siedlisko przyrodnicze		Udział drewna martwego		
Nazwa	Kod	ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	9
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	888,66	13534,29	15,23
Śródładowy bór chrobotkowy	91T0	42,81	485,04	11,33
Cieplolubne dąbrowy	91I0*	1,34	12,34	9,21
Lasy łęgowe wiązowe, dębowe	91F0	41,18	855,72	20,78
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*	127,54	2363,32	18,53
Bory i lasy bagienne	91D0*	383,43	8792,05	22,93
Razem		1484,96	26042,76	17,54

* - siedlisko priorytetowe

5. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO

Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenie powietrza jest główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska i jednocześnie należy do najbardziej niebezpiecznych dla przyrody i człowieka, gdyż są mobilne i mogą powodować skażenie na dużych obszarach praktycznie wszystkie komponenty środowiska.

Obszar Nadleśnictwa Sobibór nie jest szczególnie narażony na zanieczyszczenia przemysłowe emitowane do atmosfery. Występujące zanieczyszczenia, to przede wszystkim pyły, tlenki węgla, siarki i azotu, które w sprzyjających warunkach meteorologicznych poprzez atmosferę przenoszone są na znaczne odległości. Na omawianym obszarze nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych stężeń szkodliwych substancji. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sobibór nie ma zlokalizowanych zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska, które emitowałyby do atmosfery duże ilości zanieczyszczeń.

Innym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest transport i komunikacja. Z roku na rok wzrasta liczba pojazdów samochodowych. Z uwagi na położenie, obszar Nadleśnictwa Sobibór narażony jest na zanieczyszczenia powodowane przez transport kołowy w stopniu umiarkowanym. Przez obszar nadleśnictwa nie przebiegają drogi krajowe, a tylko dwie drogi wojewódzkie: DW 812 i DW 816. Druga z nich biegnąca wzdłuż Bugu jest stosunkowo mało obciążona ruchem kołowym. Pozostałe to drogi lokalne, na których ze względu na małą gęstość zaludnienia tego terenu ruch nie jest intensywny. W związku z tym wpływ dróg na ekosystemy leśne w kwestii zanieczyszczeń powietrza jest ograniczony. Większym problemem są kolizje pojazdów z dziką zwierzyną.

Na podstawie corocznych badań przedstawianych w raportach o stanie środowiska, obserwuje się widoczny spadek emisji zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w ostatnim okresie. Wynika to z wprowadzania nowych technologii produkcji, wyposażania zakładów w technologie

ograniczające szkodliwe emisje. Ponadto przestarzałe źródła energii wypierane są na rzecz gazu ziemnego i lekkich olei opałowych.

Zanieczyszczenia wody

Główną rzeką w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa jest Bug. Według raportu WIOŚ z 2013 r. 5,2% długości tej rzeki mieści się w III klasie czystości, a 94,8% stanowią wody IV klasy czystości (stan niezadowolający). Rzeką jest zanieczyszczona głównie bakteriologicznie. Ogólny stan wody rzeki Bug oceniono jako zły. Pozostałe ciekły wodne płynące przez teren Nadleśnictwa Sobibór (Krzemianka, Tarasienka) oceniono jako będące w średnim stanie (II klasa czystości). Stosunkowo rzadka sieć miejscowości powoduje, iż niewiele nieoczyszczonych ścieków odprowadzanych jest wprost do wód, co powoduje niski poziom pałeczek *Escherichia coli*. Na ten stan rzeczy ma wpływ rolniczy charakter regionu. Mało intensywne rolnictwo nie powoduje zanieczyszczenia wód spływającymi z pól nawozami i środkami ochrony roślin.

Problemem jest brak odpowiednio rozbudowanej sieci kanalizacyjnej.

Oprócz zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej, na terenach wiejskich oraz przedmiejskich w województwie lubelskim realizowane są tzw. „przydomowe oczyszczalnie ścieków” z drenażem rozsączającym. Są to lepsze rozwiązania niż bezodpływowe zbiorniki. Oba te systemy powinny pozostawać pod ścisłą kontrolą. Przebijanie ścian szamb, nieodpowiednia budowa systemów rozsączających, powodują szybkie przenikanie w głąb słabo lub wcale nie oczyszczonych ścieków. Prowadzi to do zanieczyszczania wód powierzchniowych oraz z czasem wód podziemnych.

Gospodarka odpadami

Bardzo istotnym elementem w ochronie środowiska jest gospodarka odpadami zarówno przemysłowymi jak i komunalnymi. Z dniem 1.07.2013 r. weszła w życie ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 6.03.2013 r., wnosząca zasadnicze zmiany w zakresie gospodarowania odpadami. Ustawa ta określa zasady postępowania z odpadami, stawiając na pierwszym miejscu ich segregację oraz zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizację ich ilości. Mimo wejścia w życie wymienionej ustawy znajdują się ludzie kontynuujący niechlubną „tradycję” wyrzucania śmieci do lasu.

Zagrożenia antropogeniczne

Do czynników antropogenicznych powodujących zanieczyszczenie środowiska i mających wpływ na stan sanitarny lasu można zaliczyć zaśmiecanie terenów leśnych przez człowieka. Zaśmiecanie terenów leśnych to problem, który dotyczy również terenu Nadleśnictwa Sobibór. Problem dotyczy również lasów znajdujących się w niewielkiej odległości od mniejszych

miejsowości, lasów przy szlakach komunikacyjnych oraz miejsc w pobliżu postoju pojazdów, jak i terenów służących do rekreacji.

Powszechnym zjawiskiem są „dzikie wysypiska” na terenach leśnych. Dotyczy to zwłaszcza kompleksów przylegających do okolicznych miejscowości oraz wzdłuż dróg publicznych przebiegających przez obszary leśne. Corocznie nadleśnictwo wydaje na sprzątanie lasów znaczne środki finansowe.

Do bezpośrednich form negatywnego oddziaływania ludzi na lasy Nadleśnictwa Sobibór i w terytorialnym jego zasięgu zaliczyć należy:

- a) wwożenie do lasu śmieci (przez okolicznych mieszkańców) oraz zaśmiecanie lasu (przez turystów, grzybiarzy),
- b) nadmierną penetrację lasów w okresie zbioru grzybów przez ludność (miejscową, turystów, wczasowiczów i wędkarzy). Następstwem penetracji lasów jest wydeptywanie i niszczenie runa leśnego, płoszenie zwierzyny, zaśmiecanie lasu (papiery, butelki plastikowe i szklane) oraz niejednokrotnie przyczynienie się do powstania pożaru poprzez zaproszenie ognia (niedopałki papierosa, nieodpowiedzialne rozpalanie ognisk),
- c) nielegalną wycinkę i kradzież drewna,
- d) kłusownictwo,
- e) kradzieże sadzonek z upraw i niszczenie drzewek,
- f) wyrzucanie śmieci z samochodów w trakcie przejazdu przez lasy,
- g) celowe podpalenia lasu,
- h) niszczenie urządzeń turystycznych, tablic informacyjnych i ostrzegawczych,
- i) niszczenie i kaleczenie drzew,
- j) niszczenie stanowisk roślin chronionych,
- k) płoszenie zwierzyny, niszczenie gniazd, mrowisk.

Szlaki turystyczne przebiegające przez teren nadleśnictwa nie kolidują z prowadzoną przez nadleśnictwo gospodarką i nie wpływają negatywnie na drzewostany.

Szczególnie uciążliwym problemem jest zaśmiecanie lasu. Powstanie setek mniejszych i większych dzikich wysypisk śmieci jest faktem. Problem ten w nadleśnictwie częściowo rozwiązywany jest poprzez systematyczne uprzątnięcie. Ilości śmieci (m³) uprzątnięte w ostatnich 10 latach przez Nadleśnictwo Sobibór:

- rok 2007 - 41 m³
- rok 2008 – 73,5 m³
- rok 2009 - 49 m³
- rok 2010 – 53,5 m³

- rok 2011 – 108,5 m³
- rok 2012 – 161,5 m³
- rok 2013 - 134 m³
- rok 2014 - 150 m³
- rok 2015 - 143 m³
- rok 2016 - 58,5 m³ (dane z połowy roku).

Zagrożenie pożarowe

Szczegółowe dane dotyczące zagrożenia pożarowego omówione są w planie ochrony przeciwpożarowej zamieszczonym w tomie I planu ul. Nadleśnictwo znajduje się w **II** kategorii zagrożenia pożarowego. Problematyka pożarowa przedstawiona została na mapie przeglądowej ochrony przeciwpożarowej.

Szkody w drzewostanach zainwentaryzowane w trakcie prac taksacyjnych

Podczas prac terenowych zainwentaryzowano szkody na powierzchni 8394,03 ha, stanowiące ok. 44,43% powierzchni leśnej zalesionej. Uszkodzenia istotne występują na 3255,66 ha (17,23% pow. leśnej zalesionej)

Główną przyczyną uszkodzeń drzewostanów to podtopienia drzewostanów oraz zamieranie drzewostanów na skutek wskutek wymoknięcia. Podtopienia powstały w wyniku braku konserwacji urządzeń melioracyjnych położonych na gruntach innych własności oraz w wyniku budowy żeremi przez bobry. Podtapiane są również drzewostany znajdujące się na dawnych gruntach nieleśnych uznanych za powierzchnie leśne w wyniku sukcesji oraz zalesień ubiegłego wieku. Uszkodzenia wodne zainwentaryzowano na powierzchni 1724,63 ha, w tym 947,48 ha jako szkody istotne (uszkodzenia w stopniu 2-3).

Znaczącą przyczyną uszkodzeń stanowią uszkodzenia od zwierzyny na powierzchni 1018,74 ha w tym 549,88 ha jako szkody istotne.

Uszkodzenia od grzybów dotyczą drzewostanów na gruntach porolnych oraz drzewostanów z udziałem jesionu. Uszkodzenia istotne występują na 677,74 ha.

Uszkodzenia od owadów związane są z występowaniem w uprawach pędraków chrabąszczowatych oraz ryjkowców. W ostatnich latach wystąpiły żery od kornika ostrozbnoego. Zaewidencjonowano 38,14 ha zrębów po gradacji kornika .

Szkody od klimatu (głównie od wiatrów i okiść) zaewidencjonowano na 363,80 ha. Uszkodzenia te powstały głównie w latach 2010 oraz 2016 powodując głównie rozluźnienie zwarcia. Aktualnie uszkodzenia te nie wpływają na stan zdrowotny i sanitarny lasu ale mogą sprzyjać rozwojowi szkodników wtórnych.

Tabela 57. Zestawienie uszkodzeń drzewostanów zinwentaryzowanych w trakcie prac taksacyjnych

Przyczyna uszkodzeń	Przedział procentowy				Razem
	Stopień uszkodzenia				
	Do 10%	11-20% [1]	21-50% [2]	Powyżej 50% [3]	
	powierzchnia w ha				
1	2	3	4	6	
Grzyby	4478,37	422,21	238,20	17,33	5156,11
Inne	36,77	0,41			37,18
Klimat	74,71	105,74	183,35		363,80
Owady	12,12	53,05	25,09	3,31	93,57
Wodne	380,07	397,08	531,03	416,45	1724,63
Zwierzyzna	156,33	312,53	397,49	152,39	1018,74
R-m	5138,37	1291,02	1375,16	589,48	8394,03

6. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI UŻYTKOWANIA ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Sobibór prowadzona będzie w oparciu o wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące Zasady Hodowli Lasu i Instrukcję Ochrony Lasu, które wprowadzają zasady ekologizacji do gospodarki leśnej.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego szczególną uwagę należy zwracać na:

- pozostawianie w lesie części biomasy (części stojących drzew, martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia i kory), o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu,
- wytyczanie i wykorzystywanie szlaków zrywkowych,
- w miarę możliwości stosowanie maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami, stosowanie olei biodegradowalnych do pilarek,
- unikanie zniszczeń stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów np. poprzez pozostawianie wokół stanowiska biogrup lub w miarę możliwości wykonywanie zabiegów w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej (w przypadku gatunków rzadkich),
- ochronę stanowisk gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas trzebieży i innych zabiegów, m.in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, omijanie stanowisk gatunków chronionych, stosowanie szlaków zrywkowych omijających stanowiska.
- przestrzeganie terminów ochrony okresowej gatunków „strefowych”; w strefach ochrony całorocznej zabiegi wykonywać wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, poza okresem lęgowym i w sposób niepogarszający ich występowania (za zgodą RDOŚ),

- pozostawianie drzew biocenotycznych w drzewostanach, np. drzew dziuplastych i gatunków o miękkim drewnie,
- ochrona różnorodności biologicznej m.in. poprzez: zachowanie cennych elementów środowiska takich jak: torfowiska, bagna, łąki śródleśne, ciek i zbiorniki wodne; stwarzanie lub poprawianie warunków egzystencji w środowisku leśnym organizmom uważanym za pożyteczne, np. mrówkom i innym drapieżnym owadom, płazom, gadom, ptakom, nietoperzom; poprawę naturalnej bazy żerowej oraz utrzymywanie liczebności zwierzyny na poziomie, przy którym wyrządzane szkody umożliwiają osiągnięcie celu hodowli lasu; kształtowanie ekotonów;
- niewykaszenie roślinności szuwarowej na zbiornikach wodnych i nie usuwanie zadrzewień i zakrzaczeń w sąsiedztwie naturalnych zbiorników wodnych;
- w zakresie ochrony różnorodności biologicznej stosować w praktyce zapisy zawarte w IOL,
- wykonywanie zabiegów fitomelioracyjnych w celu biologicznego uodporniania drzewostanów zgodnie z zapisami w IOL,
- kształtowanie stref ekotonowych zgodnie z zapisami zawartymi w IOL,
- pozostawianie kęp starodrzewu (biogrup) na zrębach - zgodnie z zapisami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu,
- ochrona pożytecznej fauny owadożernej: parazytoidów i drapieżnych stawonogów, mrówek, płazów i gadów, ptaków, nietoperzy i innych pożytecznych ssaków zgodnie z zapisami zawartymi w IOL,
- w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych: dostosowanie składów gatunkowych upraw i TD do warunków siedliskowych, uwzględnianie mikrosiedlisk.

Wytyczne dotyczące działań na obszarach Natura 2000

W miejscach występowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarach „siedliskowych” (lokalizacja występowania siedlisk w opisach taksacyjnych), zabiegi gospodarcze wykonywać w sposób zapobiegający negatywnemu wpływowi na te siedliska, tj:

1. dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 należy przyjmować nw. składy gatunkowe drzewostanu:

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu
9170	Grąd środkowoeuropejski subkontynentalny (typowy)	LMśw, LMw, Lśw, Lw	Db	Ip. Db 70% Gb, Lp i inne 30% Ilp. Gb 70%, Lp i inne 30%
91E0*	Łęg wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Lł, Lw OIj, OI	JsOI	Olcz 90, Js i inne 10
91D0*	Bory i lasy bagienne	BMb, Bb	So	So 80%, Brz i inne 20%

W obszarze Serniawy (obszar nie ma ustanowionego PZO) stosować sposoby postępowania przyjęte na KZP w odniesieniu do siedliska będącego przedmiotem ochrony w obszarze:

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*):

- drzewostany wymagające działań ochronnych i odnowieniowych - odnowienia prowadzić z zastosowaniem cięć stopniowych i gniazdowych z wydłużonym okresem odnowienia pozostawiając kępy starodrzewu,
- stymulować odnowienie naturalne charakterystyczne dla siedliska,
- cięcia pielęgnacyjne powinny mieć charakter polegający na popieraniu w drzewostanie gatunków ekologicznie pożądanych,
- odnowienia sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska.

W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony i zlokalizowanych w obszarach Natura 2000: Poleska Dolina Bugu, Lasy Sobiborskie i Podpakule stosować zabiegi ochronne zgodne z zapisami zawartymi w ustanowionych Planach Zadań Ochronnych dla tych obszarów.

7. EDUKACYJNA ROLA PROGRAMU OCHRONY

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z podstawowych zadań nadleśnictwa wynikających z założeń Polityki Leśnej Państwa i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”.

Nadleśnictwo Sobibór przygotowało następujące obiekty służące edukacji i turystyce:

Ścieżka przyrodnicza „Stulno”

W 2004 roku wspólnie z Zarządem Chełmskich Parków Krajobrazowych wykonano ścieżkę przyrodniczą „Stulno”. Długość ścieżki 6 km. Czas przejścia około 3 godziny.

Ścieżka zlokalizowana jest w południowej części Sobiborskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Wola Uhruska. Jej trasa biegnie przez lasy Nadleśnictwa Sobibór. Na szczególną uwagę zasługują dwa śródleśne i niezagospodarowane Jeziora: Brudno i Płotycze otoczone

torfowiskami niskimi, wysokimi i przejściowymi z rzadkimi gatunkami roślin: wierzbą lapońską i wierzbą borówkolistną, brzozą niską oraz rosiczką okrągłolistną.

Początek ścieżki rozpoczyna się przy dawnej leśniczówce położonej około 1,5 km na północ od miejscowości Stulno. Trasa biegnie przez bory świeże, bory mieszane świeże, a w obniżeniach terenu bory wilgotne i olsy. Mozaikowość siedlisk podnosi walory krajobrazowe tego obszaru oraz stwarza dogodne warunki bytowania wielu rzadkim i chronionym gatunkom zwierząt.

Ścieżka edukacyjna „Leśny Skrzat”

Ścieżka edukacyjna o długości 2,5 km i czasie przejścia ok. 1 godz.

Na ścieżce rozmieszczono 6 przystanków ułatwiających zwiedzanie:

przystanek nr 1 – Ochrona przeciwpożarowa lasów

przystanek nr 2 – Ochrona lasu

przystanek nr 3 – Cykl życiowy drzewostanu

przystanek nr 4 – Bór sosnowy świeży

przystanek nr 5 – Ochrona gatunkowa roślin

przystanek nr 6 – Ochrona gatunkowa zwierząt

Przy przystanku numer 1 znajduje się miejsce odpoczynku ze stolikami i ławkami ustawionymi półkolistnie w centrum mała mównica oraz wiata edukacyjna - jest to miejsce do prowadzenia tzw. zielonych lekcji. Miejsce przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Ścieżka edukacyjna znajduje się w miejscowości Sobibór Stacja za budynkiem biura Nadleśnictwa Sobibór.

Nadleśnictwo Sobibór posiada sporządzony projekt „Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2017-2026”.

Potencjalnymi partnerami nadleśnictwa w edukacji leśnej społeczeństwa są:

1. Przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.
2. Starostwa Powiatowe (Włodawa)
3. Urzędy Gmin
4. Domy Kultury
5. Biblioteki
6. Straż Pożarna
7. Komendy Powiatowe Policji
8. RDOŚ Lublin

9. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
10. Koła Łowieckie
11. Media: prasa lokalna, radio, telewizja
12. Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych.
13. Inne (np. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, WFOŚ w Lublinie, Urząd Wojewódzki w Lublinie).

Formy edukacji leśnej w nadleśnictwie:

- terenowe lekcje przyrody prowadzone w obecności pracownika nadleśnictwa;
- prelekcje na terenie szkół w formie pogadanek tematycznych;
- sezonowe akcje (np. zbiórka karmy jesienią, wiosenne sadzenie drzew, akcja sprzątania świata);
- prelekcje i wykłady połączone z prezentacją filmów w punkcie edukacji leśnej;
- współorganizowanie konkursów wiedzy przyrodniczej;
- wystawy edukacyjne.

Właściwa edukacja leśna społeczeństwa pozwoli na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego. Duże znaczenie ma nadanie właściwego kierunku edukacji z uwzględnieniem charakteru regionu, lokalnej tożsamości i tradycji kulturowej. Realizowanie zadań na rzecz rozwoju edukacji ekologicznej i leśnej następuje poprzez stosowanie różnych środków i metod.

Realizując edukację leśną społeczeństwa w przyszłym dziesięcioleciu pracownicy nadleśnictwa będą kontynuować współpracę ze szkołami różnych szczebli – głównie podstawowymi i gimnazjami. Wygłaszane będą pogadanki oraz organizowane różnego rodzaju pokazy, akcje, konkursy („Sprzątanie Świata”, „Zbieranie karmy i dokarmianie zwierzyny” itp.) konkursy przyrodniczo-edukacyjne, lekcje terenowe.

W ramach edukacji leśnej pracownicy nadleśnictwa wezmą udział w licznych spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną w placówkach oświatowych, w punktach edukacji leśnej i wycieczkach po lesie. Podczas takich wycieczek uczestnikom stwarzane są możliwości aktywnego zdobywania wiedzy przez samodzielne prowadzenie obserwacji.

8. REKREACJA I TURYSTYKA

Na wysokie walory turystyczne terenu składają się wartości przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i historyczne. Walory turystyczne wyrażone są poprzez istnienie na terenie nadleśnictwa rezerwatów, miejsc pamięci, pomników.

Dla lepszego poznania walorów turystycznych nadleśnictwa utworzono ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne piesze, rowerowe, konne i kajkowe oraz parkingi leśne.

Parkingi leśne na terenie Nadleśnictwa Sobibór:

- 1-ctwo Adamki: 86i

- l-ctwo Dekowina: 245ax
- l-ctwo Podlaski: 167k
- l-ctwo Macoszyn: 290k
- l-ctwo Dubnik: 96h
- l-ctwo Żłobek: 32l, 106h
- l-ctwo Wołczyny: 195c
- l-ctwo Osowa: 253k
- l-ctwo Stulno: 350r

Szlaki turystyczne

Szlaki piesze:

1. Szlak czerwony - „Nadbużański” (LU-19c)

Biegnie od południowych granic nadleśnictwa drogą od Woli Uhruskiej a następnie doliną Bugu do miejscowości Zbereże, gdzie wchodzi na tereny leśne i dalej doliną Bugu omijając miejscowość Sobibór dochodzi do północnych granic nadleśnictwa w okolicy Orchówka.

2. Szlak niebieski – „Pojezierny Północny” (LU-264-n)

Szlak ten biegnie z Urszulina do Włodawy. Na terenie Nadleśnictwa Sobibór szlak ten biegnie od okolic miejscowości Hańsk do Dubeczna, następnie drogą leśną do miejscowości Luta, następnie drogą leśną obok Góry Hreckiej do drogi Chełm-Włodawa, którą przecina i biegnie dalej południową stroną Jeziora Białego, wschodnią stroną Jeziora Glinki do Orchówka, gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa Sobibór.

3. Szlak żółty – „7 jezior” (LU-5521-y)

Szlak zaczyna się i kończy w miejscowości Orchówek. Na całej długości biegnie na terenie Nadleśnictwa Sobibór. Szlak biegnie w kierunku południowym od Olchówka, następnie skręca w kierunku Jeziora Orchowego, które omija od północy i dalej w kierunku Jeziora Białego. Biegnie na południe od Jeziora Białego, przecina drogę Chełm-Włodawa i omija od południa Jezioro Czarne. Ponownie przecina drogę Chełm-Włodawa w okolicy Jeziora Lipieniec i biegnie do Okuninki, dalej omija od południa Jezioro Święte i od północy Jezioro Glinki, po czym wraca do Olchówka.

4. Szlak niebieski - „Trzech Jezior” (LU-5524-n)

Szlak ten biegnie od miejscowości Wola Uhruska, przez Małoziemce, Stulno do Jeziora Płotycze, wschodnim brzegiem Jeziora Brudno, na północ w pewnej odległości od Jeziora Brudzieniec a następnie do siedziby nadleśnictwa.

5. Szlak zielony - „Pętla Sobiborska” (LU-5522-z)

Szlak tworzy pętlę rozpoczynającą i kończącą się przy siedzibie Nadleśnictwa Sobibór. Przebiega równoległe do torów kolejowych sięgając na południe do „Drogi Bandyckiej” a

następnie biegnie w kierunku zachodnim w pobliże leśniczówki Osowa, gdzie skręca na północ i kieruje się leśną drogą pomiędzy Jeziorami Perespa i Koseniec przez rezerwat „Żółwiowe Błota” do siedziby nadleśnictwa.

6. Szlak czarny - „Lasów Sobiborskich” (LU-5523-s)

Szlak rozpoczyna się przy siedzibie nadleśnictwa. W początkowym odcinku biegnie razem ze szlakiem zielonym. W okolicy Jeziora Wspólnego skręca na północ i biegnie drogą przez Żłobek Mały i następnie dociera do Tarasiuk. Kończy swój bieg w okolicy Jeziora Białego.

7. Szlak żółty – „Pojezierny Południowy” (LU-5527-y)

Szlak przebiega południowym skrajem kompleksu „Bagno Bubnów” Poleskiego Parku Narodowego, przecina krawędź Pagórów Chełmskich, obejmując północną część Chełmskiego Parku Krajobrazowego i opada ku dolinie Bugu w południowym rejonie Obniżenia Dubienki. Łączna długość szlaku wynosi 57,8 km, z czego na obszarze Nadleśnictwa przebiega na odcinku ok. 8 km. Rozpoczyna się w Kolonii Aleksandrówka i drogą polną dociera do Wyniesienia Serniawskiego (196 m n.p.m.), położonego na zachodnim krańcu Serniaw, dalej przez wieś Serniawy, gdzie skręca w drogę prowadzącą do Sawina i dociera do Kolonii Serniawy. Dalej wkracza na tereny leśne Leśnictwa Petryłów. Końcowy odcinek szlaku biegnie południowym skrajem lasu i dochodzi do drogi Petryłów-Bachus, gdzie kończy swój bieg na obszarze Nadleśnictwa Sobibór.

Szlaki rowerowe:

1. Szlak czerwony – Lublin – Wola Uhruska

Na terenie Nadleśnictwa Sobibór szlak biegnie od Hańska drogą gruntową przez las do Macoszyna. Za Macoszynem skręca w lewo drogą przez las, osadę Józefów do Woli Uhruskiej. Długość trasy - ok. 29 km.

2. Szlak czerwony – „Nadbużański”

Szlak na terenie Nadleśnictwa Sobibór biegnie z północy do Olchówka, następnie skręca w prawo obok Jeziora Orchowego do Jeziora Białego. Dalej skręca w prawo drogą leśną do miejscowości Osowa, następnie przez las do Kosynia, a dalej przez Majdan Stoleński do Woli Uhruskiej i w miejscowości Potoki opuszcza Nadleśnictwo Sobibór. Długość trasy – ok.25 km.

3. Szlak czerwony – Okuninka – Wola Uhruska

Większość trasy to leśny trakt, dokładnie oznakowany, przy którym znajdują się wieże widokowe, zadaszenia, tablice informacyjne z planem całej trasy. Na trasie ustawiono tablice informacyjne przy rezerwacie „Brudzieniec” i „Żółwiowe Błota”, które zostały sfinansowane przez Urząd Wojewódzki w Lublinie i Nadleśnictwo Sobibór. Długość trasy rowerowej około 32 kilometry.

Trasa jest fragmentem „Nadbużańskiego Szlaku Rowerowego”. Trasa rozpoczyna się we Włodawie, następnie dochodzi do Jeziora Białego, później osady Nadleśnictwa Sobibór, a kończy w Woli Uhruskiej - malowniczo położonej miejscowości nad Bugiem. Ścieżka biegnie zagubionym wśród leśnych ostępów traktem, a na jej trasie znajdują się liczne przystanki wyposażone w zadaszenia, tablice informacyjne z planem całej trasy oraz dwie wieże widokowe. Jedna usytuowana jest nad Jeziorem Wspólne, a druga na wzgórzu w Woli Uhruskiej. Mijając kolejne etapy ścieżki poznajemy walory przyrodnicze parku - rezerваты przyrody: Żółwiowe Błota, Brudzieniec i Trzy Jeziora, różnorodne siedliska: leśne, torfowiskowe, muraw napiaskowych, śródleśnych łąk oraz charakterystyczne dla nich rośliny i zwierzęta. W Muzeum Byłego Hitlerowskiego Obozu Zagłady w Sobiborze wiele dowiedzieć się możemy o dramatycznej historii tej ziemi, a w osadzie Nadleśnictwa Sobibór poznać nowoczesne metody ochrony lasu. Trasa rowerowa w południowym odcinku łączy się ze ścieżką przyrodniczą "Stulno".

4. Wschodni szlak rowerowy „Green Velo”

„Green Velo” to najdłuższy spójnie oznakowany szlak rowerowy w Polsce. Biegnie przez 5 wschodnich województw. Na swej drodze ma również 5 parków narodowych. Długość całego szlaku to 2071 km. Wzdłuż szlaku wybudowano ponad 200 miejsc obsługi rowerzystów. Szlak łączy ze sobą miejscowości oraz obiekty o dużej wartości przyrodniczej, kulturowej i historycznej.

Przez Nadleśnictwo Sobibór biegnie część trasy zwana „Królestwo rowerowe Polesie”. Odcinek biegnie od okolic Włodawy drogą wojewódzką 812 Włodawa – Chełm, skąd skręca w kierunku miejscowości Żłobek. Dalej biegnie do osady nadleśnictwa, a następnie wychodzi na drogę wojewódzką nr 816 Włodawa – Dorohusk w okolicy Wołczyn. Tą drogą dociera do miejscowości Siedliszcze, gdzie skręca w prawo do miejscowości Przymiarki, gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa Sobibór. Długość trasy – ok.42 km.

Szlaki konne:

1. Poleski szlak konny

Członkowie Regionalnego Towarzystwa Gminy Sawin przy współpracy z Ośrodkiem Jeździecko-hodowlanym „Żurawiejka” z Bukowy Małej opracowali projekt stworzenia profesjonalnej trasy konnej. Powstał 280 kilometrowy Poleski Szlak Konny, pierwszy na Lubelszczyźnie, jeden z najdłuższych w kraju. W realizację przedsięwzięcia włączyły się samorządy gminne z 5 gmin powiatu chełmskiego (Chełm, Dorohusk, Ruda Huta, Sawin i Wierzbica) i 7 z powiatu włodawskiego (Hańsk, Urszulin, Sosnowica, Stary Brus, Wola Uhruska, Wyrki i Włodawa), miasta Chełm i Włodawa, Poleski Park Narodowy, Zespół

Parków Krajobrazowych Polesia z siedzibą w Chełmie oraz Nadleśnictwa: Sobibór, Włodawa i Chełm. Szlak jest oznakowany zgodnie z instrukcją PTTK: kwadrat z białym tłem oraz koło koloru pomarańczowego o średnicy 60 mm.

Na obszarze Nadleśnictwa Sobibór Poleski Szlak Konny ma długość ok. 90 km. Na obszar nadleśnictwa wkracza w okolicy wsi Potoki. Mija wieś i drogą przez las dociera do zabudowań Uhruska. Za cmentarzem skręca na południe, polami prowadzi do Bugu. Dalej prowadzi doliną Bugu do Woli Uhruskiej, skąd dociera do wsi Józefów mijając po drodze wieżę widokową. Z Józefowa trasa biegnie początkowo przez las, a następnie przez pola w kierunku Majdanu Stuleńskiego i wzdłuż granicy rezerwatu „Małoziemce” dociera do Stulna, gdzie łączy się z trasą rowerową. W Tarasiukach szlaki rozdzielają się, a szlak konny prowadzi dalej na północ, okrąża od północy Jezioro Glinki i polami na północ od Okuninki przekracza drogę Włodawa-Chełm i kieruje się na południowy-zachód do miejscowości Adamki. Tutaj szlak opuszcza teren nadleśnictwa i biegnie równolegle do doliny Włodawki, do wsi Suchawa, gdzie rozgałęzia się. Jedna z odnóg po przekroczeniu mostu na Włodawce wkracza znowu na teren nadleśnictwa i leśną drogą dociera do Żdzarki, dalej do Dubeczna i Hańska. W Hańsku szlak ponownie rozgałęzia się. Jedna z odnóg prowadzi przez Hańsk Drugi do Bukowskiego Lasu, gdzie kończy się. Druga odnoga polami i łąkami „Krowiego Bagna” prowadzi przez Kolonię Hańsk, Kolonię Kulczyn i Starą Wieś do Wojciechowa. W Wojciechowie szlak opuszcza obszar nadleśnictwa, na który ponownie wkracza w okolicy Kolonii Aleksandrówka. Następnie dociera do Serniaw i przez pola dociera do leśniczówki Serniawy, dalej leśną drogą prowadzi do wsi Gliny, gdzie opuszcza obszar Nadleśnictwa Sobibór.

Szlaki kajakowe:

1. Szlak kajakowy „Poleska Dolina Bugu”

Szlak biegnie rzeką Bug. Na terenie Nadleśnictwa Sobibór jest to odcinek o długości ok. 50 km. Zaczyna się od ujścia do Bugu rzeki Włodawki (północny kraniec) do miejscowości Siedliszcze (kraniec południowy).

9. PLAN DZIAŁAŃ

Tabela 58. Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sobibór (wg wzoru XXIII IUL)

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji / wykonawca	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
1	Lokalizacja tabela nr 9	Zachowanie różnorodności biologicznej oraz naturalnych procesów przyrodniczych	Zadania w zakresie ochrony rezerwatów– wynikające z planu ochrony lub zadań ochronnych (w przypadku ich ustanowienia) – podmiot wskazany w planie ochrony lub zadaniach ochronnych	Likwidacja zagrożeń dla bezpieczeństwa powszechnego (jeżeli wystąpią) – zarządca gruntu
2	Lokalizacja w opisach taksacyjnych i mapach	Utrzymanie możliwości realizacji celów ochrony	Monitorowanie stanu rezerwatu i obszarów Natura 2000 zgodnie z IOL (tom I, część IV, rozdziały: 2.1, 2.2, 2.3)	
3	Lokalizacja tabela nr 16,21 i 23	Utrzymanie możliwości realizacji celów ochrony	Zadania dotyczące gatunków i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000, wynikające z ustanowionych Planów Zadań Ochronnych	
4	Teren całego nadleśnictwa.	Zwiększanie ilości drewna martwego	Pozostawiać drzewa dziuplaste, drzewa martwe w różnym stopniu rozkładu, chronić istniejące stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt	
5	Lokalizacja w tabelach 28, 29 i opisach taksacyjnych oraz na mapach gospodarczo-przeglądowych dla leśnictw w skali 1:10000.	Ochrona stanowisk gatunków chronionych	Obserwacja i aktualizacja wykazu stanowisk chronionych i rzadkich roślin, grzybów, porostów i mszaków zgodnie z IOL (tom I, część IV, rozdział 2.4)	
6	Lokalizacja w tab. nr 28	Ochrona stanowisk gatunków chronionych	W miejscach występowania rzadkich gatunków chronionych grzybów i roślin: wykonywanie zabiegów w miarę możliwości w okresie zimowym przy pokrywie śniegu; wykorzystywanie szlaków zrywkowych omijających stanowiska lub pozostawianie biogrup	
7	Lokalizacja zgodnie z wykazem stref ochrony wyznaczonych dla ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków zwierząt wymagających ustalenia stref ochronnych	Ochrona stanowisk gatunków strefowych	W miejscach występowania gatunków „strefowych” zabiegi gospodarcze wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 1348), na podstawie art. 60 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1651) - nadleśnictwo (w odniesieniu do stref całorocznych -za zgodą RDOŚ w Lublinie)	
8	Lokalizacja w opisach taksacyjnych	Utrzymanie różnorodności	Zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśnych	

		siedlisk	bagien, łąk, polan	
9	Lokalizacja zgodnie z planem zagospodarowania rębne	Zwiększanie i utrzymanie różnorodności biologicznej	Przebudowa drzewostanów - stosowanie rębni złożonych, dostosowanie składu gatunkowego do właściwego siedliska, pozostawianie biogrup	
10	Lokalizacja wg opisów taksacyjnych i map	Promocja zrównoważonego leśnictwa	Utrzymywanie we właściwym stanie miejsc postoju, wypoczynku i ścieżek dydaktycznych	

Tabela 59. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 występujących w lasach nadleśnictwa lub ich bezpośrednim sąsiedztwie (wg wzoru XXII IUL).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
OZW Poleska Dolina Bugu PLH 060032					
1	Lęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>) – 91E0* (B)	190i,j; 211a,d,g; 233a; 254Aa/ 29,63 ha	Zmniejszanie udziału gatunków obcych ekologicznie i geograficznie (klon jesionolistny) Zwiększanie udziału drewna martwego	- Usuwanie martwych i umierających drzew - Szkody wyrządzone przez roślinożerców (bóbr) - Niekontrolowana wycinka lasu (dotyczy gruntów prywatnych)	<u>Zadania ochronne zdefiniowane zostały dla gruntów prywatnych. W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u> Zwiększanie udziału drewna martwego - pozostawianie martwego drewna stojącego i leżącego w drzewostanie Zmniejszenie udziału klonu jesionolistnego w drzewostanie - wykonywać cięcia pielęgnacyjne popierające w drzewostanie gatunki ekologicznie pożądane.
2	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> – 1188 (B)	190k, 233b	Zapobieganie naturalnej sukcesji drzew i krzewów w miejscach rozrodu gatunku	Istniejące - Zarastanie miejsc rozrodu i przebywania najpierw roślinnością trawiastą, a następnie krzewiastą - Zarybianie zbiorników wodnych gatunkami antagonistycznymi	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u> Ochrona miejsc lęgowych - ekstensywne użytkowanie kośne ukierunkowane na zachowanie wysokiej różnorodności gatunkowej. Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.
OZW Lasy Sobiborskie PLH 060043					
1	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympeion</i> , <i>Potamion</i> – 3150 (B)	Obr.Dubeczno 218f, 253b, 255b Obr. Sobibór 264h, 302a/ 184,31 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - Zanikanie zbiornika w wyniku zarastania roślinnością wodną Potencjalne - Przekształcenie zbiornika w związku z zagospodarowaniem turystycznym	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u>

2	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne – 3160 (B)	Obr. Sobibór 341a/17,16 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - Zanikanie zbiornika w wyniku zarastania roślinnością wodną Potencjalne - Przekształcenie zbiornika w związku z zagospodarowaniem turystycznym	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u>
3	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i> – 6510 (A)	Obr. Dubeczno 264a/2,83 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - zmiana sposobu uprawy - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - nawożenie sztuczne i eutrofizacja	Zmiana sposobu uprawy - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe - użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego. Sukcesja - powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Wycinka mechaniczna.
4	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) – 7110* (A)	Obr. Sobibór 116j, 117a,d, 118b, 178f, 181d, 182h, 196f, 197f, 198g, 201b, 202b, 218b, 219a, 220c, 221a,d, 222b, 226a,c, 227c, 228a, 248i, 250g,i, 258c, 270g,i, 271g, 288k, 308c, 309a, 342a, 345c/115,03 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	Sukcesja - powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Wycinka mechaniczna.
5	Torfowiska wysokie zdegradowane (zdolne do regeneracji) – 7120 (B)	Obr. Sobibór 102d, 116r, 117b,i, 135h, 206g, 227a/11,64 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	Sukcesja - powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Wycinka mechaniczna.
6	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska <i>Scheuchzeria-Caricetea</i> – 7140 (A)	Obr. Dubeczno 178c, 199b, 243c, 345d, 347f, 348g Obr. Sobibór 116l, 163h, 240d, 242i, 249i,j, 252i, 253i, 262b, 268m, 269i, 289l, 329b, 330c, 331g, 355Bb/62,97 ha	Zapobieganie sukcesji naturalnej	Istniejące - sukcesja - problematyczne gatunki rodzime Potencjalne - osuszanie i eutrofizacja	Sukcesja - powstrzymywanie sukcesji wtórnej. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Wycinka mechaniczna.

7	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> – 91D0* (B)	Obr. Dubeczno 188i,k, 215a,f, 262k, 269f, 274j, 282b, 298i Obr. Sobibór 158i, 177j, 178d,g, 179a, 196g, 197d, 198h, 199b,c, 200a,g, 201c, 202a, 221b, 222a, 225a, 226b, 231g, 243c, 244g, 246a, 247b, 251d, 252b, 253a, 262c,f, 263a, 269j, 270k, 271j,l, 272a,g, 273h, 274h, 291a,m, 292c, 293a, 294a,j,k, 295h,k, 305c,i, 306a, 312d, 313c,j, 314a,f, 323c,d, 324a,c, 325f, 328k, 345g, 351b, 355Cf,g, 357c/ 318,32 ha	Zachowanie właściwych stosunków wodnych	Potencjalne - osuszanie, obniżenie poziomu wód gruntowych	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u>
8	Modraszek telejus <i>Maculinea teleius</i> – 1059 (B) Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> – 1060 (B) Modraszek nausitous <i>Maculinea nausithous</i> – 1061 (B) Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> – 1065 (B)	Oddz.:126c; 254b; 301Ad; 314Bd; 314Cd; 314Cf; 323b; 345Bf; 365Bb;365Bd; 365Cd; 348b; 365Ab; 372Bb	Zachowanie siedlisk gatunków w niezmiennym stanie	Istniejące - zalesianie terenów otwartych - modyfikowanie funkcjonowania wód - sukcesja Potencjalne - stosowanie substancji chemicznych i nawozów sztucznych - kolekcjonowanie - zmiana sposobu uprawy - obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie siedlisk w niezmiennym stanie - ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe, koszenie / ścinanie z wywiezieniem biomasy, - użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolniostwiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku.
9	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> – 1188 (B)	Obr. Dubeczno 253b,g,j Obr. Sobibór 82j, 131a, 134d, 135h, 155g, 156b,d, 232Ab, 267j, 291s, 302a, 331j, 341a, 345Bk	Zachowanie siedlisk gatunku w niezmiennym stanie	Potencjalne - osuszanie, obniżenie poziomu wód gruntowych -zanieczyszczenie wód	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u>

10	<p>Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> – 1220 (A)</p>	<p>Teren całej ostoi – strefy ochrony</p>	<p>Zachowanie siedlisk gatunku w niezmienionym stanie</p>	<p>Istniejące - drogi - sukcesja - drapieżnictwo Potencjalne - zanieczyszczenie wód - melioracje i osuszanie</p>	<p>Zachowanie siedlisk żółwia Utrzymanie odpowiednich powierzchni wodnych, zachowanie jakości wody. Poprawa warunków wilgotnościowych – poprzez remont kluczowych urządzeń zatrzymujących wodę w zlewniach. Utrzymanie licznych skupisk różnych typów roślinności stanowiących kryjówki i miejsca do wygrzewania się, miejsc bytowania zróżnicowanej bazy pokarmowej; pogłębianie zbiorników wodnych, remonty urządzeń wodnych (groble na stawach, mnichy, itp.) Poprawa warunków świetlnych na łęgowskich Zapobieganie zarastaniu łęgowskich poprzez usuwanie zacieniających łęgi drzew i krzewów Ochrona młodego pokolenia Przenoszenie młodych żółwi bezpośrednio po opuszczeniu gniazd do najbliższych zbiorników wodnych (oczek wodnych i torfianek). Ochrona łęgów przed drapieżnikami. Mechaniczna ochrona gniazd przed drapieżnikami przy zastosowaniu siatek stalowych Ochrona łęgowskich. Grodzenie łęgowskich zapobiegające przypadkowemu wjechaniu na gniazdo żółwia, ograniczanie ruchu pojazdów w okresie składania jaj przez żółwice</p>
11	<p>Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> – 1337 (C)</p>	<p>Obr. Dubeczno 126c, 176g, 253f,j, 254b,c, 255a, 263b, 271h, 286j, 324a Obr. Sobibór 81i, 97a, 265b, 282b, 285a, 302d, 303a, 324a,c, 340c, 344a,</p>	<p>Zachowanie siedlisk gatunku w niezmienionym stanie</p>	<p>Istniejące - zanieczyszczenie wód Potencjalne - kłusownictwo - prace hydrotechniczne na ciekach wodnych</p>	<p><u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u></p>
12	<p>Wydra <i>Lutra lutra</i>– 1355 (B)</p>	<p>Obr. Dubeczno 126c, 196b,c Obr. Sobibór 307Af</p>	<p>Zachowanie siedlisk gatunku w niezmienionym stanie</p>	<p>Istniejące - zanieczyszczenie wód Potencjalne - kłusownictwo - prace hydrotechniczne na ciekach wodnych</p>	<p><u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u></p>

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE SOBIBÓR NA LATA 2017-2026

13	Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i> – 1516 (A)	Obr. Dubeczno 253g Obr. Sobibór 341a	Zachowanie siedlisk gatunku w niezmienionym stanie	- sukcesja - konkurencja ze strony trzciny, turzyc, osoki aloesowatej - przekształcenie zbiorników w związku z zagospodarowaniem turystycznym	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań związanych z gospodarką leśną.</u>
OZW Podpakule PLH 060048					
1	Strzebla błotna <i>Eupallasella percnurus</i> – 6239* (B)	395p	Zachowanie siedlisk gatunku w niezmienionym stanie	-zanieczyszczanie i zasypywanie zbiornika wodnego - przekształcenie zbiorników w wyniku melioracji - eutrofizacja -drapieżnictwo	<u>W odniesieniu do przedmiotu ochrony na gruntach nadleśnictwa brak jest wyznaczonych zadań gospodarczych.</u>
OZW Serniawy PLH 060057					
1	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny – 9170 (B)	347a,b,c,d,f,g,h,i,n; 348h,i,j; 352b,c; 353a,b,c; 354a,b,c,d,f,g,h; 355g,h,i; 360a,b,c,d,f,g,h; 361a,b,c,d,f; 362a,d,g,h,i; 363a,b,c; 364a,b,c,d,f; 365j	Ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje to zbiowisko roślinne	Zagrożenia nie zostały określone – brak PZO	W drzewostanach wymagających działań ochronnych i odnowieniowych prowadzić cięcia stopniowe i gniazdowe z wydłużonym okresem odnowienia, pozostawiając kępy starodrzewu. Dążyć do uzyskania odnowień naturalnych zgodnych z siedliskiem. Wykonywać cięcia pielęgnacyjne popierające w drzewostanie gatunki ekologicznie pożądane.

10. WYKAZ MAP STANOWIĄCYCH ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

1. Mapa sytuacyjno-przeładowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50 000,
2. Mapa przeładowa obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25 000,
3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów wraz ze strefami ochrony ostoi, wg obrębów leśnych w skali 1:25 000,
4. Mapa przeładowa obszarów Natura 2000 w skali 1:25 000.

Na mapach przeładowo-gospodarczych oraz na mapach cięć w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych zostały naniesione granice istniejących w danym leśnictwie form ochrony przyrody w tym również lokalizacja stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną ścisłą.

11. LITERATURA

1. Atlas hydrologiczny Polski, 1987. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
2. Baraniecka D. i inni Instytut Geologiczny. 1984: Budowa Geologiczna Polski Tom I – Stratygrafia, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.
3. Chałubińska A., Wilgat T. 1954; Podział fizjograficzny województwa lubelskiego; [w:] Przewodnik V Ogólnopolskiego Zjazdu PTG Lublin.
4. Czarnecki Z. 1991. Ptaki Europy. Warszawa. Elipsa.
5. Czuba M. 2002. Doskonalenie gospodarki leśnej. Warszawa PWR i L.
6. Flota T. 2009. Inwentaryzacja Gminy Gorzyce w zakresie identyfikacji i rozmieszczenia gatunków ptaków oraz możliwych zagrożeń i sposobów ochrony. Tarnów.
7. Grzywacz A. 1988. Grzyby leśne. Warszawa PWR i L.
8. Kondracki J. 1988. Geografia fizyczna Polski. Wydanie VI. PWN. Warszawa.
9. Kondracki J. 2000. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
10. Liro A. red. 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.
11. Malinowski J. red. 1991. Budowa geologiczna Polski. Tom VII Hydrogeologia. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
12. Matuszkiewicz. J. M. 2002. Zespoły leśne Polski. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
13. Matuszkiewicz M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa.
14. Piękoś-Mirkowa H. Mirek Z. 2003. Atlas roślin chronionych. Warszawa, MULTICO Oficyna Wydawnicza.
15. Pawlaczyk J. Pawlaczyk P. 2003. Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin w lasach. Świebodzin Wydawnictwo Klubu Przyrodników.
16. Seneta W. 1973. Dendrologia. PWN. Warszawa.
17. Szafer W. Zarzycki K. (red.). 1972: Szata roślinna Polski. PWN. Warszawa.
18. Szafer W. Kulczyński S. Pawłowski B. 1986. Rośliny polskie. PWN. Warszawa.
19. Tomiałojć L. 1990. Ptaki Polski rozmieszczenie i liczebność. PWN Warszawa
20. Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno – fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.
21. Woś A. 1999 Klimat Polski Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
22. Wilk T. Jujka M. Krogulec J. Chylarecki P. red. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP. Marki.
23. IMGW 1983. Podział hydrograficzny Polski. Warszawa.
24. Instrukcja ochrony lasu. 2004 Warszawa.
25. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie. 1996 Warszawa.
26. Instrukcja urządzania lasu. 2012 Warszawa.

27. Klasyfikacja gleb leśnych Polski Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. 2000 Warszawa
28. Koncepcja sieci Natura 2000 w Polsce. Raport końcowy 2001.
29. Natura 2000 Europejska sieć ekologiczna 1999 Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Warszawa.
30. Polska Czerwona Księga Roślin. 2001 Kraków Polska Akademia Nauk.
31. Polska Czerwona Księga Zwierząt – Kręgowce. 2001 Warszawa Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne.
32. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sobibór na okres 1.01.2007 – 31.12.2016r. – BULiGL Oddział w Lublinie.
33. Roczniki gleboznawcze Systematyka Gleb Polski Wydanie czwarte. 1989 Warszawa PWN
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13.04.2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 77, poz.510) i rozporządzenie zmieniające-z dnia 09.08.2012 (Dz.U. poz.1041).
35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. poz.1408).
36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz.U. poz.1409).
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 06.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz.U. poz.1348).
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 25, poz. 133) i rozporządzenie zmieniające z dnia 29.03.2012 roku (Dz.U. poz.358).
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.03.2005 roku w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U.60, poz.533).
40. Siedliskowe podstawy hodowli lasu. 2004. Warszawa.
41. Zasady hodowli lasu. 2012. Warszawa. DGLP.
42. Raport o stanie lasów w Polsce 2015. Warszawa, czerwiec 2016r.

Materiały niepublikowane przekazane przez pracowników: Nadleśnictwa Sobibór, BULiGL O.Lublin, RDOŚ w Lublinie, Urzędów Gmin z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

Strony internetowe:

www.lublin.lasy.gov.pl

www.mos.gov.pl

www.natura2000.gdos.gov.pl

www.gus.pl

www.salamandra.org.pl

www.wkz.lublin.pl

www.isap.sejm.gov.pl

www.bip.lublin.rdos.gov.pl

CZYSTE WZORY TABEL DO UZUPEŁNIENIA

Tabela 60. Wykaz zatwierdzonych pomników przyrody.

Lp.	Nr rej. woj.	Nr zarządzenia, rozporządzenia	Położenie		Opis obiektu					Zabiegi wykonane lub projektowane	Uwagi
			oddz poddz	obręb gmina leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wys. (m)	Stan zdr.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Tabela 61. Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Sobibór (po 1.01.2017r.).

Lp.	Gatunek	Leśnictwo, oddział, dokładna lokalizacja	Ogólny opis występowania lokalnej populacji	Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ.

Lp.	Gatunek	Leśnictwo, oddział, dokładna lokalizacja	Ogólny opis występowania lokalnej populacji	Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ.

Lp.	Gatunek	Leśnictwo, oddział, dokładna lokalizacja	Ogólny opis występowania lokalnej populacji	Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ.

13. ZAŁĄCZNIKI